

ΓΑΙΤΟΥ
ΦΑΥΣΤΟΣ

ΠΡΟΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΦΑΥΣΤΟΥ

Τὸ ὄνομα Φαῦστος (Faustus, Εὐτύχιος) ἦν οὐχὶ σπάνιον κατὰ τὴν ἰε' ἑκατονταετηρίδα. Ὁ ἥρως τοῦ παρόντος δράματος ἐκαλεῖτο, ἢ καὶ κατὰ τὰς μεσαιωνικὰς παραδόσεις ἐξελαμβάνετο καλούμενος Ἰωάννης Φαῦστος, ὑπὸ τοῦ Γαίτου μετονομασθεὶς Ἑρρίκος. Ὁ τῷ 1509 γεννηθεὶς Ἀββάτης Τριθέμιος (Tritheim) αὐτεκαλεῖτο « Φαῦστος ὁ μικρός »· ἐξ οὗ ἔπεται ὅτι ὁ Ἰωάννης Φαῦστος ἦν κατὰ τι αὐτοῦ ἀρχαιότερος, καὶ πιθανῶς ὁ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἰε' ἑκατονταετηρίδος ἐν Βυρτεμβέργῃ ἐξ ἀπόρων γεννηθεὶς, καὶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Κρακοβίας βαθμὸν διδάκτορος λαβὼν, ἀφ' οὗ ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν, καὶ προσέτι καὶ τὴν μαγικὴν. Αὕτη δ' ἐπισήμως ἐδιδάσκετο ἐκεῖ, καὶ ἐθεωρεῖτο τότε ὡς σπουδαία ἐπιστήμη, ὥστε καὶ οἱ ἐμβριθέστεροι τῶν λογίων καὶ θεολόγων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐπίστευον εἰς τὴν παρουσίαν ὄρατοῦ διαβόλου ἐν Γερμανίᾳ· καὶ ὁ Λούθηρος ἐν τοῖς Συμποσιακοῖς Διαλόγοις του ὁμολογεῖ τοὺς πειρασμοὺς εἰς οὓς τὸν ἐνέβαλεν ὁ διάβολος οὗτος.

Μετὰ τοῦτο λέγεται ὁ Φαῦστος περιελθὼν τὴν Εὐρώπην, καί, —κατὰ Μελάγχθωνα, οὗ τὴν μαρτυρίαν ἀναφέρει ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Μάνλιος, —συλληφθεὶς ἐν Βυρτεμβέργῃ καὶ εἶτα ἐν Νυρεμβέργῃ, ἵνα φυλακισθῇ, ὡς μάγος,

ὡς ὄργανον τοῦ διαβόλου, καὶ ὡς καυχώμενος ὅτι αὐτός, διὰ τῶν γοητειῶν του, ἀνέδειξε τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας νικητὴν ἐν Ἰταλίᾳ, πιθανῶς ἐν Παυΐᾳ τῷ 1525, ἀλλὰ κατορθώσας νὰ δραπετεύσῃ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πόλεων.

Ὁ Ἰατρὸς Φίλιππος Βεγάρδης, ἐν τῷ Index sanitatis, ὃ ἐξέδωκεν ἐν Βόρμς τῷ 1539, γράφει περὶ αὐτοῦ· « Πρὸ τινων ἐτῶν περιῆλθε πάσας τὰς χώρας, ἐπαρχίας καὶ κράτη. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐγένετο τοῖς πᾶσι γνωστόν, καὶ φημίζεται ἐπὶ ἰκανότητι οὐ μόνον εἰς τὴν ἱατρικὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν χειρομαντείαν, τὴν νεκρομαντείαν, τὴν φυσιογνωμικὴν, τὴν κρυσταλλοψίαν, καὶ ὁμοίας ἄλλας τέχνας. Καὶ αὐτὸς δ' ὠμολόγει, οὐδ' ἡρνεῖτο ὅτι οὕτως εἶχεν, ὅτι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦτο Φαῦστος, καὶ ἀπεκάλει ἑαυτὸν φιλόσοφον φιλοσόφων. Ἀλλὰ πόσοι δὲν μοὶ τὸν κατήγγειλαν ὡς ἐξαπατήσαντα αὐτούς! Πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν ἀληθῶς ».

Ἄλλος δὲ λόγιος, ὁ θεολόγος Ἰωάννης Γάστ, διηγεῖται (Sermones conviviales) ὅτι ἐγευματίσεν ἐν Βασιλείᾳ παρὰ τῷ Φαύστῳ, παρ' ᾧ ὑπηρέτουν δύο διάβολοι, ὑπὸ τὸ σχῆμα ὁ μὲν ἵππου, ὁ δὲ κυνός! « Τὸ ἔκτρομα τοῦτο, προστίθουσιν ὁ εὐπιστος συγγραφεύς, εἶχε τρομερὸν τέλος. Ὁ διάβολος τὸν ἀπέπνιξε, τὸ δὲ λείψανόν του ἔκειτο πρηγὲς ἐν τῇ θήκῃ, εἰ καὶ πεντάκις οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἔστρεψαν πρὸς τὰ ἄνω ».

Τῷ 1587 ὁ Σπείς (Spiess) ἐδημοσίευσεν ἐν Φραγκοφόρτῃ τὰ περὶ Φαύστου ὑπὸ τὸν τίτλον· « Ἱστορία τοῦ Διδάκτορος Ἰω. Φαύστου, τοῦ γνωστοῦ μάγου καὶ μελανοτέχνου », διηγούμενος ὅτι συνεδέθη ὁ Φαῦστος μετὰ τοῦ διαβόλου ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, καὶ τὰ συμβάντα αὐτοῦ ἐκτιθεὶς μέχρις οὗ ἔλαβε τὰ ἐπίχειρα τῆς διαγωγῆς του, τὰ

πλεῖστα, ὡς λέγει, ἀρυόμενος ἐκ παραλειπομένων σημειώσεων αὐτοῦ τοῦ Φαύστου. Τὸ σύγγραμμα δὲ τοῦτο διεδόθη ἀμέσως, μετατυπωθέν, καὶ εἰς διαφόρους γλώσσας μεταφρασθέν.

Κατ' αὐτό, ἐν ἄλλοις ὁ Φαῦστος διὰ μαγείων ἐπεκαλέσθη διὰ νυκτὸς ἐντὸς δάσους τῆς Βυρτεμβέργης τὸν διάβολον, ὅστις ἔκτοτε τὸν ἐπεσκέπτετο κατ' οἶκον καὶ συνεζήτει μετ' αὐτοῦ, ἀποκαλύψας αὐτῷ ὅτι ἐκαλεῖτο Μεφιστοφελής. Συνωμολόγησε δὲ μετ' αὐτοῦ συμβόλαιον 24 ἐτῶν, πρὸς οὗ τὴν ὑπογραφὴν ὁ Φαῦστος ἐκέντησε τὴν χεῖρά του· τὸ δ' ἐκρεῦσαν αἷμα ἀπετέλεσεν αὐτομάτως τὰς λέξεις· Ο homo fuge (Ἄνθρωπε φύγε). Κατ' ἀρχὰς ὁ Μεφιστοφελής, ὑπὸ σχῆμα μοναχοῦ, τῷ ἐπρομήθευε τροφὰς καὶ οἶνον ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν ιερέων τῆς Σαλσβούργης, καὶ λαμπρὰ ἐνδύματα ἐξ Αὐγούστης καὶ Φραγκοφόρτης, καὶ παρεῖχε βίον πολυτελεῖ εἰς αὐτόν τε καὶ εἰς τὸν ὑποτακτικόν του Χριστόφορον Βάγνερ, νόθον, ὡς ἐλέγετο, καθολικοῦ ιερέως. Ὅτε δ' ὁ Φαῦστος ἠθέλησε νὰ νυμφευθῇ, ὁ Μεφιστοφελής ἀντέστη, διῆσχυρισθεὶς ὅτι ὁ γάμος ἐστὶν ἀρεστὸς τῷ Θεῷ, καὶ ἐπομένως ἀθέτησις τοῦ συμβολαίου.

Πολλὰ δὲ διδασκόμενος ὁ Φαῦστος παρὰ τοῦ διαδόλου περὶ τῆς πλάσεως, τῶν πλανητῶν, τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους, τῆς τῶν δαιμόνων κυριαρχίας, κατῆλθεν, ἐξακολουθεῖ ὁ αὐτὸς διηγούμενος, μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἄδην ἐφ' ἀμάξης συρομένης ὑπὸ δρακόντων· εἶτα δ' ἐπιβὰς τοῦ Μεφιστοφελοῦς, μεταμορφωθέντος εἰς πτερωτὸν ἵππον, ἔπτη πρὸς διαφόρους χώρας, ἐν ἄλλαις εἰς Ῥώμην, ὅπου ἔτρωγε καὶ ἔπινεν ἀοράτως ἐκ τῆς παπικῆς τραπέζης, καὶ ὁσάκις ὁ Πάπας ἔκαμνε τὸν σταυρόν του, τῷ ἐφύσα κατὰ πρόσω-

πον, μέχρις οὗ διετάχθη γενική κωδωνοκρουσία πρὸς ἀπέλασιν τοῦ πονηροῦ πνεύματος, καὶ τότε, μετὰ τριήμερον διαμονήν, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ λαβὼν τὸ σχῆμα τοῦ Μωάμεθ, ἐξενίσθη μεγαλοπρεπῶς παρὰ τῷ Σουλτάνῳ. Εἶτα δέ, διαπτὰς τὴν Αἴγυπτον, τὸ Μαρόκκον, τὰς Ὀρκνεῖας νήσους, τὴν Σκυθίαν, τὴν Ἀραβίαν, τὴν Περσίαν, καὶ ἀφίχθεις εἰς τὴν νῆσον (!) Καύκασον, ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐπεσκόπει τὸν κῆπον τοῦ Παραδείσου. Ἐπιστρέψας δ' εἰς Γερμανίαν, ἀπῆλθεν εἰς Ἰνσβρουκον, εἰς τὴν Αὐλὴν Καρόλου Ε', καί, πλὴν ἄλλων τερατουργημάτων, ἐπεκαλέσθη, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Αὐτοκράτορος, εἰς τὸ προφανὲς τὰς σκιὰς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ.

Εἶτα δ' εἰς διαφόρους πόλεις τῆς βορείου Γερμανίας (Λείψιαν, Γόθαν, Ἐρφούρτην κτλ.) τὰς μαγικὰς τέχνας τοῦ ἐπιδεικνύων, ἐτρύπησε τράπεζαν, ἐξ ἧς ἀνέβρυσεν οἶνος, ἀνέ κάλεσεν, αἰτήσκει συντροφίας φοιτητῶν, τὴν σκιὰν τῆς Ἑλένης, κτλ. Ἐν δὲ τῷ 23 ἔτει τοῦ συμβολαίου ἔφερεν ὁ Μεφιστοφελῆς πρὸς αὐτὸν τὴν Ἑλένην ἧς ὁ Φαῦστος ἠράσθη, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀπέκτησεν υἱόν, κληθέντα Ἰοῦστον Φαῦστον.

Τὴν δὲ νύκτα τῆς λήξεως τοῦ συμβολαίου, εἰς καπηλεῖον τοῦ χωρίου Ρίμλιχ, παρὰ τῇ Βιττεμβέργῃ, μετὰ φοιτητῶν συγκαθήμενος, μελαγχολικῶς τοῖς ὠμολόγει ὅτι μετεμελήθη, καὶ ὅτι προθύμως θὰ κατέλειπε τῷ διαβόλῳ τὸ σῶμά του, ἂν ἐδύνατο νὰ λάβῃ συγχώρησιν διὰ τὴν ψυχὴν του. Ἀλλὰ τὸ μεσονύκτιον φοβερὰ ἐνέσκηψε καταιγίς, καὶ τὸ πρῶτ' εὐρέθησαν τὰ μέλη του κατεσπαραγμένα, ἀφανὴς δ' ἐγένετο ἡ Ἑλένη καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς. Ὁ δὲ Βάγνερ, κατὰ διαθήκην, τὸν ἐκληρονόμησε, λαβὼν ἰδίως τὴν ἐν Βιττεμβέργῃ οἰκίαν του.

Ταῦτα ὁ Σπείς μυθιστορεῖ. Ἐξεδόθη δ' ἐν ἔτει 1592 βιογραφία καὶ αὐτοῦ τοῦ Βάγνερ, καθ' ἣν ὁ διάβολος συνοδεύει αὐτὸν ὑπὸ μορφὴν πίθηκος, φέροντος ὄνομα Auerhahn, εἶδος παρωδίας τῆς περὶ Φαύστου παραδόσεως.

Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Σπείς ἠρύσθησαν τὴν ὑπόθεσιν τὰ νευροσπάστων θέατρα τῶν χρόνων ἐκείνων. Συνέθεσε δὲ κατ' αὐτὴν καὶ ὁ Ἄγγλος ποιητῆς Μαρλὼ (Marlow) τραγωδίαν, διδαχθεῖσαν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1593.

Καὶ ὁ Λέσσιγγ δ' ἔγραψε τραγωδίαν «Φαῦστον», ἀλλ' ἀπολεσθεῖσαν πρὶν ἐκδοθῆ, πλὴν ὀλίγων τεμαχίων περισωθέντων. Καὶ πολλοὶ δ' ἄλλοι τὴν αὐτὴν ὕλην ἐξηργάσθησαν διὰ τὴν σκηνήν, ἐν ὅλοις 7 μὲν πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων ἀποσπασμάτων τοῦ δράματος τοῦ Γαίτου, 9 δὲ ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου μέχρις οὗ συνεπληρώθη τὸ α' τούτου μέρος, καὶ ἕτεροι 14 (ἐν ὅλοις 30) μέχρι τοῦ ἐντελοῦς καταρτισμοῦ καὶ τῆς ἐκδόσεως καὶ τοῦ 6' μέρους.

Ὁ δὲ Γαίτης (Johann Wolfgang Goethe), γεννηθεὶς ἐν Φραγκοφόρτῃ, αὐτῇ τῇ πόλει τῆς διαμονῆς τοῦ Φαύστου, τῇ 28 Αὐγούστου 1749, πρωίμως συνέλαβε τὴν ιδέαν τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ. Ἐν ἔτει 1768, ἀσθενῶν, καὶ ἐν συνεχεῖ συναναστροφῇ μετὰ τῆς νέας Κλεττεμβέργ διατελῶν, συνέζητει μετ' αὐτῆς θεολογικὰ ζητήματα, ἀνεγίνωσκε βιβλία καββαλιστικὰ καὶ ἐπεδίδετο εἰς ἀλχημικὰ πειράματα. Ἐκ τούτων κατὰ πρῶτον εἰλκύσθη ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ διάνοια πρὸς τοῦ Φαύστου τὴν παράδοσιν, καὶ τῷ ἐπῆλθεν ἡ ιδέα τοῦ νὰ διαδραματίσῃ αὐτήν.

Κατὰ τὸ 1773, εἰς ἡλικίαν 24 ἐτῶν, εἶχεν ἤδη ἀρχίσει τὸ ἔργον, οὗ χωρία ἀνέγνω τῷ Κλοπστόκῳ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἐπομένου ἔτους, καὶ ἐν ἔτει 1775 ἀπήγγειλε σκηνὰς αὐτοῦ ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Βεῖμάρης, παρόντος καὶ τοῦ Βει-

λάνδου. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν κλασικῶν μελετῶν καὶ ἐμπνεύσεων, ὧν προῖόν ὑπῆρξεν ἡ ἐν Ταύροις Ἰφιγένεια, ἀπέσχεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τῆς ἐργασίας τοῦ Φαύστου, καὶ μόνον ἐν ἔτει 1780 ἔστρεψε πάλιν πρὸς αὐτὸν τὴν προσοχὴν του, καὶ ἐποίησέ τινα τοῦ Β' μέρους, ἃ ὅμως μετὰ ταῦτα ἀπέρριψεν.

Ὅτε δὲ τῷ 1786 ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν, ὡς μόνον συνεκδημον ἔλαβε τὸ χειρόγραφον ὃ εἶχεν ἀρχίσει πρὸ 15 ἐτῶν· ἀλλ' εἰς αὐτὸ μόνον κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του ἠσχολήθη, συνθεὶς πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς του καὶ μετ' αὐτὴν (18 Ἰουνίου 1788) σκηνὰς τινὰς πρὸς ἀλλήλας ἀσυναρτήτους, ἃς ἐνέσπειρεν εἰς ὃ,τι εἶχε ποιήσει προηγουμένως. Μόνον δ' ἐν ἔτει 1790, ἥτοι 19 ἔτη μετὰ τοῦ ἔργου τὴν ἑναρξιν, ἐξέδωκεν ἐν Λειψία, ὡς « ἀπόσπασμα », ὅσα αὐτοῦ τεμάχια εἶχε συνθέσει.

Ἐκτοτε ἐμψυχούμενος καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ Σχίλλερ, ὅστις τῷ 1794 τῷ ἔγραφεν, ὅτι « τὸ δημοσιευθὲν ἀπόσπασμα τῷ ἐφάνη ὡς κορμὸς Ἡρακλέους », καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐν Ἰένῃ συμβουλευθεὶς αὐτὸν περὶ τοῦ ὅλου σχεδίου, ἐξηκολούθησεν ἐκ διαλειμμάτων γράφων τινὰ ὅτ' ἐμὲν τοῦ πρώτου μέρους ὅτ' ἐμὲν τοῦ δευτέρου, καὶ μόλις τέλος ἐν ἔτει 1808 ἐξέδωκε τὸ πρῶτον μέρος πλήρες, 37 ὅλα ἔτη ἀφ' οὗ εἶχεν ἀρχίσει τὴν σύνθεσιν.

Μετὰ 16 δ' ἑτέρα ἔτη, τῷ 1824 καὶ 1826, ἐνέκυψεν αὐθις εἰς τὴν συναρμολογίαν τῶν τεμαχίων ἃ ἔμελλον ν' ἀπαρτίσωσι τὸ 6' μέρος καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν, καὶ τῷ 1827 ἐξέδωκε σκηνὰς αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως ὡς ἀποτελούσας μέρος τοῦ Φαύστου, ἀλλ' ὡς ἴδιον ποίημα, ὃ ἀπεκάλεσεν « Ἑλένη, κλασικορῶμαντικὴ φαντασμαγορία », .

καὶ ἐν ᾧ, δι' ἐνὸς προσώπου, τοῦ Εὐφορίωνος, ἤθελε νὰ παραστήσῃ τὸν Βύρωνα.

Ἐμψυχωθεὶς δ' ὑπὸ τῆς εὐμενοῦς ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχεν ἡ δημοσίευσίς αὕτη, ἐξέδωκε τὸ ἐπόμενον ἔτος μέρη τινὰ τῆς πρώτης Πράξεως τοῦ δευτέρου μέρους, καὶ ἐπὶ δύο ἔτη ἐξηκολούθησε ποιῶν τεμάχια κατὰ τὰς στιγμιαίας ἐμπνεύσεις του, ἃ μετὰ ταῦτα ἐζήτει νὰ συνείρῃ εἰς τὸ ὅλον ἔργον. Τέλος δέ, τῇ 28 Αὐγούστου 1831, ἡμέραν τῶν 82^{ων} γενεθλίων του, καὶ 58 ἔτη ἀφ' οὗ ἤρξατο τοῦ ἔργου, ἐσφράγισεν αὐτὸ ὡς περατωθέν, καὶ διέταξε νὰ μὴ ἐκδοθῇ πρὸ τοῦ θανάτου του, ὅστις καὶ ἐπῆλθε μετὰ μῆνας ἐπτά.

Τὰ δύο λοιπὸν *Μέρη* τοῦ Φαύστου εἰσὶ προϊόντα διαφόρων ἐποχῶν τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ, οὐδὲ πολλὴν ἔχουσι προσάλληλα τῆς ὑποθέσεως τὴν συνάφειαν. Τὸ πρῶτον, καί τοι καὶ αὐτὸ στερούμενον κυρίως δραματικοῦ σχεδίου, κέκτηται ὅμως ἐνότητα ὑποθέσεως, τὴν τοῦ ἐγκλήματος τῆς Μαργαρίτας, συγχωρηθέντος, διότι ἦν ἀκούσιον καὶ πραχθὲν ἐν παραφορᾷ. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον, εἰκονίζον τὰς κατὰ τὴν παράδοσιν μετὰ ταῦτα πλανήσεις τοῦ Φαύστου, ἀπολήγει καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν μᾶλλον ἀναιτιολόγητον συγχώρησιν, ὥστε ὑπὸ δραματικὴν ἔποψιν οὐχὶ μέγα κέκτηται ἐνδιαφέρον, οὐδ' ἐστὶν ἀναγκαία συνέπεια τοῦ πρώτου, ὡς δράματος· δι' ὃ καὶ ἡ τούτου μετάφρασις δὲν συναπαιτεῖ καὶ τὴν ἐκείνου ὑποχρεωτικῶς.

Περὶ ἀμφοτέρων δὲ δὲν δύναται νὰ ῥηθῇ ὅτι, ὡς ἄλλα δραματικὰ ἔργα τοῦ Γαίτου, διαπρέπουσι διὰ τὸ ἐντεχνον τῆς πλοκῆς, καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου μάλιστα ἐντελῶς ἐλλείπει τὸ ἔλεος, τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς τραγωδίας στοιχείον. Σκοπὸς αὐτῶν ἐστὶν οὐχὶ ἡ συγκίνησις, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ φιλοσοφικὸς καὶ ἠθικὸς χαρακτηρισμὸς τοῦ ἀνθρώ-

που καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ πλάσει. Ἡ δ' ἀμίμητος ἀξία τῶν ἀριστουργημάτων τούτων συνίσταται πρὸ πάντων εἰς τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ βάθος τῶν ιδεῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν δύναμιν, τὴν χάριν καὶ τὴν ἀρμονίαν τῆς γλώσσης καὶ τῆς στιγουργίας.

Διστάζων ἂν εἰς τοιαύτας ἀπαραμίλλους καλλονὰς ἐπιτρέπηται τῷ μεταφραστῇ νὰ ἐκτείνῃ χεῖρα θρασεῖαν, ἠθέλησα νὰ δοκιμάσω τὸ πείραμα, ἕτοιμος εἰς πᾶν βῆμα νὰ ὀπισθοδρομήσω καὶ ν' ἀποστῶ τοῦ τολμήματος· ἀλλὰ, παρασυρόμενος, ἐχώρουν βαθμηδὸν περαιτέρω, μέχρις οὗ ἀφίχθην εἰς τοῦ Α' μέρους τὸ τέλος· ἀπέσχον δ' ἐντελῶς τοῦ δευτέρου.

Ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸ πρωτότυπον, καὶ ἵνα μείνω ὅ,τι ἐγγύτερον αὐτοῦ, ἐπροσπάθησα νὰ μεταχειρισθῶ τὸ αὐτὸ μέτρον, τὸ ὁμοιοκατάληκτον ἱαμβικὸν ἐν τῷ κυρίῳ διαλόγῳ, ἀπὸ τοῦ διμέτρου μέχρι τοῦ ἀκαταλήκτου τριμέτρου, τούτου ἐνίοτε, ἀλλὰ σπανίως, παραβιάσας τὴν ἀναγκαίαν τομήν, ὡς συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ δράματι τούτῳ τὴν στιγουργίαν ὅπως οὖν ἀνετώτερον ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις ποιητικοῖς αὐτοῦ ἔργοις μετελθόντα Γερμανὸν ποιητήν. Ἐπεμελήθην δ' ὅσον ἐνῆν ν' ἀποδώσω τοὺς στίχους τοῦ πρωτοτύπου δι' ἰσαρίθμων τῆς μεταφράσεως.

Καὶ αὕτη μὲν ἡ ἐμὴ προσπάθεια· ἂν δὲ καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐπέτυχεν, ἄλλοις νὰ κρίνωσιν. Ἐγκλημα δ' ἂν ᾔην ἡ μετάφρασις, δικαιολογίαν δυστυχῶς πρὸς συγχώρησιν δὲν δύναμαι νὰ προτείνω ἢ ἡ Μαργαρίτα, ὅτι ᾔην ἀκούσιον.

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ(1)

Καὶ πάλιν μοὶ προσέρχεσθε, ἰνδάλματ' ἀεροφυῆ,
 ὅν ἄντελήφθη ἄλλοτε θολὸς ὁ ὀφθαλμός μου!
 Θέλετε μείνει μετ' ἐμοῦ καὶ θέλετε μοὶ προσφυεῖ;
 Εἶν' αὕτη τῆς καρδίας μου εὐχὴ καὶ τοῦ νοός μου;
 Ἐλθετε, κ' ἔστω ἐπ' ἐμέ ἢ πᾶσά σας ἐπιβρόή.
 Προβῆτε, ἀτμούφαντα κινούμενα ἐμπρός μου.
 Αἰσθάνομαι, τὸ στήθος μου ζωογονεῖ εἰς νέον
 ὁ ἄνεμος ὁ μαγικός, ὁ πέριξ ὑμῶν πνέων.

Γνωστὰς εἰκόνας φέρετε τῶν εὐδαιμόνων ἡμερῶν,
 κ' ἐγείρετε εἰς προφανές σκιάς πεφιλημένας,
 καὶ τὰς φιλίας λέγετε, τοὺς ἔρωτας τῶν πρὶν καιρῶν,
 ὡς παραδόσεις σκοτεινάς καὶ λελησμονημένας.
 Τοῦ βίου τὸν λαβύρινθον, τὸν δρόμον τὸν ἀνιάρων,
 ἀκούομεν εἰς τὰς φωνὰς ὑμῶν τὰς τεθλιμμένας,
 πρὸς δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τοσούτων φίλων ὄντων,
 τῶν εἰς τὸν τάφον πρὸ ἐμοῦ ἀδίκως κατελθόντων.

(1) Ἡ ἀφιέρωσις φαίνεται γραφεῖσα ἐν ἔτει 1797, ἤτοι 29 ἔτη ἀπ' οὗ ὁ ποιη-
 τὴς συνέλαβε τὴν πρώτην ἰδέαν τοῦ δράματός του. Τότε ἦν ἡλικίας 48 ἐτῶν. Οἱ
 κυριώτεροι τῶν ἐν τούτοις ἀποθανόντων φίλων του ἦσαν ἡ ἀδελφὴ του Κορνηλία,
 ὁ Μέρκ, ὁ Λένζ, ὁ Βασεδίς καὶ ὁ Γόττερ. Μακρὰν του ἦσαν ὁ Ἰακώβης, ὁ Κλίγ-
 γερ, ὁ Κέστνερ κλ. Εἶχον δ' ἀποξενωθῇ αὐτοῦ ὁ Κλοπστόκ, ὁ Λαδάτερ καὶ οἱ
 Στολδέργοι.

Τὰ μέλλοντά μου ᾄσματα δὲν θεν' ἀκούσῃ ἡ ψυχὴ
τῶν συνεταίρων μου, δι' οὓς τὰ πρῶτα εἶχον ψάλλει.
Ἡ φίλη μοι ὁμήγυρις φεῦ ! διεσπάσθη ἐν βραχεῖ.
Ἐσβέσθ' ἡ ἐξ ἀρχῆς ἡχώ καὶ δὲν ἠκούσθη ἄλλη.
Εἰς ξένον πλῆθος ἄγνωστον νῦν ἡ φωνή μου ἀντηχεῖ.
Αὐτό, καὶ ἂν χειροκροτῇ, εἰς ταραχὴν μ' ἐμβάλλει.
Οἱ πρόφρονες ἀκροαταὶ ποτὲ τοῦ ᾄσματός μου
ἂν ζῶσι, περιτρέχουσι τὰ πέρατα τοῦ κόσμου.

Καὶ ἤδη μοὶ ἐπέρχεται ἡ πρὶν ἐπιθυμία
τοῦ κόσμου τοῦ σιωπηλοῦ τῶν σοβαρῶν πνευμάτων,
καὶ ψιθυρίζων ἀντηχεῖ, ὡς λύρα αἰολία,
ὁ τόνος ὁ ἀμφίβολος τῶν νέων μου ᾄσμάτων.
Ἐμαλακύνθη, τρυφερὰ σκιρτᾷ μοι ἡ καρδία,
καὶ δάκρυα ἐκθλίβονται συχνὰ ἐκ τῶν ὀμμάτων.
Ὅ,τι ἂν ἔχω, ἀφανὲς μακράν, μακράν μου βαίνει,
Ὅ,τι δ' ἀπώλεσα αὐτὸ μόνον μου κτῆμα μένει.

ΓΑΙΤΟΥ ΦΑΥΣΤΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ ΕΝ ΤΩΙ ΘΕΑΤΡΩΙ (1)

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, ΠΟΙΗΤΗΣ, ΕΥΘΥΜΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Οί δύο σείς, οὓς μετὰ προθυμίας
συντρέχοντάς μοι ἐν ἀνάγκαις εἶδα,
εἰπέτε, ποίαν ἔχετε ἐλπίδα
ἐκβάσεως ἐντὸς τῆς Γερμανίας;
Θέλω ν' ἀρέσω εἰς τὸ πλῆθος, ἐπειδὴ
ζῇ τοῦτο, καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν παρέχει.
Σανίδες, πάλοι ἡτοιμάσθησαν ὡς δεῖ.
Καθεὶς προσμένει ἐορτὴν νὰ ἔχη.
Κάθηντ' ἐκεῖ, ὑψοῦν τοὺς ὀφθαλμούς των,
καὶ περιμένουν τι τῶν ἀνηκούστων.
Ἦξεύρω μὲν εἰς τοὺς πολλοὺς θωπείαν,
ἀλλ' εἶμαι κ' εἰς φρικτὴν ἀμηχανίαν.

(1) Φαίνεται ὅτι ἐγράφη ἐν ἔτει 1798. Ἀφορμὴν δ' ἔδωκαν εἰς αὐτὸ αἱ πικραὶ κατακρίσεις, δι' ὧν οἱ ἐχθροὶ τοῦ Γαίτου εἶχον ὑποδεχθῇ τὴν κατὰ τὸ 1790 ἐκδοσιν τῶν ἄλλως γενικῶς θαυμασθέντων πρώτων ἀποσπασμάτων τοῦ Φαύστου.

Δὲν ἐκακοσυνήθησαν εἰς τὰ καλὰ
αὐτοὶ τῷ ὄντι, πλὴν ἀνέγνωσαν πολλά.
Νὰ δώσωμέν τι ζωηρόν καὶ νέον,
εὐάρεστον συγχρόνως καὶ σπουδαῖον.
Θέλω ἐμπρὸς τῆς Ὑψηλῆς μας Πύλης
χείμαρον μέγαν θεατῶν καὶ ξένων
νὰ ἶδω, πλῆθος συνοστιζομένων
κ' εἰς ἔφοδον ὁρμώντων μεθ' ἀμίλλης·
ἡμέρας ἔτι, περὶ τὴν τετάρτην,
πολιορκούντων τὸ ταμεῖον βία,
καί, ὡς τὸν ἄρτον ἐν τῇ σιτοδεΐᾳ,
εἰσιτηρίου ἀπαιτούντων χάρτην.
Ὁ ποιητὴς τὸ θαῦμα κατορθοῖ αὐτό.
Παρὰ σοῦ, φίλε, σήμερον τὸ ἀπαιτῶ.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Τὸν ὄχλον ἄφες τὸν ποικίλον καὶ πολύν,
ὅστις μᾶς φέρει ζάλην εἰς τὴν κεφαλὴν,
κ' εὐκίνητος ὅπως ὁ σάλος πόντου,
μᾶς παρασύρ' εἰς τὸν κυματισμόν του.
Εἰς τ' οὐρανοῦ γαληνιαῖον μέρος
πέμψον με, ὅπου εὐτυχεῖ ὁ ποιητής,
ὅπου ἀγάπη θάλλει, θάλλει ἔρως,
οὐ εἶν' ἡ χεὶρ ἡ θεία καλλιεργητής.
Φεῦ! ὅ,τ' εἰς τὴν καρδίαν ἀνατείλῃ,
κ' ἐν δισταγμοῖς προφέρουσι τὰ χεῖλη,
ἀποτυχὸν πολλάκις, ἴσως δὲ καὶ μή,
ἀγρία μία κατεβρόχθισε στιγμή.
Σειρὰν πολλάκις διανύσαν χρόνων
τέλειον τότε ἀνακύπτει μόνον

τὸ ψευδὲς στίλβον, μόλις ἀνατέλλον·
τὸ γνήσιον πλήν λάμπει κ' εἰς τὸ μέλλον.

ΕΥΘΥΜΟΣ

Τὸ μέλλον πάλιν καὶ ἀδιακόπως!
Ἔστω κ' ἐγὼ τὸ μέλλον πως σπουδάζω·
δὲν βλέπω ποῖος θενὰ εἶναι τρόπος
καὶ τοὺς παρόντας νὰ διασκεδάζω.
Διασκεδάσεις καὶ οἱ σύγχρονοί μου
θέλουσι, καὶ δικαίως συντροφία
ἀνθρώπου τοὺς εὐχαριστεῖ εὐθύμου,
ὅστις νὰ λέγ' ἡξεύρει καὶ ἀστεῖα.
Τὰς διαθέσεις δὲν φοβεῖται τῶν πολλῶν,
κ' ἐξ ἐναντίας προτιμᾷ κύκλον πλατύν,
ὅπως περισσοτέρους συγκινῇ λαλῶν.
Ἐμπρός! Λάβετε θάρρους δόσιν ἀρκετήν.
Λαλεῖτε γλῶσσαν πάθους, φαντασίας
καὶ αἰσθημάτων, νοὸς γλῶσσαν συνετήν·
πλήν νὰ μὴ λείπη καὶ ῥανὶς μωρίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Πολλὰ δὲ θέαι νὰ μὴ λείψωσι ποτέ.
Πρὸς τὸ θεᾶσθαι ἔρχονται οἱ θεαταί.
Τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχεις πολλὰ νὰ δείξης,
καὶ χαίνοντα τὸν ὄχλον νὰ ἐκπλήξης;
βέβαιος ἔσο πῶς χειροκροτεῖσαι,
καὶ τοῦ κοινοῦ ἀγαπητὸς πῶς εἶσαι.
Τὸ πλῆθος μόνον εἰς τὸ πλῆθος φθάνει,
εἰς ἕκαστον εὐάρεστόν τι φέρον.
Ὅπου πολλὰ, ἐκεῖ καθεὶς λαμβάνει,

καὶ εἰς τὸν οἶκον ἐπιστρέφει χαίρων.
 Φέρετε δρᾶμα; Κερματίσατέ το.
 Εἶν' εὐκόλον τὸ κρᾶμα νὰ μαγειρευθῇ,
 καὶ δύνασθαι προχείρως νὰ παρατεθῇ,
 Ἐφέρετέ τι ὄλον, ὑποθέτω·
 αἶ, τί; Ὑπὸ τοῦ πλήθους θὰ κατατμηθῇ.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Τοῦτο ἐστὶν οἰκτρὸν καὶ ἀπρεπές τι,
 ἀνάξιον ἐμπεπνευσμένων ποιητῶν.
 Τὸ βλέπω ὅτι ἡ βαναυσουργι' αὐτῶν
 ἀξίωμά πως δι' ὑμᾶς κατέστη.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ἡ μομφὴ αὕτη δὲν μ' ἐγγίζει. Ποῖον
 ἀσκοῦντα ποτὲ τέχνην θὰ ἰδῇτε
 χωρὶς καλὸν νὰ ἔχῃ ἐργαλεῖον;
 Μαλακοῦ ξύλου λεπτουργοὶ τεχνῖται
 σεῖς, διὰ τίνας γράφετ', ἐννοεῖτε;
 Ἐρχονται οὗτοι πλήξαντες· οἱ ἄλλοι
 ἀπὸ τῶν συμποσίων Συβαρίται,
 καὶ ἄλλοι — δυστυχία σας μεγάλη! —
 μετ' ἀναγνώσεις τῶν ἐφημερίδων,
 ἀμέριμνοι, καθὼς εἰς προσωπίδων
 χορόν, καὶ ἐξ ἀπλῆς περιεργείας.
 Κυρίαι ἵνα δείξουν τὰς στολὰς των
 συμπαίζουσι χωρὶς ἀντιμισθίας.
 Ἐκ κορυφῶν ὁρῶν ἀπροσπελάστων
 θέατρον πλήρες, τέρπεται ὁ ποιητής.
 Ἰδέτε ὁ προστάτης ὄχλος οὗτος τίς.

Οἱ μὲν ψυχροί, οἱ δ' ἄλλοι εἶναι προπετεῖς.
 Ἐντεῦθεν θενὰ σπεύσουν εἰς παιγνίδια
 χαρτίων, ἢ εἰς φαῦλα γυναικίδια.
 Μωρία, διὰ τούτους εἰς τὸν Παρνασσὸν
 νὰ τυραννῇτε τὴν χορείαν τῶν Μουσῶν.
 Πιστεύσατέ μοι, δίδετε πολλά, πολλά,
 καὶ τοῦ σκοποῦ σας δὲν θὰ μακρυνθῇτε.
 Ἄν τῶν ἀνθρώπων σείητε τὰ μυελά,
 ἀρκεῖ. Σπανίως τοὺς εὐχαριστεῖτε.
 Χαίρεις εἰς ταῦτα ἢ λυπεῖσαι μᾶλλον;

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ἄπεχ' ἐμοῦ, καὶ ζήτει δοῦλον ἄλλον.
 Ὁ ποιητὴς θὰ ρίψ' εἰς τὰς τριβόλους,
 πρὸς χάριν σου τοὺς θησαυροὺς του ὄλους,
 ὅσα τῷ δίδ' ἡ φύσις δῶρα εὐγενῇ;
 Τί δι' ἐκείνου τὰς καρδίας συγκινεῖ,
 δεσπόζοντος συγχρόνως τῶν στοιχείων;
 Δὲν εἶν' ἡ τῆς ψυχῆς του ἀρμονία, ἢ
 ἀπὸ τοῦ κόσμου εἰς αὐτὴν παλιρροεῖ;
 Ἡ φύσις διὰ νόμων ἀειδίων
 τὴν κλωστήν στρέφει ἐπὶ τῆς ἀτράκτου.
 Ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐν δυσαρμονίᾳ
 διὰ συγκρούσεως ἤχοῦν ἀτάκτου,
 τίς, προϊόντα εἰς μονότονον σειράν,
 τὰ κατατέμν' εἰς εὐρυθμα σημεία;
 Ἐκαστον τίς συνδέει μετὰ πάντων,
 ἀρμονιῶν ἐργάτης ἀπεράντων;
 Τῶν παθῶν ποῖος ἀναφλέγει τὴν πυράν,
 τὸ λυκαυγὲς δ' ἐντὸς νοῶν σπουδαίων;

Τίς δι' ἀνθέων ἔαρος ὠραίων
τῶν ἐραστῶν τὸ στάδιον στρωννύει ;
Τὰ φύλλα τίς τ' ἀσήμαντα μιγνύει
εἰς λαμπρὸν στέμμα, ἀμοιβὴν τῇ ἀρετῇ,
καὶ θεῶν κράτος ἐν Ὀλύμπῳ συγκροτεῖ ;
Τὸ κράτος τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ποιητῇ !

ΕΥΘΥΜΟΣ

Λοιπὸν ἄς γίνῃ τοῦ σοῦ κράτους χρῆσις.
Ἐφάρμοσον αὐτὸ κ' εἰς τὰς ποιήσεις.
Καθὼς εἰς περιπάθειαν ἐρώτων,
τυχαίως συναντεῖσαι κατὰ πρῶτον,
τέρπεσαι, μένεις· ἐνεπλάκῃς βαθμηδόν·
εἴς· εὐτυχῆς· κατόπιν δυστυχῆς σχεδόν.
Χαρὰ τὸ πρῶτον, ἔπειτ' ἀθυμία,
καὶ ἔγινεν, ἰδοῦ, μυθιστορία.
Δός μας καὶ σύ, δός μας τοιοῦτο δρᾶμα.
Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου δράττου ἅμα.
Ὅλοι τὸν ζοῦν, πλὴν τὸν γνωρίζουν πόσοι ;
Εἰπέ τι ἐξ αὐτοῦ, καὶ θὰ χαρῶσι.
Πολλὰς εἰκόνας ἄνευ σαφηνείας,
ψεύδη μετὰ σπινθῆρος ἀληθείας,
καὶ ἐσκευάσθη τὸ ἐξαίρετον ποτόν,
τὸ πάντας τέρπον καὶ εἰς πάντας ἐφετόν.
Τότε τὸ ἔργον σου ν' ἀποθαυμάσῃ
ἢ τρυφερὰ συρρέει νεολαία,
κ' ἢ ἀποκάλυψίς σου ἢ ὠραία
τροφὴν μελαγχολίας δίδει πᾶσι,
καὶ ἕκαστος ἐκλέγει καὶ συνάπτει
πᾶν ὅ,τι τὴν καρδίαν του ἐξάπτει.

Χειροκροτοῦν κλαίοντες ἢ γελῶντες
εἰς τὰς ἐμπνεύσεις καὶ εἰς τὰς εἰκόνας.
Δὲν ἔλκονται οἱ ὠριμ' ἤδη ὄντες·
κερδίζετε καρδίας νέας μόνας.

ΠΟΙΗΤΗΣ

Τοὺς χρόνους φέρε, ὅτε κ' ἐγὼ νέος,
κ' ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὸ μέλλον πλάττων,
εἶχον αὐτὴν πλήρη πυκνῶν ἁσμάτων,
καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξέρρεον ῥαγδαίως·
τὸν κόσμον μου ὁμίχλη ὅτ' ἐσκίαζε,
κ' ἐν κάλυκι τὸ ἄνθος ἐμειδία,
πᾶς λόφος κῆπον ἔαρος ὁμοίαζε,
καὶ ἔδρεπον τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἱα.
Εἶχον οὐδέν, ἀλλ' εἶχον πλοῦτον ἀρκετόν·
τῆς ἀληθείας λάτρης, ὅμως ἀπατῶν.
Δός μοι τοὺς πόθους μου τοὺς ἐπιμόνους,
τὴν εὐτυχίαν, ἣτις θάλλ' εἰς πόνους,
τὴν ἰσχὺν δός μοι τοῦ μισεῖν καὶ τοῦ ἐρᾶν·
τὴν ἡλικίαν φέρε μοι τὴν νεαράν.

ΕΥΘΥΜΟΣ

Σ' εἶν' ἡ νεότης, φίλε, ἀναγκαία
ἐὰν ἐχθρὸς ἐν μάχαις σὲ προσβάλλῃ,
ἢ ἂν εἰς τὴν ἀγκάλην σου ὦραία
τὰ κάλλη της ῥιφθῇ νὰ σ' ἐπιβάλῃ·
ἂν εἰς τὸ πέρας δολιχοδρομίας
βλέπῃς τὸ στέμμα τὸ μεμακρυσμένον,
ἢ ἂν καλῇς ἐκ τοῦ χοροῦ, ἀσθμαίνων,
εἰς εὐωχίας κ' εἰς οἰνοποσίας.

Ἄλλὰ θαρρόντως τὰς χορδὰς τῆς λύρας
 νὰ λάβητε εἰς εὐγυμνάστους χεῖρας,
 εἰς εὐχαριν ὁδὸν πεπλανημένοι
 νὰ σπεύδῃτε πρὸς τέρμα ἐκλογῆς σας,
 ἰδοὺ, πρεσβύται, τίς ἡ ἐργασία
 ὑμῶν, τὸ καύχημά σας κ' ἡ τιμή σας.
 Ὡς λέγεται, τὸ γῆρας δὲν μωραίνει·
 εὐρίσκει ἔτ' ἡμᾶς μωρὰ παιδία.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ἄρκοῦσι λόγοι καὶ ἀνταπαντήσεις.
 Καὶ χρεῖαν ἔργων ἔχομεν τῷ ὄντι.
 Σεῖς δαπανᾶσθε εἰς φιλοφρονήσεις.
 Πράξωμεν μᾶλλον καὶ ὠφέλιμόν τι.
 Τί συζητεῖτ' ἐμπνεύσεις καὶ τί κλίσεις;
 Δὲν στεφανοῦσι τὸν διστάζοντα ποτέ.
 Ἄν ἀξιῇτε ὅτι εἴσθε ποιηταί,
 ἰδοὺ ἡ Ῥόδος φέρετε ποιήσεις.
 Τοῦ πῖ ζητοῦμεν σεῖς δὲν εἴσθε ἀδαεῖς.
 Νὰ πίνωμεν δριμέα θέλομεν ποτά.
 Χωρὶς ἀργοπορίας βράσατε αὐτά.
 Αὔριον ἔχεις ὅ,τι σήμερον ποιεῖς.
 Τὸ ἐφικτὸν ἀρπάζετ' ἐκ τῆς κόμης·
 οὐδὲ ἡμέραν μὴ ἀργὴν ἀφῆτε·
 ἐργάζεσθε μεθ' εὐσταθοῦς τῆς γνώμης·
 καθ' ὃ ὀφείλοντες, μὴ ἀπαυδῇτε.
 Πῶς δοκιμάζει ἕκαστος εἰς τὰς σκηναὺς
 ἡμῶν πᾶν ὅ,τι δύναται, ἡξεύρετε.
 Λοιπὸν θαρρήτε! Καθ' ἡμέραν μηχανάς,
 σκηνογραφίας νέας, ὅ,τι εὔρετε!

Τὸ φῶς τοῦ λυκαυγοῦς, τὸ τῆς ἡμέρας
 φέρετε· δαψιλεύετε ἀστέρας.
 Δὲν λείπουν ὕδωρ, πῦρ, δὲν λείπουν βράχοι,
 οὐδὲ πτηνὰ ἢ ζῶα πάσης κλάσεως.
 Λοιπὸν εἰς τὸ σανίδωμα ἐν τάχει!
 καὶ διαπορευόμενοι τῆς πλάσεως
 τὸν κύκλον πάντα, σπεύδετε, πλὴν βάδην,
 ἐξ οὐρανοῦ διὰ τῆς γῆς εἰς Ἀθην.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΝ ΟΥΡΑΝΩ¹ (1)

Ο ΚΥΡΙΟΣ. ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ ΤΑΓΜΑΤΑ. Εἶτα ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Προβαίνουσιν οἱ τρεῖς Ἀρχάγγελοι).

ΡΑΦΑΗΛ

Ὡς ἀρχῆθεν, ὁ ἥλιος τῇν συναυλίαν
τῶν χρυσῶν ἀδελφῶν του συμψάλλει ἀστέρων,
καὶ τὴν προγεγραμμένην του τέμνει πορείαν,
συμφωνίαν βροντῶν εἰς τὸ τέλος της φέρων.
Τοὺς ἀγγέλους ἡ ὄψις αὐτοῦ κραταιοῖ,
εἰ καὶ πάσης νοήσεως εἶν' ὑπερτέρα·
καὶ τὰ θαύματα ἃ οὐδεὶς νοῦς ἐννοεῖ,
λαμπρὰ μένουσιν, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ.

ΓΑΒΡΙΗΛ

Ἐν ταχείᾳ στροφῇ, ἐν στροφῇ προϊούσῃ
ὁρμᾷ πρόσω τῆς γῆς ἡ κατάκοσμος σφαῖρα·

(1) Φαίνεται ὅτι ἐγράφη ἐν ἔτει 1797 πρὸ τοῦ Προοιμίου.

καὶ νῦν μὲν παραδείσιον φῶς καὶ ἡμέρα,
νῦν δὲ ἄγρια σκόπη τὴν περικυκλοῦσι.
Τὰ θαλάσσια κύματα τ' ἀφροστεφῇ
τὰς βαθείας τῶν βράχων προσβάλλουσι βάσεις,
κ' ἡ τῆς σφαίρας αἰώνιος περιστροφή
παρασύρει τοὺς βράχους μετὰ τῆς θαλάσσης.

ΜΙΧΑΗΛ

Καταιγίδες βομβοῦν εἰς ξηρὰς ἐκ τῶν πόντων,
κ' εἰς τοὺς πόντους ὀπίσω ἀπὸ τῶν ξηρῶν,
κ' εἰς ἀγρίας συγκρούσεις πατάγων καὶ βρόντων
ἐντὸς κύκλων ἐγκλείουν τὴν γῆν φλογερῶν.
Καταστρέφουσαι φλόγες βοραὶ ὁδηγοῦσι
τὰ ὀλέθρια βήματα τοῦ κεραυνοῦ.
Οἱ σοὶ ἄγγελοι, Κύριε, πλήν εὐλογοῦσι
τὴν λαμπράν σου ἡμέραν, γλυκὺ φῶς τ' οὐρανοῦ.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ

Τοὺς ἀγγέλους ἢ πλάσις ἢ σὴ κραταιοῖ,
εἰ καὶ πάσης νοήσεως εἶν' ὑπερτέρα·
καὶ τὸ θαῦμά σου ὃ οὐδεὶς νοῦς ἐννοεῖ,
λαμπρὸν μένει, καθὼς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄφ' οὗ μᾶς ἦλθες, Κύριε, καὶ μᾶς τιμᾶς,
νὰ μάθης θέλων πῶς εἰσὶ τὰ καθ' ἡμᾶς,
ἤξεύρων ὅτι πότε πότε μ' εὐνοεῖς,
κ' ἐγὼ ἐχώθην μεταξὺ τῆς συρροῆς.
Συγγνώμην· τέχνας λόγων ἀγνοῶ πολλὰς.
Αὐτοὶ θὰ μὲ χλευάζουν εἰς πᾶν λάθος,

κ' εἰς τὸ θερμόν μου θὰ ἐγέλας πάθος,
 ἐὰν δὲν εἶχες ἀπομάθει νὰ γελαῖς.
 Περὶ ἡλίου οὐδὲν λέγω καὶ σφαιρῶν·
 ὁ ἄνθρωπος πλὴν βλέπω, ὁ μικρὸς Θεός,
 πῶς ἐν ἀγῶσι τήκεται ἀνηλεῶς,
 καὶ εἶναι οἷος ὁ τῶν πρώτων ἡμερῶν.
 Φαντάζομαι, θὰ ἦτον εὐτυχέστερος,
 ἂν δὲν τῷ εἶχες δώσει πρόσχημα φωτὸς
 ἐπουρανίου, ὅπερ νοῦν καλεῖ αὐτός,
 ὦν δι' αὐτοῦ τῶν ζώων ζωωδέστερος.
 Τοιοῦτος δέ, ἂν δὲν σᾶς κακοφαίνεται,
 ὥς ἡ μακροσκελὴς ἀκρίς μοὶ φαίνεται,
 ἥτις πετᾶ, πηδᾶ, εἰς χόρτα τρύζει
 τὸ τερερέμ της ἄσματος τὸ νομίζει.
 Καὶ ἂν ἐπήδα εἰς τὰ χόρτα μόνον!
 Τὴν μύτην χώνει κ' εἰς σωροὺς κοπρώνων.

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Δὲν ἔχεις ἄλλο θέμα ὁμιλίας;
 Πάλιν καὶ πάλιν τὰς καταγγελίας;
 Οὐδὲν καλὸν εὐρίσκεις πάντοτ' ἐπὶ γῆς;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὡς ἦτον, οὕτως εἶναι τόπος οἰμογῆς.
 Τοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους τόσον συμπονῶ,
 ὥστε σχεδὸν δὲν θέλω νὰ τοὺς τυραννῶ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Τὸν Φαῦστον τὸν γνωρίζεις;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν σοφόν ;

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Ἐμὸν

δοῦλον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δουλεύει παραδόξως ! Τὸν ζωμὸν
καὶ τὴν τροφήν λαμβάνει ὅχι ἐν τῇ γῇ.
Βράζει μακρὰν πολὺ τὸ μαγειρίον του.
Ὅτι ὁ νοῦς σαλεύ' εἰς τὸ κρανίον του
οὔτ' ἐννοεῖ κυρίως, οὐδ' ὁμολογεῖ.
Ζητεῖ χρυσοῦς ἀστέρας παρὰ τ' οὐρανοῦ,
παρὰ τῆς γῆς δὲ τὰς μεγίστας ἡδονάς·
καὶ τοῦ θερμοῦ του στήθους, τοῦ ὀξέως νοῦ,
οὐδὲν τὰς ἀξιώσεις παύει τὰς κενάς.

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Ὑπηρετῶν μὲ ἤδη ἂν ἀμβλυωπῇ,
θέλω τὸν φέρει ν' ἀναβλέψῃ καθαρῶς.
Εἰς δένδρον φύλλα ἂν ἰδῇ ὁ κηπουρός,
ἤξεύρει πῶς θὰ ἔλθουν ἄνθη καὶ καρποί.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τί στοίχημα πῶς θὰ τὸν ἀπολέσῃς,
εἰς τὴν διάθεσίν μου ἂν τὸν θέσῃς,
νὰ ὁδηγῶ αὐτὸν καὶ συνοδεύω ;

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Ἐν ὅσῳ ζῇ, δὲν τὸ ἀπαγορεύω.

Περὶ αὐτὸν ὕφανε τὰς πλεκτάνας.
Ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται εἰς πλάνας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εὐχαριστῶ· διότι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν
ἐνδιαφέρων ἔχω ἀληθῶς μικρόν.
Εἰμὶ ὑπὲρ ῥοδίνων μᾶλλον παρειῶν,
καὶ κατὰ τοῦτο ὡς γαλῆ κατὰ μυῶν.

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Σοὶ ἐπιτρέπω. Σύλλαβε, ἂν δυνηθῇς,
αὐτόν, ἀπόστρεψόν τον τῆς πηγῆς τοῦ,
καὶ εἰς τὰ κάτω μετὰ σοῦ νὰ τὸν ὠθῇς
σπεῦδε, ἐντὸς τοῦ δρόμου τοῦ κακίστου·
κ' αἰσχύνηθητι ὅταν ὁμολογήσης,
χρηστὸς ἀνὴρ καὶ ὑπὸ φαύλας κλίσεις
ὅτι δὲν παρεκβαίνει τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καλόν. Δὲν θὰ παρέλθῃ χρόνος, καὶ ἰδοὺ!
Ποσῶς δὲν μ' ἐκφοβεῖ τὸ στοίχημά μου.
Ὡς στεφανώσω τὸ κατόρθωμά μου,
τὸν θρίαμβόν μου θενὰ ψάλλω ἀπνευστί.
Θὰ φάγῃ σκόνιν, καὶ θὰ τὸν εὐχαριστῇ,
καθὼς τὸν ὄφιν τὸν προπάτορά μου.

Ο ΚΥΡΙΟΣ

Πράττε κ' εἰς ταῦτα ἐλευθέρως καὶ θαρρῶν.
Δὲν μ' εἶσαι σὺ ἐκ τῶν μισητοτάτων.
Μεταξὺ ὄλων τῶν λοιπῶν πνευμάτων

τῶν ἀρνούμενων, προτιμῶ τὸν πονηρόν.
 Ὁ ἄνθρωπος χαυνώσεως εὐκόλου
 γίνεται θῦμα· θέλει ἡρεμίαν·
 δι' ὃ τῷ ἐπιτρέπω συντροφίαν
 τοῦ ἐρεθίζοντός τον διαβόλου.
 Σεῖς δ' ὦ ἡυλογημένοι τοῦ Θεοῦ υἱοί,
 εἰς τὰ τοῦ κόσμου ἐντραφῆτε κάλλη.
 Τὸ « μέλλον εἶναι » τὸ παράγον ἐσαεί (1),
 δεσμοῖς ἀγάπης ἅς σᾶς περιβάλλη.
 Ὅ,τ' εἰς μορφῶν ἀστάθειαν κυμαίνεται
 σεῖς ἐν μονίμῳ τῇ ιδέᾳ δένετε.
 (Ὁ οὐρανὸς κλείεται καὶ οἱ Ἀρχάγγελοι ἀποχωρίζονται).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (μόνος).

Εὐχαριστοῦμαι πρὸς τὸν γέροντα λαλῶν.
 Δέν εἶναι νὰ τὸ κόψω μετ' αὐτοῦ καλόν.
 Κύριος μέγας! Καλωσύνη του πολλή
 πρὸς διαβόλους φιλανθρώπως νὰ λαλῇ.

(1) Ὁ Κύριος δίδωσιν ἐντολὴν τοῖς ἀγγέλοις νὰ ἐπιμεληθῶσι τὸ « μέλλον εἶναι », ἥτοι τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δημιουργίας.

ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΡΟΣ

(Α') (1)

ΝΥΞ

Ἐν ὑψιθόλῳ, στενῷ, γοτθικῷ δωματίῳ ὁ ΦΑΥΣΤΟΣ κάθηται ἀνήσυχος
ἐπὶ ἑδρας παρὰ τῷ γραφείῳ του.

ΦΑΥΣΤΟΣ (2)

Ἐσπούδασ', ἄχ! φιλοσοφίαν,
καὶ νομικά, κ' ἰατρικήν,
καί, δυστυχῶς, θεολογίαν,
ζέσιν τιθεὶς νεανικήν.
Ὁ ἄφρων βλάξ! Καὶ τί κερδαίνω;
Τυφλός, ὡς ἤμην, τυφλὸς μένω.
Διδάκτωρ καὶ Σχολάρχης ἔτι,
τοὺς μαθητάς μου δέκα ἔτη
ἄγω καὶ φέρω ἄνω κάτω,
σοφίας δίδων τοῖς ἐλπίδα·

(1) Ἡ διὰ γραμμάτων διάκρισις τῶν σκηνῶν δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ πρωτοτύπῳ. Προσέθηκα δ' αὐτὴν, θεὶς τὰ γράμματα ἐν παρενθέσει, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν παραπομπῶν ἐνίοτε ἐν ταῖς σημειώσεσι.

(2) Τὰ μέχρι τέλους τοῦ διαλόγου μετὰ τοῦ Βάγνερ φαίνεται ὅτι ἐγράφησαν τῷ 1772. Τινὰ δὲ τοῦ μονολόγου, ἰδίως τὴν ἀρχήν, ἠρύσθη ὁ Γαίτης ἐκ τῶν θεάτρων τῶν νευροσπάτων (marionettes).

πλήν μάταιον εἶν' ὅ,τι πράττω.
 Ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα.
 Ἴδου τὸ τὴν καρδίαν μου σπαράττον.
 Ναὶ μὲν τὴν γνῶσιν ὑπερέχω
 βλακῶν λογίων, πανοσιωτάτων·
 προλήψεις, δισταγμούς δὲν ἔχω·
 δὲν μὲ τρομάζουν στρατιαὶ δαιμόνων
 οὐδὲ κολάσεις· μὲ λυπεῖ δὲ μόνον
 πῶς δὲν ἠξεύρω ἢ διδάσκω ὅτιοῦν,
 ὃ τοὺς ἀνθρώπους μεταπείθει βελτιοῦν.
 Εἰμὶ προσέτι ἄπορος, ἀκτήμων,
 οὐδ' ἐκ φημιζομένων κ' ἐπισήμων.
 Ζωὴν τί θέλω τῶν κυνῶν ἀξίαν;
 Ἐνέκυψα λοιπὸν εἰς τὴν μαγείαν,
 παρὰ πνευμάτων ἴσως αἰρίων
 περὶ ἀγνώστων μάθω μυστηρέων,
 καὶ παύσω νὰ ἰδρῶ καὶ δογματίζω,
 διδάσκων δῆθεν ὅ,τι δὲν γνωρίζω,
 καὶ ἐννοήσω τί τὴν φύσιν
 συνέχ' εἰς δέσιν καὶ εἰς λύσιν,
 κ' ἰδὼν τί εἶναι τὸ τὸ πᾶν συνεῖρον,
 παύσωμαι μόνον λέξεις κενὰς σπείρων.

ὦ! ἄν, πανσέληνε χρυσῇ,
 τὴν βάσανόν μου διεώρας,
 εἰς τοῦτο τὸ γραφεῖον σὺ
 εἰς τὰς μεσονυχτίους ὥρας,
 θὰ ἔλαμπες, συμπάσχων μάρτυς,
 εἰς τὰ βιβλία, εἰς τοὺς χάρτεις!
 Αἶ, εἰς αἰθρίας κορυφὰς ὁρέων
 νὰ μ' ἔλουε τὸ φῶς σου τὸ ὠραῖον·

μετὰ πνευμάτων εἰς τ' ὠχρὸν πεδίον
πλανώμενος κ' εἰς σπήλαια εἰσδύων,
ἀπηλλαγμένος κόπου σπουδῶν τόσων,
τὴν ὑγιᾶ σου ν' ἀναπνέω δρόσον!

Φεῦ! κ' ἔτι μένω ἔγκλειστος εἰς τὴν κακὴν,
ἐπάρατον τῶν τοίχων τούτων φυλακὴν,
ὅπ' οὐδὲ φθάνει καὶ τὸ φῶς εἰσφρύον
διὰ θαμβῶν πολύχρων ὑαλίων,
βιβλίων πλήρη εἰς σωροὺς κειμένων,
σκωληκοβρώτων, κεκονιαμένων·
κεκαλυμμένην πᾶσαν διὰ χάρτου,
ὥς ἄνω καπνιστοῦ καὶ ἀκαθάρτου,
μεστὴν πυξίδων, ἐργαλείων, φιαλῶν,
καὶ συρταρίων παντοσχήμων καὶ πολλῶν,
ἐχόντων σκεύη τοῦ προπάτορός μου!
Ἴδου ὁ κόσμος μου. Τοῦ λαμπροῦ κόσμου!
Κ' ἐρωτᾷς ἔτι τὴν καρδίαν τί
ἐναγωνίως σοὶ κατασπαράττει;
τίς πόνος ἄγνωστος πατεῖ
τὴν ὑπαρξίν σου καὶ σὲ σφάττει;
Ἀντὶ ἢ ζῶσα φύσις, ἢ λαμπρά,
ὥς ὁ Θεὸς κελεύει, νὰ σ' ἐγκλείῃ,
τὸ ἄντρον σου τὸ πνιγερὸν δεικνύει
σκελετοὺς ζώων καὶ ὅστ' ἄ σαπρά.
Ἐξω! Ἐμπρός! Ἀέρα, ἔκτασιν ζητῶ.
Νὰ ὁδηγῇ τὰ βήματά μου
τὸ ιδιόχειρον αὐτὸ
τεῦχος μ' ἄρκεῖ τοῦ Νοστραδάμου (1).

(1) Νοστραδάμος (Michel de Notre-Dame) ἐγεννήθη τῷ 1503 εἰς Ἄγ. Πέ-
μον τῆς Προδηγίας. Ἰατρός, ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἀστρολογίαν, ἐδημοσίευσε τῷ 1555

Τῶν ἄστρον θὰ γνωρίσω τὴν πορείαν,
καὶ εἰς τῆς φύσεως τὸ νεῦμα
θὰ ἐνδυθῶ ψυχῆς ἀνδρείαν,
ὥς πνεῦμα ὁμιλεῖ πρὸς πνεῦμα.
Ἡ ξηρὰ σκέψις μου ἐνασχολεῖται
μάτην εἰς λύσιν ἱερῶν σημείων.
Σεῖς, πνεύματα πλανώμενα πλησίον,
ἂν μὲ ἀκούητε, ἀποκριθῆτε.

(Ἀνοίγει τὸ βιβλίον καὶ βλέπει τὸ σημεῖον τοῦ Μακροκόσμου) (1).

ὦ! εἰς τὴν θέαν ταύτην ποία ἡδονὴ
τὰ αἰσθητήριά μου διαρρέει!
Τί εὐτυχία ἱερά, ὥς φλόξ καινὴ,
διὰ τῶν νεύρων καὶ φλεβῶν μου καίει!
Τὰς γραμμάς ταύτας ἔγραψε χεὶρ θεία,
εἰς ἃς εὐνάζεται μου ἡ καρδία,
ἐν ᾧ ἡ τάλαινα συγχρόνως χαίρει,
καὶ μυστικὴ τὸ πνεῦμά μου μαγεία
εἰς τοῦ παντός τὴν νόησιν ἐξαίρει;

προφητείας ἐν τετραστίχοις ὁμοιοκαταλήκτοις, εἰς ἃς ἰδίως ἐδόθη πίστις, διότι μίᾳ αὐτῶν ἐφαίνετο προειποῦσα τὸν θάνατον Ἐρρίκου τοῦ Β'. Διΐσχυρίζετο δ' ὅτι πρὸς τῇ σπουδῇ τῶν ἀστέρων προσαπητεῖτο καὶ θεόσδοτος προφητικὴ δύναμις. Ἀπεβίωσε τῷ 1566. Κατὰ τὸ 1781 ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης ἀπεκήρυξε τὰς προφητείας του, διότι προλέγουσι καὶ τὴν πτώσιν τῆς Παπικῆς ἐξουσίας.

(1) Πίκος ὁ Μιρανδόλας (1490), Παρακέλσιος, καὶ οἱ λοιποὶ καθβαλισταὶ διακρίνουν μεταξὺ μακροκόσμου (τοῦ ὅλου κόσμου), καὶ μικροκόσμου (τοῦ ἀνθρώπου), καὶ στηρίζουσι θεωρίας ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιρροῆς τῶν δύο τούτων κόσμων. Ὁ μακρόκοσμος, κατ' αὐτούς, περιέχει τρεῖς κόσμους, τὸν τῆς γῆς μέχρι τῆς σελήνης, τὸν τοῦ ἡλίου μέχρι τῶν ἀστέρων, καὶ τὸν τῆς θείας, τὰ πάντα διεπούσης δυνάμεως. Εἰς τὴν γῆν ὑπάρχει τὸ στοιχεῖον τοῦ πυρός, εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ θάλλπος τοῦ ἡλίου, εἰς τὸ πᾶν, πῦρ σεραφικόν, αὔλον καὶ πνευματικόν· καὶ τὸ μὲν καίει, τὸ δὲ τίθῃσιν εἰς κίνησιν, καὶ τὸ ἄλλο ἀγαπᾷ. Ταῦτα ἐγνώριζεν ὁ Γαίτης, διότι, κατὰ σωζομένας σημειώσεις του, ὅτε ἐμελέτα νὰ γράψῃ τὸν Φαῦστον, ἐν τοῖς ἔτεσι 1770-1773, ἐμελέτησε πολλὰ καθβαλιστῶν συγγράμματα.

Εἰμὶ Θεός ; Ἐντός μου ἀναλάμπει φῶς.
 Εἰς τούτων τῶν γραμμῶν τὰς διαστάσεις,
 βλέπ' ἡ ψυχὴ μου πῶς παράγ' ἡ πλάσις,
 κ' ἐννοῶ ἤδη ὅ,τι εἶπεν ὁ σοφός·
 « Οὐχὶ ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων, σοῦ ἐστὶ
 » καὶ ἡ καρδίᾳ κ' ἡ διάνοια κλειστή.
 » Ἐγέρθητι καὶ λοῦσον, ὦ υἱὲ τῆς γῆς,
 » τὸ θνητὸν στήθος εἰς τὴν δρόσον τῆς αὐγῆς ».

(Θεωρεῖ τὸ σημεῖον).

Ἐν τῷ παντὶ τὰ πάντα πῶς ὑφαίνονται,
 καὶ ζῶντα, δρόντα ἐν ἀλλήλοις φαίνονται !
 Πῶς αἱ δυνάμεις τ' οὐρανοῦ, διάπτουσαι
 εἰς πτερὰ μῦρον πνέοντα εὐλογιῶν,
 καὶ τὰς ὑδρίας τὰς χρυσᾶς ἀλλάττουσαι,
 πῶς διεισδύουν εἰς τὸν γήϊνον φλοιόν,
 τὸ πᾶν πληροῦσαι μυστικῶν ἀρμονιῶν !

Τί δράμα ! Ἄλλ' οἴμοι ! Ὅραμα κενόν !
 Ποῦ, ποῦ ἡ φύσις ἡ ἀπέραντος ἐστί ;
 ποῦ τῆς ζωῆς ἡ βρύσις ; Ποῦ ἐστέ, μαστοί,
 οἱ τρέφοντες συγχρόνως γῆν καὶ οὐρανόν ;
 Σεῖς ῥέετε, ποτίζετε γενναίως,
 ἐγὼ δὲ φθίνω, μένω διψαλέος.

(Στρέφει ἀγανακτῶν τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου καὶ βλέπει αἴφνης
 τὸ σημεῖον τοῦ Πνεύματος τῆς γῆς) (1).

ὦ ! πῶς ἀλλέως, σύ, σημεῖον, ἐνεργεῖς !
 Ἐγγύτερόν μου εἴσθε, πνεύματα τῆς γῆς.
 Ἦδη θερμὸν αἰσθάνομαι τὸ αἷμα,

(1) Τοῦ Ἀρχαίου, κατὰ τὰ ὀρφικὰ δόγματα.

καὶ φλέγομαι, ὥς νέον πιὼν οἶνον.
 Θαρρόύντως στρέφω πρὸς τὸ πᾶν τὸ βλέμμα,
 πρὸς ἄγραν πόνων καὶ χαρῶν γηίνων,
 εἰς τρικυμίας στήθος ἀντιτάττων,
 καὶ μὴ τρομάζων τὰ ναυάγιά των.
 Ὁ ἀήρ σκοτίζεται.
 Κρύπτει τὸ φῶς τῆς ἡ σελήνη.
 Ὁ λύχνος σβύνει.
 Ὁμίχλη! Ἐρυθραὶ ἀκτῖνες ζώνουν
 τὴν κεφαλὴν μου. Φρίκη
 ἀπὸ τοῦ θόλου καταρρέει
 καὶ μὲ κατέχει.
 Σ' αἰσθάνομαι, ὦ πνεῦμα! Μὲ περινοστεῖς.
 Ἐλθέ! Φανοῦ μοι!
 Εἰς τῆς καρδίας τοὺς παλμούς, τῆς σοῦ μεστῆς,
 αἰσθάνομ' εὐκρινῶς ὅτι ἐντός μου
 ἀγνώστων αἰσθημάτων φύονται βλαστοί.
 Κτῆμά σου πᾶσα ἡ καρδία μου ἐστί.
 Φανοῦ μοι, — κ' ἔστω τοῦτο θάνατός μου!

(Λαμβάνει τὸ βιβλίον καὶ προφέρει μυστηριωδῶς τὸ σημεῖον τοῦ Πνεύματος.
 Ἀναθρώσκει ὑπέρυθρος φλόξ, καὶ ἐντός τῆς φλογὸς φαίνεται τὸ Πνεῦμα).

ΠΝΕΥΜΑ

Τίς μὲ καλεῖ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! φρικτὸν τέρας!

ΠΝΕΥΜΑ

Μὲ εἴλκυσας νὰ ἔλθω ἔξω,

ἐκ τῆς ἐμῆς ῥοφήσας σφαίρας
μακρόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δέν δύναμαι ν' ἀνθέξω !

ΠΝΕΥΜΑ

Μ' ἐκάλεσας μετὰ φωνῆς θαρρόυσης,
νὰ μ' ἴδῃς θέλων καὶ νὰ μὲ ἀκούσῃς.
Εἰσήκουσά σε, ὅτι ἰσχυρῶς βοᾷς.
Ἴδού με, ἦλθον καὶ διὰ μιᾶς
ὁ ὑπεράνθρωπος σὺ δειλιᾷς !
Ποῦ τῆς ψυχῆς σου ἡ ἀτρόμητος κραυγή,
τὸ στήθος, ὃ ἡξίου νὰ δημιουργῇ,
νὰ πλάττῃ κόσμον, ὅς ἐντός του φέρεται,
καὶ μέχρι τῶν Πνευμάτων νὰ ἐξαίρεται ;
Ποῦ εἶσαι, Φαῦστε, ὅστις μ' ἐπροσκάλεις
μετ' ἐπιτακτικῆς φωνῆς μεγάλης ;
Σὺ εἶσαι, ὁ πρὸ τῆς πνοῆς μου τρέμων,
ὥς φύλλα τρέμουν εἰς πνοὴν ἀνέμων,
σὺ σκώληξ, σύ, ἐντρόμως συσπειρούμενος !

ΦΑΥΣΤΟΣ

Θαρρείς, ἐνδίδω, φλογὸς πλάσμα, ἴσως ;
Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Φαῦστος, καὶ σοῦ ἴσος.

ΠΝΕΥΜΑ

Πανταχοῦ κινούμενος,
ἄνω καὶ κάτω,
πλέκω καὶ πλάττω.

Τάφοι, γενέσεις,
 ἄπαυστος ῥοή,
 λύσεις καὶ δέσεις,
 φλέγουσα ζωή,
 ὑφαίνουσ' εἰς τῶν χρόνων τὴν πορείαν
 τὸν τῆς θεότητος ζῶντα μανδύαν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ σὺ πανταχουκίνητον πνεῦμα ζωῆς,
 πόσον σ' αἰσθάνομαι ἐμοῦ πλησίον!

ΠΝΕΥΜΑ

Τὸ πνεῦμα ὁμοιάζεις ὃ σὺ ἐννοεῖς,
 οὐχὶ ἐμέ!

(Γίνεται ἀφανές).

ΦΑΥΣΤΟΣ (καταβεβλημένος).

Σὲ ὄχι; Λοιπὸν ποῖον;
 Ἐγώ, εἰκὼν τοῦ Πλάστου καὶ ὁμοίωμα,
 οὐδ' ὁμοιός σου ὅτι εἶμαι ἀξιῶν!

(Κρούει τις τὴν θύραν).

Ἄρά! Τὴν θύραν, τὸν γνωρίζω, κόπτει
 ὁ ὑποτακτικός μου. Φεῦ δυστυχιῶν! (1)
 Διὰ τῶν λαμπροτέρων μου ὀπτασιῶν
 ὁ ξηροκέφαλος μὲ διακόπτει.

(Εἰσέρχεται ὁ ΒΑΓΝΕΡ, φορῶν νυκτικὸν ἔνδυμα καὶ σκοῦφον καὶ κρατῶν
 λύχνον. Ὁ ΦΑΥΣΤΟΣ στρέφεται ἀπ' αὐτοῦ δυσθύμως).

(1) Ὑποτακτικός, Famulus, ἐν μεσαιῶνι ὁ φέρων τὴν ἀσπίδα τοῦ ἱππότου ἢ
 ἐκτελῶν ὑπηρετικὰ καθήκοντα παρὰ τῷ ἄρχοντι. Ἐνταῦθα φοιτητῆς βοηθός.

ΒΑΓΝΕΡ (1)

Μὲ συγχωρεῖτε. Ἦκουσ' ἀπηγγέλλετε.
Ἑλληνικὴν βεβαίως τραγωδίαν ;
Γυμνάσατέ με δὰ κ' ἐμέ, ἂν θέλετε.
Σήμερον ταῦτα ἔχουσιν ἀξίαν.
Ὅτι διδάσκει, ἤκουσα νὰ λέγῃ τίς,
ὥς καὶ τὸν ἱερέα ὁ ὑποκριτῆς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ναί, ἐπὶ ἱερέων ὑποκριτικῶν
ἐνίοτε συμβαίνει τοῦτο τὸ κακόν.

ΒΑΓΝΕΡ

Ὅστις ἐντὸς τῶν τοίχων τοῦ μουσείου του
διὰ σωλῆνος τοῦ τηλεσκοπίου του
βλέπ' εἰς σπανίας ἐορτὰς τὰ πλήθη,
αὐτὰ πῶς διὰ λόγων νὰ τὰ πείθῃ ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δὲν πείθῃ ὁ μὴ πείσας πρῶτον ἑαυτόν·
ἐάν, δυνάμεις μὴ πειθοῦς γλυκείας
ἀντλῶν ἐκ τῆς ἰδίας του καρδίας,
βιάζῃ τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν.

(1) Ὁ, κατὰ τὴν παράδοσιν, διαδεχθεὶς καὶ κληρονομήσας τὸν Φαῦστον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τῶν ἀρχαιοτέρων ἐταίρων τοῦ Γαίτου, ἐν Στρασβούργῳ καὶ Φραγκοφόρτῃ, ἐκαλεῖτο Ἐρρίκος Λεοπόλδος Βάγνερ, ἀποβιώσας τῷ 1779. Τούτῳ εἶχεν ἀναγνώσει ὁ ποιητὴς τινὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ δράματός του, καὶ λέγεται ὅτι καὶ τῷ κατέστησε γνωστὸν τὸ σχέδιόν του περὶ Μαργαρίτας, ἐξ οὗ πιθανῶς ἐπωφεληθεὶς οὗτος, ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσε τῷ 1776 τραγωδίαν «τὴν Παιδοκτόνον». Κατὰ ταύτην δέ, ὡς φαίνεται, ἐν ἔτει 1781 ἐποίησεν ὁ Σχίλλερ τὸ ὁμώνυμον ποίημά του, καὶ ὁ Βύργερ τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἡ θυγάτηρ τοῦ ἱερέως τοῦ Ταουβερχέϊμ».

Καθήσατε, κολλᾶτε, συγκιρνᾶτε
εἰς δύσπεπτον καρύκην τροφᾶς ξένας,
φλόγας ἰσχνὰς ριπίζοντες, φυσᾶτε
τὰς τέφρας πέριξ σας τὰς ἐσβεσμένας·
κινῆτε παίδων καὶ πιθήκων θαυμασμόν,
ἂν ἔχητε αὐτοῦ ἐπιθυμίαν·
καρδιῶν ὅμως πώποτ' ἐνθουσιασμόν,
ἂν δὲν λαλῇ καρδία πρὸς καρδίαν.

ΒΑΓΝΕΡ

Ἄλλ' ἡ ἀπαγγελία πάντως ὠφελεῖ
τὸν ῥήτορα· καὶ εἶμαι ταύτης ἀμαθής.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδὲ τὸ κέρδος ποῦ θὰ ἔχῃς τὸ πολὺ!
Μὴ ἔσο βλάξ, μὴ κέπρος ἔσο ἀληθής.
Ὅταν ἡ σκέψις καὶ ὁ νοῦς ἐκφράζωνται,
μικρὰν τῆς τέχνης ἀρωγὴν χρειάζονται.
Ἄν ἔχῃς τι σπουδαῖον νὰ ἐκφράσῃς,
τίς ἡ ἀνάγκη νὰ θηρεύῃς φράσεις;
Ναί, ὅταν στιλπνοὺς λόγους ῥητορεύῃτε,
ἐλίσσητε τὸ πνεῦμα καὶ τορρέύητε,
μοὶ ἀπαρέσκουν τ' ἄρρήτά σας ῥήματα,
ὡς ξηρῶν φύλλων ἀνεμοφυσήματα.

ΒΑΓΝΕΡ

Μακρὰ ἡ τέχνη καὶ βραχὺς ὁ βίος.
Ὅταν ἐγκύπτω εἰς μελέτας κριτικάς,
ἱλιγγιῶ, ζητῶν ἐναγωνίως
ν' ἀνακαλύψω τὰς πηγὰς τὰς ἀρχικάς.

Πρὶν δ' ἢ τις φθάσῃ εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ
ὁ δύστυνος, ὁ Χάρων ἔρχεται· ἰδού.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καί, λέγεις, αἱ μεμβράναι εἰσὶ βρύσεις
αἱ μόναι καταστέλλουσαι τὴν δίψαν ;
Ἄν τὴν ψυχὴν σου θέλῃς νὰ δροσίσης,
ἐκ τῆς ψυχῆς σου λάβε τι προκύψαν.

ΒΑΓΝΕΡ

Μὲ συγχωρεῖτε. Ἄλλὰ εἶν' εὐχάριστον
νὰ ἐνορῶμεν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν καιρῶν,
τί παρ' ἀρχαίοις ἐτιμᾶτ' ὡς ἄριστον,
κ' ὑπὲρ ἐκείνους πῶς προέβη τὸ παρόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς ! Μέχρις ἄστρον τοῦτο αἰωρεῖται !
Οὕς ὡς ἀρχαίους χρόνους θεωρεῖτε,
φίλε μου, βίβλος δι' ἡμᾶς ἐστί,
διὰ σφραγίδων δὲς ἐπτὰ κλειστή,
καὶ ὅ,τι πνεῦμα τῶν καιρῶν νομίζετε,
τοῦτο ἐστὶ τὸ ἰδιόν σας πνεῦμα,
εἰς ὃ ὁ πάλαι χρόνος κατοπτρίζεται.
Τί ἀθλιότης ! Εἰς τὸ πρῶτον νεῦμα
τὸ ἔστριψαν καὶ ὅπου φύγη, φύγη,
καὶ καταλείπεται σποδὸς ὀλίγη
καὶ ῥάκη καὶ τριόδων περιτρίμματα,
πλαγγόνων δημωδῶν ἄρρητα ῥήματα (1),

(1) Haupt-und Staatsaction, περὶ τὰ τέλη τῆς ἱζ' ἑκατονταετηρίδος, ἐλέ-
γοντο αἱ παραστάσεις νευροσπάστων, ὅταν ἀνεφέροντο εἰς ἐπίσημους πολιτικὰς

καὶ σοβαρὰ πομπώδη ἀξιώματα,
ἀρμόζοντα εἰς νευροσπάστων στόματα.

ΒΑΓΝΕΡ

Πλὴν κόσμος, νοῦς, καρδία πῶς νοεῖται
ὅλοι ποθοῦσι γνῶσιν ν' ἀποκτῶσιν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! ὅ,τι οὗτοι ὀνομάζουιν γνῶσιν.
Τίς θὰ εἰπῇ τὸ βρέφος πῶς καλεῖται;
Ἄν τις ὑπῆρξε μέρος τούτων διορῶν
κ' ἐντός του μὴ ἐμφρόνως αὐτὸ κρύπτων,
ἀλλὰ τὸ πῶς φρονεῖ ἀποκαλύπτων,
κῶνιον εἶχεν εἰς μερίδα ἢ σταυρόν.
Ἡ νύξ προέβη, φίλε. Εἶν' ἐξώρας.
Εἰς ἄλλοτε λοιπὸν τὰ παραιτέρω.

ΒΑΓΝΕΡ

Πολλὰς ἀκόμη θὰ ἡγρύπνουιν ὥρας.
Νὰ ὁμιλῶ σοφὰ μεθ' ὑμῶν χαίρω (1).
Αὔριον, Πάσχα, νὰ τολμήσω μέλλω
νὰ σᾶς προβάλω ἄλλας ἀπορίας.

περιστάσεις ἢ εἰς ἱστορικὰ μεγάλα πρόσωπα. Ὁ Γαίτης χρηταὶ τῇ ἐκφράσει καὶ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν δραμάτων τοῦ Σαιχεσπείρου.

(1) Εἰς τὰ κατὰ πρῶτον τῷ 1790 ἐκδοθέντα Ἀποσπάσματα τοῦ Φαύστου ἡ σκηνὴ λήγει εἰς τὸν στίχον τοῦτον, μεθ' ὃν ἔπονται οἱ τέσσαρες πρῶτοι στίχοι τοῦ ἐπομένου μονολόγου, καί, ἀμέσως μετ' αὐτούς, τῆς σκηνῆς (Δ) ὁ στίχος: « Ὅ,τι αἱ τύχαι τῶν θνητῶν » κτλ. Τὸ δ' ἐπίλοιπον τοῦ μονολόγου, ἡ σκηνὴ πρὸ τῆς πύλης τῆς πόλεως, ἡ πρώτη σκηνὴ ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ καὶ ἡ δευτέρα μέχρι τοῦ στίχου ἐκείνου, ἐξεδόθησαν ἐν ἔτει 1808, ἂν καὶ τινὰ μέρη ᾗσαν ἤδη γεγραμμένα πρὸ τοῦ 1790· ἀλλ', ὡς ἀσυνάρτητα, εἶχον μένει ἀνέκδοτα.

Ἐδόθην εἰς σπουδὴν ἀπὸ καρδίας.
Πολλὰ ἤξεύρω, ὅμως ὅλα θέλω.

(Ἐξέρχεται).

ΦΑΥΣΤΟΣ (μόνος).

Ἐλπίς κ' ἡ ἐλαχίστη πῶς νὰ μένη
εἰς τὸν ἰσχνὰ καλλιεργοῦντα μέρη ;
Σκάπτει· νὰ εὖρη θησαυρὸν προσμένει,
καὶ σκώληκα ἂν εὖρη μόνον, χαίρει.
Φωνὴ ἀνθρώπου πῶς ἐτόλμα ν' ἀντηχῇ
ὅπου φωνὴ ἠκούσθη τῶν πνευμάτων ;
Ἀλλὰ εὐγνωμονῶ σοι ἐξ ἐγκάτων,
διότι μ' ἀπαλλάττεῖς σύ, ὦ δυστυχῇ
υἱὲ τῆς γῆς, ἐκ τῆς ἀπελπισίας,
ἣτις μ' ἀφήρει αἰσθησιν καὶ ῥώμην.
Πρὸ τῆς γιγαντιαίας ὀπτασίας
τὸν ἑαυτὸν μου νάννον ἡσθανόμην.

Ἐγώ, Θεοῦ ὁμοίωμα, ἐγκύψας
εἰς τὸν καθρέπτην πάσης ἀληθείας,
ὁ εἰς ἐλλάμψεις καθαρὰς καὶ θείας
τὸν ἄνθρωπον τὸν πρῶην ἀπορρίψας,
ὑπέρτερος τῶν Χερουβίμ, τολμήσας
τὴν δύναμίν μου εἰς τὸ πᾶν νὰ χύνω,
Πλάστου ἰσχύν, Θεοῦ ζωὴν ἐλπίσας,
εἰς μίαν λέξιν πῶς νὰ ὑπομείνω
ἀνίσχυρος, ἐμβρόντητος νὰ μείνω ;

Νὰ σ' ὁμοιάσω δὲν θὰ ἠμπορέσω.
Εἶχον τὴν δύναμιν νὰ σὲ καλέσω,
ἀλλ' ὅμως ὄχι καὶ τοῦ νὰ σὲ δέσω.

Εἰς τὰς στιγμὰς τὰς τότε μακαρίας
τόσον μικρὸς καὶ τόσον μέγας ἤμην!
Πλὴν σὺ μ' ἀπέκρουσας μετ' ἀσπλαγχνίας
ὀπίσω, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην λύμην.
Τίς θὰ μ' εἰπῇ, τίς θὰ μοὶ μάθῃ
ἂν ἦν φευκτέα ἢ ὀρθή ἢ κλίσις;
Ἡμῶν αἱ πράξεις καὶ ἡμῶν τὰ πάθη
τὸν βίον μας δεσμεύουσιν ἐπίσης.

Ἄν τρέφωμεν μεγάλα εἰς τὴν φρένα,
ἐπιπροστίθενται πάντοτε ξένα.
Εἰς τὸ καλὸν ἐὰν ὁ νοῦς μας φθάνῃ,
τὸ τούτου κρεῖττον θεωρεῖται πλάνη.
Τὸ αἶσθημα, ὃ ἦτο τῆς ζωῆς πηγή,
ἀπερρόφηθη, τὸ ἐπάγωσεν ἡ γῆ.
Ἐν ᾧ θρασεῖα πτήσ' ἢ φαντασία
πρὸς τὸ αἰώνιον ποθοῦσα ῥέπει,
ὅταν ἐν χρόνῳ ναυαγοῦσαν βλέπῃ
τὴν εὐτυχίαν, τῇ ἀρκεῖ γωνία,
κ' εἰς τὴν καρδίαν ἐμφωλεύ' ἡ λύπη·
οἱ μυστικοί της τὴν σπαράττουν κτύποι,
μερίμνας ἐπιβάλλοντες, φροντίδας,
ὕπὸ παντοίας νέας προσωπίδας,
γυναῖκα, τέκνον, κῆπον, ἀγρόν, κτίριον,
πλημμύραν, πῦρ, πληγὴν καὶ δηλητήριο.
Συχνὰ κενὰς τρομάξεις ὑποθέσεις,
καὶ κλαίεις ὅ,τι δὲν θεν' ἀπολέσης.

Εἰκὼν δὲν εἶμαι οὐδ' ὁμοίωμα Θεῶν!
ὁ σκώληξ μᾶλλον ὁ ὑπὸ τὴν γῆν βιῶν.
Ὁ διαβάτης, ὅστις κονιοβατεῖ,
ὕπὸ τοὺς πόδας εἰς τὴν κόνιν τὸν πατεῖ.

Δέν εἶναι κόνις ἐπὶ τῶν θυρίδων
 ἢ καθημέν' εἰς ῥάκη ῥωποπώλων,
 κατάρτυτα ἐλώρια βοτρυδων ;
 ἢ πνίγουσα τὸν σκοτεινὸν μου θόλον ;
 Ἐδῶ λοιπὸν θὰ μάθω τί μοι λείπει,
 φιλολογῶν χειρόγραφα, βιβλία,
 πῶς τῶν ἀνθρώπων σύντροφος ἢ λύπη,
 κ' ἐξαίρεσις πῶς εἶν' ἢ εὐτυχία ; —
 Τί μυκτηρίζεις, ὦ κρανίον κοῖλον ;
 Τὸν ἐδικόν μου καὶ σὺ εἶχες μυελόν.
 Ἐζήτεις φῶς· σοῦ δ' ἔψευσε τὸν ζῆλον
 ἀπάτης ζόφος, ὁ καὶ σὲ περιβαλὼν.
 Καὶ σεῖς μὲ εἰρωνεύεσθ', ἐργαλεῖα,
 τροχοί, λαβίδες, σφῆγες, στρόφιγγες, μοχλοί.
 Ἴστασθ' ἐμπρὸς τῆς θύρας ἥτις μ' ἐνοχλεῖ,
 τῆς θύρας πλὴν δέν εἴσθε τὰ κλειδιά.
 Τὸ κάλυμμα τῆς ἄν δέν θέλ' ἢ φύσις
 εἰς τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ φῶς νὰ ρίψη,
 ὅ,τι ἀρνεῖται νὰ σ' ἀποκαλύψῃ
 διὰ στροφίγγων δέν θὰ τὸ κερδίσης.
 Ἐδῶ σᾶς ἔχω, παλαιὰ βιβλία μου,
 διότι ἦσθ' ἐν χρήσει τοῦ πατρός μου.
 Μεμβράνα, μένεις καπνιστὴ ἐμπρὸς μου
 ἐν ὄσῳ καίει ἢ θολὴ λυχνία μου.
 Δέν ἔτρωγον τὸν πατρικόν μου κλῆρον,
 παρὰ πρὸ πάντων νὰ ἰδρῶ τῶν λήρων ;
 Ἐὰν κληρονομίαν ἀποκτήσης,
 νὰ τὴν ἀπολαμβάνῃς ἔχε θάρρος.
 Ἀχρηστος πλοῦτος εἶναι μόνον βάρος.
 Σπεῖρ' ἐν στιγμῇ καὶ θέρισον ἐπίσης.

Πλὴν τί μ' ἐλκύει ἡ θυρίς ἐκείνη ;
 Μαγνήτης εἶναι ἡ στιλπνὴ φιάλη ;
 Ἐντός μου φῶς ἐχύθη, χαρὰ θάλλει,
 ὥς εἰς τὸ δάσος λάμπουσα σελήνη.
 Φιάλη, μόνη σοὶ προσλέγω χαῖρε.
 Τεχνούργημ' ἀνθρωπίνης ἐπινοίας,
 χυμέ, ἐργάτα ὕπνου γλυκυτάτου,
 λεπτὴ οὐσία, χορηγὲ θανάτου,
 μετ' εὐλαβείας σὲ λαμβάνω· φέρε
 τῷ τεχνουργῷ σου δεῖγμα σῆς εὐνοίας
 Ἡ ὄψις σου τὸν πόνον μου εὐνάζει·
 ὁ ὀργασμός, ὥς σ' ἔλαβον κοπάζει·
 γαληνιᾶ μου βαθμηδὸν τὸ πνεῦμα.
 Πρὸς τὰ πελάγη φέρει με τὸ ρεῦμα,
 ὧν ὁ καθρέπτης στίλβων ἀκτινοβολεῖ.
 Εἰς ἀκτὰς νέας αὐγὴ νέα μὲ καλεῖ.

Πύρινον ἄρμα ὑποπτέρως φέρεται·
 μὲ πλησιάζει σχίζον τοὺς ἀέρας.
 Ἐτοιμος εἶμαι. Ἡ ψυχὴ μου αἵρεται
 εἰς νέου ἀγνοῦ βίου νέας σφαίρας.
 Τίς θεῖος βίος ! Ποῖα χαρᾶς φῶτα !
 Σὺ, ὁ χθὲς σκώληξ, εἶσαι ἄξιος αὐτῶν !
 Στρέψον, ναὶ στρέψον εἰς τὴν γῆν τὰ νῶτα
 κ' εἰς τοῦ ἡλίου τὸν φανὸν τὸν ποθητόν.
 Ἄφες ἡ χεὶρ σου ἀτρομήτως νὰ ὠθῇ
 τὴν θύραν, ἣν νὰ φεύγῃ πᾶς θνητὸς ποθεῖ.
 Ἀπόδειξον, ἀξία ἀνθρωπίνη
 πῶς πρὸ τοῦ ὕψους τῶν θεῶν δὲν κλίνει.
 Μὴ τρέμε εἰς τὸ μέλαν ἄντρον ἀφορῶν,
 ἔνθα βασάνους πλάττ' ἡ φαντασία.

Τὸ στόμιόν του βλέπ' ἐν ἀφοβία,
δι' οὗ ὁ Ἄδης φλέγει πᾶς διαπερῶν.
Ἴδὲ φαιδρὸς τὸ βῆμα νὰ τολμήσης,
κ' εἰς τὸ μηδὲν ἂν πρόκειται νὰ σβύσης.

Ἐλθὲ λοιπόν, φιάλη κρυσταλλίνη,
ἐκτὸς τῆς θήκης, ὅπου εἶχες μείνει
διὰ πολλῶν ἐτῶν λησμονουμένη.
Εἰς ἐορτὰς πολλάκις τῶν προγόνων
ἦσο ἡ τέρψις τῶν συνδαιτημόνων,
ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα φερομένη.
Αἱ γραφαὶ ὅσαι σὲ περιστολίζουν,
καὶ ἅς οἱ πίνοντες καθῆκον εἶχον
νὰ ἐξηγῶσι δι' εὐθύμων στίχων,
νεανικάς μου νύκτας μ' ἐνθυμίζουν.
Εἰς γείτονα ἐγὼ δὲν θὰ σὲ δώσω·
περὶ σοῦ στίχους δὲν θεν' ἀναγνώσω.
Χυμὸν ταχείας μέθης ἔχεις ἔνδον.
Μέλας πληροῖ σου τὸ κενόν, πλὴν διαυγῆς,
ἐμοῦ μὲν ἔργον, ὑπ' ἐμοῦ δὲ κ' ἐκλεγεῖς,
Τὰς τελευταίας του ρανίδας, σπένδων,
εἰς ἀσπασμὸν θὰ χύσω τῆς αὐγῆς.

(Φέρει τὴν φιάλην εἰς τὰ χεῖλη του. Κωδωνοκρουσία. Ψαλμωδία).

ΧΟΡΟΣ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη !
Κόσμων ἀγαλλίασις,
τοῦ Παντὸς ἀγίασις,
τοῖς ἀνθρώποις ἴασις
τῶν δεινῶν ἐπέστη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τίς βαθὺς βόμβος, τίς αὐδὴ γλυκεῖα
τὸ πόμα εἰς τὰ χεῖλη μ' ἀναστέλλει;
Δὲν εἶν' ἡ πρώτη κωδωνοκρουσία,
ἥτις τοῦ Πάσχα τὴν αὐγὴν ἀγγέλλει;
Παρήγορον δὲν ἀντηχεῖ τὸ ῥῆμα,
ὃ ἔψαλλον οἱ ἄγγελ' εἰς τὸ μνημα,
καὶ δεσμοῦ νέου ἦν ἐπαγγελία;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μύροις, λιβάνω τὸν κατεχρίσαμεν
ἡμεῖς, τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν.
Λευκῷ σαβάνω τὸν ἐνεκλείσαμεν,
κ' εἰς τάφον ἔθημεν τὸν κλειστόν.
Ἦλθομεν, μάτην τὸν ἐζητήσαμεν,
καὶ δὲν εὐρίσκομεν τὸν Χριστόν.

ΧΟΡΟΣ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη!
Ἄσατε τὸν Κύριον!
Ἀγαπῶν, μαρτύριον,
ἀνθρωποσωτήριον
θάνατον ὑπέστη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄγγελμα θεῖον, τί με δι' ἡδίστης
καὶ οὐρανίας τῆς φωνῆς ἐπιφοιτᾷς;
Καρδίας ζῆτει ἄλλας μᾶλλον προσιτάς.
Σ' ἀκούω μέν, ἀλλὰ μοὶ λείπ' ἡ πίστις,

ἡ πίστις, μόνη μήτηρ τῶν θαυμάτων
 Ν' ἀνέλθω δὲν τολμῶ ὥς εἰς τὰς σφαίρας
 τὰς προσαδούσας μοι τὸ ἄγγελμά των·
 ἀλλ' ἀναζῶ ἐκ τούτων τῶν ἁσμάτων,
 ἃ ἤκουσα εἰς παιδικὰς ἡμέρας.
 Ἄλλοτ' ἐν τῇ ἀργίᾳ τῶν κυριακῶν,
 κατήρχετό μοι τ' οὐρανοῦ τὸ φίλημα·
 προφητικὸν ὁ κώδων μ' ἦν ὁμίλημα,
 κ' ἡ προσευχὴ χαρὰ μου, ἴασις κακῶν.
 Δυσνόητός τις πόθος δι' ὁρέων,
 διὰ δρυμόνων μ' ὥθει καὶ πεδίων,
 καὶ ἡσθανόμην ὥς μετὰ δακρύων
 ἐκρέοντά μοι κόσμον τινὰ νέον.
 Οὕτως ἐψάλλομεν, παῖς ὅτε ἤμην,
 τὴν ἐορτήν, τὸ ἔαρ τὸ ὠραῖον.
 Εἰς ταύτην ὀπισθοδρομῶ τὴν μνήμην·
 τὸ βῆμα δὲν τολμῶ τὸ τελευταῖον.
 Μὴ παύετε ἠχοῦντα, μέλη εὐαγῆ.
 Τὸ δάκρυ ῥέει φλέγον. Πάλιν μ' ἔχ' ἡ γῆ.

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ὁ ἐκ τοῦ τάφου ἐν δόξῃ ἐγερθεὶς
 κ' ἐν ταῖς νεφέλαις εἰς οὐρανοὺς ἀρθείς,
 ἐν εὐφροσύνῃ νεαρᾶς πλάσεως
 εἰς πτερὰ αἵρεται ἀναστάσεως.
 Ἡμεῖς δ' οἱ γάλα τῆς γῆς θηλάζοντες,
 κ' εἰς τὰς βασάνους αὐτῆς στενάζοντες,
 πρὸς τὴν ἀνάληψιν τὴν ἁγίαν του
 δακρυῤῥοοῦμεν, εἰ καὶ δοξάζοντες
 τὴν εὐτυχίαν του.

ΧΟΡΟΣ ΑΓΓΕΛΩΝ

Χριστὸς ἀνέστη
ἐκ τῆς τάφων σήψεως.
Ἄγκυρ' ἀντιλήψεως
εἰς ἡμᾶς παρέστη.
Εἰς τοὺς ἔργῳ εὐλαβεῖς
τοὺς πτωχοὺς οἰκτείροντας,
ἀδελφὸν σιτίζοντας,
δάκρυα σπογγίζοντας,
θεῖον λόγον σπείροντας
εἶν' ἐγγύη ἀμοιβῆς,
πύργος στεῖρρός ἔστη.

Β'

ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΥΛΗΣ

(Παντοῖοι ἄνθρωποι ἐξέρχονται περιδιαδάζοντες).

ΝΕΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ

Ἐξω λοιπὸν μέ φέρεις ; Σ' ἔχω ὁδηγόν.

ΑΛΛΟΣ

Ἐρχου· ἡ λέσχη εἶν' ἐκεῖ τῶν κυνηγῶν.

Ο ΠΡΩΤΟΣ

Δέν προχωροῦμεν πρὸς τὸν μύλον μάλλον ;

ΑΛΛΟΣ ΝΕΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ

Καλλήτεραι εἶν' αἱ Μεγάλαι Βρύσεις.

ΑΛΛΟΣ

Δρόμον κακὸν ἐκεῖθεν ἄπαντήσης.

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Καὶ σὺ δὲ ποῦ ;

ΤΡΙΤΟΣ

Ἐγὼ μετὰ τῶν ἄλλων.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ

Ἔλθετε εἰς τὸν Πύργον, ὅπου πλῆθος
ὠραίων κορασίων, καλὸς ζύθος,
ὅπου κ' εἰς ράβδους φέρουσιν οἱ λόγοι.

ΠΕΜΠΤΟΣ

Βλέπεις τὸν φίλον ; Πάντοτ' εὖθυμον πουλί.
Τρίτην φορὰν ἡ ράχης σου σὲ τρώγει ;
Τὸ μέρος δὲν μ' ἀρέσκει, φίλτατε, πολὺ.

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Ὅχ' ! Εἰς τὴν πόλιν πάλιν θὰ γυρίσω.

ΑΛΛΗ

Θὰ εἶναι εἰς τὰ δένδρ' αὐτὸς ὀπίσω.

Η ΠΡΩΤΗ

Αἶ, καὶ ἂν εἶναι, τί κερδίζω τάχα, τί ;
 Αὐτὸς εἰς τὸ πλευρόν σου θὰ περιπατῇ.
 Μόνον μαζῇ σου νὰ χορεύῃ θέλει.
 Ἄν χαίρεσαι ἢ ὄχι, τί μοι μέλει ;

ΑΛΛΗ

Πῶς μόνος δὲν θὰ εἶναι ἀμφιβάλλεις ;
 Μαζῇ του θενὰ εἶν' ὁ ξανθομάλλης.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τὰ βήματα τὰς βλέπεις πῶς ἀνοίγουν.
 Ἐλ', ἄς τὰς συνοδεύσωμεν πρὶν φύγουν.
 Καπνὸς καλὸς καὶ ζύθος καὶ κοράσια
 καλὰ, κ' ὑπάγει ἡ ζωὴ θαυμάσια.

ΚΟΡΗ ΑΣΤΟΥ

Τὰ βλέπεις τὰ καλὰ μας παλληκάρια ;
 Πῶς σχέσεις θὰ ἐζήτουν ἤθελες εἰπεῖ
 τὰς καλλητέρας. Εἶναι ὄντως ἐντροπὴ
 νὰ παίρνουν τὸ κατόπιν γυναικάρια.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ (τῷ πρώτῳ).

Αὐτὰς ἐκεῖ τὰς δύο τὰς γνωρίζω.
 Μὴ σπεύδης. Βλέπεις τί καλὰ ἐνδύματα !

Ἡ μία των εἶν' ἐδική μου γείτων,
καὶ καλοθελητὶς μου πάντα ἦτον.
Θὰ μᾶς δεχθοῦν πλησίον των, ἐλπίζω.
Βαδίζουν, βλέπεις, μὲ βραδέα βήματα.

ΠΡΩΤΟΣ

ὦ! μ' ἐνοχλοῦν Κυρίαί! Μὴ μᾶς φύγη,
ἃς σπεύωμεν, τὸ ἔτοιμον γυνήγι.
Ἡ χεὶρ ποῦ τῷ σαβδάτῳ μαγειρεύει,
ὠραία τὴν κυριακὴν χαδεύει.

ΠΟΛΙΤΗΣ

Τὸν νέον δήμαρχόν μας! Μὴ χειρότερον!
Φουσκώνει καθ' ἡμέραν περισσότερον.
Ἦλθε, καὶ τί διὰ τὴν πόλιν πράττει;
Ἦτον ἀθλία, κ' εἶν' ἀθλιεστίατη.
Νὰ κλίν' ὑποταγῆς καθεὶς μας γόνυ,
καὶ φόρους μετὰ φόρους νὰ πληρόνη!

ΕΠΑΙΤΗΣ (τραγωδεῖ).

Καλοὶ μου Κύριοι, καλαὶ Κυρίαί μου,
μ' ὠραία σώματα καὶ στολισμένα,
ιδέτε πόσαι εἶν' αἱ δυστυχίαι μου.
Δότε βοήθειαν καὶ εἰς ἐμένα.
Μὴ τὴν ἀφήσετε νὰ κλαί' ἡ λύρα μου.
Χαίρεται μόνον ὁ ἐλεῶν.
Σήμερον σέβεσθε τὸν Θεόν.
Ἐλεος δότε. Τείνω τὴν χεῖρά μου.

ΑΛΛΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Εἰς ἑορτάς, ἡμέρας τῆς ἀργίας,
 πῶς ἀγαπῶ πολέμων ὁμιλίας,
 λαοὶ μεμακρυσμένοι πῶς παλαίουν
 κάτω ἐκεῖ εἰς μέρη τῆς Τουρκίας!
 Εἰς τὸ παράθυρόν σου ζύθον πίνεις
 καὶ βλέπεις τὰ πλοιάρια πῶς πλέουν·
 τὴν νύκτα δ' εἰς τὰ στρώματα τῆς κλίνης
 τὰ ἀγαθὰ δοξάζεις τῆς εἰρήνης.

ΤΡΙΤΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Ὅμοίως κ' ἐγὼ λέγω, ἀδελφέ μου.
 Ἄς γίνεταί ὁ κόσμος ἄνω κάτω·
 ἄς σφάζωνται οἱ φίλοι τοῦ πολέμου,
 ἔάν τὸ δέρμα μου ἐγὼ φυλάτω.

ΓΡΑΙΑ (πρὸς κόρας ἀστῶν).

Πῶ, πῶ, στολίδι! Κάλλ' ἰδὲ οὐράνια!
 Τὰ χάνουν ὅσοι σᾶς ἰδοῦν, νὰ σᾶς χαρῶ.
 Ἄς λείψῃ τώρα τόσ' ὑπερηφάνεια.
 Ὅ,τι ζητεῖτε νὰ σᾶς εὕρω ἡμπορῶ.

ΚΟΡΗ ΑΣΤΟΥ

Ἐλα, Χρυσούλα. Προσοχή! Δὲν πρέπει
 κἀνεὶς μ' αὐτὴν τὴν στρίγλαν νὰ μᾶς βλέπῃ,
 ἂν καὶ τὴν νύκτα τῶν Θεοφανίων (1)
 τὸν μέλλοντά μου μ' ἔδειξε νυμφίον.

(1) Κατὰ τὸ πρωτότυπον «τὴν νύκτα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου», ἐν Γερμανίᾳ τῇ

Η ΑΛΛΗ

Καὶ εἰς ἐμὲ ὁμοίως. Ἦτον νέος
καὶ στρατιώτης. Εἶχεν ἐπωμίδα.
Ἐκτοτε ὅμως τὸν ζητῶ ματαίως·
δὲν τὸν ἀπήντησα, οὔτε τὸν εἶδα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ (ψάλλουν).

Πύργους καὶ φρούρια νὰ κατακτήσω,
εἰς τὴν ἀγκάλην μου νέαν νὰ κλείσω,
γλυκύς, περίδοξος εἶν' ὁ ἀγών.
Λαμπρὸς ἀντήχησεν ἦχος σαλπίγγων.
Εἰς χεῖρας τ' ὄπλον του, τὴν φίλην σφίγγων
ὁ νεοσύλλεκτος, τρέχει σφριγῶν.
Φρουρίων ἄλωσις, νίκη ὠραίων,
πάντοτε σύνθημα ἦν τῶν γενναίων.
Πρὸς ταῦτα αἶρεται πᾶσα ψυχὴ.
Ἐνδοξὸν θάνατον, εὖθυμον βίον
ἐπιδιώκωμεν, παῖδες ἀνδρείων!
Ἐμπρὸς ἀτρόμητοι! Βῆμα ταχύ!

ΦΑΥΣΤΟΣ καὶ ΒΑΓΝΕΡ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὸ χρυσοῦν ἔαρ, νέαν ζωὴν φέρον,
ἀπήλασε τοὺς πάγους ἐκ τῶν ποταμῶν.

29 Νοεμβρίου, ὅτε, κατ' ἐπικρατούσας δοξασίας, προλέγεται τὸ μέλλον, ὡς παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ Θεοράνια.

Εἰς τὰς κοιλάδας ἀναθάλλει ὁ δρυμῶν,
 κ' εἰς τὰς τραχείας κορυφὰς ὁ γέρων,
 ὁ ἐξησθενημένος σύρεται χειμῶν.
 Ἐκεῖθεν, φεύγων, ἀνισχύρως στέλλει
 τὰς παγεράς βολίδας κατ' ἀράδας
 ἐπὶ τὰς χλοαζούσας πεδιάδας.
 Πλὴν τὸ λευκὸν ὁ ἥλιος δὲν θέλει.
 Τὸ πᾶν κινεῖται ἐνεργοῦν καὶ πλάττον,
 κ' εἰς ποικιλίαν ἐντροφᾷ χρωμάτων.
 Ὅπου δὲ μόλις τ' ἄνθη ἀναθάλλουσι,
 ἐστολισμένοι ἄνθρωποι προβάλλουσι.
 Στρέψον τὸ βλέμμα πρὸς τὴν πόλιν νὰ ἰδῇς
 τὸ πλῆθος, τοὺς ὁμίλους τοὺς πολυειδεῖς.
 Ἔρχονται ζέστην, φῶς ζητοῦντες πάντες,
 καὶ πλήρεις ζήλου χαίρουσιν ἁγίου
 ἐπὶ τῇ ἀναστάσει τοῦ Κυρίου,
 οἱ ἴδιοι ἐκεῖνοι ἀναστάντες
 ἐκ στενωῶν οἴκων, δωματίων σκοτεινῶν,
 ἐκ τῆς δουλείας ὀχληρῶν συντεχνιῶν,
 ἐξ ὑπερώων στενοχώρων, ταπεινῶν,
 ἐκ τοῦ ἁγίου σκότους τῶν ἐκκλησιῶν,
 ἐκ τῶν ὁδῶν, τῆς λάσπης, τῶν κονιορτῶν,
 εἰς λάμψιν τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἐορτῶν.
 Κύτταξ' ἐκεῖ τοὺς κήπους, τὰ πεδία·
 πῶς χιλιάδες ἄνθρωποι συρρέουν,
 καὶ εἰς τὸ ῥεῦμα τόσα μικρὰ πλοῖα
 πῶς ἄνω κάτω χαρμοσύνως πλέουν.
 Ἴδὲ τί πλῆθος εἰς τὸ τελευταῖον!
 Θὰ βυθισθῇ, νομίζεις, εἰς τὰ κύματα.
 Ἀκόμῃ κ' εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὁρέων

λαμπρά, ποικίλα στίλβουσιν ἐνδύματα.
 Τί εὐθυμία τοῦ λαοῦ καὶ τί φωνή!
 Ἄνοιγουν τώρα δι' αὐτοὺς οἱ οὐρανοί.
 Ἴδὲ χορούς, ἰδὲ χαρὰν μεγάλην.
 Ἄναβιῶ· ἄνθρωπος εἶμαι πάλιν.

ΒΑΓΝΕΡ

Τιμή μου εἶναι σοφολογιώτατε,
 καὶ ὄφελος, μαζῇ σας νὰ περιπατῶ.
 Πλὴν μ' εἶν' αἱ πανηγύρεις ὀχληρόταται,
 ὅπου χονδροὺς ἀνθρώπους μόνον ἀπαντῶ.
 Αἱ λύραι των, αἱ τυμπανοκρουσίαι
 καὶ οἱ αὐλοὶ των μὲ παραζαλίζουν.
 Ὡσὰν δαιμονιῶντες ξεφωνίζουν.
 Ἄσματα εἶναι, λέγουν, εὐθυμίαι!

ΧΩΡΙΚΟΙ

(Ὑπὸ πλάτανον, χορεύοντες καὶ τραγωδοῦντες).

« Βοσκὸς πηγαίν' εἰς τὸ' χορό',
 φόρεμα ἔχει ἐορτερό'
 καὶ κόκκινο' ζωνάρι.
 Συρτός, στρωτός ἐδῶ κ' ἐκεῖ·
 καὶ ταῖς χορδαῖς οἱ μουσικοὶ
 —Τραλάλα, Μάρω, τραλαλί,
 Τραλά, τραλάλα, Μάρω—
 κτυποῦν μὲ τὸ δοξάρι ».

« Μιὰ' κόρη' βλέπει γαλανή',
 γελᾷ, τή' μέση' του κουνεῖ
 μὲ μάτι ἀναμμένο',

Μὲ τὸν ἀγκῶνα τὴν κτυπᾷ,
 κ' ἐκείνη λέγει· « Πά, πά, πά,
 — Τραλάλα, Μάρω, τραλαλί,
 τραλά, τραλάλα, Μάρω —
 τὸ κακομαθημένο' ! »

Παντοῦ χαρά, παντοῦ χοροί.
 Αὐτὸς τὴν λύρα' του βαρεῖ,
 καὶ τοὺς αὐλοὺς οἱ ἄλλοι.
 Γοργά, μεγάλα βήματα,
 πηδήματα, κουντήματα
 — Τραλάλα, Μάρω, τραλαλί,
 Τραλά, τραλάλα, Μάρω, —
 καὶ ταραχὴ μεγάλη.

* Ἄς λείψουν ἡ γλυκαῖς ματιαῖς.
 Ποιὸς δὲν γνωρίζει ταῖς ψευτιαῖς
 ποῦ λέν τὰ παληκάρια ;
 Κ' ἐκεῖνος τὴν κρυφομιλεῖ.
 Ἦτον βιολί, ἦτον φιλὶ
 — Τραλάλα, Μάρω, τραλαλί,
 τραλά, τραλάλα, Μάρω —
 π' ἀκούσθη' ὡς τὰ πρινάρια ;

ΓΕΡΩΝ ΧΩΡΙΚΟΣ

Διδάσκαλε, μεγάλ' ἡ ἀγαθότης σας
 νὰ ἔλθετε, νὰ μᾶς καταδεχθῆτε
 καὶ τὴν ὀχλοβοήν μας ν' ἀνεχθῆτε,
 νὰ μᾶς τιμήσ' ἡ σοφολογιότης σας.

Τὴν πλώσκαν μου δεχθῆτε. Καλὸν οἶνον
εἶναι γεμάτη. Δροσισθῆτε, πίνων,
καὶ ὅσους κόμβους περιέχει, ἔτη
εἰς τὴν ζωὴν σας τόσα νὰ προσθέτη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εὐχαριστῶ σας. Πίνω εἰς υἱείαν
καὶ εἰς τὴν διαρκῆ σας εὐτυχίαν.

(Λαὸς συνέρχεται πέριξ του).

Ο ΓΕΡΩΝ ΧΩΡΙΚΟΣ

Καλῶς, καλῶς ὠρίσατε!
Εὐγνωμονοῦμεν ἐκ ψυχῆς.
Καλὸς μᾶς ἦσθε πάντοτε
καὶ εἰς ἡμέρας δυστυχεῖς.
Πῶς ὅλοι ζῶμεν σήμερον
εἶν' ἔργον τοῦ πατρός σας·
κατέβαλε τὴν λοιμικήν,
ζωὴν πολλῶν μας σώσας.
Ἦσθε μικρός, πλὴν ἤρχεσθε
εἰς τὰ νοσοκομεῖα.
Πολλοὶ ἐξήρχοντο νεκροί·
σεῖς πάντοτ' ἐν υἱείᾳ.
Τὸν βοηθοῦντα τὰ νοσοῦντα πλήθη
ὁ βοηθὸς ὁ ἄνω ἐβοήθει.

ΠΑΝΤΕΣ

Εἰς τὴν υἱείαν τοῦ καλοῦ προστάτου!
Ν' ἀκολουθῇ τὰ ἔργα τὰ καλὰ του!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὑποταγὴν τῷ Ἄνω καὶ εὐπείθειαν,
ὅστις διδάσκει, χορηγεῖ βοήθειαν.

(Μακρύνεται μετὰ τοῦ Βάγνερ).

ΒΑΓΝΕΡ

Μεγάτιμε, πῶς νὰ κομπάζης πρέπει
ὅταν τοσοῦτον ἐπαινῇσαι ὑπ' αὐτῶν.
Πόσον δὲν χαίρει ἂν τοιοῦτον δρέπη
καρπὸν εὐγνωμοσύνης ὁ εὐεργετῶν!
Εἰς τὰ παιδία σὲ δεικνύουν οἱ γονεῖς·
ὁ αὐλὸς παύει καὶ τὸ ἄσμα τῆς φωνῆς·
σύρονται πάντες εἰς τὰ δύο πλάγια,
ἐν ᾧ οἱ πῖλοι αἶρονται ὅπου φανῇς·
κ' ἐμπρός σου πίπτουν μικροῦ δεῖν πολλοὶ πρηνεῖς.
προσκυνοῦν ὅπως ἂν περνῶσι τ' Ἄγια.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄς ἀναβῶμεν ὅπου εἶν' ὁ βράχος,
νὰ εὕρωμεν ὀλίγην ἡσυχίαν.
Ἄλλοτ' ἐκεῖ μονάζων ἀταράχως
εἰς προσευχὴν ἡσκούμην καὶ νηστείαν.
Ἐλπίδος πλήρης, εἰς τὴν πίστιν στερεός,
μετὰ δακρύων ἦτουν, μετὰ στεναγμῶν
νὰ εὐδοκήσῃ ἐπινεύων ὁ Θεός
νὰ ἐξαλείψῃ τὸν ὀλέθριον λοιμόν.
Μᾶς ἐπαινοῦσιν. ὦ τῆς εἰρωνείας!
Πόσον ὀλίγον ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός

ἀξίζουσι τοιαύτας εὐφημίας,
 εἰς τὸν βυθὸν τὸ κρύπτω τῆς καρδίας.
 Ἐκ τῶν τιμίων ὁ πατὴρ ἀνθρώπων
 ἀλλ' ἀφανῶν, τὴν φύσιν ἀνεδίφει
 εἰλικρινῶς, οὐχὶ πλὴν ὡς τὰ στίφη
 τῶν διδασκάλων· κατ' ἄλλοιον τρόπον.
 Μετά τινων ἐκ τῶν μεμυημένων
 ἐκλείετο εἰς μέλαν μαγειρεῖον,
 καὶ συνταγῶν ἐργάτης παραξένων,
 εἰς μίξεις ἡσχολεῖτο ἐναντίων.
 Ἐκεῖ ἐρυθρὸς λέων εἰς θερμὸν νερὸν (1)
 μετὰ τοῦ κρίνου συνεζεύγνυτο ἐρῶν,
 κ' αἱ φλόγες ἠνωμένους, ἐκ νυμφῶνος
 εἰς ἄλλον τοὺς μετῆγον ἐπιπόνως·
 κ' ἐκεῖ μετὰ ποικίλης ἔλαμπε στολῆς
 εἰς τὴν φιάλην ἡ ὠραία βασιλὶς.
 Τὸ φάρμακον ἰδοὺ το. Ἀποθνήσκουσι
 οἱ ἀσθενεῖς. Τίς οἶδε πόσοι μνήσκουσι;
 Διὰ τῶν ὀλεθρίων τούτων τοῦ χυμῶν
 ἐβλάψαμεν τὴν χώραν ὑπὲρ τὸν λοιμόν.
 ὦ! εἰς χιλίους, κ' εἰς χιλίους πάλιν
 θανατηφόρον ἔδωκα φιάλην.
 Ἀπέθανον! Ἐγὼ δὲ μένω πνέων,
 ν' ἀκούω τοὺς ἐπαίνους τῶν φονέων!

ΒΑΓΝΕΡ

Καὶ τοῦτο λοιπὸν τόσον σᾶς δυσαρεστεῖ;
 Ὁ ἄνθρωπος τί ἄλλο ἄρα χρεωστεῖ,

(1) Κατὰ τοὺς ἀλχημιστὰς τοῦ μεσαιῶνος, πάντα τὰ ἐν τῇ φύσει εἶχον αἴσθη-
 σιν καὶ διηροῦντο κατὰ γένη· ἐκ τῶν χρωμάτων δ' ἄρρεν ἦν τὸ ἐρυθρόν, θῆλυ δὲ

ὅσον ἂν εἶναι εὐσυνείδητος, χρηστός ;
 Ὅ ἐδιδάχθη, τοῦτο καὶ ν' ἀσκῇ πιστῶς.
 Νέος, τὰς γνώμας τίμα τοῦ πατρός σου·
 τὴν ἐπιστήμην δ' ἂν καὶ σὺ πλουτίσης,
 θὰ σὲ τιμᾷ ὁμοίως ὁ υἱός σου,
 κ' εἰς νέα ὕψη θ' ἀναβῇ ἐπίσης.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εὐδαίμων ὁ ἐλπίζων ὅτι, πλέων,
 ἐκ τοῦ πελάγους θὰ σωθῇ τῶν ἀπατῶν.
 Ἄλλ' ἀγνοοῦμεν ὅ,τι ἀναγκαῖον,
 γνωρίζομεν δὲ μόνον ὅ,τι περιττόν.
 Ἀρκεῖ πλήν. Μὴ τοιαῦται σκέψεις ζοφεραὶ
 ταραττώσι τὴν καλλονὴν τῆς ὥρας.
 Ἴδὲ τὰς στέγας. Εἰς τὴν δύσιν φλογεραὶ
 διὰ τῆς χλοοφόρου στίλβουν χώρας.
 Δύ' ἡ ἡμέρα, καὶ πρὸς ἄλλα μέρη
 ὁ ἥλιος χωρεῖ ζωὴν νὰ φέρῃ.
 ὦ! διατί πτερὰ, πτερὰ δὲν ἔχω,
 εἰς τὸ κενὸν κατόπιν του νὰ τρέχω,
 νὰ βλέπω κάτω ἐν ἐσπερινῇ σιγῇ
 κ' ἐν ἡρεμίᾳ ν' ἀναπαύηται ἡ γῆ,
 ὡς φλόξ ἐκάστη κορυφὴ νὰ καίῃ,
 ὁ ῥύαξ ἀργυρόχρυσος νὰ ῥέῃ !
 Τὴν θεῖαν πτῆσιν δὲν θὰ μ' ἐμποδίζῃ
 τὸ τραχὺ ὄρος μετὰ τῶν κρημνῶν του.
 Τ' ὄμμα μου ἐκπληκτον ἀναγνωρίζει
 τοὺς θερμοὺς κόλπους, τὰς ἀκτὰς τοῦ πόντου.

τὸ λευκόν. Λέων δ' ἦν τὸ κινάβαρι καὶ κρῖνον τοῦ Παρακελσίου ἐλέγετο τὸ ἀν-
 τιμώνιον. Βασιλὶς δ' ἐστὶ τὸ προϊόν τῆς χημικῆςσκευασίας.

Ἄλλ' ἤδη δύνει ὁ φωστήρ τοῦ κόσμου,
 κ' εἰς τὴν καρδίαν νέαν ὁρμὴν ἔχω.
 Τὸ θεῖον φῶς τοῦ νὰ ροφήσω τρέχω.
 Ὅπισω νύξ, ἡμέρα εἶν' ἐμπρός μου·
 θάλασσα κάτω, οὐρανὸς δὲ πέριξ.
 Τί ὄναρ! Ἰδού, δύνει κατ' ὀλίγον·
 πλὴν μετ' αὐλῶν τοῦ νοὸς πτερύγων
 δὲν συμπετᾷ τοῦ σώματος ἡ πτέρυξ.
 Ἄλλ' εἶν' ἡ φύσις τῆς καρδίας, νὰ ὀργᾷ,
 νὰ αἵρηται, ὅσάκις ὁ κορυθαλὸς
 εἰς τοὺς ἀέρας πτερυγίζων ὑψηλῶς
 ἐξ ἀφανοῦς τὰ μέλη πέμπει τὰ γοργά,
 ὅταν ἐπὶ φεράγγων καὶ κρημνῶν, πτερὰ
 ὁ αἰτὸς ταννύη πηχυαῖα,
 καὶ λίμνας καὶ πεδία γερανὸς περᾷ
 εἰς κλίματα, ἀεροπόρος, νέα.

ΒΑΓΝΕΡ

Κ' ἐγὼ πολλάκις εἶχον φαντασίας
 τοιαύτας, ἀλλ' οὐχὶ κ' ἐπιθυμίας.
 Δασῶν, πεδίων μοὶ ἀρκεῖ ὁ κόρος.
 Δὲν ἀποβλέπω εἰς πτερὰ στρουθίων.
 Πῶς ἐντρυφᾷ ὁ νοῦς μου διαφόρως,
 ὅπότε ἐγκύπτῃ εἰς σπουδὴν βιβλίων!
 Αἱ νύκτες τοῦ χειμῶνος τί ἡδονικαί!
 Μακάρων ποῖαι ἀπολαύσεις ψυχικαί!
 Καὶ μάλιστ' ἂν ἀνοίξης καὶ περγαμηνόν,
 ἐμπρός σου ἔχεις ἀνοικτὸν τὸν οὐρανόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μία ἐντός σου ἐνυπάρχει τάσις·
 μὴ καὶ τὴν ἄλλην νὰ γνωρίσης φθάσης.
 Ἄλλ' ἐν ἐμοὶ δύο ψυχαὶ οἰκοῦσι,
 κ' εἶν' ἐν ἀπαύστῳ χωρισμοῦ συγκρούσει.
 Ἡ μὲν τοῦ κόσμου ἔχεται διὰ πολλῶν
 ὀργάνων, κ' ἔρωτος δεσμῶν συντόνων·
 ἡ δ' αἰωρεῖται ὑπὲρ τὸν τῆς γῆς πηλὸν
 εἰς δώματα οὐράνια προγόνων.
 Ἄν, πνεύματα, ὑπάρχετ' ἐν ἀέρι,
 πλανώμενα ἐν μέσῳ γῆς καὶ οὐρανῶν,
 ἐν ᾧ κατέλθῃ κ' εἰς ἐμέ, κ' εἰς φαεινόν,
 νέον, ποικίλον βίον ᾧ με φέρῃ.
 Ναί, ἂν ὑπάρχῃ μαγικὸς μανδύας
 νὰ μ' ἀπαγάγ' εἰς ἄλλας ξένας σφαίρας,
 ὦ! ἀντ' αὐτοῦ στολὰς τὰς βαρυτέρας
 θὰ ἔδιδον, χλαμύδας βασιλείας.

ΒΑΓΝΕΡ

Μή, μὴ τὰς φάλαγγας ἐπικαλεῖσαι
 τῶν φαντασμάτων τῶν ὀμυχλοβίων.
 Πάντοτε, πάντοθεν ἐπιφανεῖσαι
 κινδύνων ἄγγελ' ἦσαν ἀπαισίων.
 Ὅξεϊας γλώσσας καὶ ὀδόντας βέλη
 ἔχουσιν ὅταν ἐξορμῶσιν ἐκ βορρᾶ·
 ξηραίνουν, ἂν ἡ αὐγὴ τὰς στέλλῃ,
 τὸ πᾶν, κ' οἱ πνεύμονές σου, εἶν' αὐτῶν βορά.

Ἄνίσως δὲ ὀρμῶντ' ἐκ μεσημβρίας,
τὴν κεφαλὴν σου φλέγουσι καὶ καίουσιν.
Ἡ δύσις ἂν τὰς πέμπη, δρόσον πνέουσιν,
ὥς ποῦ νὰ πνίξουν σέ, ἀγρούς, φυτείας.
Ἀκούουν, χαιρεκάκως ἀμιλλόμενοι,
καὶ ὑπακούουν ὅπως ἀπατῶσι.
Θεόπεμπτοι ζητοῦσι νὰ φανῶσι,
μετὰ φωνῆς ἀγγελικῆς ψευδόμενοι.
Ἄλλ' ἄγωμεν. Νυκτόνει. Εἶν' ἐξώρας.
Ἐδρόσισεν. Ὀμύχλη καταβαίνει.
Φίλος ὁ οἶκος εἰς νυκτίας ὥρας.
Τί ἴστασαι; Τί βλέπεις; Τί συμβαίνει;
Τὰ βλέμματά σου ἐκπληξιν δηλοῦν αὐτά.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἰδέ· ὁ μαῦρος σκύλος τρέχ' εἰς τὰ σπαρτά (1).

ΒΑΓΝΕΡ

Ναί, πρὸ πολλοῦ τὸν εἶδα. Αἶ, τί τὸ δεινόν;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αὐτὸ τὸ ζῶον τί θαρρεῖς νὰ εἶναι, τί;

ΒΑΓΝΕΡ

Τί ἄλλο; Σκύλος· καὶ κατ' ἔθος τῶν κυνῶν
τρέχει, τὰ ἵχνη τοῦ αὐθέντου του ζητεῖ.

(1) Κατὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, εἰς ἣν φαίνεται ὅτι ἐπίστευε καὶ ὁ Μελάγχθων, τὸν Φαῦστον συνώδευεν ὁ διάβολος ὑπὸ μορφὴν κυνός.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Παρατηρεῖς πῶς τρέχει ἐλικοειδῶς,
πέριξ ἡμῶν τοὺς κύκλους του μικρύνων;
Καὶ ἀπατῶμαι, ἢ ἰχνῶν πυρίνων
κατόπιν του δεικνύει φῶτα ἢ ὁδός;

ΒΑΓΝΕΡ

Τὸν σκύλον βλέπω καὶ κινήσεις σκυλικάς.
Εἶναι βεβαίως ὀπτική ἀπάτη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Νομίζω, πονηρῶς μᾶς περιφράττει,
νὰ μᾶς ἐγκλείσῃ εἰς πλεκτάνας μαγικάς.

ΒΑΓΝΕΡ

Δειλῶς προσέρπει εἰς ἡμᾶς καὶ τρέμων,
ὅτι τῷ εἵμεθ' ἄγνωστοι καὶ ξένοι.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδού τον, πλησιάζει, μᾶς προσσαίνει.

ΒΑΓΝΕΡ

Τὸν βλέπεις· εἶναι σκύλος, ὅχι δαίμων.
Ναί, σαίνει, καὶ ὠρύεται, καὶ προσκυνῶν
εἰς τὴν κοιλίαν σύρεται. Ἔθῃ κυνῶν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐλθέ κατόπιν. Ἀκολουθεῖ μας. Ἐμπρός!

ΒΑΓΝΕΡ

Εἶναι τῷ ὄντι σκύλος, νὰ σ' εἰπῶ, λαμπρός.
Ἀκίνητος σὲ βλέπει ἅμα σὺ σταθῆς·
ὥς τὸν φωνάξης, εἶδες πῶς πηδᾷ εὐθύς.
Τὴν ράβδον σου εἰς τὸ νερὸν ἤξεύρει,
ἢ ὅ,τι ἄλλο χάσης, νὰ τὸ εὕρη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἶπες ὀρθῶς· δὲν εἶναι δαίμων παντελῶς.
Τὰ πάντα κάμνει ἢ καλὴ ἀνατροφή.

ΒΑΓΝΕΡ

Τοὺς κύνας ὅσοι τεθραμμέν' εἰσὶ καλῶς,
τοὺς ἀγαπῶσι πάντες, ὥς καὶ οἱ σοφοί.
Ἄξιον λέγω τῆς ἀγάπης σου αὐτόν,
τὸν εὖ ἡγμένον φοιτητὴν τῶν φοιτητῶν.

(Εἰσέρχονται εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως).

(Γ')

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ

(Εἰσέρχεται ὁ ΦΑΥΣΤΟΣ μετὰ τοῦ κυνός)

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀφῆκα δάση καὶ πεδία,
ἃ ἡ βαθεῖα νύξ καλύπτει·
κ' ἐν μαντευούσῃ τῇ καρδίᾳ
βελτίων ἡ ψυχὴ προκύπτει.
Ὀρμῶν, ὀρέξεων ἀτόπων
πρὸς ὑψηλότερ' ἀπετράπη,
καὶ τὴν κατέχει τῶν ἀνθρώπων
καὶ τοῦ Θεοῦ ἀγνὴ ἀγάπη.

Ἦσυχος, κύων! καὶ ἄς λείψ' ἡ ταραχή.
Εἰς τὴν φλιάν μὴ φύσα μετὰ βίας.
Κοιμήθητι ὀπίσω τῆς ἐστίας.
Θενὰ σοὶ στρώσω προσκεφάλαιον παχύ.
Καθὼς μᾶς εἶχες σὺ διασκεδάσει
τρέχων, πηδῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, τὰ δάση,
κ' ἐγὼ σοὶ δίδω τὴν φιλοξενίαν·
πλήν, φίλον κτῆνος, ἔχε ἡσυχίαν.

Εἰς τὸ μονῆρές μου γραφεῖον
ὁ φίλος ὅταν καίη λύχνος,
ἐντός μου λάμπει φωτὸς ἵχνος,
ἀποκαλύπτον μοι τὸν βίον.

Ὁ νοῦς μου θάλλει ὑγιής,
καὶ μετ' αὐτοῦ ἐλπίς συνάμα,
κ' ἐπιποθῶ εἰς τῆς ζωῆς
ἐκ νέου νὰ ριφθῶ τὸ νᾶμα.

Μὴ γρύζης, κύων. Εἰς τοὺς θεῖους τόνους,
οἵτινες τὴν καρδίαν μου πληροῦσι,
μὴ ὕλακας μιγνύης κακοφώνους.
Οἱ ἄνθρωποι πᾶν ὅ,τι ἀγνοοῦσι,
καὶ ὅ,τι δὲν νοοῦσι, τὸ κακίζουν·
τὸ ἀγαθὸν ἀρνοῦνται καὶ τ' ὠραῖον,
τὸ τὴν κατὰληψιν αὐτῶν συγχέον.
Γρύζεις καὶ σὺ καθὼς ἐκεῖνοι γρύζουν;
'Αλλ' ὀργῶ μάτην. Ἦδη εἰς τὸ πνεῦμα
τ' ὄναρ σβεσθὲν αἰσθάνομαι κ' ἐκλείψαν.
Πῶς πάλιν, πῶς ἐστείρευσε τὸ ρεῦμα,
καὶ μὲ ἀφὴν' εἰς τὴν προτέραν δίψαν;
ὦ! πεῖραν ἔχω ταύτης, φεῦ! τῆς δίψης.
'Εν ταῖς ἀνάγκαις ἐκζητοῦμεν τρόπους
ὑπὲρ τὴν φύσιν καὶ ὑπερανθρώπους·
προστρέχομεν εἰς τὰς ἀποκαλύψεις.
'Αλλ' οὐδαμοῦ ἐστὶ τις συγκριτέα
πρὸς ἣν διδάσκει ἡ Γραφή ἡ Νέα.
Μοὶ ἔρχετ' ὄρεξις ν' ἀναπετάσω
τὸ ἱερόν της κείμενον ἐκεῖνο,
λέξιν πρὸς λέξιν νὰ τὸ ἐξετάσω,
καὶ εἰς τὸν νοῦν αὐτοῦ νὰ ἐμβαθύνω (1).

(Ἀνοίγει ἀντίτυπον τῆς Νέας Γραφῆς καὶ ἄρχεται τῆς ἐργασίας).

(1) Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ· « Εἰς τὴν φίλην γερμανικὴν νὰ τὸ μεταφράσω).

Ἰδού, « *Ἐν ἀρχῇ* », γράφει, « *ἦν ὁ Λόγος* ».
 Ἀμέσως πρῶτος δισταγμός. Εὐλόγως.
 Τόσ' εἰς τὸν λόγον δίδεται ἀξία;
 Βεβαίως εἶναι ἄλλ' ἢ σημασία.
 Ἄν ἀντελήφθην τοῦ κειμένου ὅπως δεῖ,
 δηλοῖ τὸ γράμμα· « *Ἦτον ἐν ἀρχῇ ὁ νοῦς* ».
 Ἀλλὰ μὴ σπεύσω, ἐξ ἀρχῆς ἐκ προφανοῦς
 ἐννοίας μήπως μεταπέσω εἰς ψευδῆ.
 Ὁ νοῦς; Πῶς οὗτος ἐνεργεῖ καὶ πλάττει;
 Ἦρμοζε μάλλον· « *Ἐν ἀρχῇ ἦν ἡ ἰσχύς* ».
 Φωνὴ πλὴν λέγει ἐν ἐμοί· « *ἀδολεσχεῖς*.
 Τὴν ἐρμηνείαν καὶ αὐτὴν θ' ἀλλάξεις ».
 Τὸ πνεῦμα βοηθοῦν μοὶ διατάττει
 νὰ εἰπῶ ὅτ' ἦν ἐν ἀρχῇ ἡ πρᾶξις.

Ἄν σύνοικός μου νὰ εἶς ἐλπίζης,
 αἶ, κύων, φθάνει, μὴ ἀτακτῆς·
 κ' ἢ παῦσε, σύντροφε, νὰ γαυγίζης,
 ἢ ἂν σ' ἀρέσκη νὰ ὑλακτῆς,
 ἔξελθ' ἐλεύθερος, ὡς ὀρίζεις,
 διὰ τῆς θύρας τῆς ἀνοικτῆς·
 ἢ θὰ ἐξέλθω, ἂν μὲ ζαλίζης.
 Ἀλλὰ τί τοῦτο; Ὅψις ποία!
 Εἶν' ἀληθής, ἢ ὀπτασία;
 Ἰδού, ὁ κύων αὐτομάτως
 αὐξάν' εἰς ὕψος καὶ εἰς πλάτος.
 Ἔτι ὀγκοῦται τὸ θηρίον.
 Αὐτὸ δὲν εἶναι πλέον κύων.
 Ἦδη πληρῶν τὰ δώματά μου,
 ἔχει μορφὴν ἵπποποτάμου,

ὄξεις ὀδόντας, ὄμμα φλογερόν.
 ὦ! σὲ γνωρίζω, φάσμα μιαρόν,
 ἡμίσπορε κολάσεως κακέ.
 Διὰ σὲ πρέπουν Σολομωνικαί (1).

ΠΝΕΥΜΑΤΑ (ἔξωθεν).

Δέσμιος εἷς μας ἐντὸς κρατεῖται·
 ἔξω οἱ ἄλλοι μὴ προχωρήτε.
 ὦς ἀλώπηξ εἰς παγίδα,
 γέρων δαίμων, στρέφου, πήδα.
 Ὅμως προσοχή!
 Πέταγμα ταχύ!
 Ἀναβαίνετε, καταβαίνετε,
 καὶ θενὰ λυθῇ.
 Ὅστις δυνηθῇ
 ἄς τὸν βοηθῇ.
 Καὶ αὐτὸς πολλάκις βοηθὸς μας φαίνεται.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὅπως ἰδῶ τὴν ὄψιν τοῦ στοιχείου,
 χρεία ἐστὶ τοῦ τετραπλοῦ λογίου (2).
 Ἡ Σαλαμάνδρα θὰ καίῃ·
 ἡ Νηρηΐς θενὰ πλέῃ·
 ὁ Ἐφιάλτης θ' ἀφανίζεται·
 ὁ Κόβαλος θεν' ἀγωνίζεται.

(1) Ἡ περὶ Σολομῶντος ὡς μάγου καὶ ἐξορκιστοῦ πρόληψις τῶν Ἰουδαίων ἐστὶ γνωστὴ καὶ τῷ Ἰωσήφῳ καὶ τῷ Ὠριγένη. Τὴν Σολομωνικὴν (Claviculum Solomonis) ἀναφέρουσιν οἱ καθολικισταὶ τοῦ μεσαιῶνος Παρακέλσιος, Βίλιγκ κλ.

(2) Κατὰ τὰς μεσαιωνικὰς πρόληψεις, ὑπῆρχον στοιχειώδη πνεύματα (στοιχειά), ἀνήκοντα ἀνά ἓν (ἀνά μία τάξις) εἰς ἕκαστον τῶν τεσσάρων στοιχείων.

Ὅ τῶν στοιχείων
 ἄγνοῶν ποῖον
 τὸ κράτος, τίνα τὰ φυσικά των,
 ποτὲ δὲν θ' ἄρξῃ ἐπὶ πνευμάτων.
 Εἰς τὰς φλόγας κρημνίσθητι,
 ὦ Σαλαμάνδρα!
 Εἰς τὸ ρεῦμα βυθίσθητι,
 ὦ Νηρηΐς!
 Λάμπε ὡς ἄστρον νυκτῶν,
 ὦ Ἐφιάλτα!
 Πᾶν καλὸν φέρ' ἐφικτόν,
 Κόβαλε, Κόβαλε!
 Ἐλθέ, τὸ πρόσωπόν σου δεῖξον ἀνοικτόν.
 Κάνεν ἐκ τούτων τῶν στοιχείων
 δὲν ἐνυπάρχ' εἰς τὸ θηρίον.
 Δεικνύει τοὺς ὀδόντας καὶ μὲ βλέπει,
 καὶ κάθηται ἀτάραχον ἐμπρός μου.
 Δὲν τὸ ἐγείρει ὁ ἐξορκισμὸς μου.
 Σφοδρότερον νὰ τὸ κτυπήσω πρέπει.
 Εἶσαι, δύσμορφον θηρίον,
 πνεῦμα τῶν καταχθονίων;
 Ἴδὲ τοῦτο τὸ σημεῖον (1).
 Πρὸ αὐτοῦ πᾶς μέλας δαίμων
 τὸν αὐχένα κλίνει τρέμων.
 Ἴδού το ἐξογκοῦται
 ἢ θρίξ του ἀνορθοῦται.
 ὦ τέρας ἀποφώλιον,
 θὰ δυνηθῇς νὰ στρέψῃς βλέμμα δόλιον,

(1) Τοῦ Σταυροῦ.

ὅπως ἰδῆς τὸν ἄναρχον,
 ἐν οὐρανοῖς πανίερον,
 τὸν ἄρρητον, τὸν πάναρχον,
 θῦμ' ἄσεβων ἀνίερον ;
 Ἐν τῇ γωνίᾳ, ὅπου εὐρίσκεται,
 ὥς ὁ ἐλέφας ὀγγοῦται, πρήσκεται.
 Πρὸς πανταχοῦ τὰ μέλη του ἐκτείνει,
 καὶ εἰς ὁμίχλην λύετ' ἐντὸς ζόφου.
 Μὴ ἀναβαίνης μέχρι τοῦ ὁρόφου·
 τὸν κύριόν σου πέσε καὶ προσκύνει.
 Δὲν ἀπειλῶ ματαίως, ὅπως καθορᾷς.
 Φυσῶ τὰς φλόγας ἐπὶ σὲ τὰς ἱεράς.
 Μὴ πρόσμενε
 τὴν τριλαμπῇ λυχνίαν.
 Μὴ πρόσμενε
 τὴν μαγικὴν μου νὰ ἰδῆς τελείαν.

(Πιπτούσης τῆς ὁμίχλης, προβαίνει ὀπισθεν τῆς ἐστίας ὁ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ,
 ἐνδεδυμένος ὡς ὁδοιπόρος Φοιτητής (1).)

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πρὸς τί ὁ τόσος θόρυβος ; Μ' ἐκράξατε ;
 Τί θέλετε ; Ἴδού με. Διατάξατε.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τοῦ σκύλου ἦτον οὗτος ὁ ἐνδότατος
 πυρὴν ! Ἀστεῖον ὄντως ! Λογιώτατος !

(1) Εἰς τὰ μεσαιωνικὰ συγγράμματα *Μεφροστοφιλῆς* ἢ *Μεφιστοφίλης*. Ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις, καὶ μέχρι τοῦδε, εἰ καὶ σπανιώτερον, πένητες σπουδασταὶ περιήρχοντο τὴν χώραν ἐξ ἐλεῶν ζῶντες καὶ τὰ πρὸς τὴν σπουδὴν ποριζόμενοι.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν Κύριόν μου εὐσεβάστως χαιρετῶ.
Μ' ἰδρώσατε.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ τ' ὄνομά σου ; Ἐρωτῶ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Θαυμάζω πῶς εἰς τοῦτο νὰ προσέξης
σύ, ὁ μικρὸν προσέχων εἰς τὰς λέξεις,
κ' ὑπὸ τὴν ὄψιν τῆς ἐπιφανείας
ζητῶν τὸ βάθος μόνον τῆς ἐννοίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κύριοι, σᾶς, τὰς ιδιότητάς σας
συνήθως σαφηνίζει τ' ὄνομά σας.
Διάβολος, ψυχάρπαξ, ψευδαλίτης,
λέξεις, ἐκάστη ἐκφραστικωτάτη.
Τίς εἶσαι ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τῆς ἰσχύος μέρος, ἥτις
τὸ κακὸν θέλει, τὸ καλὸν δὲ πράττει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αἰνιγμα λέγεις. Τ' εἶναι τὸ νοούμενον ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰμὶ τὸ πνεῦμα τὸ αἰεὶ ἀρνούμενον.

Δικαίως δέ. Πᾶν ὅ,τ' ὑπάρχει, κρεῖττον
 ἂν οὐδαμῶς ὑπῆρχε θενὰ ἦτον,
 νὰ ἐπανεέλθῃ ἄξιον εἰς τὸ μὴ ὄν.
 Λόγον ποιείσθε συνεχῶς ἀμαρτιῶν,
 καταστροφῶν, ἧ καὶ κακῶν παντοίων.
 Ἴδού, αὐτὸ ἐστὶ μου τὸ στοιχεῖον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς εἶσαι μέρος, ἐν ᾧ εἶσαι ὅλος;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἦν μετριοφροσύνη, ὅχι δόλος.
 Ὁ ἄνθρωπος καυχᾶται, τοῦτον τὸν μωρὸν
 μικρόκοσμον ὡς μέγα ὅλον θεωρῶν.
 Τοῦ μέρους εἰμὶ μέρος, κλάδου τοῦ παντός,
 τοῦ σκότους μέρος, γεννηθεὶς αὐτοῦ ἐντός,
 ἐξ οὗ τὸ φῶς ἐτέχθη κ' ἡ ἡμέρα,
 νὰ ἐκθρονίσῃ τείνον τὸν πατέρα.
 Πλὴν ζητεῖ μάτην. Δοῦλον τῶν σωμάτων,
 ἔχεται τούτων, ἐξ αὐτῶν ἐκρέον.
 Πᾶν σῶμα, καίτοι δι' αὐτοῦ ὠραῖον,
 τὸ ἀνακόπτει, τὴν ὁδὸν του φράττον.
 Δι' ὃ ἐλπίζω πῶς ταχέως θὰ σβεσθῇ
 αὐτό, ὅταν πᾶν σῶμα θεν' ἀφανισθῇ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἔργατα σκότους, σὲ καταλαμβάνω.
 Μεγάλ' ἀδυνατῶν νὰ καταστρέφῃς,
 εἰς τὰ μικρὰ τὰς προσπαθείας στρέφεις.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μικρά πλὴν κ' ἐξ αὐτῶν ἀπολαμβάνω.
 Αὐτ' ἡ γελοία ἄρνησις τοῦ μηδενός,
 ὁ δῆθεν κόσμος οὗτος ὁ οὐτιδανός,
 εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνάς μου ἀντέστη,
 οὐδ' ἔφερα αὐτῷ ἐπιβλαβές τι.
 Σεισμούς, θυέλλας ἔπεμψα, πυρκαϊάς,
 ἀλλ' ἔμεινε καὶ μένει θάλασσα καὶ γῆ.
 Κ' εἰς τὰς τῶν ἐπαράτων ζώων γενεάς
 καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπειράθην. . . — Τί ὀργή!
 δὲν κατορθῶ, ὡς θέλω, νὰ τοὺς βλάψω.
 Τί μ' ὠφελεῖ ἂν μυριάδας θάψω;
 Δὲν παύει νέον αἷμα νὰ κυκλοφορῇ.
 ὦ! εἶναι τις νὰ σκάσῃ νὰ διαρράγῃ!
 Σπερμάτων μυριάδας ὡς ἐν ἀκαρεῖ
 ἐκπέμπουσι τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ, ἡ γῆ,
 εἰς θέρμην ψυχρός, εἰς ὑγρὰ κ' εἰς συμπαγῆ·
 καὶ ἂν ἡ φλόξ μερίς ἐμὴ δὲν ἦτον,
 ἤθελον μείναι πένης τῶν πενήτων.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἰς τὴν δημιουργίαν τὴν αἰώνιον,
 ὑφ' ἧς ὁ κόσμος ἐξυφαίνεται καλός,
 τὸν γρόνθον σὺ δεικνύεις τὸν δαιμόνιον,
 ψυχρῶς, δολίως, ὅμως καὶ ἀνωφελῶς.
 Εἰς ἄλλο τί θὰ πρέπει ν' ἀποβλέψῃς,
 τοῦ χάους γόνε καὶ τῶν διαβόλων,

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὰ βλέπομεν. Ἔσται δευτέρα σκέψις.
 Λαλοῦμεν πάλιν περὶ τούτων ὄλων.
 Ἐμπορῶ τώρα ν' ἀποχαιρετήσω;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Νομίζω περιτταὶ αἱ ἐρωτήσεις.
 Σήμερον ἔφθασα νὰ σὲ γνωρίσω.
 Ἔρχου ὅσάκις, ὅπως ἂν θελήσης.
 Εἶν' ἀνοικτὰ παράθυρα καὶ θύρα,
 κ' ἡ καπνοδόχ' εἶν' ἔμβασμα ἀρμόδιον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τοῦ νὰ ἐξέλθω ἄδειαν ἐπῆρα.
 Ὑπάρχει ὅμως ἐν μικρὸν ἐμπόδιον
 εἰς τὴν φλιάν, τ' ὀρνιθοκάλισμά της.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄ! Σὲ φοβίζει τὸ πεντάγραμμά της; (1)
 Ἄν τοῦτο σ' ἐμποδίζ', υἱὲ δαιμόνων,
 πῶς τὸ λοιπὸν εἰσῆλθες; εἰπὲ μόνον.
 Πῶς ἠπατήθης, πνεῦμα τόσον πονηρόν:

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐξέτασέ το. Ἐχει σφάλμα φανερόν.
 Βλέπεις πρὸς ἑξ' ὀλίγον τῆς γωνίας
 τὰ σκέλη διαστέλλονται ἐκείνης.

(1) Τὸ σχῆμα καὶ Πεντάλφα λεγόμενον, ὡς περιλαμβάνον τρία τρίγωνα, ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολον τῆς Τριάδος.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ τῆς ἀξιολόγου συγκυρίας !
 Λοιπὸν αἰχμάλωτός μου θενὰ μείνης ;
 Ἐπιτυχέστατον ἂν καὶ τυχαῖον !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν τὸ ἡσθάνθη εἰσπηδῶν ὁ κύων·
 ὁ δαίμων ὅμως, οὕτω παρεισδύων,
 δὲν ἔχει τόπον νὰ ἐξέλθῃ πλέον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δὲν ἔχεις τὸ παράθυρον ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δαιμόνων
 καὶ βουρκολάκων νόμος, ὡς εἰσέρχονται,
 ἐστίν, ὁμοίως πάλιν νὰ ἐξέρχωνται.
 Τὸ μὲν εἶν' ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ καθήκον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὁ ἄδης σας εἰς νόμους εἶν' ὑπήκων ;
 Ἄριστον ! Ἄρα μεθ' ὑμῶν θὰ δυνηθῇ
 συνθήκη, κῦρος ἔχουσα, νὰ συνδεθῇ ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὅσας σ' ὑποσχεθῶμεν ἀπολαύσεις
 νὰ ἔχῃς ἀμειώτους δὲν θὰ παύσης.
 Δὲν συζητοῦνται πλὴν αὐτὰ συντόμως.
 Ἔρχομαι πάλιν καὶ περὶ αὐτῶν λαλῶ.

Τὴν Ἐξοχότητά της τώρα ὅμως
νὰ μ' ἀπολύσῃ τὴν θερμοπαρακαλῶ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μεῖνε δά! Τόσον δὲν ἐπείγει ὁ καιρός.
Στιγμὰς ὀλίγας· νὰ μ' εἰπῇς καὶ ἄλλην.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄφες με τώρα. Ἐπιστρέφω πάλιν,
καὶ τότε ἔρώτα ὅλ' αὐτὰ λεπτομερῶς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐμὴ ἐνέδρα κατὰ σοῦ δὲν ἦτο.
Σὺ πταίεις ἂν σ' ἐδέσμευσε πλεκτάνη.
Ὅ τὸν διάβολον κρατῶν κρατήτω.
Εὐκόλως πάλιν δὲν τὸν συλλαμβάνει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀφ' οὗ τὸ θέλῃς, κ' εἶναι ἀναγκαῖον,
ἔστω, θὰ μείνω· πλὴν θὰ δοκιμάσω
διὰ τεχνῶν ἀξίων σου καὶ νέων,
ὥς δυνηθῶ, νὰ σέ διασκεδάσω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καλόν. Τεχνάσου ὅ,τι δύνασαι· ἀρκεῖ
νὰ εἶν' ἡ τέχνη καὶ διασκεδαστική.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰς ὥραν, φίλε, θ' ἀπολαύσης μίαν
αἰσθητηρίων ἡδονήν, ὅποιαν
οὐδ' εἰς πολλῶν μηνῶν μονοτονίαν.
Αὐταὶ δ' αἱ παραστάσεις τῶν πνευμάτων
καὶ αἱ εἰκόνες των καὶ τ' ἄσματά των
κενὴ δὲν εἶναι φαντασμογορία.
Ὅσμη θὰ σὲ ἡδύνη ἀρωμάτων,
γεῦσις γλυκῶν τὸν λάρυγγα βρωμάτων,
καὶ θὰ σοὶ πλέη ὅλ' εἰς τέρψιν ἡ ψυχὴ.
Περιττὴ πᾶσα παρασκευασία.
Ἔσμεν παρόντες πάντες. Τὸ λοιπόν, ἀρχή!

ΠΝΕΥΜΑΤΑ

Ὅροφοι, θόλοι,
πέσατε ὅλοι·
ἄκτινοβόλος
μόνος ὁ θόλος
ἔδῳ νὰ λάμψη ὁ κυανοῦς.
Μακρὰν τὰ νέφη!
Τὸ φῶς νὰ στέφη
λαμπρῶν ἡλίων,
ὥς καὶ χιλίων
χρυσῶν ἀστέρων τοὺς οὐρανοὺς.
Κάλλη ἀέρια
εἰς τὰ αἰθέρια
ἄγονται, φέρονται,
κλίνουσιν, αἴρονται,
τῶν πόθων πλέκοντα τὸν ιστόν.

Πετοῦν ταινίαι
 τῶν ἐνδυμάτων.
 καὶ οἱ μανδύαι
 τὰ κάσπεδά των
 εἰς τὸν ἀνθῶνα τὸν κρεμαστόν.
 Ὁ κλάδος ἄδων
 φιλεῖ τὸν κλάδον,
 καὶ ἡ ἀγκάλη
 ἀνοικτὴ πάλλει·
 πάλλ' ἡ καρδία τῶν ἐραστῶν.
 Εἰς λόφων κλίσσεις
 ζήδωροι βρύσεις,
 κλήματ' ἀνέρποντα,
 τὴν ὄψιν τέρποντα,
 θησαυροὺς δίδουσι σταφυλῶν,
 καὶ χαρμοσύνως
 τὸ τρῦγος γίνεται,
 καὶ γλυκὺς οἶνος
 φλογώδης χύνεται
 εἰς στιλπνὸν κάτοπτρον φιαλῶν·
 καὶ ἐκχειλίζων,
 λόφους, κοιλάδας
 καὶ πεδιάδας
 λαύρως ποτίζων,
 ποτίζει ἅμα φρένας βροτῶν.
 Φαιδρὸν καὶ χαῖρον,
 μακρὰς ἐκτάσεις
 γῆς καὶ θαλάσσης
 καὶ τῶν ἀέρων
 σχίζει τὸ γένος τὸ πτερωτόν.

Ἴδὲ χορείας
εἰς παραλίας·
ἰδὲ ὀμάδας
εἰς τὰς κοιλάδας.

Ὅλοι χορεύουν καὶ τραγωδοῦν.
Εἰς ἐλευθέρας
οἱ μὲν ἐκτάσεις
γλαυκῆς θαλάσσης,
οἱ δ' εἰς ἀέρας,
οἱ δ' εἰς ὀρέων τὰς κορυφάς,
καθεῖς των φέρων
τῆς ζωῆς ζῆλον,
κ' εἰς τῶν ἀστέρων
τὸ φῶς τὸ φίλον,
τὰς ὑπερτάτας ζητοῦν τρυφάς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κοιμᾶται. Φίλα πνεύματ' ἀεροῦφῃ,
εὖγε τῆς συναυλίας! Σᾶς ἐτίμησε.
Εὐχαριστῶ. Τὸ ἄσμα τὸν ἐκοίμησε.
Τῷ λείπει ἔτι δαιμονί' ἀνατροφή.
Χρυσοῖς ὀνείροις βαυκαλίσσατέ τον·
εἰς κῦμ' ἀπάτης ἐμβυθίσσατέ τον.
Ἄλλὰ πρὸς ἄρσιν τοῦ σημείου τοῦ κακοῦ
εἰς τὴν φλιάν, ὀδόντα θέλω ποντικοῦ.
Βραχὺς θὰ εἶναι ὁ ἐξορκισμός μου.
Ἀκούω, ξύνει εἰς τὴν γῆν ἐμπρός μου.
Ὁ μέγας ἄρχων κόρεων, φθειρῶν, μυιῶν,
καὶ ἀσπαλάκων καὶ βατράκων καὶ μυῶν,

προστάττει σοι τὴν τρύπαν σου ν' ἀφίσης
καὶ τὸ κατώφλιον νὰ ῥοκανίσῃς,
ὅπου τὸ ἔλαιον χύνων, τὸ βρέξω. —
Ἴδου πηδᾶς, καὶ εἶσαι ἤδη ἔξω.
Ἐλθέ. Ἡ ἄκρα ἡ μαγεύσασά με
εἶν' εἰς τῆς θύρας τὴν γωνίαν. Δράμε.
Ἐν δῆγμ' ἀκόμη, καὶ ἀπαλλασσόμεθα. —
Σὺ ὀνειρεύου, Φαῦστε, καὶ βλεπόμεθα.

ΦΑΥΣΤΟΣ (ἐξυπνῶν).

Ἀπάτη πάλιν τῶν αἰσθητηρίων
τὴν ὑψηλὴν κατέστρεψεν ἐλπίδα;
καὶ τὸν διάβολον κατ' ὄναρ εἶδα,
καὶ ὅτι μ' ἐδραπέτευσεν εἰς κύων;

(Δ')

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κτυποῦν. Ἐμπρός! ὦ! τίς νὰ εἶναι πάλιν;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐγώ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐμπρός !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Νὰ τὸ εἰπῇς καὶ ἄλλην,
τρίς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αἶ ! Ἐμπρός !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Οὕτω καλῶς ὁμίλει.
Μ' ἀρέσκεις. Βλέπω, θὰ γενῶμεν φίλοι.
Σοῦ χάριν, ἐνεδύθην εὐγενοῦς στολήν·
ἐρυθρόν, βλέπεις, ἐπενδύτην κεντητόν,
χρυσόστικτον μανδύαν καὶ μεταξωτόν,
πτερόν ἀλεκτρυόνος εἰς τὴν κεφαλὴν,
καὶ σπάθην κρεμαμένην ἐκ τῆς μέσης.
Σοὶ συμβουλεύω ταῦτα νὰ φορέσης
καὶ σὺ αὐτός, διότι τί ἐστὶ ζωὴ
ὁ ἐλευθέρως ζήσας μόνος ἐννοεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αἰσθάνομαι, πᾶσαν ἐσθῆτα φέρων,
πόσον ὁ πόνος τῆς ζωῆς ἐστὶ βαθύς.
Διὰ νὰ παίζω εἶμαι πλέον γέρων,
ἀλλ' ἔτι νέος ἵνα μένω ἀπαθής.
Ὅπου στραφῶ, ὁ κόσμος τί μοι χορηγεῖ ;
« Στερήσεις, πάντοτε στερήσεις ! »
Ἴδου ἡ αἰωνία ῥῆσις,

ἦν μοὶ προσάδει οὐρανὸς ὁμοῦ καὶ γῆ,
τὸ βραχνὸν ἄσμα, οὐ, ἀφ' οὗ ἐπλάσθην,
πᾶσαν στιγμὴν καὶ ὥραν ἠκροάσθην.
Πᾶσαν αὐγὴν ὑγρά, ἀπηλπισμένα
ὄμματ' ἀνοίγω, βλέπων τὴν ἡμέραν,
ἥτις, ὡς πᾶσαν ἔβλεπον προτέραν,
οὐδ' ἓνα πόθον μου πληροῖ, οὐδ' ἓνα,
πᾶν σπέρμα ἢ ἐλπίδα εὐθυμίας
μαραίν' εἰς σκέψεις δισταγμῶν σχολαστικάς,
καὶ τὰς δημιουργίας τῆς καρδίας
εἰς τὰς μερίμνας πνίγει τὰς βιωτικάς.
Ὅσάκις μᾶς τυλίσσ' ἡ νύξ εἰς σκότη,
ἔντρομος κατακλίνομαι, διότι
ἄγρια ὄνειρα καὶ εἰς τὴν κλίνην
μοὶ καταστρέφουσι πᾶσαν εἰρήνην.
Ὁ Θεός, ὅστις εἰς τὰ στήθη μου οἶκεῖ,
βαθέως τὰς δυνάμεις μου ἐξαίρει·
ἀλλ' εἰ κ' ἐντός μου ἀπολύτως διοικεῖ,
ἀδυνατεῖ ἐκτός μου νὰ τὰς φέρῃ.
Δι' ὃ ὁ βίος βάρος μ' εἶναι, μισητός·
ὁ θάνατος δὲ μόνος ἐπιθυμητός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὁ θάνατος δὲν εἶναι ξένος ἐφετός.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εὐδαίμων, ὃν εἰς τάξεις νέων τολμηρῶν
αἰμοσταγῆς ἡ δάφνη περιβάλλει,
ὃν μετ' ἐνθουσιώδη εὐθυμον χορὸν
νεκρὸν δεχθῇ τῆς κόρης ἡ ἀγκάλη!

ὦ ! ἐὰν εἶχον εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν
τοῦ πνεύματος τὸ πνεῦμα παραδώσει !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὑπῆρξεν ὅμως δείξας τις ἐνδοιασμόν
νύκτα τινὰ ἐν πόμα νὰ κενώσῃ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κατασκοπείας, βλέπω, εἶσαι ὁπαδός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰμὶ οὐχὶ μὲν πάντα, πλὴν πολλὰ εἰδώς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐκ τῆς γηίνης ταύτης ἂν ὀχλοβοῆς
μ' ἀπέσπασεν ἡδονικὴ ἀπάτη,
τεχναζομέν' ἤχους γνωστούς νὰ πλάττῃ,
ωραίας ἐνθυμίσεις παιδικῆς ζωῆς,
τὰ πάντα καταρῶμαι, ὅσα ἔνθους
ἐπίστευσε τυρλώττουσα καρδία,
καὶ ὧν ἡ φενακίζουσα μαγεία
τὴν δέν' εἰς τὴν κοιλάδ' αὐτὴν τοῦ πένθους.
Ἄρ' ἀπὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὸν τύπον
τὸν εἰς ἰδίας πίπτοντα πλεκτάνας·
ἄρ' ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων τὰς πλάνας,
ἃς δὲν ἐλέγχει οὐδ' ὁ νοῦς ὁ νήφων·
ἄρ' ἀπὸ τ' ὄναρ, τὸ δεικνύον νόθον
δραμα δόξης καὶ ὑστεροφημίας·
ἄρ' ἀπὸ τῆς κτήσεως τὸν πόθον
ἢ γυναικὸς ἢ τέκνων ἢ οἰκίας·

ἀρὰ καὶ εἰς τοῦ πλούτου τὴν λατρείαν,
εἴτε εἰς πράξεις παραβόλους μᾶς ὠθῇ,
εἴτε εἰς τὴν ἀμέριμνον ἀργίαν
παχέ' ἀπλόνη στρώματα ἡδυπαθῇ·
ἀρὰ εἰς τῆς ἀμπέλου τὸν γλυκὺν ζωμόν!
Ἐπάρατος ἐρώτων πᾶσα ἡδονή·
κ' ἐπάρατος πρὸ πάντων ἡ ὑπομονή!

ΧΟΡΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ (ἀόρατος).

Τὸν κόσμον κατέστρεψας,
οὐαί, τὸν ὥραϊον.
Τὸν γρόνθον κατέφερας
αὐτῷ ῥωμαλέον,
υἱὲ ἡμιθέων!
Τὰ τρίμματ' ἀρπάζομεν·
δι' ἔργων ἀπώλειαν
λαμπρῶν, ἀγλαῶν,
τοσούτων, στενάζομεν,
καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν
τὰ διασκεδάζομεν.
ὦ πάντων θνητῶν
σὺ ἔχων ἐν πᾶσι
τὸν νοῦν ἰσχυρώτερον·
ἀνάπλασσ' ἐντός σου
τὸν κόσμον αὐτὸν
τοῦ πρὶν ὠραιώτερον·
εἰς στάδιον χώρει
τοῦ νέου σου βίου,
καὶ ᾄσμα θ' ἀκούσης
τοῦ νέου σταδίου.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἶν' οἱ μικροί μου,
οἱ ἐδικοί μου.

Εἰς βίον ρέκτην μ' ὥριμον νοῦν
κ' εἰς εὐθυμίαν παρακινοῦν.

Ψάλλουν, νὰ πείσουν τὴν σὴν καρδίαν
νὰ καταλείψῃς τὴν μοναξίαν,
ἣτις στειρεύει χυμούς, δυνάμεις,
καὶ εἰς τὸν μέγαν κόσμον νὰ δράμῃς.

Μετὰ τῆς λύπης κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον
μὴ παίζῃς· τὴν ζωὴν ὡς γυψ βιβρώσκει.
Καὶ μετ' ἀγροίκων ζῶν τις, κἄν γινώσκει
πῶς εἶναι ἄνθρωπος ζῶν μετ' ἀνθρώπων.

Ἄλλὰ δὲν λέγω ταῦτα, ἐννοῶν
νὰ ἔχῃς φίλους περιτρίμματ' ἀγυῶν.
Δὲν εἶμαι μὲν ἐκ τῶν μεγάλων·
ἀλλ' ἂν δεχθῇς μετ' ἐμοῦ μᾶλλον
διὰ τοῦ βίου σου νὰ πορευθῇς,
πρόθυμον μ' ἔχεις· καὶ παρευθὺς
ὡς σύντροφός σου θὰ σ' ἀκολουθήσω,
ὡς ὑπηρέτης, ἂν σ' εὐχαριστήσω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ ὁ μισθός σου δὲν μοὶ λέγεις τίς ἐστίν ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἶ τώρα ! Περὶ τούτου ἔχομεν καιρόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! ὄχι. τὸν διάβολον ἐγωῖστήν
 ἤξεύρω. Εἰς τὴν θείαν χάριν ἀφορῶν,
 ὀφέλη τοῦ πλησίον δὲν ὑπηρετεῖ.
 Λοιπὸν εἰπέ μοι τὸ συμβόλαιόν σου τί;
 Κακόν, τοιοῦτος δοῦλος οἶκον νὰ πατῇ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Θὰ σ' εἶμ' ἐνταῦθα κατὰ πάντα εὐπειθής,
 καὶ πᾶσαί μου σὸν κτῆμα ἔσονται αἱ στιγμαί·
 ὅτε δ' ἐπάνω μετ' ἐμοῦ θὰ εὐρεθῇς,
 τ' αὐτὰ θὰ πράξης καὶ σὺ τότε δι' ἐμέ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μικρὰ ἢ τοῦ ἐπάνω μέριμνά μου.
 Τὸν κόσμον μόνον τοῦτον ἂν χαλάσης,
 κατόπιν του ἃς ἔλθῃ ἄλλη πλάσις.
 Ἐκ τούτου ἐκπηγάζει ἡ χαρά μου·
 τὸ φῶς αὐτοῦ πραῦνει τὰ δεινὰ μου.
 Ἄν οὗτος λείψῃ, ἄλλος τί μοι μέλει;
 Ἄς γίνῃ ὅ,τι δύναται καὶ θέλει·
 οὐδὲ ζητῶ ν' ἀκούω, νὰ μανθάνω,
 ἂν εἰς τὰς ἄλλας σφαίρας ὅσοι ζῶσι
 μισῶσιν ἐν αὐταῖς ἢ ἀγαπῶσι,
 καὶ ἂν ὑπάρχῃ κάτω ἢ ἐπάνω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τόλμησον τότε μετ' ἐμοῦ νὰ συμβληθῇς,
 καὶ μεθ' ἡμέρας οὐ πολλὰς θὰ δυνηθῇς

τὴν θαυμαστὴν μου τέχνην χαίρων νὰ ἰδῇς.
Σοὶ δίδ' ὅτι δὲν εἶδεν ἄνθρωπος οὐδεὶς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Νὰ δώσης λέγεις; Τί νὰ δώσης σύ, πτωχέ;
Αἱ εἰς τὰ ὕψη ἐξαιρόμεναι ψυχαὶ
τί ν' ἀποκτήσουν ἐκ χειρῶν καθὼς τῶν σῶν;
Ναί, τροφὰς ἔχεις μὴ τρεφούσας, καὶ χρυσὸν
ρέοντ' ἀπαύστως διὰ τῶν δακτύλων σου·
παίγνιον ἔχεις πρὸς χαρὰν τῶν φίλων σου,
οὐ μόνον ἐστὶ κέρδος ἢ καταστροφή·
καὶ κόρην, ἥτις, καίτ' εἰς τὰς ἀγκάλας μου,
πρὸς τῶν γειτόνων ἓνα ὀφθαλμοστροφεῖ·
καὶ τιμὰς ἔχεις ὑψηλάς, μεγάλας μου,
μετέωρον διάττον καὶ σβυνόμενον.
Δεῖξον καρπὸν μοι πρὶν κοπῇ σηπόμενον,
δένδρον πρωΐαν πᾶσαν ἀναθάλλον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν μ' ἐκθαμβοῖς τοιαῦτα μοι προβάλλων.
Θησαυροὺς ἔχομεν ἐν ἀφθονίᾳ.
Φίλτατε, προσεχῶς ἐν ἡρεμίᾳ
θ' ἀπολαμβάνης θησαυρῶν μεγάλων.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐὰν ποτὲ εἰς ὀκνηρίας κλίνην
ἥσυχος κεῖμαι, τὴν στιγμὴν ἐκείνην
ἅς παύσω ζῶν. Ἐὰν μὲ ἀπατήσης,
ὥστε ὅτ' εἶμαι εὐτυχὴς νὰ φαντασθῶ,

κ' εἰς αἴσθημα τρυφῆς μὲ παραπείσης,
δέχομ' ἐκείνην τὴν σπιγμὴν ν' ἀφανισθῶ.
Στοιχιματίζω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δέχομαι.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐπίσης.

Ἄμα εἰπῶ εἰς στιγμὴν μίαν·
« Εἶσαι ὠραία, στιγμὴ· μείνε! »
νὰ μὲ ἀλυσσοδέσης καιρὸς εἶναι,
νὰ πέσω εἰς ἐξόντωσιν τελείαν.
Ὁ ἔσχατός μου κώδων ἄς ἠχήσῃ
τότε· ἐλεύθερον καὶ σὲ κηρύττω.
Τῆς ὥρας μου ὁ δείκτης τότε στήτω,
καὶ τὸν καιρὸν εἰς τὸ μηδὲν ἄς σβύσῃ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸ ἐνθυμοῦμαι· καὶ σὺ ὅμως ἐνθυμοῦ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πᾶν δίκαιον θὰ ἔχῃς τότε ἐπ' ἐμοῦ.
Ὅτι σπουδάζω ἔσται σοι κατὰφωρον.
Ὑπὸ στυγνὴν δουλείαν θὰ ζῶ ἄφορον·
ἂν σοῦ ἦ τίνος, ἔσται ἀδιάφορον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀπόψε εἰς τὸ δεῖπνον σέ, δεχόμενον
τοὺς διδασκάλους ὅλους, θὰ ὑπηρετῶ.

Ἐν ἔτι διὰ πᾶν τὸ ἐνδεχόμενον,
 δύο ἀράδας τῆς χειρός σου σοὶ ζητῶ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδέ τον! Γραφὴν θέλει ὁ σχολαστικός!
 Ἀγνοεῖς λόγου καὶ ἀνδρὸς ἀξίαν;
 Δὲν σοὶ ἀρκεῖ ὁ λόγος ὁ προφορικός
 εἰς ἀξιόπιστον ἐπαγγελίαν;
 Ὁ κόσμος πάντα μεταβάλλων βαίνει,
 κ' ἐμὲ ἀπλῇ ὑπόσχεσις θὰ δένῃ;
 Πλὴν πρόληψις εἶν' αὕτη τῆς καρδίας,
 ἣν τις ἐκὼν σπανίως ἀπεδύθη.
 Χαρὰ τῷ πίστιν φέροντ' εἰς τὰ στήθη,
 οὐδ' ὀπισθοδρομοῦντι πρὸ θυσίας!
 Πλὴν πάπυρος γραπτός, καὶ εἰς τὸ πέρας
 σφραγιστός, φόβητρον ἐστὶ καὶ τέρας.
 Τὸν λόγον τὸ κονδύλιον φονεύει·
 κηρὸς δὲ καὶ μεμβράνα βασιλεύει.
 Τί θέλεις τώρα παρ' ἐμοῦ, πνεῦμα κακόν;
 Τί; χάρτην ἢ μεμβράναν, λίθον ἢ χαλκόν;
 Θέλεις νὰ γράψῃ κάλαμος ἢ σμίλη;
 Ἄδειαν ἔχεις νὰ εἰπῇς. Ὀμίλει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἶ δά! Τί τόσαι θέλουσιν ἐξάψεις,
 ὥς ῥητορίας ἂν ἐπρόκειτο ἀγών;
 Ἄν ἔχῃς ὄρεξιν νὰ ὑπογράψῃς,
 ἀρκεῖ ἐν φύλλον, κ' αἷματος ἀπλῇ σταγών.

ΦΑΥΣΤΟΣ

*Αν μόνον περὶ τούτου μὲ παρακαλῇς,
ιδού, καὶ χάρισμά σου αὕτη ἡ κηλὶς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸ αἷμα κρίνω ὅλως ἔξοχον χυμόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὸν δεσμὸν τοῦτον πῶς θὰ λύσω τὸν ἐμὸν
μὴ φοβοῦ. Ὅ,τι ὑπεσχέθην, πάσης
ἐστί μου τῆς ὑπάρξεως ἡ τάσις.

*Ἐπήρθην πρῶτον τόσον εἰς τὰ ὕψη·
ἤδη πλησίον σου θὰ μὲ καθίσῃς.

Τὸ μέγα Πνεῦμα μ' εἶχε καταλείψει
ὀπίσω του· μοὶ κλείεται ἡ φύσις.

*Ἐρράγ' ἡ σκέψις ἐν ἐμοί· τὴν γνῶσιν
ἀηδιάζω. Ζήτω ἡ ἀμάθεια!

*Ἐντός μου πάθῃ ἅς ἀναφλεγῶσιν,
ἵνα τροφήν τὰ ἔχ' ἡ ἡδυπάθεια.

Λοιπὸν ἀρχὴ ἅς γίνῃ τῶν τεράτων.

*Ἄς ἄρχῃ, ὅπως θέλει διατάττων,
ἅς μὴ μεθύῃ ὁ καιρὸς ὁ γέρων,
καὶ ἅς μὲ φέρῃ, ὡς δοκεῖ, τὸ φέρον.

*Ὡς θέλουν εἴτε τέρψεις εἴτε θλίψεις,
καὶ εἴτ' ἐπιτυχίαι εἴτ' ἐλλείψεις,
ἅς φέρουν τὰ καλὰ ἢ τὰ κακά των.

*Ἀνθρωπος ζῶν, μόνος ἐστὶν ὁ πράττων.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δέν σοὶ ὀρίζω ἢ σκοπὸν ἢ χρόνον.
 Ὡς θέλεις ἔκτεινε τὴν χεῖρα μόνον,
 λάμβανε ὅ,τι ἂν τῆς ἀρεσκείας σου,
 κατὰπινέ το, καὶ μὲ τῆς ὑγείας σου.
 Ἀλλὰ μὴ δισταγμοὺς καὶ μὴ δειλίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δέν εἶναι λόγος περὶ ἀρεσκείας.
 Ζητῶ σκοτοδινίαν, τὴν πικρὰν χαράν,
 τὸ ἐρῶν μῖσος, ἡδονὴν ὀδυνηράν.
 Τὸ στῆθος, τὸ μανθάνειν ἐξορίσαν,
 εἰς οὐδεμίαν θλίψιν πλέον θὰ κλεισθῇ.
 Ὅ,τι αἱ τύχαι τῶν θνητῶν θὰ ᾔσαν,
 καὶ εἰς ἐμὲ ἐπίσης θὰ ἐπικλωσθῇ.
 Ἐν ἐμοὶ θέλω τὴν τρυφὴν ν' ἀντλήσω,
 τὰ ὕψη καὶ τὰ βάθη νὰ ζητήσω,
 τῆς τύχης νὰ μετὰσχῶ τῆς ἐκείνων,
 μέχρι τοῦ Ὅλου ἐμαυτὸν ἐκτείνων,
 καὶ τέλος ὡς αὐτοὶ νὰ ναυαγήσω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐγώ, ὅστις αἰῶνας ῥοκανίζω
 τὸν ξηρὸν τοῦτον δίπυρον, γνωρίζω
 διὰ τοῦ βίου πῶς οὐδεὶς συνέβη
 αὐτὴν τὴν ξυνὴν ζύμην νὰ χωνεύῃ.
 Εἰς ἓνα ἐξ ἡμῶν πίστευσον, ὅτι
 διὰ Θεὸν τὸ πᾶν ἐπλαστουργήθη.
 Αὐτὸς φῶς ἄσβεστον περιεδύθη,

ἡμᾶς δ' εἰς τὰ τυφλὰ ἔρριψε σκότη,
εἰς σᾶς δὲ νύκτας ἔδωκε κ' ἡμέρας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄλλ' ἐγὼ θέλω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τοῦτο φέρ' εἰς πέρας.

Ἄλλ' εἰς ἐν ἔτι, νὰ σ' εἰπῶ, διστάζω.
Μακρὰ ἢ τέχνη καὶ βραχὺς ὁ βίος.
Νὰ διδαχθῆς ἐπιθυμεῖς, εἰκάζω.
Εἰς ποιητὴν προστρέξας ἀρμοδίως,
εἰπέ τῷ ἐν ἐκτάσει κ' ἐν ἐμπνεύσει
εἰς σὲ πᾶν ὅ,τι μέγα νὰ σωρεύσῃ·
τοῦ λέοντος τὸ θάρρος, τὴν ἀνδρείαν,
τῆς ἐν δρυμοῖς ἐλάφου πόδα τὸν ὠκύν,
τοῦ Ἰταλοῦ τὴν εὐφλεκτον καρδίαν,
τὴν τῶν βορείων δύναμιν τὴν ψυχικὴν·
νὰ σοὶ διδάξῃ πῶς νὰ συνδυάζῃς
μετὰ μεγαλουργίας πανουργίαν,
κ' ἐν ᾧ ἐπιθυμίας τρέφεις νεαράς,
καθ' ὠρισμένον σχέδιον πῶς νὰ ἐρᾷς.
Τοιοῦτον κ' ἐγὼ Κύριον νὰ εὕρω ἐν' ᾧ φθάσω,
καὶ Κύριον Μικρόκοσμον θενὰ τὸν ὀνομάσω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί λοιπὸν εἶμαι ἂν τὸ στέμμα ὃ ποθοῦν
νὰ κατακτήσουν δι' ἐμέ, δὲν κατορθοῦν
ὅλ' αἱ δυνάμεις μου συνενωθεῖσαι ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τί εἶσαι ; Τέλος πάντων — ὅ,τι εἶσαι.
Βαθύτριχον φενάκην ἂν περιβληθῇς,
καὶ ἐπ' ἐμβάδων πηχυαίων ἄε στηθῇς,
θὰ εἶσαι καὶ θὰ μείνης ὅ,τι εἶσαι.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὸ βλέπω, μάτην εἶχον ἐκμεταλλευθῇ
τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τοὺς θησαυρούς.
Ἄμα καθήσω τέλος, δὲν θὰ κινηθῇ
δυνάμεως ἐντός μου ἄλλος πλέον ῥοῦς.
Δὲν εἶμαι κατὰ τρίχα μεγαλύτερος,
καὶ οὔτε τοῦ ἀπείρου εἶμ' ἐγγύτερος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καὶ σὺ δά, φίλε, καθορᾶς τὰ πράγματα
καθὼς ὁ ὄχλος ὁ πολὺς τὰ καθορᾷ.
Σοφώτερ' ἄς ζητῶμεν τὰ διδάγματα
πρὶν ἢ τοῦ βίου ἀποστῇ πᾶσα χαρά.
Αἶ, τί κατάρᾳ ! Χεῖρας, πόδας, κῶλά σου
καὶ κεφαλὴν, ἐν σοὶ συνηρμωσμένα,
τὰ λέγεις σά' τὰ κτήματα δὲ ὅλα σου,
τὰ πρὸς ἀπόλαυσίν σου, λέγεις ξένα !
Ἄν ἀγοράσω ἐξ γενναίους ἵππους,
πῶς ; δι' αὐτῶν ἀστραπηδὸν δὲν τρέχω,
καὶ πάσας τὰς δυνάμεις των δὲν ἔχω
ὥς ἐὰν ἤμην γίγας τις πολύπους ;
Ἐμπρός ! Ἐσκέφθης ἕως τῶρ' ἀρκούντως·
καὶ εἰς τὸν κόσμον ρίφθητι θαρρόντως.

Ὅστις τὸν νοῦν του εἰς συλλογισμοὺς ἀσκεῖ,
τὸ δεδεμένον κτῆνος ὁμοιάζει·
τὴν ξηρασίαν πέριξ του κυττάζει,
ἐν ᾧ ὀλίγον πέραν φύεται βοσκή.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πόθεν ἀρχίζομεν ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀναχωροῦμεν !

Τί τόπος εἶναι οὗτος, τί μαρτύριον ;
Τί μένομεν ἐδῶ ; Ἀδημονοῦμεν
ἡμεῖς, χασμᾶται τὸ ἀκροατήριον.
Εἰς τὸν παχύν σου ἄφες ταῦτα γείτονα.
Ἄχυρα κοπανίζεις. Ἀμαρτία !
Ἐξ ὅσων ἂν ἠξεύρῃς, κἄν τὰ κρείττονα
νὰ τὰ εἰπῇς τοῖς μᾶς εἰς τὰ παιδιά ;
Ἀκούω, ἐν τῶν ἔξω περιμένει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καιρὸν δὲν ἔχω εἰς συνομιλίας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν δυστυχῆ θ' ἀφήσης νὰ πηγαίνει
ἄπρακτος καὶ χωρὶς παρηγορίας ;
Δὸς τὸν μανδύαν, δός μοι καὶ τὸν πῖλον σου.

(Ἐνδύεται).

Ἴδού με ἓνα τῶν σοφῶν καθηγητῶν.
Εἰς τὸν ἀγχίνουν ἐμπιστεύου φίλον σου.

Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μ' εἶναι ἀρκετόν.
 Σὺ δὲ πρὸς δρόμον παρασκεύαζε σαυτόν.
 (Ὁ Φαῦστος ἐξέρχεται).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Φέρων τὸν μακρὸν μανδύαν τοῦ Φαύστου).

Τὴν ἐπιστήμην περιφρόνει καὶ τὸν νοῦν,
 πᾶν τὸ κρατύνον, δύναμιν ἐγεῖρον,
 καὶ ἄφες ἐν τυφλότητι νὰ σὲ πλανοῦν
 ψεύδη πνευμάτων, τεχνητῶν ὀνείρων·
 φίλτατε σ' ἔχω οὕτως ὑποχείριον.
 Ἡ τύχη πνεῦμα δίδει εἰς τὸν Κύριον
 ἐμπρός, καὶ ἀκαθέκτως ἐμπρὸς τεῖνον.
 Σπεῦδον πηδᾶ, ὀπίσω τοῦ ἀφῆνον
 τὰς ἀπολαύσεις ἡδονῶν γηίνων.
 Θενὰ τὸν ῥίψω εἰς παθῶν ὠκεανόν,
 κ' εἰς ἄσθημα ῥιχὰ τοῦ βίου μέρη.
 Ἄς βυθισθῇ ἐκεῖ, κτυπᾶ καὶ σπαίρη·
 κ' ἐν ᾧ ἀσθμαίνει διψῶν ἅμα καὶ πεινῶν,
 τροφῶν ἐμπρὸς τοῦ σωρὸν ἔχων καὶ ποτῶν,
 ἅς φθίνῃ, μάτην ἀνακούφισιν ζητῶν.
 Τοῦ διαβόλου κτῆμα κᾶν δὲν ἦτον,
 θὰ ἦτον κατὰ διαβόλ' οὐχ ἦττον.

(Εἰσέρχεται ΜΑΘΗΤΗΣ).

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ἀφίχθην ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ἐδῶ εἰμι
 ἵνα, ὡς ἄλλοι νέοι, εὐτυχήσω
 κ' ἐγώ, αὐτοπροσώπως νὰ γνωρίσω
 τὸν ἄνδρα, ὃν πᾶν στόμα ὑπερευφημεῖ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εὐγνώμων διὰ ταῦτα τὰ φιλόφρονα.
Ἄνθρωπον βλέπεις ὅπως οἱ συνήθεις.
Εἰς ἄλλον τινὰ ἤδη ἐσυστήθης ;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Παράσχετέ μοι προστασίαν πρόφωνα.
Εἰς τὸ ἐνταῦθα ἦλθον σπουδαστήριον
τὴν ἄκουσαν μητέρα μου ἀφήσας,
προθέσεις ἔχων, καί τι καὶ ἀργύριον,
ἴσως χρηστόν τι μάθω μεταξὺ σας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καὶ ἐξελέξω διδασκτῆριον καλῶς.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Καὶ ὅμως δὲν ἡξεύρω ἂν θὰ μείνω.
Τὸ πνιγηρὸν κατὰστημα ἐκεῖνο,
οἱ χονδροὶ τοῖχοι, δὲν μ' ἀρέσκουν παντελῶς.
Στενοχωρίαν μ' ἔφερε, σᾶς βεβαιῶ.
Δὲν ἔχει δένδρα οὔτε πρασινάδας·
καὶ εἰς τῶν ἐδωλίων τὰς ἀράδας
παύω ν' ἀκούω καὶ νὰ βλέπω, νὰ νοῶ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μὴ τοῦτο σ' ἐνοχλῇ· θὰ συνηθίσῃς.
Ἀπὸ τοῦ μητρικοῦ μαστοῦ ἐπίσης
τὸ βρέφος πρῶτον δυσaréτως στρέφεται,
ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ κατόπιν χαῖρον τρέφεται.

Οὕτω θὰ σ' εἶναι τῆς σοφίας ὁ μαστὸς
μᾶλλον καὶ μᾶλλον καθ' ἡμέραν ἄρεστός

ΜΑΘΗΤΗΣ

Νὰ ρίφθῶ θέλω εἰς τὰ στήθη της εὐθύς.
Πλὴν πῶς ν' ἀρχίσω δόσατέ μοι συμβουλήν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πρὶν προχωρήσης, πρέπει νὰ ἐξηγηθῇς
εἰς ποίαν θέλεις νὰ καταταχθῇς σχολήν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Σοφὸς νὰ γίνω θέλω. Ἔχω κλίσιν
ἐξιχνιάζων νὰ καταμανθάνω
τὰ ἐπὶ γῆς κ' ἐν οὐρανῷ ἐπάνω,
τὴν ἐπιστήμην πᾶσαν καὶ τὴν φύσιν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αὐτὴν ἐκλέγεις; Εἶν' ἡ ἀγαθὴ μερίς.
'Αλλ' εἶν' ἀνάγκη καὶ νὰ μὴ χασομερῇς.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Θενὰ σπουδάζω ἐκ καρδίας καὶ ψυχῆς·
ἀλλ' ἔχω χρεῖαν καὶ τινος ἀναψυχῆς,
ἵν' ἀναπνέω καὶ πῶς ἐλευθέρως
εἰς τὰς ὠραίας ἐορτάς τὸ θέρος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὁ καιρὸς φεύγει, φίλε· μὴ τὸν χάσης.
Καιροῦ οἰκονομία εἶν' ἡ τάξις.

Φοίτα, — ἄν τὰς σπουδάς σου διατάξης, —
 εἰς Λογικὰς τὸ πρῶτον ἀκροάσεις.
 Ἐκεῖ τὸ πνεῦμα καλοανατρέφεται·
 καὶ ὅταν φέρῃ ὑποδήματα στενά,
 βραδυβατεῖ καὶ ἐσκεμμένως στρέφεται,
 καὶ τὸ τραχὺ τοῦ λόγου στάδιον περνᾷ,
 οὐδὲ πλανᾶται χωρὶς σχέδιον, καθὼς
 αἱ λαμπυρίδες ἄνω κάτω ἀσταθῶς.
 Ἔτι μανθάνεις, ὅ,τι πρὶν διὰ μιᾶς
 ἔπραττες, οἷον εἴτε τρώγειν εἴτε
 πίνειν, πρὸς τοῦτο ὅτι ἀπαιτεῖται
 μονὰς ἐνεργειῶν σου καὶ δυάς, τριάς.
 Τῶν ἰδεῶν ἐστὶ τὸ δημιουργήμα
 καθὼς ὑφαντικόν τι ἀριστούργημα.
 Πατεῖς, καὶ μυριάδες μίτων αἴρονται,
 μετ' ἀοράτου συγχεόμεναι πλοκῆς·
 ἄνω καὶ κάτω τρέχει ζωηρὰ κερκίς,
 κ' εἰς ἓνα κτύπον δι' ἀλλήλων φέρονται.
 Ἴδου καὶ ὁ φιλόσοφος. Ἄν ᾗτον
 τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον τοιοῦτο,
 θὰ πρέπει, συλλογίζεται, τὸ τρίτον
 καὶ τέταρτον νὰ εἶναι πάλιν οὕτω·
 τρίτον καὶ τέταρτον δὲ ἀφ' ἐτέρου
 δὲν θὰ ᾗν, ἄνευ πρώτου καὶ δευτέρου.
 Καὶ ἐπαινοῦσι ταῦτα μὲν οἱ φοιτηταί,
 δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ὅμως ὑφανταί.
 Ὅστις τι ζῶν νὰ περιγράψῃ θέλει,
 πρῶτον τὸ πνεῦμα ὅλον καταλείπει·
 καὶ εἰς τὴν χεῖρα ἔχει μὲν τὰ μέλη,
 ἀλλ' ὁ δεσμός ὁ αὔλος τοῖς λείπει.

Ἐγχείρησιν δὴ τοῦτο τ' ὀνομάζου(1)
οἱ χημικοὶ μας, κ' ἐαυτοὺς χλευάζουν.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Αὐτὰ μοὶ εἶναι ἀκατάληπτα σχεδόν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν βλάπτει· θὰ νοήσης τοῦτο βαθμηδόν,
ὁπότεν θὰ σπουδάσης, ἵνα σ' ὁδηγῇ,
τί ἢ ταξινομία κ' ἢ ἐπαγωγή.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Τὴν κεφαλὴν μου ὅλ' αὐτὰ ζαλίζουν,
κ' ἐντὸς της ὡς χειρόμυλοι γυρίζουν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πρὸ ἐπιστήμης ἔπειτ' ἄλλης πάσης
τὴν μεταφυσικὴν θενὰ σπουδάσης,
ἵνα τί μένει ἔξω διακρίνης
παντὸς ὁρίου τῆς νοημοσύνης.
Τὸ τί δ' εἰς ταύτην ἢ χωρεῖ ἢ δὲν χωρεῖ
σοφὴ τίς λέξεις νὰ ὀρίσῃ ἢμπορεῖ.
Ἄλλ' εἰς τὴν πρώτην καὶ ἑξαμηνίαν
ιδὲ πολλὴν νὰ ἔχῃς εὐταξίαν.
Καὶ πέντε ὥρας μὲν θέλεις ἀκούει·
πλὴν σπεῦδ' εὐθύς, ἅμα ὁ κώδων κρούει.
Πρὸ τοῦ μαθήματος παρασκευάζου,
παράγραφον μελέτα πρὸς παράγραφον·

(1) Encheirisin naturæ.

ν' ἀκούης ὁ καθηγητῆς γυμνάζου
 πῶς οὐδὲν λέγει εἰς τὴν βίβλον ἄγραφον.
 Πρὸ πάντων γράφε μετ' ἐπιμελείας,
 ἅγιον πνεῦμα ἂν ὑπαγορεύῃ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ τὸ λέγητε ποσῶς.
 Ἦξεύρω πῶς τὸ γράφειν χρησιμεύει.
 Κτῆμά μου εἶναι ὅ,τι, μέλαν εἰς λευκόν,
 κατ' οἶκον φέρω, καλὸν εἶναι ἢ κακόν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τίς δὲ τῆς ἐκλογῆς σου εἶναι ἡ σχολή;

ΜΑΘΗΤΗΣ

Πολὺ δὲν μ' εἶναι ἀρεστὴ ἡ Νομική.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Οὐδὲ σὲ κατακρίνω δι' αὐτὸ πολὺ.
 Πῶς ἔχουσι γνωρίζω πάντα τὰ ἐκεῖ.
 Κληροδοτοῦνται δίκαια καὶ νόμοι
 ὡς ἐκ πατέρων εἰς υἱοὺς αἱ νόσοι·
 ἐκ γενεᾶς εἰς γενεὰν περῶσι,
 καὶ ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην γῆν ἀκόμη.
 Πικρὸν τὸ δῶρον καὶ ὁ νοῦς μωρία!
 Οὐαὶ σοι ὡς υἱὸς τῶν σῶν γονέων!
 Περὶ τῶν ἐγγενῶν ἡμῖν δικαίων
 δὲν γίνεται οὐδ' ἐλαχίστη μνεία.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Ὁ λόγος σας τὸ μῖσός μου αὐξάνει.
Εὐδαίμων ὅστις παρ' ὑμῶν μαυθάνει !
Κλίνω σχεδὸν ὑπὲρ Θεολογίας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰς πλάνην μὴ ἐμπέσης ἐξ ἀγνοίας.
Τῆς ἐπιστήμης ταύτης εἶναι σχολιὸς
ὁ δρόμος, καὶ ἐντός της κρύπτεται ἰός,
δυσδιακρίτου ὄντος τοῦ ὁρίου
φαρμάκου μεταξὺ καὶ φαρμακίου.
Ἐνὸς καὶ μόνου ν' ἀκροᾶσ' ἔχ' ἔξιν,
καὶ ὁμνυε εἰς ὃ,τι λέγει οὗτος.
Ἐν γένει νὰ ἐμμένῃς εἰς τὴν λέξιν.
Δι' ἀσφαλοῦς τῆς θύρας βαίνεις οὕτως
εἰς τὸν ναὸν βεβαίας πεποιθήσεως.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Πῶς ; Λέξιν μόνον ἄνευ καὶ νοήσεως ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μὴ βασανίζου δι' αὐτὰ κ' ἐρώτα.
Ἀρκεῖ ἡ λέξις, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι
στοιχεῖα τῆς νοήσεως τὰ πρῶτα.
Ἐν ταῖς λογομαχίαις λέξεις ἄρχουσι.
Τὸ σύστημα ἡ λέξις ἐτοιμάζει·
ἡ πίστις ἀπὸ λέξεων πηγάζει·
ἐκ λέξεων δὲν ἀφαιρεῖς ἰῶτα.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Διὰ τὰς ἐρωτήσεις τὰς διηνεκεῖς
 δι' ὧν σᾶς ἐνοχλῶ, μὲ συγχωρεῖτε.
 Ἄλλὰ ὀλίγας δὲν θενὰ μ' εἶπῃτε
 σπουδαίας λέξεις καὶ περὶ ἱατρικῆς;
 Βραχὺς ἐστὶν ὁ χρόνος τριετίας,
 τῆς ἐπιστήμης δὲ μακρὸν τὸ στάδιον.
 Ἄλλὰ διὰ σοφῆς χειραγωγίας
 νὰ τὸ διέλθῃ δύναται τις ῥάδιον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Αἶ! ἄλῖς τῆς ξηρᾶς μου διαλεκτικῆς.
 Ἄς ὁμιλήσω πάλιν διαβολικῶς.

(Μεγαλοφώνως).

Εὐνόητον τὸ πνεῦμα τῆς ἱατρικῆς.
 Τὸν μέγαν κόσμον καὶ μικρὸν διηνεκῶς
 σπουδάζοντες, ἀφήνετε ἐν τέλει
 νὰ γίνῃ ὅ,τι ὁ Θεὸς ἂν θέλῃ.
 Εἰς ἐπιστήμην μάτην ἀφορᾷ καθεῖς,
 καὶ ἕκαστος μανθάνει ὅ,τι τύχῃ.
 Ἐὰν ὑπ' εὐνοῦ τῆς στιγμῆς ὠφεληθῇς,
 εὖγε, καλῶς τὴν ἔχεις ἐπιτύχει.
 Σὲ βλέπω νέον εὐειδῆ κ' ὑποφερτόν.
 Πῶς ἔχεις τόλμην ποῖος ἀμφιβάλλει;
 Πεποίθῃσιν νὰ ἔχῃς πρέπ' εἰς σεαυτόν,
 κ' εἰς σέ θὰ ἔχουν τότε καὶ οἱ ἄλλοι.
 Ἄλλὰ εἰς τὴν γυναῖκα πρόσεχε καλά.
 Εἰς τὰ οὐαί της καὶ τὰ φρεῦ της τὰ πολλά,

εἰς τὴν ὑστερικὴν τῆς ποικιλίαν,
μέθοδον ἔχε θεραπείας μίαν.
Μέχρι τινὸς ἂν προσποιῆσαι κύριον
εὐσέβαστον, τὴν ἔχεις ὑποχείριον.
Ὡς πρὸς τὴν τέχνην, τίτλον ἔαν φέρῃς,
τοὺς ἄλλους θὰ πεισθῇ πῶς ὑπεραίρεις.
Ἄβρως τὰς χεῖρας, — πρὸς τὸ εὖ παρέστης, —
ἐπίθες ταῖς πλουσίαις καλλοναῖς τῆς
ὀλίγον σφίγγον, ὅταν ψαύῃς τὸν σφιγμόν·
βλέπ' εὐφραδῶς διὰ φλεγόντων ὀφθαλμῶν,
καὶ θίγε τὴν ὀσφύν τῆς, βλέπων εὐλαδῶς,
μὴ καὶ τὴν σφίγγῃ ἢ ἐσθῇς ἐπιβλαδῶς.

ΜΑΘΗΤΗΣ

Αἶ! τοῦτο ἄλλος εἶναι λόγος. Τοῦτο ναί!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἰ θεωρίαι, φίλε, πᾶσαι σκοτειναί,
τῆς δὲ ζωῆς χρυσοῦν τὸ δένδρον θάλλει.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὦ! Μὲ κατέχει ὡς ὀνείρου ζάλη.
Δύναμαι αὖθις νᾶ σᾶς ἐνοχλήσω,
κ' εἰς τὴν σοφίαν σας ἐλθὼν ν' ἀντλήσω;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Προθύμως θέλω πράξει ὅ,τι ἡμπορῶ.

ΜΑΘΗΤΗΣ

ὦ! ὁμῶς ὄχι, οὕτω δὲν ἀναχωρῶ.

Ἴδου τὸ λεύκωμά μου. ὦ ! ἂν εἶχον
τὴν τύχην νὰ μοὶ γράψεν ἓνα στίχον !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Προθύμως. (Γράφει καὶ τὸ ἀποδίδει).

« Ἐση ὡς θεός, γινώσκων τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ πονηρὸν » (1).

(Ὁ μαθητὴς βλέπει εὐσεβάστως τὸ λεύκωμα, χαιρετᾷ καὶ ἐξέρχεται).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄκουε ταῦτα· ἄκουε τὸν πάππον μου τὸν γηραιόν,
τὸν ὄφιν, καὶ θὰ φρίξης σὺ πῶς ὁμοιάζεις τὸν Θεόν.

ΦΑΥΣΤΟΣ (εἰσέρχεται).

Καὶ τώρα ποῦ λοιπόν ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὅπου θελήσης.

Μικρὸς καὶ μέγας κόσμος κεῖντ' ἐπίσης
ἐμπρὸς ἡμῶν. Καρπὸν, χαρὰν θὰ δρέψης
ὅπου τὸ βῆμά σου πλανῶν ἂν στρέψης,

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀλλὰ τὴν γενειάδα ἔχων τὴν μακράν,
ἐλαφροῦ βίου πεῖραν κέκτημαι μικράν.
Φοβοῦμαι, θ' ἀποτύχω ταύτην τὴν φοράν.
Τὴν δέουσαν δὲν ἔχω συμπεριφοράν.
Μικρὸν αἰσθάνομ' ἐμαυτὸν πρὸ ξένων,
καὶ πάντοτε ἐστενοχωρημένον.

(1) Ἐν τῷ κειμένῳ λατινιστί· Eritis sicut Deus, scientes bonum et malum.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Φίλτατε, ταῦτα πάντα τίποτε εἰσί.
Τόλμην αὐθάδη, κ' ἡ ζωὴ εἶν' ὅλη σή.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πλὴν πῶς ὁδοιποροῦμεν ; Τὸ πᾶν λείπει.
Ποῦ ὑπηρέτης, ἅμαξα καὶ ἵπποι ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Θ' ἀπλώσωμεν αὐτόν μου τὸν μανδύαν,
καὶ θὰ μᾶς φέρῃ διὰ τῶν ἀέρων.
'Αλλ' εἰς τὴν τολμηρὰν ὁδοιπορίαν
μὴ ἐκτεθῆς βαρὺν τὸν σάκκον φέρων.
'Ολίγον πυραέριον θὰ φέρω
ὑπὲρ τὴν γῆν ὑψοῦν μας στιγμιαίως.
'Αν ἐλαφροί, προβαίνομεν ταχέως.
Διὰ τὸν νέον βίον σὲ συγχαίρω.

(Ε')

ΥΠΟΓΕΙΟΝ ΚΑΠΗΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΛΟΥΕΡΒΑΧ
ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ (1)

Συντροφία εὐθύμων οἰνοποτῶν.

ΦΡΟΣ

Αἶ ! Δὲν Γελᾷ κάνεις ; Κάνεις δὲν πίνει ;
Τί πρόσωπα αὐτὰ τὰ κρεμασμένα !

(1) Ὑπόγειον καπηλεῖον (Keller), ὑφιστάμενον ἔτι ἐν Λειψίᾳ (Grimmaische

Οἱ πῦρ καὶ φλόγες ἄλλοτε ἐκεῖνοι,
κάθησθε τώρα ἄχυρα βρεγμένα!

BRANΔΕΡ

Σφάλμα σου εἶναι. Ἐκαμες κάμμιαν
βρώμαν ὡς τώρα ἢ ἀνοησίαν;

ΦΡΟΣ

(Τῷ χύνει ποτήριον οἴνου ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν).

Συγχρόνως καὶ τὰ δύο. Αἶ, ὀρίσατε.

BRANΔΕΡ

Τὸν διπλοῦν χοῖρον!

ΦΡΟΣ

Σεῖς τὸ ἐζητήσατε.

ΣΕΙΒΕΛ

Ὅστις ἐρίζει, ἔξω τὸν ἐβγάλλομεν.

Αἶ! Φωνὰς ὅλοι καὶ κραυγὰς! Ἄς ψάλλωμεν!
Ἄμὰν ἄμὰν!

ΑΤΛΜΑΥΕΡ

Βαμβάκι δότε δότε.

Τὰ ὠτά μου ξεσχίζει καὶ διαπερᾷ.

Strasse, 'Αρ. 1). Εἰς τοῦτο ἐφοίτα ὁ Γαίτης, καί, ἐν τῇ ις' ἑκατονταετηρίδι καὶ ὁ Φαῦστος κατὰ τὴν παράδοσιν, ἣν καθιεροῦσι καὶ τοιχογραφίαι τοῦ καταστήματος, ὑποτιθέμεναι σύγχρονοι τοῦ περιδοήτου μάγου. Μία αὐτῶν παριστᾷ τὸν Φαῦστον ἐξερχόμενον τοῦ καπηλείου ἔφιππον ἐπὶ πίθου, ὡς κατὰ τὸ τέλος τῆς παρούσης σκηνῆς.

ΣΕΙΒΕΛ

Ἡ ὀροφὴ ἀνίστως εἶναι ἡχηρά,
οἱ βαρεῖς τόνοι ἐκτιμῶνται τότε.

ΦΡΟΣ

Εὐγέ σου. Ἐξω ὅστις φέρει ταραχήν!
Τραλὰ τραλάλα ὄψασά.

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

Τραλὰ τραλάλα ὄψασά.

ΦΡΟΣ

Οἱ λάρυγγές μας συμφωνοῦσι κατ' εὐχήν.

(Ἄδει).

Τὸ ἅγιον κράτος ἡ Ῥώμη,
πῶς στέκ' εἰς τοὺς πόδας ἀκόμη;

ΒΡΑΝΔΕΡ

ὦ! ἄς μᾶς λείψουν ἄσματα πολιτικά.
Εἶν' ἄσματ' ἀηδία· εἶναι πληκτικά.
Περὶ τῆς Ῥώμης τὸν Θεὸν δοξάζετε
ἢ μέριμνά σας ὅτι δὲν χειράζεται.
Πολλὴ χαρὰ μου, ὅτι τὸ παράπαν
δὲν εἶμαι Αὐτοκράτωρ οὔτε ὑπουργός!
Ἀλλ' ἀπαιτεῖται κ' εἰς ἡμᾶς τις ἀρχηγός.
Ἐκλέξωμεν κ' ἡμεῖς ὁμοίως πάππαν.
Τί πρὸς αὐτὸ χρειάζεται ἡξεύρετε.
Τὸν ὑποψήφιόν σας λοιπὸν εὔρετε.

ΦΡΟΣ ("Αδει).

Ψάλλε, ἀηδών, καὶ πέτα·
τὴν ἀγάπην μου χαιρέτα.

ΣΕΙΒΕΛ

Ἄς λείψουν αἱ ἀγάπαι, σὲ παρακαλῶ.

ΦΡΟΣ

Τὴν καλὴν φίλην χαιρετῶ καὶ τὴν φιλῶ.

("Αδει).

Ἄνοιξε, κλειδάκι· σκοτεινὰ νυκτόνει.
Ἄνοιξε, κλειδάκι· εἶν' ἡ φίλη μόνη.
Σφάλησε, κλειδάκι, κ' ἐξημέρωσε.

ΣΕΙΒΕΛ

ὦ! Ψάλλε την, ναί, ψάλλε, καὶ συγχαίρω σε.
Θενὰ γελάσω διὰ τὸ παιγνίδιον.
Μ' ἠπάτησε· θὰ πράξ' εἰς σὲ τὸ ἴδιον.
Τοὺς δαίμονας ἃς ἔχη ἐραστάς της,
καὶ ἃς χορεύουν εἰς τὰ σταυροδρόμια.
Καλπάζων γέρων τράγος καὶ κεράστης
ἃς τῇ βελάζῃ « Φίλη! » καὶ τὰ ὅμοια.
Δι' ἄνθρωπον, καθὼς ἐμέ, τοῦ κόσμου,
δὲν εἶναι. Ἄς μοὶ λείψῃ ἡ φιλία της.
Θὰ εἶναι δὲ ὁ μόνος ἀσπασμός μου
νὰ ρίψω πέτρας εἰς τὰ ὑαλία της.

BRANΔΕΡ (Κτυπῶν εἰς τὴν τράπεζαν).

Προσοχὴ τώρα! Προσοχὴ κ' ὑπακοή!
 Ἦξεύρετε. Γνωρίζω καλοὺς τρόπους.
 Ἐρωτευμένους ἔχομεν ἀνθρώπους
 ἐδῶ· καὶ πρέπει, ὡς καθεὶς τὸ ἐννοεῖ,
 τὴν «καλὴν νύκτα» νὰ τοῖς ψάλλωμεν· καὶ δὴ
 τοῦ νέου συρμοῦ ἔσται αὕτη ἡ ᾠδή.
 Τὴν ἐπωδὸν τῆς θέλετε συντραγωδεῖ.

(Ψάλλει) (1).

Ποντικὸς ἔζη κ' εὐωχεῖτο λῖαν
 ἐντὸς τῆς ἀποθήκης τοῦ βουτύρου·
 κ' ἐπάχυνε, καὶ ἔκαμε κοιλίαν
 ὡς ἦτον ἡ τοῦ δόκτορος Λουθήρου.
 Τῷ ἔρριψε φαρμάκι ἡ οἰκοκυρά.
 Στενοχωρεῖται, πονεῖ, πάσχει φοβερά,
 ὡς μέσα τοῦ ἄν εἶχεν, εἶχεν ἔρωτα.

ΧΟΡΟΣ (ἀλαλάζων).

Ὡς μέσα τοῦ ἄν εἶχεν, εἶχεν ἔρωτα.

BRANΔΕΡ

Ἄν κ' ἡ ἡμέρα φέγγη, πλὴν ἐμβαίνει
 ἀπηλπισμένος εἰς τὸ μαγειρεῖον.
 Εἰς τὴν πυρὰν ἐκτείνεται πλησίον,
 καὶ σπασμοὺς ἔχει καὶ βαρυασθμαίνει.
 Γελᾷ καὶ λέγει ὡς τὸν βλέπει ἡ Κυρά·

(1) Ἐγράφη ἐν ἔτει 1775, ὡς ἐξάγεται ἐκ τινος ἐπιστολῆς τοῦ Γαίτου.

« Πῶς εἰς τὴν τρύπαν μουσουνίζει θλιβερά,
ὥς μέσα του ἂν εἶχεν, εἶχεν ἔρωτα ! »

ΧΟΡΟΣ

Ὡς μέσα του ἂν εἶχεν, εἶχε ἔρωτα !

ΣΕΙΒΕΛ

Ἴδέ τους τοὺς εὐήθεις πῶς εὐφραίνονται !
Νὰ φαρμακεύσης ποντικόν ! — εἶδες ἐκεῖ ;
ὠραία τέχνη !

ΒΡΑΝΔΕΡ

Φίλοι σου οἱ ποντικοὶ
καὶ εὐνοούμενοί σου καὶ πῶς φαίνονται.

ΑΛΤΜΑΥΕΡ

Χονδρὴ κοιλία, φαλακρὸν κρανίον,
συμπαθὴς εἶναι τόσον πρὸς τῶν ποντικῶν
τὰς δυστυχίας, κρίνων ἐξ ιδίων.
Εἰπέτε ἂν δὲν εἶναι ποντικοῦ εἰκὼν.

ΦΑΥΣΤΟΣ καὶ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πρὸ παντὸς ἄλλου, ὅπου εὐθυμος χαρὰ
εἰς ταύτην σὲ εἰσάγω τὴν ὁμήγυριν.
Ἴδὲ πόσον εὐκόλως ἡ ζωὴ περᾶ.
Πᾶσαν ἡμέραν ἔχουν καὶ πανήγυριν.

Οἱ πλεῖστοι πωλοῦν πνεῦμα καὶ πολυλογοῦν,
καὶ ἕκαστοι γυρίζουν μεθ' ἑκάστων,
ὥς αἱ γαλαῖ τριγύρω τῆς οὐραῖς των·
καὶ ἕως ὅτου μόνον δὲν κεφαλαλοῦν
καὶ δίδει πίστωσιν ὁ ξενοδόχος,
λαμπρῶς διασκεδάζουσι κ' ἐξόχως.

BRANΔEP

Αὐτοὶ μοὶ φαίνονται ἐξωμερίται.
Ἄπὸ τῶν τρόπων των παρατηρεῖται.
Ἄφ' ὅτου ἦλθον δὲν θὰ εἶναι ὥρα.

ΦΡΟΣ

Ναί, ναί! Ἡ Λειψία μου λαμπρὰ χώρα!
μικρὸν Παρίσιον, μορφωτὶς τρόπων! (1)

ΣΕΙΒΕΛ

Τί εἶδος λέγεις εἶν' αὐτοὶ ἀνθρώπων;

ΦΡΟΣ

Ἄφες νὰ τοὺς ψαρεύσω ἐν ᾧ πίνομεν,
καὶ νὰ μᾶς ἀπατήσουν δὲν ἀφήνομεν.
Θὰ εἶναι καλοῦ οἴκου. Φαντασμένοι
Μοὶ φαίνονται, καὶ δυσηρεστημένοι.

BRANΔEP

Στοιχηματίζω, εἶναι διαλαληταί.

(1) Ἐν Λειψία κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Γαίτου ἐπετηδεύοντο μέμνησιν Παρισίων τρόπων καὶ ἐνδυμάτων, δι' ὃ παραπονεῖται πικρῶς ὁ ποιητής (ἐν Wahrheit und Dichtung), ὅτι πρῶτον εἰσῆλθῃ ὡς καθηγητὴς εἰς τὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιον.

ΑΛΤΜΑΥΕΡ

Ναί;

ΦΡΟΣ

Θὰ τοὺς παίξω νὰ ἰδῇτε πῶς καὶ τί.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τῷ Φαύστῳ).

Κ' ἐκ τοῦ λαιμοῦ ὁ δαίμων ἔταν τοὺς κρατῇ,
δὲν τὸν γνωρίζουν οἱ μωρόπιστοι ποτέ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦραν καλήν!

ΣΕΙΒΕΛ

Ὅμοίως. Ἦλθατε καλῶς.

(Ταπεινῇ τῇ φωνῇ, θεωρῶν πλαγίως τὸν Μεφιστοφελήν).

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος φαίνεται χωλός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Νὰ λαβωμεν τὰς θέσεις ἐπιτρέπετε;
Ἄφ' οὗ εἶν' ἄθλιοι ἐδῶ οἱ οἶνοι,
ἡ συναναστροφή θὰ μᾶς ἡδύνῃ.

ΑΤΛΜΑΥΕΡ

Μετὰ δυσάρεσκείας πάντα βλέπετε.

ΦΡΟΣ

Ἐξώρας τὴν Ῥιπάχην θέν' ἀφήσατε (1).
Μετὰ τοῦ Βλάχου ἴσως ἐδειπνήσατε;

(1) Ῥιπάχη, κώμη ἓνα σταθμὸν ἀπέχουσα τῆς Λειψίας. Ἀντὶ Βλάχου τὸ κείμενον ἔχει Hans. Ἦτον δὲ Hans von Ripach παροιμιώδης ἐπωνυμία ἐπὶ βλαχός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σήμερον ὄχι. Χθές τὸν ἀπηντήσαμεν.
Εἶπομεν τόσα χαριτολογήματα!
Περὶ τῶν ἐξαδέλφων ὠμιλήσαμεν,
καὶ δι' ἡμῶν τοῖς στέλλει προσκυνήματα.

(Μεθ' ὑποκλίσεως πρὸς τὸν Φρός).

ΛΑΤΜΑΥΕΡ (ταπεινῇ τῇ φωνῇ).

Καλῶς σέ ηὔρε.

ΣΕΙΒΕΛ

Τί ἀλώπηξ πονηρά!

ΦΡΟΣ

Αἶ! ποῦ θενὰ μέ φύγη; Πρώτ' ἦτον φορά.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἦκούσαμεν ὠραίας συμφωνίας,
φωνὰς βροντώδεις εἰς τὰς χορωδίας.
Ἐκ τούτου τοῦ ὀρόφου ἀντηγοῦν καλῶς.

ΦΡΟΣ

Μὴ εἴσθε ἴσως μουσικός;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ! παντελῶς.
Μακρὰ ἡ τέχνη, αἱ δυνάμεις δ' ἀσθενεῖς.

ΛΑΤΜΑΥΕΡ

Ψάλετε κατ'.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν ἀνθίσταται κᾶνείς ;

ΣΕΙΒΕΛ

Κᾶνείς. Πλὴν ἓν, ἡξεύρετ', ἐξ ἐκείνων. . .
νέας συνθέσεως καὶ μελωδίας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐρχόμεθα εὐθὺ ἐξ Ἰσπανίας,
τῆς χώρας τῶν ἄσμάτων καὶ τῶν οἴνων.

(Ψάλλει).

Εἷς Βασιλεὺς ἐν τῇ Αὐλῇ
εἶχ' ἓνα μέγα φύλλον . . .

ΦΡΟΣ

Εἶχ' ἓνα φύλλον ! Ψύλλον ! Ἐνοήσατε ;
Κύριε φύλλε, ὦ ! καλῶς ὠρίσατε !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Ψάλλει).

Εἷς Βασιλεὺς εἰς τὴν Αὐλὴν
εἶχ' ἓνα μέγα φύλλον
λάβει εἰς εὖνοιαν πολλήν,
ὥς τέκνον καὶ ὥς φίλον.
Ῥάπτῃν ἐκάλεσεν ἐκεῖ.
Ὁ ῥάπτης καταφθάνει.
— Ῥάψε τῷ φύλλῳ μου βρακὶ
καὶ ῥάψε τῷ καρτάνι.

BRANDER

Τὸν ῥάπτῃν δόσατε νὰ καταλάβῃ
 πῶς πρέπει μέτρον ἀκριβὲς νὰ λάβῃ,
 καὶ ἂν τῷ εἶναι ἡ ζωὴ ἀγαπητὴ,
 μὴ παρακόψῃ τὸ βραχὶ πολὺ πλατύ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τῷ ἔκοψε μεταξωτά·
 ταινίας φορεῖ πλῆθος·
 ὅλα χρυσᾶ καὶ κεντητά.
 Σταυρὸν ἔχ' εἰς τὸ στήθος.
 Γίνεται τότε ὑπουργὸς
 καὶ μέγας Ταξιάρχης·
 εἷς ἀδελφὸς τοῦ στρατηγός,
 καὶ ἕτερος αὐλάρχης.

Μικροὶ μεγάλοι τῆς Αὐλῆς
 ἀνιλεῶς κεντῶνται.
 Τιμῆς Κυρίαι, Βασιλῆς,
 τρώγονται καὶ τρυπῶνται.
 Ἀλλὰ φυλάττεται καθεὶς
 ὥς κεντηθῇ νὰ ξύσῃ.
 Ἡμεῖς τὸν σπάνομεν εὐθύς,
 ἂν ψύλλος μᾶς κεντήσῃ.

ΧΟΡΟΣ (ἀλαλάζων).

Ἡμεῖς τὸν σπάνομεν εὐθύς,
 ἂν ψύλλος μᾶς κεντήσῃ.

ΦΡΟΣ

Εὖγε, ὦ! εὖγέ τη τῇ μελωδίᾳ!

ΣΕΙΒΕΛ

Καλὰ ὁ κακὸς ψύλλος νὰ τὴν πάθῃ.

ΒΡΑΝΔΕΡ

Νὰ τὸν δακτυλοσπᾶ καθεὶς ἄς μάθῃ.

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

Ζήτω ὁ οἶνος κ' ἡ ἐλευθερία!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Θὰ ἔπινον ὑπὲρ ἐλευθερίας
ἂν πόσιμος ὁ οἶνος μόνον ἦτο.

ΣΕΙΒΕΛ

Νὰ μὴ εἰπῇς τοιαύτας φλυαρίας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὁ κάπηλος ἂν δὲν δυσηρεστεῖτο,
ἐκ τῶν ἀποθηκῶν μου νὰ σᾶς δώσω
θὰ ἐδυνάμην — νὰ ἰδῆτε — ἄριστον.

ΣΕΙΒΕΛ

Ἀναλαμβάνω νὰ τὰ διορθώσω.

ΦΡΟΣ

Καλὸς ἂν εἶναι, θὰ μᾶς εἶν' εὐχάριστον.

Γενναίαις δόσεις! Πλήρες τὸ ἀγγεῖον!
Ἐὰν ὡς δικαστῆς θ' ἀποφασίσω,
τὸ στόμα πρέπει νὰ καλογεμίσω.

ΑΤΛΜΑΥΕΡ (ταπεινῇ τῇ φωνῇ).

Εἰκάζω ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ Ῥήνου.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τρύπανον ἔχετε;

ΒΡΑΝΔΕΡ

Πρὸς σκοπὸν ποῖον;
Δὲν ἔχετ' ἐδῶ ἔξω πίθον οἴνου;

ΑΛΤΜΑΥΕΡ

Σάκκος ἐκεῖ δὲν κρέματ' ἐργαλείων;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Λαβὼν τρύπανον ἐκ τοῦ σάκκου. Τῷ Φρός).

Αἶ; Ποῖον οἶνον ἀγαπᾷς; ὁμῖλει.

ΦΡΟΣ

Πῶς; πῶς; Ποιότητας ἔχετε τόσας;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐκλέξατε τὰ τῆς ὀρέξεώς σας,

ΑΤΛΜΑΥΕΡ (τῷ Φρός).

Σὲ βλέπω, γλύφεις, βέλτιστε, τὰ χεῖλη.

ΦΡΟΣ

Ἐγὼ τοῦ Ῥήνου ἀγαπῶ τὰ κλήματα.
Προρρέει πᾶν καλὸν ἐκ τῆς πατρίδος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Τρυπῶν τὴν τράπεζαν πρὸ τοῦ Φρός).

Δότε μ' ἐδῶ κᾶνεις κηρὸν σφραγίδος.

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Γελοῖ' αὐτὰ ταχυδακτυλουργήματα.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τῷ Βράνδερ).

Καὶ σεῖς ;

BRANDER

Τὸν καμπανίτην· ὄχι ἐλαφρόν,
ἀλλὰ τὸν θέλω ὅλον πνεῦμα καὶ ἀφρόν.

(Ὁ Μεφιστοφελὴς τρυπᾷ· εἰς δὲ διὰ τοῦ κηροῦ κλείει τὰς τρύπας).

BRANDER

Δυσεύρετα τὰ ἄριστα τῶν ὄντων,
συχνὰ εἰς τόπους τὰ ζητοῦμεν ἄλλους.
Ὁ Γερμανὸς δὲν ἀγαπᾷ τοὺς Γάλλους,
ἀλλὰ τὸν οἶνον πίνει τὸν καλὸν των.

ΣΕΙΒΕΛ

(Βλέπων τὸν Μεφιστοφελὴν προσερχόμενον).

Δὲν μοι ἀρέσκει, δὲν τὸ κρύπτω, ὁ ξυνός.
Γλυκὺν ἂν λάβω, θὰ εὐγνωμονῶ ὑμῖν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τρυπῶν).

Τοκάϊ θὰ σοὶ δώσω διὰ δοκιμήν.

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Κυττάξατέ μας, Κύριοι, εἰλικρινῶς.
Μᾶς περιπαίζετε ἐν εἰρωνίᾳ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τοιούτους φίλους; Εἶναι βλασφημία.
Εἰπὲ λοιπόν, εἰπὲ καὶ μὴ ἀργήσης,
Πρὸς ποῖον ἐκ τῶν οἴνων ἔχεις κλίσεις;

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Πρὸς πάντα οἶνον. Φθάνουν ἐρωτήσεις.
(Ἐφ' οὗ ὅλαι αἱ τρύπαι ἐτρυπήθησαν καὶ ἐκλείσθησαν).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Μετὰ παραδόξων χειρονομιῶν).

Ἡ ἄμπελος βοτρυοφόρος·
ὁ τράγος εἶναι κερασφόρος,
Εὐλον τὸ κλῆμα, ὁ οἶνος ὕλη.
Εὐλίνη τράπεζα οἶνον ἄς στείλῃ!
Τὴν φύσιν ἀνιχνεύετε.
Θαυματουργεῖ. Πιστεύετε.

Ἀποσφραγίσατέ τας τώρα. Πίνετε (1).

ΠΑΝΤΕΣ

(Ἀφῆρσαν τὸν κηρὸν, καὶ εἰς τὸ ποτήριον ἐκάστου ῥέει ὁ ζητηθεὶς οἶνος).

Ἰδέτε βρύσις τί ὠραία γίνεται!

(1) Ἡ ἀρχαία διήγησις ἀποδίδει τὸ τερατούργημα τοῦτο εἰς αὐτὸν τὸν Φαῦστον, διενεργήσαντα δῆθεν αὐτὸ ἐν Ἐρφόρτῃ.

ΓΑΙΤΟΥ, ΦΑΥΣΤΟΣ

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Προσέχετε πλήν ἔξω νὰ μὴ χύνεται.

ΠΑΝΤΕΣ

(Πίνουσιν ἐπανελημμένως καὶ ψάλλουσιν).

Πλήρη τὰ ποτήρια !
Πίνετε ὡς χοῖροι, ἄ !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Θ' ἀρχίσῃ τώρα ἡ χαρὰ καὶ ὁ χορός.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Θαῤῥῶ ν' ἀναχωρήσω ἦλθεν ὁ καιρός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μεῖνε ἀκόμη, καὶ τὴν κτηνωδίαν
θὰ εἰδῇς τούτων ὅλην καὶ τελείαν.

ΣΕΙΒΕΛ

(Πίνει ἀπροσέκτως. Ὁ οἶνος χύνεται κατὰ γῆς καὶ ἀναφλέγεται).

Πῦρ ! Καίει πῦρ ἐκ τῶν καταχθονίων !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Πρὸς τὴν φλόγα ἀποτεινόμενος).

Ἡσύχασον, φιλόφρον μου στοιχεῖον.

(Πρὸς τοὺς οἰνοπότας).

Σπινθήρ εἷς μόνος ἦτον τῆς γεέννης.

ΣΕΙΒΕΛ

Τί ; τί ; Θὰ σὲ τὸ δείξω· νὰ προσμένης.

Θὰ μᾶς πληρώσης ταύτην τὴν αὐθάδειαν.
Ὅλίγον μᾶς γνωρίζεις οὕτως ὁμιλῶν.

ΦΡΟΣ

Μὴ ἄλλοτε τοιαύτην λάβῃς ἄδειαν.

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

Νὰ τῷ εἰπῶμεν νὰ ὑπάγ' εἰς τὸ καλόν.

ΣΕΙΒΕΛ

Ψευδομαγείας ἤλθες νὰ προσποιηθῇς
καὶ τέρατα;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σιγή, κρασοπατέρα!

ΣΕΙΒΕΛ

Σὺ ξύλον ἀπελέκητον, σὺ λέρα!

ΒΡΑΝΔΕΡ

Θὰ βρέξῃ καλὸν ξύλον. Νὰ μ' ἐνθυμηθῇς.

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

(Ἀφαιρεῖ τὸ πῶμα μιᾶς τρύπας τῆς τραπέζης,
καὶ ἐκθρώσκει φλόξ).

Πῦρ! Καίομαι!

ΣΕΙΒΕΛ

Μαγείας μηχανᾶται!
Κτυπᾶτε· δέσατέ τον καὶ κτυπᾶτε.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (μεθ' ὕφους ἐπισήμου).

Ψεύδη, τέρατα γυρνοῦν
τόπον, αἰσθησιν καὶ νοῦν.

Αἶ! νὰ σᾶς ἰδῶ!
Ἔστ' ἐκεῖ, ἔστ' ἐδῶ!

(Μένουσιν ἐν ἀπορίᾳ, βλέποντες ἀλλήλους).

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

Ποῦ εἶμαι; Τί ωραία πέριξ χώρα!

ΦΡΟΣ

Καὶ ἄμπελοι! καὶ πολλαπλῇ ὁπώρα!

ΣΕΙΒΕΛ

Καὶ πρόχειροι ἐμπρός μας πόσαι σταφυλαί!

ΒΡΑΝΔΕΡ

Ἐκ τῶν ἀναδενδράδων κρέμανται καλαί.

(Λαμβάνει τὸν Σεῖβελ ἐκ τῆς ρίνος. Τὸ αὐτὸ ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ
καὶ ὑψοῦσι τὰς μαχαίρας).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (ὡς ἀνωτέρω).

Τῶν ὀφθαλμῶν των ἄπιθι, ἀπάτη.
Δεῖξαι τοῖς πῶς ὁ δαίμων παίζει οὕτω.

(Γίνεται ἀφανὴς μετὰ τοῦ Φαύστου. Οἱ συμπόται
ἀφίστανται ἀπ' ἀλλήλων).

ΣΕΙΒΕΛ

Τί εἶναι;

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Πῶς ;

ΦΡΟΣ

Τὴν μύτην σου ἐκράτει
ἡ χεὶρ μου ;

ΒΡΑΝΔΕΡ (τῷ Σεῖβελ).

Πῶς ; Ἡ μύτη σου ἦν τοῦτο ;

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Τί κτύπος ὅλα ἔσεισε τὰ μέλη μου !
ὦ ! Νὰ καθήσω. Κάμπτονται τὰ σκέλη μου.

ΦΡΟΣ

Ἄλλ' ἐξηγήσατέ μοι, τί συνέβη ;

ΣΕΙΒΕΛ

Ποῦ εἶναι ὁ ἀχρεῖος ; Ποῦ μετέβη ;
Νὰ τὸν συλλάβω· ζωντανὸς δὲν φεύγει.

ΑΤΑΜΑΥΕΡ

Ἐκτὸς τοῦ καπηλείου μας νὰ ἔβγῃ
τὸν εἶδα, καὶ εἰς πῖθον νὰ ἱππεύῃ (1).
Τοὺς πόδας μου ὡς μόλυβδος βαρύνει.
(Στρέφεται πρὸς τὴν τράπεζαν).

Οἶνον ἀκόμη ἄρά γε νὰ χύνη ;

(1) Καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα ἀποδίδεται τῷ Φαύστῳ, ἐν ταῖς περὶ αὐτοῦ παραδό-
σεσι (Camerarius, 1602).

ΣΕΙΒΕΛ

Ψεῦδος καὶ πανουργία ἡ μεγίστη !

ΦΡΟΣ

Ἄλλ' ἠσθάνομην ὅτι πίνω οἶνον.

ΒΡΑΝΔΕΡ

Κ' ἡ καλλονὴ τῶν σταφυλῶν ἐκείνων ;

ΑΤΛΑΜΑΥΕΡ

Καὶ ἔπειτα εἰς θαύματα δυσπίστει.

(ΣΤ')

ΜΑΓΙΣΣΗΣ ΜΑΓΕΙΡΕΙΟΝ (1)

(Ἐπὶ ταπεινῆς ἐστίας μέγας λέβης, ὑφ' ὃν πῦρ. Ἐν τῷ αἰωρουμένῳ ἐξ αὐτοῦ καπνῷ φαίνονται ποικίλαι μορφαί. Θηλεῖα κερκοπίθηξ (2) κάθηται παρ' αὐτῷ, τὸν ἐξαφρίζει καὶ ἐπιβλέπει μὴ ἐκχειλίσῃ. Ὁ ἄρρὴν κερκοπίθηξ μετὰ τῶν μικρῶν πιθήκων κάθηται εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος καὶ θερμαίνεται. Τοῖχος καὶ ὀροφὴ κοσμοῦνται διὰ παραδόξων μαγικῶν σκευῶν).

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δὲν ἔχω κλίσιν πρὸς μωρὰς μαγείας.
Ὡς συνταγὴν τῆς νόσου τῆς ἐντός μου

(1) Ἐγράφη τῷ 1788, παρὰ τῇ Ῥώμῃ, εἰς Villa Borghese.

(2) Meerkatze, ἐπωνυμία φανταστική, ἣν ἐδανείσθη ὁ Γαίτης ἐκ τοῦ ἀρχαίου διηγήματος Reinecke Fuchs, ὃ καὶ ἐστιχούργησεν αὐτός.

μοὶ συνιστᾷς τὰς ψευδομαγγανείας.
 Βαβώγραια νὰ γίνῃ σύμβουλός μου !
 Καὶ εἰς ἐστίαν βρωμομαγειρείου
 τριάκοντά μου θέν' ἀφήσω ἔτη ;
 Οὐαί, ἂν ἄλλο τι δέν ἔχῃς ἔτι !
 Ἐσβέσθη μοι πᾶσα ἐλπίς τοῦ βίου.
 Ἡ φύσις δέν εἰργάσθη, οὐδὲ μέγας νοῦς,
 εἰς θεραπείας εὗρεσιν καινοφανοῦς ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀναγνωρίζω τούτων τὴν ὀρθότητα.
 Ὑπάρχει τρόπος ὅστις σκοπὸν ἔχει
 ν' ἀφαιρῇ ἔτη, χορηγῇ νεότητα.
 Ἀλλ' ἄλλη βίβλος τοῦτο περιέχει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τίς τρόπος ; τίς ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Οὐδ' ἔξοδα παράγων,
 οὐδ' ἱατρῶν δεόμενος ἢ μάγων.
 Εἰς τοὺς ἀγροὺς κατὰβα' τὴν σκαπάνην,
 τὸ βούκεντρόν σου ἔχε εἰς τὰς χεῖρας,
 σκάπτε, ὁδήγει βόας ἀροτῆρας.
 καὶ σκέψεων οὐχὶ πολλὴν δαπάνην !
 Ἐκτὸς τῆς ἀπολύτως ἀναγκαίας,
 νὰ λείψῃ τροφή ἄλλη ἢ καὶ οἶνος·
 μετὰ κτηνῶν νὰ ζῇς καὶ σὺ ὡς κτῆνος,
 καὶ λίπαινε ἐκ σεαυτοῦ τὰς γαίας.
 Πίστευσον, ἐκ τῶν οὕτω ζώντων, οὐτις
 μὴ ἀνηβήσας ὀγδοηκοντούτης.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀδύνατον. Αὐτὸς ὁ στενὸς βίος
ταῖς ἔξেসί μου εἶναι ἐναντίος.
Εἰς τὴν σκαπάνην δὲν θενὰ μὲ πείσης.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τότε λοιπόν, τὰς τέχνας τῆς μαγίσσης.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πλὴν πρὸς τὸ πόμα γραία τί χρειάζεταιαι;
Ἐπίσης ὑπὸ σοῦ δὲν κατεργάζεταιαι;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Βλέπεις, ὦραῖα θὰ ἐπέρνων τὸν καιρόν!
Μᾶλλον χιλίους θόλους κτίζω γεφυρῶν.
Δὲν εἶν' ἡ ἐπιστήμη μόνον ἱκανή·
προσ απαιτεῖται ἔτι καὶ ὑπομονή.
Μακρὰν τὸ πνεῦμα θέλει ἐργασίαν
ἵνα τὴν ζύμην φέρ' εἰς τελειότητα·
καὶ πᾶν εἰς ταῦτ' ἀνῆκον, ιδιότητα
ἐκτακτον ἔχει, ὅλως θαυμασίαν.
Ναί, ὁ διάβολος τὴν σκευασίαν
αὐτὴν διδάσκει, πλὴν καὶ δὲν τὴν ἐκτελεῖ.

(Βλέπων τὰ κτήνη).

Ἴδὲ τὶ ὄντα εὖμορφα! Μία χαρά!
Ὁ ὑπηρέτης! Ἡ παιδίσκη ἡ καλή!

(Πρὸς τὰ κτήνη).

Εἰς τὴν οἰκίαν δὲν θὰ εἶναι ἡ κυρά;

ΤΑ ΚΤΗΝΗ

Πάει, πάει
πάει νὰ φάῃ
ἀπ' τῇ γωνιά περνάει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καὶ πόσον συνηθίζει ἔξω νὰ γυρνᾷ ;

ΤΑ ΚΤΗΝΗ

Ὅσον ἐδῶ οἱ πόδες μας θερμαίνονται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τῷ Φαύστῳ).

Τὰ τρυφερά μου ζῶα πῶς σοὶ φαίνονται ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀθλία ὅσον νὰ εἰπῆς κ' ἐλεεινά.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄ ! τούτων ὁμιλίας καλητέρας
δὲν θέλω. Μ' εἶναι πολλῆς παροχ' ἡδονῆς.
(Πρὸς τὰ κτήνη).

Τί κάμνεις, ἀποφώλιον σὺ τέρας ;
καὶ τί ἀνακατόνεις καὶ συχνοκινεῖς ;

Η ΚΕΡΚΟΠΙΘΗ

Βράζω, συβράζω τὸν ζωμὸν τῶν ἐπαιτῶν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἔλλειψις ἀπαιτητῶν.

Ο ΚΕΡΚΟΠΙΘΗΣ

(Προσέρχεται καὶ θωπεύει τὸν Μεφιστοφελήν).

Αἶ, τοὺς κύβους κάτω.
 Βλέπεις, κακῶς πράττω.
 Ἄφες νὰ κερδῆσω,
 νὰ μεταπλουτήσω.
 Ὅστις ἔχει χρήματα,
 ἔχει καὶ φρονήματα.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τί εὐτυχὲς θὰ ἦτον τὸ θηρίον
 ἐὰν νὰ παίξ᾽ ἤμπόρ᾽ εἰς τὸ λαχεῖον !

(Οἱ μικροὶ κερκοπίθηκες, παίζοντες μετὰ μεγάλης σφαίρας
 τὴν κυλίουσιν ἔμπρός).

Ο ΚΕΡΚΟΠΙΘΗΣ

Νὰ ὁ κόσμος τ' εἶναι.
 Σήκω, πέσε, κλίνε,
 γύρνα, κατρακύλα·
 ὅλα κούφια, κοῖλα.
 Σκούζει, σκάζει, τρύζει,
 ὕαλος, ραγίζει·
 ἀκτινοβολεῖ
 ἄλλο ἢ λίγο.
 Ζῶ ἐγώ· πλὴν σύ, παιδί,
 μὴ ἐγγίξης, ἐπειδὴ,
 θέλεις ἢ δὲν θέλεις,
 ν' ἀποθάνης μέλλεις,
 καὶ σωροὶ συντρίμματα
 κρύπτουν μόνον μνήματα.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τίς ἡ χρῆσις τοῦ κοσκίνου ;

Ο ΚΕΡΚΟΠΙΘΗΣ (καταδιδάζων αὐτό).

Ὅρισε καὶ κλέπτης γίνου·
σὲ διακοσκινίζω
καὶ σ' ἀναγνωρίζω (1).

(Τρέχει πρὸς τὴν κερκοπίθηκα καὶ τῇ δίδει νὰ ἰδῇ διὰ τοῦ κοσκίνου).

Τοῦ κοσκίνου ἡ ὁπὴ
τίς ὁ κλέπτης θὰ σ' εἰπῇ.
Τ' ὄνομά του ; Σιωπή !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (εἰς τὸ πῦρ πλησιάζων).

Τὸ δὲ ἄγγειον ;

ΟΙ ΔΥΟ ΚΕΡΚΟΠΙΘΗΚΕΣ

ὦ τὸν γελοῖον !
Ἄγνοεῖ τί τὸ ἄγγειον,
τίς ὁ λέβης !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ζεῦγος σεῖς χονδροθηρίων !

Ο ΚΕΡΚΟΠΙΘΗΣ

Λάβε ράντιστρον, ν' ἀνέβης
νὰ καθίσῃς εἰς θρονίον.

(Βιάζει τὸν Μεριστοφελὴν νὰ λάβῃ τὸ ράντιστρον εἰς τὰς χεῖρας
καὶ νὰ καθίσῃ).

(1) Ἡ κοσκινομαντεία. Θεοκρ. Εἰδύλλ. Γ. Ἦν δὲ καὶ μεσαιωνικὴ πρόληψις,

ΦΑΥΣΤΟΣ

(Ὅστις ἐφ' ὅλου τούτου τοῦ χρόνου ἵστατο ἐμπρὸς κατόπτρου, ἄλλοτε πλησιάζων, ἄλλοτε μακρυνόμενος).

Τί βλέπω ; Ποία οὐρανόπλαστος εἰκὼν
εἰς τὸν καθρέπτην μειδιᾷ τὸν μαγικόν ; (1)
Εἰς τὰ πτερά σου δὸς νὰ σπεύσω, ἔρως,
πρὸς ὃ κοσμεῖ ἡ καλλονή της μέρος.
Τὴν θέσιν ταύτην ἅμα ὡς ἀφήσω
ἵνα εἰς σὲ προσέλθω, καὶ θελήσω
νὰ πλησιάσω, βλέπω εἰδωλὸν θολόν,
σέ, τὴν ωραίαν, τὴν καλλίστην τῶν καλῶν.
Τοιοῦτο πλάσμα ἔξοχον εἶν' ἡ γυνή ;
Τοιαύτας ἐντελείας, ποῖος μ' ἐξηγεῖ
ἀνίσως πάντες ἔχωσιν οἱ οὐρανοί,
ἢ ἂν τοιοῦτο θαῦμα περιέχ' ἡ γῆ ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄν ἐξ ἡμέρας ἀγωνίζεται Θεός,
καὶ τὴν ἐβδόμην « εὗγε » λέγῃ μόνος του,
καλὸν νὰ εἶναι πρέπει τοῦ ἀγῶνός του
τὸ τέλος. Τώρα βλέπε διὰ τοῦ νοός,
κ' ἐγὼ θὰ σ' εὕρω ἐκ σαρκὸς καὶ ἐξ ὀστέων
γῆϊνον κάλλος, ἔκτυπον αὐτῆς σωστόν.
Μακάριον κηρύττω τὸν αὐτῆς μνηστόν.

(Ὁ Φαῦστος ἐξακολουθεῖ βλέπων εἰς τὸ κάτοπτρον· ὁ δὲ Μεφιστοφελὴς εἰς τὴν ἔδραν ἀπλούμενος, καὶ μετὰ τοῦ ῥαντίστρου παίζων, ὁμιλεῖ).

κατὰ Campanella, οὗ τὸ σύγγραμμα « de sensu rerum » φαίνεται ὅτι ὁ Γαίτης ἀνέγνω.

(1) Κατὰ τινὰς βλέπει τὴν ἀπόλυτον γυναικεῖαν καλλονήν, κατ' ἄλλους τὴν Μαργαρίταν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἴδού μ' ἐδῶ σκηπτοῦχον εἰς τὸν θρόνον.
Τὸ στέμμα ἔτι μοὶ ἐλλείπει μόνον.

ΤΑ ΚΤΗΝΗ

(ἅτινα μέχρι τοῦδε ἀλλοχότως ἐκινουῦντο δι' ἀλλήλων, φέρουσιν,
ἰσχυρῶς κραυγάζοντα, στέμμα τῷ Μεφιστοφελεῖ).

Μ' ἰδρῶτα καὶ μ' αἷμα
ιδὲ νὰ συμπήξης,
ν' ἀρμόσης τὸ στέμμα.

(Ἀδεξίως ἀπτόμενα τοῦ στέμματος, θραύουσιν αὐτὸ εἰς δύο τεμάχια,
καὶ μετὰ τούτων τρέχουσι καὶ πηδῶσι).

Αὐτὰ διηρέθησαν.
Οἱ λόγοι ἐδέθησαν
καὶ αἱ καταλήξεις (1).

ΦΑΥΣΤΟΣ (εἰς τὸ κάτοπτρον βλέπων).

Τὸ σθένος τῶν φρενῶν μου θὰ ἐνδώσῃ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (δεικνύων τὰ κτήνη).

Κ' αἱ φρένες μου ἀρχίζουν καὶ κλονοῦνται.

ΤΑ ΚΤΗΝΗ

Κ' ἡ τύχη ἂν δώσῃ
νὰ συνδυασθῶσι,
ιδέαι καλοῦνται.

(1) Ὑπετέθη ὑπὸ τινων ὅτι ἐννοεῖ τὸ γαλλικὸν στέμμα, συντριβὲν ὑπὸ τῆς ἐπαναστάσεως, σατυρίζων ἐνταυτῷ ἀδεξίους στιχοργούς.

ΦΑΥΣΤΟΣ (ὡς ἄνω).

Ὑπὸ φλογὸς τὸ στήθος καίομαι δεινῆς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν).

Ἴδού, ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν
ὅτι ὑπάρχουν ποιηταὶ εἰλικρινεῖς.

(Ὁ λέβης, ἀμεληθεὶς ὑπὸ τῆς κερκοπίθηκος, ἐκχειλίζει. Μεγάλη ἐγείρεται φλόξ, εἰσερχομένη εἰς τὴν καπνοδόχην, καὶ διὰ τῆς φλογὸς κατέρχεται ἡ ΣΤΡΙΓΛΑ μετὰ φοβερῶν κραυγῶν).

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

Ἰοὺ ἰοὺ ἰώ ἰώ!

Βρωμομαῖμοῦ, βρωμογαῖδάρα,
τὴν χύτρ' ἀφήνεις,
τὸ ζουμὶ χύνεις.

Μ' ἀφήνεις νὰ καῶ!

Ἀρὰ κατάρρα!

(Βλέπουσα τὸν Φαῦστον καὶ τὸν Μεφιστοφελήν).

Ἄ! τ' εἶναι τοῦτο! Τ' εἶν' ἐκεῖνοι;

Αὐτ' εἶναι ξένοι,

ἄγνωστα κτήνη!

Κατηραμένοι!

(Βυθίζει τὸ ἐξαφριστήριον εἰς τὸν λέβητα καὶ ραίνει διὰ φλογῶν τὸν Φαῦστον, τὸν Μεφιστοφελήν καὶ τὰ ζῶα, ἅτινα φεύγουσιν οἰμόζοντα).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(Στρέφων ὃ ἐκράτει ράντιστρον, θραύει διὰ τῆς λαβῆς του τοὺς ὑέλους καὶ τὰ ἀγγεῖα).

Ἐχύθη ὁ ζωμός.

Αὐξάνει ὁ θυμὸς

κ' ἡ κτηνωδία σου.

Αὐτὸς εἶν' ὁ ῥυθμὸς
τῆς μελωδίας σου.

(Ἡ στρίγλα ὀπισθοδρομεῖ φρίττουσα καὶ φρυάττουσα).

Δὲν μὲ ἀναγνωρίζεις, ὦ ψοφήμιον ;
Τὸν κύριόν σου δὲν γνωρίζεις ; σ' ἐρωτῶ.
Τί μ' ἐμποδίζει σέ, ὦ σκεῦος τίμιον,
καὶ τὰς μορμοῦς σου νὰ συντρίψω ἐνταυτῷ ;
Τὸ κόκκινον δὲν βλέπεις ἐνδυμά μου ;
Τὸ πτερὸν νεύει ἐπὶ τοῦ μετώπου μου.
Τοὺς χαρακτῆρας βλέπεις τοῦ προσώπου μου.
Μὴ θέλεις νὰ σ' εἰπῶ καὶ τ' ὄνομά μου.

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

Αὐθέντα, σὲ παρεῖδον. Ἔσο ἥπιος.
Τί ἔγινεν ὁ ποῦς σου πλὴν ὁ ἵππιος,
καὶ πῶς οὐδὲ τοὺς δύο βλέπω κόρακας ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(μετὰ στόμφου).

Ἔστω· ἀλλ' αὖθις ἴδε μὴ συμπέση.
Τὴν ἀμαρτίαν σου ἀφιεμαί σοι,
ὅτι μακρόν με χρόνον οὐχ ἐώρακας.
Νῦν, νομοθέτης ὢν τοῦ κόσμου ὅλου,
ἤλλαξα ὄψιν· οὐδὲ ταύτην τὴν φορὰν
κέρατα βλέπεις, ὄνυχας οὐδὲ οὐράν.
Ὁ ποῦς εἶν' ἀναγκαῖος· ἀλλ' ὑπόληψιν
καλὴν δὲν ἔχει, κ' ἐξοκέλλ' εἰς πρόληψιν·
δι' ὅ, ὥς πολλοὶ νέοι, — μεταξύ μας
ἄς μένη, — κ' ἐγὼ φέρω ψευδεῖς κνήμας.

ΣΤΡΙΓΛΑ (χορεύουσα).

Πετᾶ ὁ λογισμός μου εἰς τ' ἀληθινά.
Ἐμπρός μου βλέπω τὴν μορφὴν τοῦ Σατανᾶ!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τ' ὄνομα τοῦτο μὴ προφέρῃς, γύναι.

ΣΤΡΙΓΛΑ

Πῶς; Τ' ὄνομά σου τώρα κακὸν εἶναι;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μετὰ τῶν μύθων τὸ ἐγγράφουν οἱ καιροί,
πλὴν τοὺς ἀνθρώπους τοῦτ' ὀλίγον ὠφελεῖ.
Ὁ πονηρὸς ἀπῆλθεν, ἀλλ' οἱ πονηροὶ
μένουν. Βαρόνον θέλεις μόνον μέ καλεῖ.
Εἴμ' εὐγενὴς κ' ἐγὼ ὡς τόσοι ἄλλοι.
Ἐλπίζω πῶς δὲν θέλεις ἀμφιβάλλει.
Ἡ σφραγὶς αὕτη περὶ τούτου μαρτυρεῖ.
(Μετ' ἀσέμνου σχήματος).

ΣΤΡΙΓΛΑ (ξεκαρδίζεται)

Χὰ χά! Εἶν' ἡ γνωστή σου αὕτη χάρις.
Πάντοτε ὁ ἀρχαῖος κατεργάρης.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (πρὸς τὸν Φαῦστον).

Φίλε μου, πρέπει — τοῦτο μάθε παρ' ἐμοῦ, —
τοιαύτη πρὸς τὰς στρίγλας συμπεριφορά.

Ἡ ΣΤΡΙΓΛΑ

Τί ἡ ἐπίσκεψίς σας αὕτη ἀφορᾷ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὅλιγον ἐξ ἐκείνου τοῦ γνωστοῦ χυμοῦ.
Ἄλλὰ νὰ εἶναι παλαιὸς προσέτι.
Διπλῆν τῷ δίδουν δύναμιν τὰ ἔτη.

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

Προθύμως. Θὰ σᾶς δώσω, ὅ,τι κρίνω
καλλήτερον, ἅφ' οὗ κ' ἐγὼ τὸ πίνω.
Καὶ δὲν βρωμᾷ ὀλοτελῶς ἐκεῖνο.
Μικρὰν φιάλην θέλω σᾶς κεράσει.
(Κρυφίως τῷ Μεφιστοφελεῖ).

Ἄλλ' ἀνετοίμως ἂν τῷ καταιβάσῃ,
ἐξεύρεις, ὥραν ζῶν δὲν θὰ περάσῃ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ! θὰ τῷ εἶναι φίλον καὶ σωτήριον.
Δός τῷ τὸ ἄριστον τῆς προμηθείας.
Χάραξον κύκλους, λέγε μαγγανείας.
Γενναίως πλήρωσόν τῷ τὸ ποτήριον.

(Ἡ στρίγλα μετὰ παραδόξων σχημάτων χαράττει κύκλον καὶ θέτει ἐντὸς αὐτοῦ ἀλλόκοτα ἀντικείμενα. Τὰ ὑαλῖα ἀρχίζουν νὰ τρίζωσιν, οἱ λέβητες νὰ ἤχῳσι, συναποτελοῦντες μουσικήν. Τέλος φέρει μέγα βιβλίον, καὶ τίθησιν εἰς κύκλον τοὺς κερκοπίθηκας, χρησιμεύοντας αὐτῇ ὡς ἀναλόγιον, καὶ δαδούχους. Τότε νεύει τῷ Φαύστῳ νὰ προσέλθῃ).

ΦΑΥΣΤΟΣ (τῷ Μεφιστοφελεῖ).

Ποῦ, δὲν μοὶ λέγεις, θὰ μὲ φέρωσιν αὐτὰ
τ' ἀπονενοημένα μωρὰ σχήματα;
Αὐτ' αἱ ἀπάται τὰ ψευδολογήματα,
ὦ! τὰ γνωρίζω, καὶ μοὶ εἶναι μισητά.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μὴ τόσον αὐστηρὰν τὴν περιέργειαν.
 Εἶν' ἱατρὸς κ' ἐκείνη· καὶ γελοία
 ὀλίγη ἀπαιτεῖται ἀγυρτία,
 διὰ νὰ ἔχῃ τὸ ποτὸν ἐνέργειαν.

(Βιάζει τὸν Φαῦστον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κύκλον).

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

(μετ' ἐμφάσεως ἀπαγγέλλουσα ἐκ τοῦ βιβλίου).

Νόει τὸ καθέν.
 Δέκα ἐστὶν ἓν.
 Τὸ δύο ἀφεθέν,
 τὸ τρία προστεθέν,
 εἰσὶ τοῦ πλουτισμοῦ θεσμός.
 Τὸ τέσσαρα μηδέν.
 Ἐκ πέντε κ' ἑξ ὁμοῦ, —
 τῆς μάντιδος ἐμοῦ
 λόγος, — ὀκτὼ κ' ἑπτὰ
 νὰ γίνουν συναπτὰ.
 Ἐννέα κάμνουν ἐν
 τὰ δέκα δὲ κᾶνέν.
 Ἴδου ὁ τῆς μαγίσσης πολλαπλασιασμός (1).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Θαῤῥῶ πυρέσσ' ἡ γραία, καὶ παραλαλεῖ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν εἶν' ἀκόμη ὅ,τι ἤκουσας πολύ.

(1) Σατυρισμός τῶν καβαλιστικῶν ἀριθμῶν.

Οὕτω χωρεῖ δι' ὅλου τοῦ βιβλίου.
 Σπουδάζων ταῦτα πόσον ἔχασα καιρόν !
 Αἱ ἀντιφάσεις, πλήρεις μυστηρίου,
 καταθαμβοῦσι τὸν σοφὸν καὶ τὸν μωρόν.
 ὦ ! Παλαιὰ καὶ νέα ἱστορία
 ἦν δι' αἰώνων πάντοτε, καὶ μένει,
 τὸ ψεῦδος διὰ « τρία ἐν ἐν τρία »
 ἀντὶ τῆς ἀληθείας νὰ προβαίνη.
 Οὕτω τις ἂν διδάσκη ῥητορεύη,
 νοὸς δὲν βλέπεις ἐν αὐτῷ ἀσθένειαν.
 Ἀκούων λέξεις ἕκαστος πιστεύει
 ὅτι αἱ λέξεις ὑποκρύπτουν ἔννοιαν.

Η ΣΤΡΙΓΛΑ (ἐξακολουθεῖ).

Ἡ ἐπιστήμη μένει
 τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει
 βαθέως κεκρυμμένη.
 Ὅπου δ' ἡ σκέψις κρύπτεται,
 αὐτὴ ἀποκαλύπτεται
 ἀπόνως δωρουμένη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἰς ὅσ' ἀνοηταίνει καὶ παραληρεῖ
 ν' ἀνθέξ' ἡ κεφαλὴ μου μόλις ἤμπορεῖ.
 Μοὶ εἶναι ὥς ν' ἀκούω ψάλλοντα χορὸν
 ἐκ μυριάδων παραφρόνων καὶ μωρῶν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ· ἐξαίρετα, Σιβύλλη·
 καὶ σπεῦσον τὴν φιάλην ὥς τὰ χεῖλη

διὰ ζωμοῦ ἀρίστου νὰ πληρώσης.
Τὸν φίλον μου δὲν θενὰ βλάψ' ἡ πόσις.
Πολλοὺς βαθμοὺς διῆλθε, καὶ ἡξεύρει
τὸν πάτον τῆς φιάλης πῶς νὰ εὔρη.

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

(μετὰ πολλῶν ἐπισήμων σχημάτων χύνει τὸν ζωμὸν εἰς φιάλην. Ὅτε ὁ
Φαῦστος φέρῃ αὐτὸν εἰς τὰ χεῖλη του, αἶρεται ἐλαφρὰ φλόξ).

Καὶ τῶρα πίνε· θάρρος ἔχε· πίνε.
Καλὸν εἰς τὴν καρδίαν σου θὰ εἶναι.
Μετὰ δαιμόνων 'νύχι κρέας εἶσαι,
καὶ τὴν ὀλίγην φλόγα θὰ φοβῆσαι;
(Ἡ στρίγλα λύει τὸν κύκλον. Ὁ Φαῦστος ἐξέρχεται αὐτοῦ).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τῷ Φαύστῳ).

Καὶ τῶρα ἔξω. Ὅχι ἡσυχίαν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (πρὸς τὴν στρίγλαν).

Ἄν παρ' ἐμοῦ τι θέλῃς, πρόθυμος, ἐκὼν.
Εἰπέ μοι το τὴν νύκτα τῶν Ἑξωτικῶν.

Η ΣΤΡΙΓΛΑ

Τὸ ἄσμ' αὐτὸ σοὶ δίδω. Ἄν τὸ τραγωδῇς,
θὰ εἶναι πληρὲς ἐνεργείας· θὰ ἰδῇς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (τῷ Φαύστῳ).

Τῶρα ἐλθέ· τὸ ἀπαιτεῖ ἡ πόσις.
Νὰ σ' ὀδηγήσω. Πρέπει νὰ ἰδρώσης,
πρὸς νέαν ῥῶσιν τῶν δυνάμεών σου.
Ἐν ἡδονῇ θὰ αἰσθανθῇς ἐντός σου
νὰ σκιρτᾷ ἔρως εἰς τὴν σὴν καρδίαν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἰς τὸν καθρέπτην ἄφες νὰ ἰδῶ. Γυνὴ
τόσον ὠραία μ' εἶχεν εἰς αὐτὸν φανῇ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μή, μή· ταχέως ὄχι σκιά, σῶμα
ἢ καλλονὴ ἐμπρός σου θὰ προβαίνει.
(Κατ' ἰδίαν).

Ἄφ' οὗ αὐτὸ κατέπιες τὸ πόμα,
πᾶσα γυνὴ θενὰ σοὶ εἶν' Ἑλένη.

(Ζ')

ΟΔΟΣ (1)

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (διερχομένη).

ΦΑΥΣΤΟΣ (προσφέρων τὸν βραχίονα).

Ὠραία μου Κυρί', ἂν συγχωρῇτε,
σᾶς συνοδεύ' ὥς ὅπου κατοικεῖτε.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Οὐδὲ κυρία εἶμαι οὐδ' ὠραία·
οὐδ' ἡ ὁδὸς τοῦ οἴκου μ' εἶναι νέα.
(Ἀποσπᾶται καὶ ἀπέρχεται).

(1) Ἐνταῦθα παύει ὁ ποιητὴς ἐκμεταλλευόμενος τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται κυρίως ἡ δραματικὴ τοῦ ἔργου οἰκονομία. Μαργαρίταν (Margarete) ἢ Μαργώ (Gretchen) ὠνόμασε τὴν ἥρωίδα του κατὰ τινὰ νέαν ὑπηρε-

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὠραία, μὰ τὸ ναί, χαριεστάτη!
 Ποτὲ δὲν εἶδα κάλλος τόσον ποθητόν.
 Σεμνοπρεπής, καὶ κόσμον φέρουσ' ἄρκετόν,
 ἀλλὰ καὶ ὑπερήφανος κατὰ τι.
 Τί χεῖλη ρόδα! Ἀνθηρόν τί χρῶμα!
 Ποτὲ δὲν θὰ μοὶ τὰ καλύψ' ἢ λήθη.
 Τὸ νεῦον εἰς τὴν γῆν δειλὸν τῆς ὄμμα
 ὥς φῶς γλυκὺ μοὶ μένει εἰς τὰ στήθη·
 καὶ ἡ ἀπότομος ἀπάντησίς τῆς (1)
 μ' ἔθελξε, πλήρης χάριτος μεγίστης.

(Εἰσέρχεται ὁ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὴν νέαν θέλω νὰ μοὶ φέρῃς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ποίαν ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐκείνην ἣτις ἀπ' ἐδῶ διῆλθε.

τριαν, ἦν, κατὰ 3 ἢ 4 ἔτη πρεσβυτέραν του, εἶχεν ἀγαπήσει ἐκκαιδεκαέτης ὢν, ἣτις ὁμῶς τῷ ἀνταπέδιδε μόνον πρεσβυτέρας ἀδελφῆς ἀγάπην καὶ προστασίαν. Ἀλλ' ὁ ἔρως τοῦ Φαύστου ἀπεικονίζει κυρίως τὸν τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὴν μνηστὴν αὐτοῦ Λίλην ("Ανναν Ἐλισάβετ Schönemann), θυγατέρα τραπεζίτου τῆς Φραγκοφόρτης. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς τραγωδίας ἐγράφη διαρκούσης τῆς μνηστεύσεως, ἣτις διελύθη διὰ κοινῆς τῶν γονέων συγκαταθέσεως καὶ ἐνεργείας, κατ' Αὐγούστον, 1776.

(2) Kurz angebunden.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ναί; Ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ της ἦλθε,
 συγχωρηθεῖσα πᾶσαν ἁμαρτίαν.
 Τὴν ἤκουσα ἐκεῖ που κεκρυμμένος.
 Ἀθῶα κόρη εἶν' αὐτὴ τῆς φύσεως·
 Δὲν εἶχε χρεῖαν ἐξομολογήσεως.
 Ἐκφεύγει τὴν ἰσχύν μου ἐπομένως.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δεκατεσσάρων εἶν' ἐτῶν παρθένος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Λαλεῖς καθὼς ὁ Κυρ' Παραλυμένος (1),
 ὅστις πᾶν ἄνθος ἀξιοῖ νὰ δρέπη.
 Πᾶσαν τιμὴν καὶ χάριν ὅτι πρέπει,
 νομίζει, αὐτὸς μόνος νὰ λαμβάνη.
 Πλὴν πάντοτε καὶ δὲν ἐπιτυγχάνει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σοφὲ νομοδιδάσκαλε, ἐρρέτω
 ἡ διδαχὴ σου. Ἄφες μ' ἐν εἰρήνῃ.
 Πλὴν ἐν σοὶ λέγω τώρα, κ' ἤξευρέ το·
 Τὴν νύκτα ταύτην ἡ καλὴ ἐκείνη
 ἀνίσως καὶ δὲν ἔλθ' εἰς τὴν ἀγκάλην μου,
 ὕπαγε· σχέσιν μὴ προσμένης ἄλλην μου.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰς πάνε κ' ἔλα καὶ εἰς δὸς καὶ φέρε

(1) Hans Liederlich.

ὀλίγαι εἶναι δεκατρεῖς ἡμέραι,
ὥστ' ἀφορμὰς καὶ τρόπους νὰ ζητήσω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἑπτὰ ὥρῳν ἂν εἶχον ἡσυχίαν,
τοῦ διαβόλου δὲν θὰ εἶχον χρείαν
αὐτὸ τὸ μικρὸν πλάσμα νὰ κερδήσω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σχεδὸν λαλεῖς καθὼς λαλοῦν οἱ Γάλλοι.
Αὐτὸ τοσοῦτο λυπηρὸν μὴ σοὶ φανῇ
Τί χρησιμεύει στιγμιαία ἡδονή;
Δὲν εἶναι ἡ τρυφή τόσον μεγάλη,
ὥς ἂν παντοίας τέχνας, καὶ μυρίας
φροντίδας, μικρὰ δῶρ' ἀφιερώσης,
τὸν εὐχυμὸν πλακοῦντα νὰ ζυμώσης,
ὥς βλέπομεν εἰς ξένας ιστορίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὅταν πεινῶ, αὐτὸ δὲν ἀπαιτεῖται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τώρα θυμόν, ἀστεῖσμούς ἀφῆτε.
Πρὸς τὴν καλὴν αὐτὴν τόσον ταχεῖα
δὲν θενὰ εἶναι ἡ ἐπιτυχία.
Μὴ ἐξ ἐφόδου ἔλπιζε διόλου·
ἀνάγκη νὰ προβῶμεν διὰ δόλου.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ, δὸς μοι τοῦ ἀγγέλου τι, ἐκείνης.
Φέρε μ' ἐμπρὸς τῆς ποθητῆς τῆς κλίνης·

δὸς κάλυμμα τοῦ στήθους της, κ' ἐλπίδος
ταινίαν φίλην τῆς περικνημίδος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἶ, λοιπὸν ἔστω ! Διὰ νὰ γνωρίσης
ὅτ' εἰς τὰ βάσανά σου εἶμαι συμπαθής,
θὰ ἐνεργήσω ὅπως σήμερον, εὐθύς,
εἰς τὸ δωμάτιόν της εἰσχωρήσης.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Λοιπὸν ὁδηγεῖ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἶν' ἀκόμη ἐνωρίς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδὲ νὰ μ' εὕρης δῶρον νὰ τῇ δώσω.
(Ἐξέρχεται).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δῶρον εὐθύς ; Τὴν ἔχω ποῦ τὴν ἔχω.
Γνωρίζω κρύπτας πεπλησμένους θησαυροῖς
τῶν πάλαι χρόνων. Τούτους θὰ ἐκχώσω.
Ὑπάγ' ὀλίγον καὶ τὰς περιτρέχω.
(Ἐξέρχεται).

(Η')

ΜΙΚΡΟΝ ΚΑΘΑΡΟΝ ΔΩΜΑΤΙΟΝ

(Ἡ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ πλέκει τὰς πλεξίδας τῆς καὶ τὰς στρέφει
περὶ τὴν κεφαλὴν τῆς).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πῶς ἐπεθύμουν νὰ μοὶ ἔλεγε κάνεις
ὁ κύριος ἐκεῖνος τίς νὰ ἦτον.
ὦ, ναί, τοὺς τρόπους κομψοὺς εἶχε καὶ εὐγενεῖς,
καὶ ἐφαίνετο ἐξ οἴκου τῶν προκρίτων.
Εἰς τὴν μορφήν του ἐδηλοῦτο φανερώς.
Καὶ ἄλλως, θενὰ ἦτον τόσον τολμηρός;
(Ἀπέρχεται).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ. ΦΑΥΣΤΟΣ

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐμπρός, προχώρει· ὁμως ἐλαφρῶς χωρῶν.

ΦΑΥΣΤΟΣ (σιγήσας ἐπ' ὀλίγον).

Ἄφες με μόνον, ἄφες· ἀποχώρει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (περιβλεπόμενος).

Ποῦ ἄλλη τόσον καθαρία κόρη!
(Ἀπέρχεται).

ΦΑΥΣΤΟΣ (Ὁμοίως).

Ἀσπάζομαί σε ἐκ ψυχῆς, φῶς ἱλαρόν,
τὸ θεῖον τοῦτο διῶφαινον μέρος!

Ἄς μοι πληρώσῃ τὴν καρδίαν ἔρωσ,
ὁ νᾶμα τῆς ἐλπίδος πίνων δροσερόν!
Γαλήνην πῶς ὁ τόπος πνέει οὗτος!
Παντοῦ ὁποῖα τάξεις ζωοδότις!

Ἐν τῇ πτωχείᾳ ταύτῃ πόσος πλοῦτος!
ἐν τῇ εἰρκτῇ πόσῃ μακαριότης!

(ῥίπτεται εἰς τὴν δερματίνην ἑδραν παρὰ τῇ κλίνῃ).

ὦ! δέχθητί με σὺ ἡ δεξαμένη
τοὺς πρὶν ἄνθρώπους ἐν χαρᾷ καὶ πόνῳ.

ὦ! πόσα, παρὰ τῷ πατρώῳ θρόνῳ
αὐτῷ, βρεφῶν δὲν εἶχον σταθῇ γένη!

Ἴσως ἐδῶ ἡ ἐρασμία φίλη
ἐδέχετο τὸ δῶρον τῶν Χριστουγενῶν
ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πάππου, ἣν ἐφίλει.
Αἰσθάνομαι, τὸ βλέμμα πέριξ μου πλανῶν,
τοῦ πνεύματός σου, κόρη, τὴν ἐπιρροήν,
καθ' ἣν, τὴν τάξιν φέρουσα εἰς τὴν ζωήν,
ἀπλόνεις τὸ τραπεζομάνδυλόν σου,
λειαίνεις καὶ τὴν ἄμμον τῶν ποδῶν σου!
Καὶ ἡ καλύβη διὰ σοῦ, χεὶρ θεία,
γίνεται τῶν ἀγγέλων κατοικία.
Κ' ἐδῶ! . . .

(Ἐγείρει τῆς κλίνης τὸ παραπέτασμα).

Ὅποῖος τρόμος τρυφῆς πλήρης!

ὦρας μακρὰς ἐδῶ, ἐδῶ νὰ μείνω.

Ἐδῶ ἐν κούφοις ἔπλασες ὀνείροις,

φύσις, τὸ θεῖον ἰνδαλμα ἐκεῖνο.
 Ἐδῶ τὸ βρέφος ἔκειτο, κ' ἐπλήρου
 θερμῇ ζωῆς τὸ στήθος του τὸ τρυφερόν,
 κ' ὑπότρομον, ὡς ἐκ πνοῆς ζεφύρου,
 ἤρξεσε πλάσμα τῶν ἀγγέλων τὸν χορόν.

Κ' ἐγὼ ἐνταῦθα τί ζητῶν βαδίζω;
 τίς ἢ συγκίνησίς μου ἢ βαθεῖα;
 Τί θέλω; Τί κτυπᾷ μου ἢ καρδία;
 Ἀθλιε Φαῦστε, δὲν σ' ἀναγνωρίζω.

Ἀτμός μὲ περιβάλλει γοητείας;
 Δὲν κατειχόμενην ὑφ' ἡδυπαθείας;
 Πῶς ἤδη καθαρὸς μ' ἐξαίρει ἔρως!
 Παίγνια εἵμεθα πνοῶν ἀέρος;

Καὶ ἂν εἰσήρχετο ὑπερηφάνως,
 τί θεν' ἀντέταττες εἰς τὸν θυμόν της;
 Ὁ γίγας τότε πῶς μικρὸς ὡς νάννος
 θενὰ ἐσύρεσο πρὸ τῶν ποδῶν της!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σπεῦσον. Τὴν βλέπω· εἶναι κάτω. Προχωρεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὑπάγω, φεύγω. Δὲν θὰ ἔλθω πλέον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κιβώτιον σοὶ φέρω. Βλέπεις τί βαρύ;
 Τὸ εὖρον κάπου ἔξω. Εἶν' ὠραῖον.
 Θές το ἐντὸς αὐτῶν τῶν συρταρίων,
 κ' ἐπιτυχίαν πρόσμενε μεγάλην.
 Προσέθηκα ὀλίγα κ' ἐξ ιδίων,

νὰ στρέψουν κεφαλὴν ἄλλην καὶ ἄλλην.
Παιγνίδι ἀγαπῶσι τὰ παιδία.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί λέγεις, αἶ; Τολμῶ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀμφιβολία;

Μὴ νὰ κρατήσης μελετᾶς τὸν θησαυρόν;
Ἐὰν δι' ἀπολαύσεις πλέον δὲν πεινᾶς,
μὴ μάτην τὰς καλὰς σου ὥρας δαπανᾶς,
κ' ἐγὼ νὰ μένω περιττὸν χατομερῶν.
Φιλάργυρος δὲν εἶσαι δὲ βεβαίως.
Τὴν κεφαλὴν μου ξύνω, βλέπεις ἀπορῶν.
(Θέτει τὸ κιβώτιον εἰς τὸ συρτάριον, καὶ κλειδώνει τοῦτο).
Σπεῦσον, τὴν κόρην κέρδισον ταχέως.
Ἐντὸς μικροῦ τὴν ἔχεις ὑποχείριον.
Ἀλλ' ἴστασαι ὡς εἰς ἀκροατήριον,
ὡς ἂν αἱ γραῖαι σοὶ προσχαίνωσιν ἐκεῖ,
ἡ φυσικὴ σου καὶ ἡ μεταφυσικὴ!
Ἐξέλθε, σπεῦσον.

(Ἐξέρχονται).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(Εἰσέρχεται ἔχουσα λύχνον εἰς τὴν χεῖρα).

Ὁ ἀὴρ τί πνιγηρός!

Ἐδῶ! Πῶς εἶναι; Ὡς ἂν ἦσαν νέφη!
Ὅμως θερμὸς δὲν εἶναι ἔξω ὁ καιρός.
Ποῦ εἶν' ἡ μήτηρ μου; Δὲν ἐπιστρέφει;
Τί τρόμος μοὶ κλονεῖ ὅλα τὰ μέλη!
Ἀνόητος! Ὁ φόβος μου τί θέλει;

(Τραγωδεῖ ἐν ᾧ ἐνδύεται).

Βασιλεύς ποτε τῆς Θούλης (1)

πίστιν ἔδειξε μεγάλην.

Παρ' ἀποθανούσης φίλης

χρυσὴν ἔλαβε φιάλην.

Τρισαγάπητος τῷ ἦτον

ἡ φιάλη του ἐκείνη.

Ἦθελεν, ἂν καὶ δακρύων,

μόνον ἀπ' αὐτῆς νὰ πίνη.

Ὅταν ἦλθε ν' ἀποθάνῃ,

μίαν πόλιν καὶ τὴν ἄλλην

εἰς τοὺς κληρονόμους δίδει,

ὅχι δὲ καὶ τὴν φιάλην.

Προσκαλεῖ τοὺς πολεμάρχους

ἐκ τῆς βασιλείας πάσης

εἰς τὸ ὑψηλὸν του δῶμα

εἰς τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

Καὶ εἰς τὸ συμπόσιόν των

πίνει μίαν κ' ἔπειτ' ἄλλην

τελευταίαν, κ' εἰς τὸν πόντον

ρίπτει τὴν χρυσὴν φιάλην.

Καὶ νὰ βυθισθῇ τὴν εἶδεν,

εἶδε νὰ τὴν πάρ' ἡ δίνη,

κ' ἔκλιναν τὰ ὄμματά του,

κ' ἔκτοτ' ἔπαυσε νὰ πίνη.

(1) Τὸ ἄσμα τοῦτο ἐγγράφη, ὡς αὐτὸς ὁ Γαῖτης ἐν ἐπιστολῇ μαρτυρεῖ, τῷ 1774, οὐχὶ διὰ τὸν Φαῦστον. Ἀλλ' ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1782 ὁ Βαρόνος Σέκενδορφ συνέθεσε μουσικὴν δι' αὐτό, καὶ τὸ ἐξέδωκε μετ' ἄλλων «δημοτικῶν ᾠσμάτων», ἐσημείωσεν ὅτι ἐλήφθη «ἐκ τοῦ Φαύστου τοῦ Γαίτου». Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ δ' ἐξεδόθη, μετὰ τῶν πρώτων «Ἀποσπασμάτων» τῆς τραγωδίας, μόνον τῷ 1790.

(Ἀνοίγει τὸ συρτάριον νὰ θέσῃ τὰ ἐνδύματά της καὶ βλέπει τὸ κιβώτιον).

Τί θέλει τοῦτο τὸ κιβώτιον ἐδῶ ;
 Τὸν σύρτην ἐνθυμοῦμαι εἶχον κλείσει.
 Τί περιέχει ; Ἄπορον ! Νὰ τὸ ἰδῶ ;
 Ἴσως ἡ μήτηρ μου εἶχε δανείσει,
 κ' ἔλαβε τοῦτο χάριν ἀσφαλείας.
 ὦ ! Κρέμαται κλειδίον ἐκ ταινίας.
 Ἄς τὸ ἀνοίξω. Τί νὰ περιμείνω ;
 Θεέ ! Θεέ ! Τί βλέπω ; Τ' εἶν' ἐκεῖνο ;
 Ποτὲ δὲν εἶδα πράγματα τοιαῦτα.
 Ποία κυρία, ὅσον εὐγενής, φορεῖ
 εἰς τοὺς χοροὺς λαμπρότερ' ἀπὸ ταῦτα ;
 Τὴν ἀλυσίδ' ἂν εἶχον ἤθελον χαρεῖ.
 Ἄρά γε τίνος εἶναι οὗτ' οἱ θησαυροί ;

(Στολίζεται διὰ τῶν περιάπτων καὶ βλέπει εἰς τὸν καθρέπτην).

Τῶν ἐνωτίων τούτων ποῖον κάλλος !
 Φαίνεται ὅστις τὰ φορεῖ ὡς ἄλλος.
 Τί σ' ὠφελοῦν τὰ κάλλη, ὦ νεότης ;
 Καλά, ὡραῖα· ὅμως ματαιότης !
 Οἱ ἐπαινοῦντες, σᾶς οἰκτεῖρουν ἐκ ψυχῆς.
 Μετρᾷ χρυσός, παντοῦ χρυσός·
 τ' ἄλλα ὀλίγον ἢ ποσῶς.
 Τίς βλέπει τ' ἄλλα ; ὦ ἡμεῖς αἱ δυστυχεῖς !

(Θ')

ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

(Ὁ ΦΑΥΣΤΟΣ περιπατεῖ σκεπτικός, Προσέρχεται
ὁ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν δύσερων ! Τοῦ ἄδου τὰς ἐσχάρας !
ὦ ! νὰ μὴ ἔχω χείρονας κατάρας !

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὁ τρόπος σου τί εἶναι ὁ αἰφνίδιος ;
Τοιοῦτον δὲν σ' ἐγνώριζον διόλου.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Νὰ εἶμαι ἤθελον τοῦ διαδόλου,
διάβολος ἂν δὲν ἦμην ὁ ἴδιος.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μοὶ φαίνεσαι παράφρων, σοὶ ὁμολογῶ.
Τί ἔχεις κ' εἶσαι ὡς δαιμονισμένος ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὁ θησαυρός, τὸ δῶρον διὰ τὴν Μαργώ,
εἰς φλάρων εἶναι παραδεδομένος.
Ἡ μήτηρ ἅμα εἶδε τὰ πρωτοφανῆ,
ἡσθάνθη τρόμον. Ὅσφρησιν ἔχ' ἡ γυνή·
καὶ πάντοτ', εἰς τὴν Σύνοψιν τὴν ῥίνα,

ἰχνηλατεῖ, καὶ μετ' ἐνθέου ζήλου
 τὸ ἱερὸν χωρίζει τοῦ βεβήλου.
 Τὸ αἰσθημὰ της τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα
 ἀνίερα πῶς εἶναι τῇ ἐδήλου.
 « Κόρη μου, εἶπε, μὴ δικαία κτῆσις
 τὸ αἶμα φθείρει, τὴν ψυχὴν ἐπίσης.
 Τ' ἀφιεροῦμεν εἰς τὴν Παναγίαν,
 καὶ θὰ μᾶς δώσῃ μάνν' ἀντιμισθίαν ».
 Ἄλλ' ἡ Μαργῶ μορφάζει χαριέντως.
 « Ὀδόντας κρίνει ἵππου χαρισθέντος ! »
 Οὐδ' εἶναι ἀσεβῆς δὰ τόσον τώρα
 ὅστις τοιαῦτα φέρει λαμπρὰ δῶρα.
 Ἡ μήτηρ τότε ἓνα ἔφερε παππᾶν
 καὶ οὗτος εἶδεν, οὗτος ἤκουσε τὸ πᾶν,
 καὶ εὗρε πῶς ἀρίστη ἦν ἡ παιδιά.
 « Ὀρθή, ταῖς λέγει, αὕτ' ἡ θεωρία.
 Ὅστις νικᾷ, κερδίζει. Ἔχει ὑγιᾶ,
 καλὸν τὸν στόμαχον ἡ ἐκκλησία.
 Κατέπιε πολλὰς ὡς τώρα χώρας,
 καὶ ἄνευ δυσπεψίας ἕως ὥρας.
 Ἡ ἐκκλησία μόνη κατανεύει
 ἀδίκους κτήσεις, τέκνα, νὰ χωνεύῃ » .

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἶναι κοινὸν τὸ ἔθος καὶ ἀρχαῖον
 τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν βασιλέων.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀδάμαντας ἐπῆρε καὶ χρυσώματα,
 ὡς ἐὰν ἦσαν τίποτε, σαρώματα,

οὐδ' ἠὺχαρίστησε πλέον ἢ ἦττον
παρὰ καρύων κάλαθος ἂν ἦτον.
Χαρὰς ταῖς ὑπεσχέθῃ οὐρανίας. —
Αἰ δ' ἔμειναν ἐν συντριβῇ καρδίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ ἡ Μαργώ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τεταραγμένη βλέπει,
καὶ ἀγνοεῖ τί θέλει καὶ τί πρέπει.
Ἔχει τὸν νοῦν τῆς πλήρη ἀδαμάντων,
καὶ πλήρη τοῦ δοτηρός των πρὸ πάντων.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Λυποῦμαι τὴν φιλτάτην. Σπεῦσον τώρα
ἀμέσως, νὰ τῇ εὖρης ἄλλα δῶρα,
καλῆτερά των, ὅχι ὡς τὰ ἴδια.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εὐκολα εἶναι, λέγετε· παιγνίδια!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδὲ τὰ πάντα κατ' εὐχὴν νὰ λύσης.
Συνεγνοοῦ μετὰ τῆς γειτονίσσης.
Διάβολος μὴ τόσον εἶσαι χαλαρός.
Ἴδὲ νὰ ἔλθῃ τάχιστα ὁ θησαυρός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὡς διατάπτεις, οὕτω θέλει γίνεи.

(Ὁ Φαῦστος ἀπέρχεται).

ὦ τοὺς ἐρωτολήπτους ! Ἴν' ἀρέσουν
εἰς τὴν καλήν των, ἥλιος, σελήνη,
ἄστρα, εἰς ἓν των φύσημα ἅς πέσουν !

(Ἀπέρχεται).

(I')

ΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΣΣΗΣ

ΜΑΡΘΑ (μόνη).

Τὸν ἄνδρα μου μὴ ὁ Θεὸς τὸν κρίνῃ.
Καλὰ διόλου πρὸς ἐμὲ δὲν φέρεται.
Ἐκεῖνος εἰς τὸν κόσμον περιφέρεται,
καὶ νὰ λιμοκτονῶ ἐδῶ μ' ἀφίνει.
Φιλόνεικον ποτὲ δὲν μ' εἶχεν εὖρει.
Πῶς τὸν ἡγάπων ὁ Θεὸς ἤξεύρει.

(Κλαίει).

Μὴ ἔκτοτε ἀπέθανεν ; ὦ τί κακόν !
Νὰ εἶχον τοῦ θανάτου τοῦ τὸ πρακτικόν !

(ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ἔρχεται).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Αἶ, κυρὰ Μάρθα !

ΜΑΡΘΑ

Τί, ἀγαπητὴ Μαργώ ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Οί πόδες μου κλονοῦνται, τρέμω καὶ ῥιγῶ.
Εἰς τὸ συρτάριόν μου καὶ δευτέρα
εὐρέθη πάλιν θήκη ἀδαμάντων.
Πολὺ τῆς πρώτης εἶν' ὠραιότερα.
ὦ! Νὰ ἰδῇς τὴν πολυτέλειάν των!

ΜΑΡΘΑ

Πρὸς τὴν μητέρα φύλαξέ το μυστικόν,
μὴ καὶ αὐτὰ ζητήσουν τὸν πνευματικόν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἴδὲ τί πλοῦτος! καὶ ἰδὲ τί καλλονή!

ΜΑΡΘΑ (στολίζουσα αὐτήν).

Εὐδαῖμον πλάσμα, τίς δὲν θέλει σέ φθονεῖ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄλλ' εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν ἐκκλησίαν
νὰ τὰ φορῶ δὲν πρέπει δημοσίως.

ΜΑΡΘΑ

Τότ' ἔρχεσαι ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν,
καὶ τότε τὰ στολίζεσαι κρυφίως·
ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην περιφέρεσαι,
καὶ νὰ σέ βλέπω χαίρομαι καὶ χαίρεσαι.
Κ' εἰς ἐορτὴν ἢ ἄλλας παραστάσεις
φορεῖς αὐτό, ἐκεῖνο, περιδέραιον,
ἐνώτια, τὸν κόσμον εἶτ' ἀκέραιον·
κ' εἰς τὴν μητέρα λέγομεν προφάσεις.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ὁ κομιστής τίς ὅμως εἶναι τῶν θηκῶν ;
Δέν φαίνεται τὸ πρᾶγμα τοῦτο φυσικόν.

(Κρούει τις τὴν θύραν).

Ἄ ! μήπως εἶν' ἡ μήτηρ μου ! Θεέ μου !

ΜΑΡΘΑ

(βλέπouσα διὰ τοῦ παραπετάσματος).

Ὅχι· εἶναι ξένος κύριος. Ἐμβῆτε !

(ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ εἰσερχόμενος).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τολμῶ νὰ προχωρήσω, δέσποιναί μου ;
Τὸ θάρρος μου, ἐλπίζω, συγχωρεῖτε.

(Ὁπισθοδρομεῖ εὐσεβάστως πρὸ τῆς Μαργαρίτας).

Ἡ Μάρθα Σπαθοπούλου μήπως εἶν' ἐδῶ ; (1).

ΜΑΡΘΑ

Εἰμὶ ἐγώ. Τί εἶναι ὀρισμός σας ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

(ταπεινῇ τῇ φωνῇ πρὸς αὐτήν).

Μοὶ ἀρκεῖ ὅτι ἔφθασα νὰ σᾶς ἰδῶ.
Ζητῶ συγγνώμην. Ταπεινότατός σας.
Ἔχετ' ἐδῶ ἐπίσκεψιν μεγάλην.
Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπιστρέφω πάλιν.

(1) Εἰς τὸ κείμενον τὸ ὄνομα· Schwertlein.

ΜΑΡΘΑ

(μεγαλοφώνως).

Φαντάσου πῶς ὁ κύριος, φιλτάτη,
σ' ἐξέλαβε κυρίαν ἐκ τῶν εὐγενῶν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πτωχ' εἶμαι κόρη ἐκ γονέων ταπεινῶν,
καὶ πρὸς ὑμᾶς εἶμ' εὐγνωμονεστάτη.
Δὲν εἶναι ἐδικοί μου οὔτ' οἱ στολισμοί.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο μόνον ὅπου σᾶς κοσμεῖ.
Χάριτας τόσας ἄλλας διακρίνω.
Πῶς χαίρομαι πῶς δύναμαι νὰ μείνω!

ΜΑΡΘΑ

Παρακαλῶ, εἰπέτε τί προστάζετε.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἔχω — πολὺ λυποῦμαι, βεβαιώσου, —
κακὰς εἰδήσεις περὶ τοῦ ἀνδρός σου.
'Απέθανεν ὁ τάλας καὶ σ' ἀσπάζεται.

ΜΑΡΘΑ

Τίς; Ὁ πιστός μου σύζυγος; Οὐαί, οὐαί!
'Απέθανεν; Ἐχάθην! Ὑψιστε Θεέ!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

'Απελπισία μὴ σὲ κυριεύῃ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀκούσατε τὸ πρᾶγμα πῶς συνέβη.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ποτὲ μὴ φθάσω ἔρωτα νὰ αισθανθῶ,
ὁ χωρισμὸς ἂν εἶναι τόση συμφορά.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Χαρὰς ἢ λύπη, λύπας ἔχει κ' ἡ χαρά.

ΜΑΡΘΑ

Ν' ἀκούσω ποῖον τέλος ἔλαβε ποθῶ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀπέστη εἰς τὴν Πάδουαν τοῦ βίου.
Πλησίον τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου (1)
εἰς χῶρον εὐαγῆ καὶ ἱερὸν
τὸ θνητὸν σκεῦος εὔρε τάφον δροσερόν.

ΜΑΡΘΑ

Καὶ τίποτε μοὶ φέρεις;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μάλιστα. Πολύ, —

(1) Δὲν εἶναι ὁ γνωστὸς ἅγιος Ἀντώνιος, ὁ ἀναχωρητής, ἀλλ' ὁ τῆς Παδούης, συγγενῆς Γοδοφρέδου τοῦ Βουλλιῶνος, γεννηθεὶς ἐν Λισαβῶνι τῷ 1195, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι τοσοῦτον ἔθελγε διὰ τῶν διδαχῶν του, ὥστε καὶ οἱ ἰχθεῖς ἤρχοντο νὰ τὸν ἀκούσωσιν. Ἀπεβίωσε δ' ἐν Παδούῃ τῷ 1231, καὶ μετὰ δύο ἑκατονταετηρίδας συνεπληρώθη ἡ τὸ λείψανον αὐτοῦ ἔχουσα ἐκκλησία, κοσμηθεῖσα δι' ἀναγλύφων τοῦ Λομβάρδου καὶ τοῦ Σανσοβίνου.

ἂν κ' ἔχῃ δυσκολίας, — σὲ παρακαλεῖ
μνημόσυνα νὰ ψάλλῃς, ὥς κ' ἐπίσης
τριακοσίας ἄλλας παρακλήσεις.
Καθ' ὅλα τ' ἄλλα ἔχω κενὰς χεῖρας.

ΜΑΡΘΑ

Πῶς; Οὐτ' ἐν μαλαγμάτιον ἐπῆρας;
Θεόπτωχος, ἀπόκληρος τῆς μοίρας,
ποῖος ἐργάτης δὲν πεινᾷ, δὲν ἐπαιτεῖ,
διὰ ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του τί;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κυρά, λυποῦμ' ἐξ ὅλης μου καρδίας.
Ἄσωτος τῶν χρημάτων του δὲν ἦτο,
σὲ βεβαιῶ. Κ' ἐκεῖνος ἐλυπεῖτο,
μετανοῶν διὰ τὰς ἀμαρτίας.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ! τ' εἶν' ὁ κόσμος καὶ τὰ βάσανά του!
Κ' ἐγὼ θὰ στείλω εἰς τὰ κόλλυβά του.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἶσαι τοσοῦτον ἐρασμία! Χρεωστεῖς
νὰ μὴ προσμένῃς πλέον, καὶ νὰ νυμφευθῇς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ, ὄχι! Δὲν μοὶ πρέπει σύζυγος εὐθύς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σύζυγος ὄχι; Καλόν· ἔστω ἐραστής.

ὦ! Τρισευδαίμων ὅστις εἰς τὰ στήθη
πλάσματος οὕτω πανεράστου χύνεται!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Αὐτὸ δὲν εἶναι πλὴν κατὰ τὰ ἥθη.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κατ' ἥθη, παρὰ ἥθη, ὅμως γίνεται.

ΜΑΡΘΑ

ὦ! Διηγοῦ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν εἶδα εἰς τὴν κλίνην,
κόπρον σχεδόν, σαπρὰν καὶ ἀχυρίνην.
'Απέθανεν ὡς πρέπει εἰς χριστιανόν.
'Ην εἰς ἀγῶνα συνειδήσεως δεινόν.
« Μισητόν, εἶπεν, ἐμαυτὸν εὐρίσκω.
Πῶς εἶχον ἔργον καὶ γυναῖκ' ἀφήσει!
Τὸ ἐνθυμοῦμαι, φεῦ, καὶ ἀποθνήσκω.
'Εν ὅσῳ ζῇ, ὦ! θὰ μὲ συγχωρήσῃ; » —

ΜΑΡΘΑ (κλαίουσα).

Τὸν ἐσυγχώρησα. Ὁ γλυκὺς φίλος!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

« Ἄλλ' ἀντ' ἐμοῦ ἐκείνη μᾶλλον πταίει ». —

ΜΑΡΘΑ

ὦ! ψεῦδος! Εἰς τοῦ τάφου τοῦ τὸ χεῖλος!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Συχνὰ ὁ ἀποθνήσκων παραπαίει·
καὶ τοῦτο ἦτον, ἂν καλῶς εἰκάζω.
« Καιρὸν δὲν εἶχον νὰ διασκεδάζω »,
εἶπε. « Παιδιά, κ' ἔπειτ' ἄρτον δι' αὐτά!
Ναί, ἄρτον ξηρὸν μόνον, ὅχι περιττά.
Κ' ἐγὼ ἀπέμενον πολλάκις νήστης ».

ΜΑΡΘΑ

Αὐτὴ ἦν ἡ ἀγάπη του κ' ἡ πίστις;
Καὶ ἐλησμόνει κόπους, βάσανά μου;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ, πῶς; Τ' ἀνελογίζετο, κυρά μου.
« Ὅπότ' ἐκ τῆς Μελίτης ἀπηρχόμην,
ὕπὲρ συζύγου », εἶπε, « προσηυχόμην
καὶ τέκνων. Ἡ εὐχὴ μου εἰσηκούσθη.
Μεθ' ἡμῶν κέλῃς Τούρκων συνεκρούσθη,
εἰς τὸν Σουλτάνον φέρων μέγαν θησαυρόν·
καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν ὧν κ' ἐγὼ παρών,
εἶχον δικαίαν τῆς ἀνδρίας ἀμοιβήν,
λαβὼν μερίδα τῶν λαφύρων ἀκριβήν ».

ΜΑΡΘΑ

Πῶς; ποῦ; Τὴν ἔχωσέ που, Κύριέ μου;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τίς οἶδε ποῦ ἐπῆγε τοῦ ἀνέμου.
Εἰς τὸν περίπατον ἐν Νεαπόλει

κόρην ωραίαν, ξένος ὢν, ἀπήντησεν.
Ἀγάπη, ἀφοσίωσις ἦν ὅλη,
καὶ οὕτως εἰς τὸν τάφον τὸν κατήντησεν.

ΜΑΡΘΑ

ὦ τὸν κακόν ! Τὸν κλέπτην τῶν παιδίων του !
Τῶν συμφορῶν μας ἐπιλήσμων καὶ λυπῶν,
εἰς τὸν ἀρχαῖον ἐπεδόθη βίον του !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ναί, διὰ τοῦτο καὶ ἀπέθανε λοιπόν.
Ἄν ἤμην ὅπως εἴσθε τώρα, χήρα,
ἐν ἔτος πένθους θὰ ἐμαυροφόρουν,
καὶ θὰ ἐζήτουν ἔπειτα μνηστῆρα.

ΜΑΡΘΑ

Ἄ ! ὡς ἐκείνον ἄλλον θὰ ἠμπόρουν
νὰ εὕρω εἰς τὴν ἑκτασιν τοῦ κόσμου ;
Ὀλίγον κοῦφος μόνον ὁ καλός μου
πῶς ἦτον. Τόπους νὰ γνωρίζῃ ξένους
ἡγάπα, οἶνον καὶ καλὰς παρθένους·
προσέτι κύβους τοὺς κατηραμένους.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸ πρᾶγμα νὰ οἰκονομῆς ἠμπόρεις,
ὁμοίαν ἐὰν εἶχε συγκατάβασιν
κ' ἐκεῖνος πρὸς ἐκάστην σου παράβασιν.
Σ' ὀρκίζομαι ἐπὶ τοιούτοις ὅροις
ν' ἀλλάξωμεν, ἂν θέλῃς, δακτυλίδια.

ΜΑΡΘΑ

ὦ κύριέ μου, λέγετε παιγνίδια.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (κατ' ἰδίαν).

Καιρὸς νὰ τὰ καπνίσωμεν ταχέως,
πρὶν λάβῃ τὸν διάβολον σπουδαίως.

(Πρὸς τὴν Μαργαρίταν).

Πῶς ἡ ὑγεία ἔχει τῆς καρδίας ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τί ἐννοεῖνε ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ τῆς ἀφελείας !

(Πρὸς ἀμφοτέρας).

Χαίρετε.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Χαῖρε.

ΜΑΡΘΑ

Ἐν νὰ μοὶ εἰπῇτε.

Μοὶ εἶναι ἀναγκαία μαρτυρία
πῶς, πότε, ποῦ ἐτάφη καὶ ποῦ κεῖται.
Ἦγάπων πάντοτε τὴν τάξιν λίαν,
καὶ εἰς ἐφημερίδας ἀγγελίαν
νὰ ἰδῶ θέλω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὴν ἀλήθειαν ὁμοῦ
μάρτυρες δύο καθιστῶσι σεβαστήν.

Ὑπάρχει φίλος ἐπιστήθιος ἐμοῦ
Θὰ τὸν παρουσιάσω εἰς τὸν δικαστὴν·
κ' ἐδῶ τὸν φέρω.

ΜΑΡΘΑ

Ναί, ναί.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καὶ βεβαίως
θα εἶν' ἐδῶ καὶ ἡ καλὴ παρθένος ;
Ἄριστος νέος, κοσμογυρισμένος,
χαρίεις πρὸς Κυρίας, κατὰ χρέος.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἐμπρὸς τοῦ νὰ φανῶ θα κοκκινίσω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σὺ οὐδ' ἐμπρὸς ἀνάκτων νὰ ἐρυθριᾷς.

ΜΑΡΘΑ

Ἀπόψε σᾶς προσμένομεν ὀπίσω
τῆς κατοικίας, εἰς τοῦ κήπου τὰς σκιὰς.

(ΙΑ')

Ο Δ Ο Σ

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αἰ, τί; Θὰ γίνῃ; Πῶς; Θὰ ἐπιτύχῃ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄ! Εἶσαι ὄλος πῦρ. Ἀγαθῇ τύχῃ!
Ἀπόψε τὴν Μαργῶ θὰ τὴν κερδήσῃς,
σοὶ δίδω λόγον, εἰς τῆς γειτονίσσης.
Τῆς Μάρθας ταύτης ἄλλην μὴ ἐλπίζῃς ποῦ
φύσιν νὰ εὔρῃς καλητέραν μαστρωποῦ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καλόν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πλὴν καί τι παρ' ἡμῶν ζητεῖται.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὅστις λαμβάνει, δίδει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀπαιτεῖται

ἡμῶν ἡ μαρτυρία, εἰς ἀνταλλαγὴν,
ὁ τοῦ ἀνδρός τῆς σκελετὸς πῶς κεῖται
εἰς τῆς Παδούης καθηγιασμένην γῆν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Λαμπρόν ! Νὰ ἔχωμεν περιοδείας !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ ἱερᾶς ἀθώας ἀφελείας !
Μαρτύρει. Τίς ἀνάγκη νὰ ἡξεύρης ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Υγίαινε, ἂν ἄλλο τι δὲν εὔρης.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὸν ἅγιον ἰδέ τον ! Φαίνεται, θαρρεῖς
πῶς κατὰ πρῶτον τοῦτο ψευδομαρτυρεῖς.
Περὶ Θεοῦ καὶ κόσμου καὶ πλασμάτων,
περὶ ἀνθρώπων, καὶ τοῦ τί ψυχὴ καὶ νοῦς,
τετολμημένους, μετὰ στόμφου πλάττων,
ὅσάκις ἐπενόεις ὀρισμοὺς καινούς,
θὰ εὔρης, ἂν ὀλίγον ἐμβαθύνης,
πῶς περὶ τούτων πάντων εἶχες ὄσσην
καὶ περὶ Σπαθοπούλου ἔχεις γνῶσιν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σοφιστής, ψεύστης ἦσο καὶ θὰ μείνης.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ναί, ὡς ἂν ἤμην βρέφος ἄπειρον ἐγώ,
νὰ μὴν ἡξεύρω τί θὰ γίνη ἡ Μαργώ !
Τὴν πτωχὴν αὔριον θὰ δελεάσης,
θερμὰς ὀμνύων ἔρωτος ἐκστάσεις !

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐπὶ καρδίας.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ! δὲν ἀμφιβάλλω.

Προσέτι ἀφοσίωσιν μεγίστην,
ἄσβεστον φλόγα, αἰωνίαν πίστιν.

Ἐπὶ καρδίας ὅλα, χωρὶ ἄλλο.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Παῦσον. Ἐὰν στερῶμαι ὀνομάτων
ὅπως τὴν δύναμιν τῶν αἰσθημάτων
ἐκφράσω, ὅπως περιγράψω λέγων
τὸ πῦρ τὸ τὴν καρδίαν μου ἐκφλέγον,
καὶ τ' ὀνομάζω ἄπειρον, αἰώνιον,
κηρύττεις ταῦτα ψεῦδος καταχθόνιον;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ναί, καὶ δικαίως.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄκουσόν μου· μόνον
παρακαλῶ, φείδου μου τῶν πνευμόνων.
Δίκαιον ἔχει ὅστις ὅτι ἔχει
θέλει, καὶ ἔχει γλῶσσαν ἣτις τρέχει.
Διὰ πολυλογίας μὲ ζαλίζεις.
Δίκαιον ἔχεις, ἐπειδὴ ὀρίζεις.

(ΙΒ')

ΚΗΠΟΣ

(Ἡ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ περιδιαβάσει ἔχουσα τὸν βραχίονα τοῦ ΦΑΥΣΤΟΥ,
ἡ δὲ ΜΑΡΘΑ μετὰ τοῦ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΟΥΣ).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Φιλόφρων εἴσθε ὑπὲρ πάντα ὄρον.
Ἐντρέπομαι ν' ἀκούω τοὺς ἐπαίνους.
Εἶν' ἡ συνήθεια τῶν ὁδοιπόρων
νὰ φέρωνται ἐπιεικῶς πρὸς ξένους.
Εἰς ἄνδρα πολλῆς πείρας καὶ σοφώτατον
τί εἶν' ἡ ἐδική μου ὁμιλία;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐν βλέμμα σου μοὶ εἶν' ἀγαπητότατον,
ὅσον δὲν μ' εἶναι πᾶσα ἡ σοφία.

(Φιλεῖ τὴν χεῖρά της).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ! μὴ πειράζεσθε. Πῶς τὴν φιλεῖτε;
Εἶν' ἄσχημος, εἶναι πολὺ τραχεῖα.
Εἶν' αὐστηρὰ ἡ μήτηρ μου. Ζητεῖται
βαρεῖα παρ' ἐμοῦ ὑπηρεσία.

(Παρέρχονται).

ΜΑΡΘΑ

Ὅδοιπορεῖτε πάντοτε;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μοιραῖον

μοὶ εἶναι. Μέρος προσφιλές, ὦραῖον
πολλάκις μετὰ θλίψεως ἀφήνω·
ἡ τύχη μου δὲν θέλει πλὴν νὰ μείνω.

ΜΑΡΘΑ

Ἐν ὅσ' ὁ βίος ἀνθηρὸς εἶν' ἔτι,
αὐτὸ τὸ πήγαιν' ἔλα ἐπιτρέπεται.
Ἄλλ' ὅταν τὰ κακὰ ἀρχίζουν ἔτη,
μόνος τοῦ τάφου τὴν ὁδὸν νὰ τρέπεται
οὐδεὶς ἀποφασίζει ποτέ, βλέπετε.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Φρίττων μακρόθεν εἰς τὸ μέλλον ἀφορῶ.

ΜΑΡΘΑ

Λάβετε μέτρα, Κύριέ μου, ἐν καιρῷ.
(Παρέρχονται).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ὅστις δὲν βλέπει, δὲν ἀργεῖ νὰ λησμονῇ.
Φιλόφρονα σᾶς βλέπω τόσον κ' εὐγενῇ·
ἀλλ' ἔχετε ἄλλους πολλοὺς γνωρίμους
πλέον ἀφ' ὅ,τι εἶμ' ἐγὼ φρονίμους.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πίστευσον ὅτι εἶν' ἡ φρόνησίς των
μικροφροσύνη καὶ κενοδοξία.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πῶς;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Οἱ ἄθῳοι ἀγνοοῦσι τίς των
ἡ ἱερά, πολύτιμος ἀξία·
ἡ μετριοφρων τάσις ὑποκλίσεως
πῶς εἶναι δῶρον εὐεργέτου φύσεως. . .

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Θὰ μ' ἐνθυμῆσθε καὶ στιγμάς; ὦ! εἰς ἐμέ
δι' ἐνθυμήσεις καιρὸς μένει ἀποχρών.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἶσαι πολλάκις μόνη;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Εἶναι πενιχρὸν
τὸ οἶκημά μας· ὅλαι μου πλὴν αἱ στιγμαὶ
ἀφιεροῦνται εἰς τὰς ἐργασίας.
Δὲν ἔχομεν ἡμεῖς ὑπηρετρίας.
Ἐγὼ ἡμέραν νύκτα μαγειρεύω,
πλύνω, κεντῶ καὶ ράπτω καὶ παστρεύω.
Καλὰ τὰ θέλ' ἡ μήτηρ ὅλα, καθαρὰ·
κ' εἶν' αὐστηρά.
Ἄλλως νὰ ζῶμεν ἴσως μᾶς ἀνῆκεν,
ὅχ' εἰς στερήσεις κ' εἰς στενοχωρίαν,
διότι ὁ πατήρ μου μᾶς ἀφῆκεν
οὐχὶ ἀσήμαντον περιουσίαν,
τὸν μικρὸν κῆπον, τὴν μικρὰν οἰκίαν.

Τώρα πρὸ πάντων μ' εἶναι ἡ ζωὴ νεκρά.
 Ὁ ἀδελφός μου εἶναι στρατιώτης·
 ἡ ἀδελφή μου μᾶς ἀπέθανε μικρά.
 Τί βάσανα ὑπέστην! Ἀθλιότης!
 Διπλᾶ ἄς ἦσαν, ἂν ἀπὸ τὴν νόσον
 τὴν ἔσωζον. ὦ! τὴν ἡγάπων τόσον!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄγγελος ἦτον ἐὰν ἦτον ὅπως σύ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Κ' ἡ ἀδελφή μου πῶς μ' ἡγάπα ἡ χρυσῇ!
 Τὴν εἶχον ἀναθρέψει. Τὸν πατέρα
 εἶχομεν ἀπολέσει πρίν· καὶ τῆς μητρὸς
 πῶς ἡ ἐσχάτη ἔφθασεν ἡμέρα
 ὅτ' ἐγεννήθη, ἐφοβεῖτ' ὁ ἱατρός.
 Ὡς δ' ἱατρεύθη βαθμηδόν, μὲ τὸν καιρόν,
 δὲν ἦτον τρόπος νὰ βυζάξῃ τὸ μωρόν,
 καὶ τρέφουσά το ἐγὼ γάλα καὶ νερόν,
 τὸ ἠϋξήσα, καὶ ἔγιν' ἐδικόν μου.
 Πῶς εἰς τοὺς κόλπους μου τὸ φίλτατόν μου
 ἐσκίρτα καὶ γελῶν ἐχοροπήδα!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πολλήν, γλυκεῖαν τοῦτο σ' ἔδιδε χαράν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Χαράν βεβαίως, ὅμως καὶ φροντίδα.
 Πλησίον μου τὴν νύκτα ὅλην ἦτο·
 καὶ ἅμα ἐκινεῖτο,

νὰ ἐξυπνήσω ἔπρεπε πᾶσαν φοράν,
 νὰ τραγωδῶ καὶ νὰ τὸ ναννουρίζω,
 ὁσάκις ἔκλαιε, νὰ τὸ ποτίζω,
 νὰ τὸ χορεύω, νὰ τὸ τριγυρίζω,
 καὶ ὡς ἐξημερώση, νὰ τὸ πλύνω·
 καὶ εἰς τὴν ἀγοράν, καθὼς τ' ἀφήνω !
 καὶ ἔπειτα εὐθὺς τὸ μαγειρεῖον !
 πρωί, ἐσπέρας, πάντα μου τὸν βίον.
 Αὕτῃ δὲν εἶναι ζωὴ τόσον ἀρεστή,
 κ' ἡ ἡσυχία μετ' αὐτὴν μ' εὐχαριστεῖ.

(Παρέρχονται).

ΜΑΡΘΑ

Αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες ! Νὰ πεισθῇτε
 οἱ φαντασμένοι ἄνδρες θὰ θελήσετε ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἶν' ἰδικόν σας ἔργον νὰ μᾶς πείσετε.
 Δοκίμασον. Τί ἄλλο ἀπαιτεῖται ;

ΜΑΡΘΑ

Λοιπόν, καμμι' ἀκόμη δὲν εὐρέθη ;
 Ὡς τώρα ἡ καρδιά δὲν ἐδέθη ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Γυνὴ χρηστή, ἰδία κατοικία,
 θησαυρὸς εἶναι, λέγ' ἡ παροιμία.

ΜΑΡΘΑ

Λέγω, δὲν εἵχετε ποτὲ ὀρέξεις ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μοὶ ἦσαν ὅλαι παντοῦ, πάντοτ' εὐγενεῖς.

ΜΑΡΘΑ

Λέγω, σπουδαίως ὅταν θὰ ἐκλέξης. . .

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Νὰ παίξῃ πρὸς γυναῖκα δὲν τολμᾷ κάνεις,

ΜΑΡΘΑ

Δὲν μ' ἐννοεῖτε.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μὲ λυπεῖ, φιλτάτη.
Πλὴν ἐννοῶ πῶς εἶσθ' εὐγενεστάτη.
(Παρέρχονται).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὡς ἦλθον εἰς τὸν κῆπον μ' ἀνεγνώρισας,
ἄγγελε ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Εἶδες πῶς ἐτήρησα σιγήν,
κ' ἔρριψα βλέμμα φοβισμένον εἰς τὴν γῆν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ θέλεις μου τὴν τόλμην συγχωρήσει,
ἢ τὴν αὐθάδειάν μου ἐσυγχώρησας,
κατὰ τὴν ἔξοδον τῆς ἐκκλησίας ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Μοὶ ἔδωκέ τινας ἀνησυχίας.
 Ποτὲ δὲν μ' εἶχέ τις κακολογήσει.
 Ἄ! εἶπον, ἴσως εὖρέ σου τοὺς τρόπους
 αὐθάδεις ἢ ἀσέμνους ἢ ἀτόπους,
 καὶ ἐφαντάσθη πῶς τοιαύτη κόρη
 εὐκόλως ὅ,τι δῆποτ' ἐσυγχώρει.
 Ἀλλὰ μ' ἐκίνει δὲν ἡξεύρω κ' ἐγὼ τί,
 συμπάθειαν ἀμέσως νὰ σοὶ δώσω·
 καὶ πῶς θυμόνω ἡσθανόμην, διατί
 κατὰ τοῦ τρόπου σου νὰ μὴ θυμώσω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Φιλτάτη!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄφες.

(Κόπτει λευκάνθεμον καὶ μαδεῖ κατὰ σειράν τὰ φύλλα του).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀνθοπλόκον παίζεις;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ναί, παίζω,

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ! μὴ μὲ περιπαίζης.

(Μαδεῖ καὶ ψιθυρίζει).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί ψιθυρίζεις ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (μετά φωνῆς ταπεινῆς).

Μ' ἀγαπᾷ. Δὲν μ' ἀγαπᾷ. Μ' ἀγαπᾷ. Δὲν μ' ἀγαπᾷ.

(Τὸ τελευταῖον φύλλον μαδοῦσα, καὶ περιχαρῆς).

Μ' ἀγαπᾷ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Βλέπεις ; Ὁ χρησμὸς δὲν σιωπᾷ.
Ἐνόησας τί λέγουν τ' ἄνθη ; Σ' ἀγαπᾷ.

(Λαμβάνει τὰς δύο τῆς χειρᾶς).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ ! τρέμω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μή, μὴ τρέμῃς· καὶ τὸ βλέμμ' αὐτό,
ἡ χεὶρ τὴν χεῖρα θλίβουσα, ἃς σοὶ εἶπῃ
ὅ,τι αἱ λέξεις δὲν ἐκφράζουσι ποτέ.
ὦ ! Ὅλος τις νὰ δίδηται, κ' αἰώνιον
ν' ἀπολαμβάνῃ αἶσθημα μακάριον !
Αἰώνιον !
Τὸ τέλος τοῦ θᾶ ἦν ἀπελπισία.
Τέλος ; ὦ ὄχι, ὄχι ποτὲ τέλος (1).

(Ἡ Μαργαρίτα τῷ σφίγγει τὰς χειρᾶς· ἔπειτα δ' ἀποσπᾶται καὶ φεύγει τρέχουσα.
Ὁ Φαῦστος μένει σύννους ἐπὶ στιγμὴν, καὶ ἔπειτα τὴν ἀκολουθεῖ).

ΜΑΡΘΑ (ἐρχομένη).

Νυχτόνει.

(1) Τὸ χωρίον ἀνομοιοκατάληκτον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὦρα χωρισμοῦ πλησίον.

ΜΑΡΘΑ

Πολὺ ἀκόμῃ ἤθελον νὰ μείνετε·
νὰ σᾶς εἰπῶ πλήν, τοῦτο τὸ χωρίον
εἶναι κακόν· χειρότερον δὲν γίνεται.
Καθεὶς νὰ μάθῃ μόνον καταγίνεται
τί πράττει καὶ τί λέγει ὁ πλησίον.
Ἄς εἶναί τις διαγωγῆς τιμίας·
γίνεται θῦμα τῆς κακολογίας.
Καὶ τὸ καλόν μας ζευγος;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὦς πτηνὰ δειλὰ
ἐκρύβησαν εἰς τὰς δενδροστοιχίας.

ΜΑΡΘΑ

Φαίνεται ἔχει κλίσιν πρὸς αὐτήν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀλλὰ
κ' ἐκείνη. Οὐτ' ὁ κόσμος τρέχει καὶ κυλᾷ.

(ΙΓ')

ΟΙΚΙΣΚΟΣ ΕΝ ΤΩ ΚΗΠΩ

Η ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(εἰσπηδᾷ, κρύπτεται ὀπίσω τῆς θύρας, καὶ τὰς ἄκρας τῶν δακτύλων ἐπὶ τῶν χειλέων, βλέπει διὰ τῆς ῥαγάδος).

Ἔρχεται.

ΦΑΥΣΤΟΣ (εἰσελθών).

Μὲ ἠπάτησας, δολία!

Σὲ ἡῦρα. (Τὴν φιλεῖ).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(τὸν λαμβάνει ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῷ ἀποδίδει τὸ φιλημα).

Φίλε! Φίλη μου καρδιά!

Ο ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (κρούει τὴν θύραν).

ΦΑΥΣΤΟΣ (κτυπᾷ τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδός).

Τίς;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Φίλος.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ζῶον!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Φεύγωμεν. Εἶν' ὥρα.

ΜΑΡΘΑ (ἐπερχομένη).

Ναί, εἶν' ἐξώρας.

ΦΑΥΣΤΟΣ (τῇ Μαργαρίτᾳ).

Συνοδεύω τώρα
ὑμᾶς;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἡ μήτηρ . . . Χαῖρε.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Χαῖρε!
Χωριζόμεθα!

ΜΑΡΘΑ

Ὅμοίως.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Καὶ μεταβλεπόμεθα.

(Ἀπέρχονται ὁ Φαῦστος καὶ ὁ Μεριστοφελής).

Τί ἄνθρωπος, καὶ ποῖον πνεῦμα, οὐρανέ!
Τί δὲν ἤξεύρει νὰ σκεφθῇ καὶ νὰ εἰπῇ!
Κ' ἐγὼ ἐμπρός του στέκομαι, — τί ἐντροπή! —
κ' εἰς ὅ,τι ἂν μοὶ λέγῃ λέγω πάντα ναί.
Ἀμαθὴς εἶμαι, « ἀφελὴς παιδίσκη »,
ὥς μὲ καλεῖ. Τί εἰς ἐμὲ εὕρισκει;

ΔΑΣΟΣ ΚΑΙ ΣΠΗΛΑΙΟΝ (1)

ΦΑΥΣΤΟΣ (μόνος).

Υψηλὸν πνεῦμα, πάντα μοι ἐδώρησας
 δι' ἃ ἠὺχθήτην, καὶ οὐχὶ ματαίως
 μοι ἐπεφάνης ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογῶν.
 Τὴν λαμπρὰν φύσιν μ' ἔδωκας εἰς κράτος,
 τὴν αἰσθησὶν καὶ τὴν ἀπόλαυσίν της,
 οὐχὶ δὲ μόνον τὸν ψυχρὸν της θαυμασμόν.
 Εἰς τὸν βαθύν της κόλπον μοι ἐπέτρεψας
 νὰ ρίψω βλέμμα, ὥς εἰς κόλπον φιλικόν.
 Μοὶ παριστᾷς τῶν ζώντων πάντων τὴν σειράν,
 κ' ἐντὸς ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ φυτῶν
 τοὺς ἀδελφούς μου μοὶ δεικνύεις τοὺς κοινούς·
 καὶ ὅταν εἰς τὸ δάσος βρέμη καταιγίς,
 κορμούς γιγαντιαίους καταρρίπτουσα
 ἐπὶ κορμῶν γειτόνων, καὶ αὐτοὺς συνθλᾷ,
 καὶ στένωσιν οἱ λόφοι εἰς τὴν πτῶσίν των,
 εἰς ἀσφαλὲς μὲ φέρεις τότε σπήλαιον·
 εἰς ἑμαυτὸν ἐμβλέπω, καὶ θαυμάσια
 κρυπτὰ ἐντός μου μοὶ ἀποκαλύπτονται·
 καὶ ἂν ἐπάνω ἀνατέλλῃ ἱλαρά,
 πραεῖα ἢ σελήνη, προσφοιτῶσί μοι
 ἐκ βράχων, ἐκ τῶν θάμνων ἀποσπώμενα,
 τοῦ πρώην κόσμου ἀργυρᾶ ἰνδάλματα,

(1) Ἡ σκηνὴ αὕτη ἀνομοιοκατάληκτος ἐν τοῖς κατ' ἀρχὰς (1790) ἐκδοθεῖσιν ἀποσπάσμασι δὲν κατεῖχε τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλ' εἶπετο μετὰ τὴν σκηνὴν (ΙΖ) « εἰς τὴν βρύσιν ».

τῆς θεωρίας τὸ πικρὸν πραΰνοντα.

Ὅτι οὐδέν τι παρ' ἀνθρώποις ἐντελές
ἀναγνωρίζω. Σύντροφον πρὸς τὰς τρυφάς,
δι' ὧν πλησίον ἀναβαίνει τῶν Θεῶν,
μοὶ ἔδωκας, τοῦντεῦθεν ἀναπόφευκτον,
εἰ καὶ ψυχρόν, αὐθάδη, καὶ πρὸ ἑμαυτοῦ
πολλάκις ταπεινοῦντά με, τὰ δῶρά σου
διὰ μιᾶς πνοῆς του μηδενίζοντα.
Αὐτὸς ἐντός μου πῦρ ἐξάπτει ἄγριον
πρὸς τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο πλάσμα καλλονῆς.
Οὕτως ἐκ πόθων μεταπίπτω εἰς τρυφάς,
κ' ἐκ τῶν τρυφῶν εἰς πόθους πάλιν φέρομαι.

(Εἰσέρχεται ὁ ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὰς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς καθὼς ποθεῖς
ἔδρεψας; Ἔως πότε ἐξακολουθεῖς;
Ἡ δοκιμὴ καλὴ· πλὴν τελευταῖον
νὰ δοκιμάσης πρέπει καὶ τι νέον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἶθε νὰ εἶχες ἄλλην ἐργασίαν,
παρ' ἀνενδότως νὰ μὲ βασανίζης!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καλόν, καλόν· σ' ἀφήνω ἡσυχίαν,
καὶ περιττὸν νὰ μοὶ τὸ ἐνθυμίζης.
Ἄν ἀπολέσω σύντροφον τόσον σκαιόν,
μεγάλῃ δὲν θὰ εἶναι ἡ ζημία μου.
Ἡμέραν νύκτα, ἀνιῶν καὶ κατιῶν

νὰ τῷ ἀρέσκω εἶν' ἡ λειτουργία μου·
πλὴν μὲ ἀφήνει καὶ νὰ μάθω τί ζητεῖ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐξακολουθεῖ οὕτω. Βλέπεις, ἀπαιτεῖ
εὐγνωμοσύνην ὅτι μὲ βαρύνει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἶ, δὲν μοὶ λέγεις, πτωχὸν τέκνον τῆς γῆς, τί
ἤθελες, ἂν ἐγὼ δὲν ἤμην, γίνει;
Τὰ τερατεύματα τῆς φαντασίας
σοὶ ἐθεράπευσα μετὰ προνοίας.
Χεῖρ' ἂν δὲν σ' εἶχον βοηθείας δώσει,
θενὰ τὰ εἶχες πρὸ πολλοῦ τεντώσει.
Τί εἰς μυχοὺς ἐνθάπτεσαι σπηλαίων,
ὥς νυκτικόραξ εἰς ἐρήμους κλαίων,
ζῆς ὥς χελώνη, ἐξ ἰκμάδος μόνον
τῶν βράχων καὶ τῶν θάμνων τῶν δρυμόνων;
Βίος γλυκὺς τῷ ὄντι, θελκτικώτατος!
ὦ! Εἶσαι καὶ θὰ μείνης λογιώτατος.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μήπως ἠξεύρεις τί εὐδαιμονίαν
ἐδῶ, εἰς ταύτας τὰς ἐρήμους εὔρον;
Διάβολος θὰ ἦσο ἂν, ἠξεύρων,
δὲν μοὶ ἐτάραττες τὴν εὐτυχίαν;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Υπέργειος τῷ ὄντι βίος, ἐκλεκτός,
ν' ἀγρυπνῆς μόνος εἰς τὴν πάχνην τῆς νυκτός,

γῆν, οὐρανὸν ἐντός σου περισυνελών,
ἐγκαταδύων εἰς τῆς γῆς τὸν μυελόν,
τὸ ἄτομόν σου ἐξογκώσας εἰς Θεόν,
ἐν σοὶ τὴν πλάσιν τῶν ἕξ κλείων ἡμερῶν,
ν' ἀνοίγῃς τὴν καρδίαν εἰς τὸ πᾶν, ἐρῶν,
νὰ λησμονῇς τῆς γῆς σας τὸν θνητὸν υἱόν,
καὶ τέλος πάντων, τῆς γραφῆς τὸ κάτω
νὰ εἶναι ὅλων τούτων τῶν θεωριῶν
τὸ τί, δὲν λέγω. (Μετ' ἀσέμνου σχήματος).

Σιωπὴν φυλάττω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄναιδῃ!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τοῦτο τὸ σεμνόν σου « ἀναιδῇ »
δικαίως λέγεις, καὶ θυμόνεις, ἐπειδὴ
τὰ σεμνὰ ὦτα ἀποτροπιάζονται
ὅ,τι καρδίαι, καὶ σεμναί, ἀσπάζονται.
Προθύμως σὲ ἀφήνω, ἂν σ' ἀρέσῃ,
ἐκ τοῦ ἰδίου ψεύδους σου ν' ἀλίσκεσαι.
Πολὺ πλὴν τοῦτο δὲν θὰ διαρκέσῃ.
Ἦδ' εἰς ὑγείαν πλήρη δὲν εὕρισκεσαι·
καὶ ἂν ἐν τῇ αὐτῇ ἐμμείνῃς θέσει,
παραπροσύνης θῦμα θέλεις πέσει.
Ἄλλ' ἄλλις τούτων. Ἡ καλή σου, θλιβερά
κάθεται ἔνδον, εἰς στενοχωρίαν.
Σοῦ μόνου πλήρη ἔχει τὴν καρδίαν,
σοῦ βλέπει μόνην τὴν εἰκόνα, σοῦ ἐρᾷ.
Ὡς χεῖμαρος χιόνος λυομένης
τὸ αἰσθημὰ σου εἶχε πλημμυρήσει·

ὁ ἔρως σου τὴν εἶχε κατακλύσει.
 Πλὴν, χεῖμαρε, στειρεύσας τῶρα μένεις.
 Ἄντὶ ὁ μέγας κύριος τὰ δάση
 νὰ ἔχῃ θρόνον του καὶ κατοικίαν,
 καλῆτερον νὰ σπεύσ' εἰς τὴν ἀθλίαν,
 ἥτις τὸν νοῦν της φόβος μήπως χάσῃ,
 μικρὰν νὰ φέρῃ καὶ παρηγορίαν.
 Ὁ καιρὸς βαίνει δι' αὐτὴν βῆμα βραδύ.
 Τὸ βλέμμα ἀτενὲς εἰς τοὺς αἰθέρας,
 ἀκολουθεῖ τὰ νέφ' εἰς τοὺς ἀέρας,
 καὶ « ὦ! πτηνὸν νὰ ἦμην! » γλυκοτραγωδεῖ (1)
 τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας,
 χαίρει, λυπεῖται καὶ γελά καὶ κλαίει,
 ὅμως ἐντός της ἔρως λαῦρος καίει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ ὄφεις, ὄφεις!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (κατ' ἰδίαν).

Θὰ σ' ἐμπλέξω ὅπως δεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀπελθ' αἰσχρέ! Τὴν κόρην τὴν γλυκεῖαν
 ποτὲ νὰ ὀνομάσῃς μὴ τολμήσῃς,
 καὶ μὴ ἐμβάλης εἰς ἐπιθυμίαν
 αὐτῆς τὰς παραφόρους μου αἰσθήσεις.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πῶς τὴν ἀφῆκας πλὴν αὐτὴ δοξάζει,
 καὶ πιθανόν πως τοῦτο ὁμοιάζει.

(1) Δημοτικὸν γερμανικὸν ᾄσμα.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πλησίον μου, εἰ καὶ μακράν, ἡ φίλη
μοὶ εἶναι, θὰ μοὶ μείνη διὰ βίου.
Ζηλεύ' ὥς καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου
ὃ ψαύουσι τὰ ῥόδινά της χεῖλη.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καθὼς κ' ἐγὼ τὰ δίδυμα ἐκεῖνα
ἐζήλευσα, τὰ βόσκοντα εἰς κρῖνα (1).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μαστροπέ, φύγε!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐν ὀργῇ ὁμῖλει·
ἐγὼ γελῶ. Ὁ πλάσας ἄρρεν, θήλυ,
τὴν εὐγενῆ ὥρισε λειτουργίαν,
τὴν χορηγοῦσαν φίλην εὐκαιρίαν.
Ἐλθέ. Τί θέλουν θρῆνοι; Ὑπαγε εὐθὺς
εἰς τῆς καλῆς σου φίλης τὴν οἰκίαν,
ὅχ' εἰς ἀγκάλας τοῦ θανάτου νὰ ῥιφθῇς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Χαρὰ Θεοῦ, ναί, εἶναι ἡ ἀγκάλη της,
καὶ ὅλος φλόξ ἀνάπτω εἰς τὰ κάλλη της.

(1) Κατὰ Σολομ. Δ, 5, καθ' ὅσον τὸ βιβλίον τοῦ Σολομῶντος ἦν ἐκ τῶν ὀλίγων, ὧν τὴν ἀνάγνωσιν ἐπέτρεψε, κατὰ τὴν παράδοσιν, τῷ Φαύστῳ τὸ μετὰ τοῦ διαβόλου συμβόλαιον αὐτοῦ Ἀντὶ ῥόδων τοῦ γερμ. πρωτοτύπου, ὁρθότερα ἐνόμισα τὰ κρῖνα τοῦ Σολομῶντος.

Ἄλλ' ἐννοῶ πόσον δεινὴ ἡ πάλῃ της.
 Φυγὰς ἐγώ, δασοπλανὲς θηρίον,
 μωρῶς, ἀσκόπως σπαταλῶ τὸν βίον,
 ὡς χεῖμαρος εἰς βράχους τῶν ὀρέων
 θραυόμενος, κ' εἰς τὰς ἀβύσσους ῥέων.
 Αὐτὴ δ' αἰσθήσεις παιδικῶς ἀμβλείας
 ἔχουσα, ἔνδον ταπεινῆς οἰκίας
 τῶν Ἀλπεων ἡρέμους ἔξ' ἡμέρας.
 Τοῦ κόσμου κέντρον τ' ἦν αὐτὴ καὶ πέρας.
 ὦ! εἰς ἐμὲ δὲν ἤρκει τὸν θεομισῆ
 τοὺς βράχους εἰς τὸ στῆθος μου νὰ θλίβω
 κ' εἰς τὰς ἀγκάλας μου νὰ τοὺς συντρίβω,
 ἀλλ' ἔπρεπε νὰ πέσης θυμὰ μου καὶ σύ,
 θυμὰ τοῦ ἄδου δὲ ἡ σὺ εἰρήνη!
 Δαῖμον, τὸν χρόνον θέλεις καὶ βραχύνει;
 Ἄς γίνῃ ὅ,τι πέπρωται νὰ γίνῃ.
 Ἡ συμφορὰ της ἐπ' ἐμὲ ἄς κρημνισθῇ,
 καὶ μετ' ἐμοῦ κ' ἐκείνη ἄς ἀπολεσθῇ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αἶ, πάλιν πῦρ καὶ φλόγας! Ἄφρον, σπεῦσ' ἐντός,
 ὁμίλει πρὸς αὐτὴν καὶ παρηγόρει.
 Ἄν' ἔξοδον δὲν βλέπῃ ἀπλῇ κόρῃ,
 νομίζει πῶς τὸ τέλος ἦλθε τοῦ παντός.
 Ζήτ' ὁ ἀτρόμως, θαρράλέως βαίνων!
 Αἶ! Εἶσαι δὰ καὶ σὺ τοῦ διαβόλου.
 Οὐδεὶς γελοιωδέστερος ἐπὶ τοῦ κόσμου ὅλου
 ὑπὲρ διάβολον ἀπηλπισμένον.

(ΙΕ')

ΔΩΜΑΤΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΓΩΣ

Η ΜΑΡΓΩ (μόνη παρὰ τὸ ῥοδάνιον) (1).

Γογγύζ' ἡ καρδία μου,
ἐσβέσθ' ἡ εἰρήνη.

Μακράν, αἰωνίως
μακράν μου θὰ μείνη.

Τὸ φῶς εἶναι σκότος
αὐτὸς ὅταν λείπη,
ἡ γῆ μ' εἶναι τάφος,
κ' ἡ ὑπαρξίς λύπη.

Πτωγὴ κεφαλὴ μου
σ' ἐσκότισε ζάλη.

Ὁ νοῦς ἐσαλεύθη,
τὸ πνεῦμα ἐσφάλη.

Γογγύζ' ἡ καρδία μου,
ἐσβέσθ' ἡ εἰρήνη.

Μακράν, αἰωνίως
μακράν μου θὰ μείνη.

Ἐντὸς τῆς οἰκίας
ἢ ἔξω κυττάζω,
ἐκεῖνον γυρεύω,
ἐκεῖνον φωνάζω.

(1) Ὁ Γαῖτης ἐν ἐπιστολῇ του μνημονεύει ὅτι τὴν Μαργαρίταν, τὴν ἀγαπητὴν τῶν ἐφηδικῶν ἡμερῶν του, εὔρε ποτὲ καθημένην εἰς τὸ ῥοδάνιον.

ΓΑΙΤΟΥ, ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἡ εὐχαρις ὅψις
τὸ ἀνάστημά του
τὸ λάμπον του βλέμμα,
τὸ μειδίαμά του,
καὶ ἡ λαλιά του
ἡ ὅλη μαγεία,
κ' ἡ χεὶρ ἡ γλυκεῖα!
ὦ, τὸ φίλημά του!

Γογγύζ' ἡ καρδιά μου
ἐσβέσθ' ἡ εἰρήνη.
Μακρὰν αἰωνίως
κ' ἐκείνη θὰ μείνη.

Τὸν θέλω νὰ ἔλθῃ
νὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν,
καὶ νὰ τὸν ἐγκλείσω
εἰς φίλην ἀγκάλην.

Καὶ νὰ τὸν κρατήσω,
καὶ νὰ τὸν φιλήσω,
καὶ στῆθος πρὸς στῆθος
τὸ πνεῦμα ν' ἀφήσω.

(ΙΣΤ')

ΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ καὶ ΦΑΥΣΤΟΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ὑπόσχεσαι, Ἑρρίκε;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὅ,τι ἤμπορῶ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Περὶ θρησκείας δὲν μοὶ λέγεις πῶς φρονεῖς ;
Καλὸς ὡς σὺ δὲν εἶναι ἄνθρωπος κἀνείς,
ἀλλὰ θερμὸς δὲν εἶσαι πρὸς αὐτήν, θαρρῶ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄφες αὐτά. Πῶς σ' ἀγαπῶ γνωρίζεις.
Τὸ αἷμά μου σοὶ δίδω· μὲ ὀρίζεις.
Καθεὶς πλήν ἅς λατρεύῃ ὡς αὐτῷ δοκεῖ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄλλ' ἀπαιτεῖται πίστις· τοῦτο δὲν ἄρκεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ναί ; λέγεις ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πείθου· ἀμελεῖς τὰ κύρια.
Δὲν εὐλαβεῖσαι τ' ἄχραντα μυστήρια.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς ὄχι ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Δὲν ὑπάγεις ἐκ καρδίας
εἰς τοῦ πνευματικοῦ, εἰς λειτουργίας.
Πιστεύεις εἰς Θεόν ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ τίς, ὦ νέα,
νὰ εἰπῇ ὅτι εἰς Θεὸν πιστεύει

τολμᾷ; Σοφὸν ἐρώτα κ' ἱερέα,
καὶ ἡ ἀπάντησίς των εἶναι χλεύη.

MARGARITA

ὦ! δὲν πιστεύεις.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Φίλη μου ωραία,
τὴν ἔννοιάν μου οὕτω μὴ παρεξηγῇς.
Τίς, ὁ προφέρων τ' ὄνομά του ἐπὶ γῆς,
ὅτι πιστεύει θὰ ὁμολογήσῃ;
Τίς δ' ἐκ τῶν κεκτημένων αἰσθημα, ἐστὶ
τὴν τόλμην ἔχων νὰ εἰπῇ πῶς ἀπιστεῖ;
Ὅ τὰ πάντα ἐγκλείων,
ὁ τὰ πάντα συνέχων,
δὲν ἐγκλείει, συνέχει
σὲ κ' ἐμὲ κ' ἑαυτόν;
Ὁ οὐρανὸς ἐπάνω δὲν κυρτοῦται;
δὲν ἴσταται ἡ γῆ ἐμπέδως κάτω;
Στίλβοντες πρᾶως δὲν διαπορεύονται
αἰώνιοι ἀστέρες τὸ στερέωμα;
Τοὺς ὀφθαλμούς μου δὲν βυθίζω εἰς τοὺς σούς;
Τὰ πάντα, ὅσα πέριξ, δὲν ἐμβαίνουνσι
εἰς τὴν ψυχὴν σου αἰσθητὰ καὶ νοητά,
κ' ἐν μυστηρίῳ ἀοράτως ὁρατὰ
τὸν κόσμον ἀενάως δὲν ὑφαίνουσι;
Δι' αὐτῶν πλήρου τὴν καρδίαν πᾶσάν σου·
καὶ ὅταν ἐκχειλίζῃ ἐξ εὐτυχιῶν,
ὥς βούλεσαι τὸ αἰσθημά σου κάλει,
καρδίαν, εὐτυχίαν, ἔρωτα, Θεόν!

Ἐγὼ δὲν ἔχω οὐδ' εὐρίσκω ὄνομα.
Τὸ πᾶν οὐδὲν εἶν' ἄλλο εἰμὴ αἴσθημα.
Τὸ ὄνομα εἶν' ἦχος μόνον ἄσημος,
εἶναι καπνός, τὰ φῶτα τ' οὐρανοῦ θολῶν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ὅ,τι μοὶ λέγεις εἶν' ὠραῖον καὶ καλόν.
Ὁ ἱερεὺς αὐτὰ σχεδὸν μᾶς λέγει,
μόνον ἐκφράσεις ἄλλας πῶς ἐκλέγει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Αὐτὰ πᾶς' αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων
ὕπὸ τὸν ἥλιον, εἰς πάντα τόπον,
λέγουν κατ' ἴδιον ἐκάστη τρόπον.
Διατί ὅχι κατὰ τὸν ἐμὸν κ' ἐγώ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ναί, ὡς τὸ λέγεις, πιθανὸν τ' ὁμολογῶ.
Πλὴν πάντοτε φοβοῦμαι πῶς χωλαίνει τί.
Χριστιανὸς δὲν εἶσαι.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ ἀγαπητή!

Παιδίον!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Θέλω ἀληθῶς σοὶ τὸ εἰπεῖ,
ὁ σύντροφος ὃν ἔχεις ὅτι μὲ λυπεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς τοῦτο λέγεις;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πῶς ὁ σύντροφος αὐτὸς
ἐκ βάθους τῆς καρδίας μ' εἶναι μισητός.
Ποτέ μου δὲν ἤσθάνθην τὴν ἀποστροφὴν
ἣν εἰς ἐκείνου τὴν ἀπαίσιον μορφήν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! Θέλεις, φίλη τρυφερά, τὸν φοβηθῇ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄμα τὸν βλέπω, κυματεῖ τὸ αἷμά μου.
Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εἶμαι ἄλλως ἀγαθή.
Ἄλλ' ὥς εἰς σέ φέρω ποθοῦν τὸ βλέμμα μου,
τὸ στρέφω μετὰ φρίκης πρὸς αὐτὸν δειλῆς·
καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν νομίζω πονηρόν.
Ἐὰν ἀδίκως, ἔστω ἄν' ὁ συγχωρῶν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἡξεύρεις πῶς δὲν εἶναι πάντες ἐντελεῖς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Νὰ ζῶ δὲν θέλω ὅπου εἶν' αὐτὸς παρών.
Ὡς εἰς τὴν θύραν τὸν ἰδῶ ἐμβάντα,
τὸ βλέμμα του, ἐκφράζον εἰρωνίαν,
ὀργίλον ἀγριαίνει, καὶ πρὸς πάντα
ψυχρὰν δεικνύει ἀδιαφορίαν,
ὥς ἂν τῷ εἶχεν εἰς τὸ πρόσωπον γραφῇ
πῶς ν' ἀγαπήσῃ ἄνθρωπον ἀδυνατεῖ.
Εἰς τὸν βραχίονά σου ἂν μέ φέρῃς, τί

θερμὸν ἐντός μου αἶσθημα, ποία τρυφή!
ἐν ᾧ μὲ καταθλίβ' ἡ παρουσία του.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ ἄγγελέ μου, ψυχογνώστρια σοφή!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τόσον μ' ἐξάπτ' ἡ φυσιογνωμία του,
ὥστε καθὼς τὴν βλέπω, θὰ σοὶ τὸ εἰπῶ, —
νομίζω ὅτι παύω τοῦ νὰ σ' ἀγαπῶ.
Παρὼν ἂν εἶναι, προσευχὴν ἀδυνατῶ
νὰ κάμω. Τρόμος κατατρώγει με βαθύς.
Κ' εἰς σέ, Ἐρρίκε, δὲν συμβαίνει τὸ αὐτό;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σύμπτωμα εἶναι φυσικόν. Ἀντιπαθεῖς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πρέπει ν' ἀπέλθω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δὲν θὰ ἡμπορέσω
ποτέ, κρατῶν σε εἰς τὸν κόλπον μου σφικτήν,
τὰ στήθη, τὰς ψυχὰς μας νὰ συνδέσω;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄν μόνη ἐκοιμώμην, ἤθελ' ἀνοικτὴν
τὴν θύραν μου τὴν νύκτ' αὐτὴν ἀφήσει·
ἀλλ' ἐλαφρὰ ἡ μήτηρ μου κοιμᾶται

πλησίον μου, καὶ ἂν μᾶς ἐννοήσῃ,
στιγμὴν ζωῆς κάνεις δὲν μ' ἐγγυᾶται.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἰδού, φιλτάτη, αὕτη ἡ φιάλη.
Θάρρ'. Εἰς τὸν οἶνον τῆς μητρὸς τρεῖς μόνας
ἐὰν σταλάξῃς ἐξ αὐτῆς σταγόνας,
εἰς βαθὺν ὕπνον θέλουν τὴν ἐμβάλει.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Πράττ' ὅ,τι λέγεις καὶ οὐδὲν ἀλλάζω.
Ἄλλὰ δὲν φέρει κίνδυνον, πιστεύω;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς κίνδυνον, ἀφ' οὗ τὸ συμβουλεύω;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἀριστε ἄνερ, ὅταν σὲ κυττάζω,
τί μ' ἔλκ' εἰς ὅ,τι θέλεις δὲν ἠξεύρω.
Ἐπραξα τόσα διὰ σέ. Διστάζω
ἂν ἄλλο τι νὰ πράξω θενὰ εὖρω.

(Ἐξέρχεται).

(ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ εἰσερχόμενος).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀπῆλθεν ἡ μιμῶ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κατασκοπεύεις!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἦκουσα ὅλα ὅσον δὲν πιστεύεις.
 Ὁ Κύριος διδάκτωρ κατηχήθη.
 Τῷ εὐχομαι καὶ χώνευσιν κ' ὑγείαν.
 Εἰς τῶν παρθένων τούτων πᾶσαν μίαν
 συμφέρει, εἰς εὐλάβειαν νὰ πείθῃ.
 Ὅστις εἰς τοῦτο, εἶν' εἰς ὅλα εὐπειθής.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τέρας, δὲν βλέπεις ὅτι θλίψις ἀληθῆς
 τὴν εὐσεβῇ ψυχὴν τῆς βασανίζει,
 διότι ὁ πιστὸς αὐτῆς, νομίζει
 πῶς εἰς φρικτὸν θὰ κολασθῇ μαρτύριον
 καθ' ὃ μὴ ἔχων πίστιν τὴν σωτήριον ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μνηστήρ καλέ μου, τρυφηλὲ τρυφομισῇ,
 κοράσιον κρατεῖ τὰς σὰς ἡνίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Γέννημα κόπρου καὶ πυρός, γελοῖε σύ !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καὶ πῶς γνωρίζει φυσιογνωμίας !
 Ἄλλη τῆς ἄλλης εἶν' ἀπέναντί μου.
 Μυστήριον πῶς κρύπτει ἡ μορφή μου
 νοεῖ, πῶς εἶμαι πνεῦμα ἔξοχόν τι,
 καὶ ἴσως ὁ διάβολος τῷ ὄντι.
 Λοιπὸν αὐτὴν τὴν νύκτα ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί σέ ἀφορᾷ ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πῶς ; Κ' ἐδική μου θενὰ εἶναι ἡ χαρά.

(ΙΖ')

ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΡΥΣΙΝ (1)

(Ἡ ΜΑΡΓΩ καὶ ἡ ΛΙΖΕΤΤΑ, κρατοῦσαι ὑδρίας).

ΛΙΖΕΤΤΑ

Τῆς Βέρθας ἔμαθες τὴν ἱστορίαν ;

ΜΑΡΓΩ

Ὅχι· διόλου. Ζῶ εἰς μοναξίαν.

ΛΙΖΕΤΤΑ

Ἡ Μάρω μοι τὸ εἶπε, σοὶ ὁμνύω.
Γραπτὸν καὶ αὐτῆς ἦτον νὰ τὴν πάθῃ.
Νὰ κάμνῃ τὴν μεγάλην τώρ' ἄς μάθῃ.

ΜΑΡΓΩ

Πῶς ;

ΛΙΖΕΤΤΑ

Ὅταν πίνῃ, τρώγῃ, τρέφει δύο
Βρωμᾷ τὸ 'ψάρι.

(1) Καὶ αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἐγράφη τῷ 1775.

ΜΑΡΓΩ

Ἄχ!

ΛΙΖΕΤΤΑ

Ἀδιακόπως

μ' αὐτὸν τὸν ξένον; Εἶναι τοῦτο τρόπος;
Εἰς περιπάτους, εἰς χοροὺς νὰ τὴν γυρνᾷ,
καὶ φάγε πίνε, ὅλονέν νὰ τὴν κερνᾷ·
πῶς εἶν' ὠραία τάχα νὰ φαντάζεται,
καὶ ἡμᾶς μόλις νὰ μᾶς καταδέχεται·
ἀτίμως τόσον νὰ καταβιδάζεται,
ὥστε καὶ δῶρα παρ' αὐτοῦ νὰ δέχεται,
καὶ πάρε δόσε καὶ εἶπέ καὶ φίλησε,
ὅσον ὁποῦ τὸ ἄνθος ἐξεφύλλισε.

ΜΑΡΓΩ

Ἢ δυστυχής!

ΛΙΖΕΤΤΑ

Ἀκόμη νὰ τὴν λυπηθῇς!

Ὅταν κλειστάς ἡ μήτηρ μᾶς ἐκράτει,
κ' ἐκλώθομεν τὴν νύκτα ὅλην εὐπειθεῖς,
τότ' ἐκλωθον κ' ἐκεῖνος κ' ἡ φιλτάτη
εἰς τὰ καθίσματα ἐκτὸς τῆς θύρας,
ἢ κάτω, εἰς τὰς σκοτεινὰς γωνίας.
Ἀμαρτωλή, τώρ' ἄς κτυπᾷ τὰς χεῖρας,
τὴν κεφαλὴν ἄς τύπτ' εἰς μετανοίας.

ΜΑΡΓΩ

Πλὴν θὰ τὴν πάρῃ σύζυγον βεβαίως.

ΛΙΖΕΤΤΑ

Τρελλός δὲν εἶναι. Εὐειδής καὶ νέος,
ἔχει καὶ ἄλλ' ἄλλοῦ νὰ δοκιμάσῃ.
Ἐφυγεν.

ΜΑΡΓΩ

Ἄδικία του μεγάλη!

ΛΙΖΕΤΤΑ

ὦ! Ἄν τὸν εὖρη πάλιν, βάσανά της!
Θὰ σχίσῃ ὁ λαὸς τὰ στέφανά της,
καὶ κάλανδα ὠραῖα θὰ τῇ ψάλλῃ! (1)

(Ἐπέρχεται).

ΜΑΡΓΩ (ἀπερχομένη εἰς τὴν οἰκίαν της).

Πῶς πρὶν ἐξ ἄλλης ἐγινόμην ἄλλη
ἂν πτωχὴ κόρη εἶχε ποτὲ σφάλει!
Δὲν εἶχον λέξεις ἱκανῶς δριμείας
νὰ μαστιγῶ τὰς ξένας ἀμαρτίας.
Μαύρας τὰς ἔβλεπον, κ' ἡγωνιζόμην
μελανωτέρας νὰ τὰς παριστῶ πολύ,
κ' ἡυλόγουν ἐμαυτήν, καὶ ἐκαυχώμην.
Καὶ τώρα εἶμαι ὡς αὐτὰς ἀμαρτωλή!
Φεῦ. Ὅμως ὅ,τι μ' ὤθησε εἰς τὸ κακόν,
ὦ! πόσον ἦτον προσφιλὲς κ' ἡδονικόν!

(1) Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ «θὰ τῇ ῥίψῃ ἄχυρα κοπανιστὰ πρὸ τῆς θύρας», ὅπερ ἦν τὸ ἀρχαῖον γερμανικὸν ἔθιμον, ὅταν ὁ λαὸς ἤλεγχε τὴν ἀκολασίαν γυναικός.

(ΙΗ')

ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ (1)

(Ἐντὸς κόγχης τοῦ τείχους εἰκὼν τῆς Παναγίας, ὡς τεθλιμμένης μητρός.
Ἐμπρὸς αὐτῆς ἀγγεῖα περιέχοντα ἄνθη).

ΜΑΡΓΩ (θέτουσα νέα ἄνθη εἰς τὰ ἀγγεῖα) (2).

Ἄχ! ρίψον
σύ, πικροπονεμένη,
ἱλεων βλέμμα κ' ἐπ' ἐμοῦ.
Ἐν τῇ καρδίᾳ ξίφος,
καὶ μ' ἔνδακρυ τὸ ὕφος,
τὸν θάνατον ὁρᾷς υἱοῦ.
Πρὸς τὸν πατέρα βλέπεις,
κ' ἐν στεναγμοῖς προτρέπεις
αὐτὸν νὰ σώσῃ μετὰ σοῦ.
Τίς μαντεύει
πῶς σαλεύει
ὁ πόνος τὰ ὀστέα μου;
Πῶς τὸ πτωχόν μου στῆθος τρέμει,
κρυφίου τίνος πόθου γέμει,
σὺ μόν' ἡξεύρεις, δέσποινά μου.
Ἄχ! μόλις μείνω μόνη,
τί πόνοι, πόνοι, πόνοι
σπαράττουν τὰ ἐντός μου!

(1) Zwinger, μέρος, κυρίως γωνία, τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ὅπου καὶ συνήθως ἀνέκειτο ἱερὰ τις εἰκὼν ἢ ἄγαλμα.

(2) Τὸ ᾄσμα τοῦτο, οὗ ἡ ἀρχὴ ἀναπολεῖ τὸ *stabat mater* τοῦ Ἰακοπόνου (τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος), δημοσιεύεται κατὰ μετάφρασιν τοῦ φιλτάτου υἱοῦ μου Αἰμυλίου, ὡς ἐξεδόθη ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασί του.

Ὅταν σταθῶ, πῶς καίω,
 πῶς κλαίω, κλαίω, κλαίω!
 Δὲν παύει ὁ λιγμός μου
 Τ' ἄνθη ποῦ σ' ἔκοψα, στολίζουν
 τὰ ἔρημα παράθυρά μου.
 Μὴ τ' ἀπορρίπτῃς· τὰ ποτίζουν
 βράδυ πρωτὶ τὰ δάκρυά μου.
 Φιλεῖ φαιδρὰ ἢ τῆς πρωίας
 ἀκτὶς τὴν κλίνην μου ἢ πρώτη·
 ἐντός μου πλήν τῆς δυστυχίας
 ἢ καταιγὶς σωρεύει σκότη.
 Θανάτου σῶσόν με κ' αἰσχύνῃς,
 καὶ νεῦσον, ὦ παντελεήμων,
 νὰ μοὶ ἐκτείνῃς
 χεῖρα προστάτιν. Ἐγὼ τλήμων!

(ΙΘ')

Ν Υ Ξ

(Ὁδὸς πρὸ τῆς οἰκίας τῆς Μαργῶς) (1).

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ, στρατιώτης, ἀδελφὸς τῆς Μαργῶς.

Ὅταν μετὰ συντρόφων ἐκαθήμην
 εἰς καπηλεῖον, καὶ τὴν εἶχομεν καλὰ,
 κ' ἐκεῖνοι ἐκαυχῶντο, κ' ἔλεγον πολλά,
 τῶν κορασίων αἶροντες τὴν φήμην,

(1) Ἡ σκηνὴ αὕτη φαίνεται γραφεῖσα μετὰ τὴν (ΚΑ) (Νύκτα τῶν Τελωνίων), ἐν ἔτει 1800, διότι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βερολίνου ὑπάρχει ἰδιόγραφον αὐτῆς ὑπὸ Γαίτου, φέρον τὸ ἔτος τοῦτο.

τοὺς γρόνθους εἰς τὴν τράπεζαν ἐστήριζον,
 κ' οἰνοποτοῦντες τὰς ἐπανηγύριζον,
 ἐγὼ εἰς τὸ θρονίον καλοτεντωθεῖς,
 τὸν μύστακά μου στρίπτων, ἐμειδίων,
 κ' ἐρρόφων κατ' ὀλίγον τὸ κρασίον,
 ἡσύχως λέγων· « Αἶ! καθεῖς ὅπως καθεῖς.
 Ὡς τὴν Μαργώ, τὴν ἀδελφήν μου, ἄλλη
 ὑπάρχει; Τίς μ' ἐκείνην θὰ τὰ βάλῃ; »
 Καὶ « κλὶν κλὶν, ζήτω! » πανταχοῦ ἀντήχει.
 « Δίκαιον ἔχει, » ἔκραζον κ' οἱ τοῖχοι.
 « Εἶναι στολὴ καὶ καύχημα τοῦ γένους! »
 κ' ἐβώβαινον τῶν ἄλλων τοὺς ἐπαίνους.
 Τώρα; — Τὰς τρίχας μου ὦ! νὰ μαδῇσω!
 τὸν τοῖχον μὲ τὸ μέτωπον νὰ σχίσω!
 Ὅστις μὲ βλέπει τώρα, ῥωθονίζει,
 μασσεῖ τὰς λέξεις του καὶ μὲ ὑβρίζει·
 κ' ἐγὼ ἰδρῶν, ἀκού' ὡς χρεωκόπος
 νὰ μὲ περιφρονοῦν παντοιοτρόπως.
 Πλὴν τί; καὶ ἂν τοὺς σφάξω, ἂν τοὺς πνίξω,
 μὴ ψεύστας ἤμπορῶ νὰ τοὺς κηρύξω;
 Αἶ! τίς ἐκεῖ προβαίνει; Τ' εἶν' ἐκεῖνοι;
 Δύο των εἶναι. Πλησιάζουν σιγαλά.
 Ἄν εἶν' ἐκεῖνος! Ὡ! τὸν ἔχομεν καλά.
 Τὸ δέρμα του ἐδῶ θεν' ἀπομείνῃ.

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐκεῖ τὸν λύχνον βλέπεις εἰς τὸ ἱερόν;
 Μόνον σημεῖον τοῦτο μένει φωτερόν.

Τὸ λυκαυγὲς ἀδυνατεῖ καὶ φθίνει,
κ' ἡ νύξ τὰ μαῦρα σκότῃ τῆς ἐκτείνει.
Τὴν ψυχὴν ἔχω οὕτω νυκτικῶς θολήν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐγὼ δ' αἰσθάνομ' ἐμαυτὸν ὡς τὴν γαλῆν,
ἣτις τοὺς τοίχους χαίρεται ν' ἀνέρπη,
κ' εἰς στέγας νὰ θερμαίνεται τὴν τέρπει,
καὶ ῥέπω ὡς κ' εἰς ἐναρέτους κλίσεις·
κλοπὴν ὀλίγην, σκάνδαλον ἐπίσης!
Σκιρτῶ καὶ χαίρω, ἐπειδὴ πλησίον
ἤξεύρω, εἶν' ἡ νύξ τῶν Τελωνίων.
Μεθαύριον τὴν ἔχομεν. ὦ ποίαν
θὰ ἐορτάσω τὴν ὀλονυκτίαν!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Λοιπὸν προβαίνει, θ' ἀναβῇ ὁ θησαυρός,
ὅστις ἐκεῖ ὀπίσω λάμπει φλογερός;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σ' ὑπόσχομαι, ταχέως ὅτι τὴν χαρὰν
θὰ ἔχῃς, ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὸν ἐγείρῃς.
Ἐρρίψα βλέμμα ταχὺ ταύτην τὴν φορὰν,
καὶ εἶδα, εἶναι πενταδράχμων πλήρης (1).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ κόσμημα κἀνέν; Καὶ δακτυλίδιον
εἰς τῆς γλυκείας φίλης μου στολίδιον;

(1) Löwenthaler, ὁλλανδικὰ τέλληρα τοῦ Louvain (Λεοντοπόλεως), φέροντα
τύπον λέοντος.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μοὶ φαίνεται τῷ ὄντι ὅτι εἶδα
ὥς μαργαρυταρίων ἀλυσσίδα.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Εἰς τὴν φιλτάτην μου μέ λυπεῖ τώρα
νὰ ἔρχωμαι χωρὶς νὰ φέρω δῶρα.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν εἶναι ὅμως καὶ δυσάρεστον, ἐὰν
ἐνίοτ' ἔχῃς ἀπολαύσεις δωρεάν.
Τώρα, ὥς βλέπεις λάμποντας ἀστέρας,
ἄκουσον καὶ λαμπρὸν μουσικῆς τέρας.
Ἦθικὸν ἄσμα θὰ τῇ τραγωδῇσω,
μ' αὐτὸ τὸν νοῦν της νὰ παραζαλίσω.

(Ψάλλει πρὸς κιθάραν).

Τί ἐγύρευες, Κατίνα,
εἰς τοῦ φίλου νὰ πηγαίνης,
καὶ τὴν πρωϊνὴν ἀκτῖνα
ἐδῶ ἔξω νὰ προσμένῃς;
Πρόσεχε καὶ μὴ προχώρει.
Ἄν ἐμβαίνῃς τώρα κόρη,
ὅμως κόρη δὲν ἐβγαίνεις.

Φίλαι, ψάλλω εἰς τὰς κόρας,
προσοχὴ πρὶν εἶν' ἐξώρας·
τὴν ζωὴν σας λυπηθῇτε.
Πτωχαὶ κόραι, μὴ ἀφῆτε
εἰς παρθενικὸν κοιτῶνα

ΓΑΙΤΟΥ, ΦΑΥΣΤΟΣ

νὰ εἰσέλθουν λωποδύται,
ἂν δὲν φέρουν ἄρραβῶνα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ (προχωρεῖ).

Τί ξεφωνίζεις; Ποῖον κράζεις; Τί ἐστίν;
Ἄνάθεμα! Θαῤῥῶ εἰς τὴν κατάραν
θὰ στείλω κατὰ πρῶτον τὴν κιθάραν,
καὶ μετ' αὐτὴν ἀμέσως τὸν κιθαριστήν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πάγ' ἡ κιθάρα. Εἶναι ὅλη θρύμματα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Καὶ θρύμματα θὰ γίνῃ τὸ κρανίον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (πρὸς τὸν Φαῦστον).

Διδάκτωρ, θάρρος. Δύο ἐμπρὸς βήματα
θὰ σ' ὁδηγήσω. Μένε μοι πλησίον.
Ἐμπρός! Ἐκτὸς τῆς θήκης τὸ σπαθίον!
Σὺ κτύπα, καὶ ἐγὼ θεν' ἀποκρούω.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Ἄποκρυσον.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Προθύμως. Ὑπακούω.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Καὶ ταύτην.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ναί.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

τί εἶναι οὗτος; Δαίμων;
Πῶς ὁ βραχίων ἀπαυδεῖ μου τρέμων!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (πρὸς τὸν Φαῦστον).

Κτύπα.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ (πίπτων).

Οὐαί.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἴδού τον. Ἡμερώθη.
Φεύγωμεν τώρα. Θόρυβος ὑψώθη.
Πρὸς τὴν ἀστυνομίαν τὰ οἰκονομῶ,
πλὴν φόνου δίκας ν' ἀποφύγω προτιμῶ.

ΜΑΡΘΑ (εἰς τὸ παράθυρον).

Τρέξατε!

ΜΑΡΓΩ (Ὁμοίως).

Φῶτα, φῶτα!

ΜΑΡΘΑ (Ὁμοίως).

Σύγκρουσις! Φονεῖς!

ΟΧΛΟΣ

Εἰς ἐφονεύθη.

ΜΑΡΘΑ (κατελθοῦσα εἰς τὴν ὁδόν).

Τοὺς φονεῖς εἶδε κανεῖς;

ΜΑΡΓΩ (Ὅμοίως).

Τίς ἐφονεύθη;

ΟΧΛΟΣ

Τῆς μητρός σου ὁ υἱός.

ΜΑΡΓΩ

ὦ συμφορά μου! Ἐλεήμων ὁ Θεός!

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Θεν' ἀποθάνω. Ταχύς λόγος· πλέον
ταχὺ τὸ πρᾶγμα. Τί μοιρολογεῖτε
ἐδῶ, γυναῖκες; Πέριξ συναχθῆτε
ν' ἀκούσητε τί λέγω τελευταῖον.

(Ὅλοι τὸν περιστοιχίζουσι).

Μαργώ μου, εἶσαι νέα, ὅμως συνετὴ
δὲν εἶσαι. Τὸ συμφέρον σου ἀφίνεις.
Αἶ! σοὶ τὸ λέγω μετ' ἐμπιστοσύνης,
καὶ ἄκουσον τὸν λόγον ὅστις νουθετεῖ.
Ἐγινες πόρνη. Φρόντισον νὰ μάθης, τί
χρειάζεται διὰ νὰ καλογίνης.

ΜΑΡΓΩ

ὦ ἀδελφέ! Θεέ μου! Ποία ἐντροπή!

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Τὸν Θεὸν ἄφες τώρα ἐν εἰρήνῃ.
Ἐγινεν ὅ,τι ἔγινεν. ἄς μὲ λυπῇ.

θα γίνη ὅ,τι ἐμπορεῖ νὰ γίνη.
 Μεθ' ἐνὸς πρώτου ἤρχισας κρυφίως·
 ἄλλοι πολλοὶ θα ἔλθουν παρομοίως·
 καὶ δώδεκα ὅταν θα σ' ἔχουν μόλις,
 ἀμέσως θενὰ σ' ἔχη ὅλ' ἡ πόλις.

Ἡ ἐντροπὴ ὅταν γεννᾶται πρῶτον,
 δειλὴ τὸν κόσμον φεύγει καὶ κρυπτοβατεῖ.
 τὸ κάλυμμα τὸ μέλαν τῆς νυκτὸς ζητεῖ
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κ' ἐπὶ τῶν ὠτων.
 Ὅστις τὴν ἔχει, θέλει νὰ τὴν σφάξῃ.
 Ἀλλ' ὡς τὸ σπάργανον ἀποτινάξῃ,
 γυμνὴ βαδίζει τότε κ' ἐν ἡμέρᾳ,
 ἂν καὶ δὲν ἔγινεν ὠραιότερα.

Ὅσῳ δὲ μᾶλλον μορφὴν ἔχει δυσειδῆ,
 τὸ φῶς τοσοῦτο μᾶλλον θέλει νὰ ἰδῇ.

Μακρὰν δὲν βλέπω ἀληθῶς καὶ τὸν καιρὸν
 ὅταν θα εἶν' εἰς πάντα ἄνδρα τίμιον
 καθῆκον, ν' ἀποφεύγῃ ὡς ψοφήμιον
 τὴν ἀπαισίαν σύντροφον τῶν ἐταιρῶν.

Ὅταν κᾶνεις στηρίζ' εἰς σέ τὸ βλέμμα,
 ἐντός σου θα σοὶ κόπτηται τὸ αἷμα.
 Χρυσᾶς δὲν θενὰ φέρῃς ἀλυσσίδας
 εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰς ἐσπερίδας,
 οὐδὲ θα ἴστασαι εἰς ἐκκλησίαν
 ἐορτῆς φέρουσα ἐνδυμασίαν.

Εἰς σκοτεινὴν γωνίαν θέλεις μένει
 ὅπου ἐπαῖται οἱ χῶλοὶ καὶ ῥυπαροί.
 Καὶ ὁ Θεὸς ἀκόμη ἂν σέ συγχωρῇ,
 θα εἶς' ἐπὶ τῆς γῆς κατηραμένη.

ΜΑΡΘΑ

Εἰς τὸν Θεόν σου ὕψου τὰς ιδέας σου,
καὶ μὴ βλασφήμει εἰς τὰ τελευταῖά σου.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

ὦ ! ἂν ἤμπόρουν εἰς τὴν ἐξουσίαν μου
νὰ σ' ἔχω, μαστρωπέ, καὶ νὰ σὲ γδάρω,
θὰ ἤλπιζον εἰς πᾶσαν ἁμαρτίαν μου
παρὰ Θεοῦ συγχώρησιν νὰ πάρω.

ΜΑΡΓΩ

ὦ ἀδελφέ ! ὦ βάσανον ! ὦ λύπη !

ΒΑΛΕΝΤΙΝΟΣ

Τὰ δάκρυα, τὸ ὦ ! σου ἄς μᾶς λείπη.
Ἄφ' ὅτου σ' ἄφησεν ἡ τιμιότης,
μὲ ἄφησε κ' ἐμὲ ἡ εὐτυχία.
Ὑπάγω ὅπου ἡ χαρὰ ἡ θεία,
ὥς ἄμεπτος, ἀνδρεῖος στρατιώτης.

(Κ')

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ (1)

(Λειτουργία. Μουσική ὀργάνων. Ψαλμωδία).

ΜΑΡΓΩ ἐν μέσῳ τοῦ ὄχλου. ΠΟΝΗΡΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ὀπίσω αὐτῆς.

ΠΟΝΗΡΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μαργώ, πῶς ἤσουν ἄλλη
 ὅταν, ἄθώα
 πρὸ τῶν εἰκόνων
 τὴν Σύνοψιν ἐκράτεις,
 καὶ εἰς τὸν νοῦν σου προσευχαὶ
 καὶ παιδικὰ παιγνίδια
 διεσταυροῦντο !
 Μαργώ !
 Ποῦ εἶν' ἡ κεφαλὴ σου ;
 Τί ἔγκλημα
 φωλεύ' εἰς τὴν καρδίαν σου ;
 Διὰ τὴν μνήμην τῆς μητρὸς προσεύχεσαι,
 εἰς θλίψιν αἰωνίαν κοιμηθείσης ;
 Τίνος τὸ αἷμα πρὸ τῆς θύρας σου ;
 Καὶ ὑπὸ τὴν καρδίαν δὲν αἰσθάνεσαι
 σκιρτῶν τι, ἀναβρύον,
 κινούμενον, σὲ σιγκινοῦν,
 καὶ νέου ὄντος προμαντεῦον ὑπαρξιν ;

(1) Ἡ τελευταία σκηνὴ τῶν ἐν ἔτει 1790 δημοσιευθέντων ἀποσπασμάτων Εἰς αὐτὴν ἔλειπεν ὁ στίχος· «Τίνος τὸ αἷμα πρὸ τῆς θύρας σου ;» καὶ προσετέθη ἔπειτα, διότι μετὰ ταῦτα ἐγράφη ἡ τοῦ φόνου τοῦ Βαλεντίνου, εἰς ἣν ἀναφέρεται.

ΜΑΡΓΩ

Φεῦ ! φεῦ !
 Τίς μ' ἀπαλλάττει τῶν πικρῶν μου λογισμῶν ;
 Ἄνω καὶ κάτω διαρκῶς μὲ στρέφουσι
 κατ' ἐμαυτῆς.

ΧΟΡΟΣ (1)

Φοβερά ὀργῆς ἡμέρα !
 Κάμινος φλογὸς ἡ σφαῖρα !

(Μουσικὴ τοῦ ὀργάνου).

ΠΟΝΗΡΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ ὀργὴ ἐπὶ σέ !
 Ἡ σάλπιγξ ἤχει !
 Τὰ μνήματα σείονται !
 καὶ ἡδ' ἡ καρδίᾳ σου,
 ἀναίσθητος τέφρα,
 εἰς φλόγ' ἀνακαίεται,
 ἀλγεῖ ἐν βασάνοις,
 καὶ πάλλεται.

ΜΑΡΓΩ

Νὰ φύγω, νὰ φύγω !
 Μοῦ ἐσβέσθ' ἡ πνοὴ
 εἰς τὴν ψαλμωδίαν,

(1) Ἀποσπάσματα ὕμνου ἐκκλησιαστικοῦ, γραφέντος, ὡς νομίζεται, κατὰ τὴν
 ιγ' ἑκατονταετηρίδα ὑπὸ Θωμᾶ τοῦ ἐκ Κελάνου. Τὸ ὅλον κείμενον ἐστὶ κεχαραγ-
 μένον ἐπὶ πλακὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου ἐν Μαντούῃ. Ἐν τῷ
 δράματι τ' ἀποσπάσματα τοῦ ὕμνου φέρονται λατινιστὶ ἀμετάφραστα.

καὶ ἡ μουσικὴ
μοὶ τρυπᾷ τὴν καρδίαν.

ΧΟΡΟΣ

Ὁ φρικτὸς κριτὴς ὡς φθάσῃ
πᾶν κρυπτόν θ' ἀναπετάσῃ,
κ' ἔσται φανερόν τοῖς πᾶσι.

ΜΑΡΓΩ

Στενοχωροῦμαι.
Οἱ τοῖχοι πέριξ
θενᾶ μὲ πνίξουν.
Ὁ θόλος μὲ πιέζει.
Θέλω ἀέρα!

ΠΟΝΗΡΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Νὰ κρυβῇς; Δὲν κρύπτονται
ἀμαρτία κ' αἰσχύνῃ.
Ἀέρα; Φῶς;
Οὐαί σοι!

ΧΟΡΟΣ

Ποῦ νὰ καταφύγω πρέπει;
Ὅστις ἀμαρτίας βλέπει,
πῶς τῷ φαύλῳ ἔσται σκέπη;

ΠΟΝΗΡΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἀπὸ σοῦ πᾶς ὁ ὄσιος
ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον.
Σοὶ τὴν χεῖρα νὰ δώσῃ

φρίττει πᾶς ἀναμάρτητος.
Οὐαί!

ΧΟΡΟΣ

Ποῦ νὰ καταφύγω πρέπει;

ΜΑΡΓΩ

Γειτόνισσα, φιάλην δὸς νὰ μυρισθῶ.
(Πίπτει λειπόθυμος).

(ΚΑ')

ΝΥΞ ΤΕΛΩΝΙΩΝ (Βαλπούργης) (1)

(Εἰς τὰ ὄρη Ἀρτζ. — Θέσις Σχίρκε καὶ Ἑλενδ).

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Στειλάριον σαρώθρου δὲν ἐπιθυμεῖς;
Θὰ ἤθελον κἀνένα τράγον γεραρόν.
Τοῦ τέρματός μας εἴμεθα μακρὰν ἡμεῖς.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐν ὅσῳ ἔχω ἔτι πόδα στιβαρόν
ἢ γονατώδης αὕτη ράβδος μοι ἄρκει.
Τί τόση βία ὅπως φθάσωμεν ἐκεῖ;

(1) Ἡ Βαλπούργη, ἐξ Ἀγγλίας ὁρμωμένη, ἐν τῇ η' ἑκατονταετηρίδι ἠκολούθησε τὸν Ἀγιον Βονιφάτιον, καὶ τοὺς ἀδελφούς της, Ἀγ. Βιλλιβάλδ καὶ Ἀγ. Βουνιδάλδ (Willibald, Wunnibald), ἐκεῖθεν εἰς Γερμανίαν. Ἀποθανοῦσα δ' ὥς

Λαβυρινθώδεις νὰ περῶμεν δρόμους,
ν' ἀνέρπωνμεν εἰς βράχους ἀποτόμους
ἀφ' ὧν προχεῖται χεῖμαρος φρυάττων,
εἶν' ἡ χαρὰ τοιούτων περιπάτων.
Ἦδη ἐνδύ' ἡ ἀνοιξὶς τὰς λεύκας,
καὶ γίνετ' αἰσθητὴ ὡς κ' εἰς τὰς πεύκας·
διατί ὅχι κ' εἰς ἡμῶν τὰ μέλη;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Εἰς ἄλλους ἴσως· εἰς ἐμὲ δὲν θέλει.
Ἐγὼ ἐντὸς μου ἔχω τὸν χειμῶνα.
Τοὺς πάγους θέλω, θέλω τὴν χιόνα.
Πόσον οἰκτρῶς ὁ δίσκος ἀνατέλλει
ὀψίφωτος τῆς κολοβῆς σελήνης!
Εἰς τὸ θαμβόν του φῶς δὲν διακρίνεις

ἡγουμένη τοῦ ἐν Ἑιδεγχέιμ (Heidenheim) τῆς Φραγκονίας μοναστηρίου, ἐθεωρεῖτο ὡς ἰσχυρῶς συντελέσασα εἰς τὸν ἐκχριστιανισμόν τῶν χωρῶν ἐκείνων, καὶ ὡς μία τῶν ἐπισημοτέρων ἀγίων, ἧς ἡ μνήμη ἐτελεῖτο καὶ ἐν Ὁλλανδίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. Καθιερώθη δ' αὐτῇ ἡ ἡμέρα τῆς α' Μαΐου, ἥτις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἰδωλολατρείᾳ ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Δρυίδων. Ἦναπτον δ' οὗτοι πυρὰς εἰς τὰ δάση καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων κατὰ τὴν προηγουμένην νύκτα, καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ μάλιστα, ἀφ' οἴτου ὁ χριστιανισμὸς ἤρχισεν ἀποδιώκων καὶ καταδιώκων τὴν παλαιὰν πίστιν. Ἐκ τούτου ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς τότε χριστιανοῖς ἡ πεποίθησις ὅτι κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην μαγικὰ ἐτελοῦντο ὄργια, καί, ἐπικεκλημένα, συνήρχοντο τὰ Ἐξωτικά καὶ Τελώνια (ἐναέρια πνεύματα). Ὡς κυριώτερον δὲ μέρος τῶν συνόδων αὐτῶν ἐπιστεύετο τὸ ἄγριον ὄρος Βρόκος (Brocken) ἢ Βλοκσδέργ, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἄρτζ (Harz), μεταξὺ Ἑλδης καὶ Βεζέρου. Τὸ ἐπ' αὐτοῦ χωρίον Elend (ἐλεεινότης) ἐνθυμίζει τὰ ἀπέναντι τοῦ Πόρου, παρὰ τὴν Γέφυραν τοῦ Διαβόλου χωρία Κατάραν καὶ Ἀνάθεμα. Ἐπρωτίμησα τὴν ἡμῖν προσιτὴν ἔκφρασιν· «Νῦξ Τελωνίων». — Τὴν σκηνὴν ταύτην ἔγραψεν ὁ Γαίτης καὶ προσέθηκεν εἰς τὸ δράμα του μόνον τῷ 1780, καὶ τὸ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Βερολίνου ἐναποτεθειμένον αὐτόγραφον αὐτῆς φέρει ἡμερομηνίαν 5 Νοεμβρίου 1780. — Καὶ πρὸ τοῦ Γαίτου δ' ὑπῆρχον δημῶδη καὶ ἄλλα ποιήματα περὶ τῆς νυκτὸς τῆς Βαλπούργης, ἐν οἷς τὸ κυριώτερον τὸ τοῦ Löwen, ἐξεδόθη τῷ 1758.

τὰ πρὸ ποδῶν σου, καὶ συντρίβεσαι ὀρμῶν
 πότε εἰς βράχον, πότε εἰς τραχὺν κορμόν.
 Καλέσωμεν φωσφορικὴν ἀτμίδα.
 Ἐκεῖ φαιδρῶς νὰ καίῃ μίαν εἶδα.
 Αἶ σύ, ἀτμὶς φιλτάτη, ἐδῶ πήδα.
 Τί μάτην οὕτω μόνη φέγγεις ἐπὶ γῆς;
 Παρακαλῶ, ἐπάνω δὲν μᾶς ὀδηγεῖς;

Η ΑΤΜΙΣ

Βαθυσεβάστως. Πλὴν δὲν ἔχω σεινειδὸς
 πῶς καὶ θὰ ἐπιτύχω. Ἐλικοειδῶς
 ἡμῶν συνήθως μόνον βαίνει ἡ ὁδός.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ὦ! τοὺς ἀνθρώπους θέλεις νὰ μοὶ μιμηθῇς!
 Ἀτμὶς τοῦ διαβόλου, κάθιστον εὐθύς,
 ἢ σβύνω σου φουσῶν τὸ φῶς τὸ τρέμον.

Η ΑΤΜΙΣ

Τὸ βλέπω, εἶσαι πολιοῦχος δαίμων
 ἐδῶ. Θὰ πράξ' ὥς εἶναι ὀρισμός σας.
 Ἀλλὰ μαγείας τώρα εἶν' ἐδῶ καιρός·
 καὶ ὅταν ἀτμὶς εἶναι ὀδηγός σας,
 ὥς πρὸς τὸν ὁρόμον δὲν θὰ εἴσθε αὐστηρός.

(Ὁ Φαῦστος, ὁ Μεφιστοφελής, καὶ ἡ ἀτμὶς, ψάλλουσιν ἀμοιβαδόν).

Εἰς σφαῖραν ὀνείρων, εἰς σφαῖραν μαγείας
 εἰσῆλθομεν, φαίνεται. Σὺ τῆς πορείας
 ἡγοῦ, κατὰ τρόπον τιμὴν νὰ σοὶ φέρῃ,
 μέχρις ὅτου διέλθωμεν τὰς ἀνοδίας
 πρὸς ἐκεῖ, τὰ εὐρέα, τὰ ἔρημα μέρη.

Ἴδὲ πῶς περῶσι τὰ δένδρα ἐκεῖνα
κατόπιν τῶν δένδρων, καὶ τρέχουν ἐν τάχει.

Ἴδὲ πῶς κυρτοῦσι τὰ νῶτα οἱ βράχοι,
κ' ἐν ᾧ τὴν μακράν των προτείνουσι ῥίνα,
ἀσθμαίνουσιν, ὡς ἐκ σαλπίγγων φυσῶσι (1).

Διὰ τῶν πετρῶν, τῶν πρασίνων λειμώνων,
πῶς ῥύαξ καὶ χεῖμαρος κάτω ὀρμῶσι!
Τὸν φλοῖσθον ἀκούω, ἢ ἄσματος τόνον
τῶν ἔρωτος τέρψεων, ἔρωτος πόνων,
ἀγάπης κ' ἐλπίδος φωνὴν οὐρανίαν,
ἤχῳ παρελθόντων καιρῶν εὐδαιμόνων,
πανάρχαιον ὡς ἐὰν ψάλλ' ἱστορίαν;

Βάου βάου! Γάου γάου! Προσέρχονται, κρώζουν.
Νυκτικόραξ καὶ λάρος καὶ γλαυξ καὶ σχοινίων
καὶ τρίγξ, ὅλην νύκτ' ἀγρυπνοῦν καὶ οἰμόζουν;
Σαλαμάνδρα διέρπει διὰ τῶν κλαδίων;
Πῶς παχείας γαστέρας, μακρὰ ἔχουσι σκέλη!
Δένδρων ῥίζαι κυρτοῦνται ὡς ὄρεων μέλη!
κ' εἰς τοὺς βράχους τοὺς πέριξ, τὴν ἄμμον τῶν δρόμων
ἐμπλεκόμεναι, φέρουσι φόβον καὶ τρόμον·
καὶ πρὸς τὸν ὁδοιπόρον τὰς ζώσας του ἵνας
ὁ κορμός, ὡς πλεκτάνας πολύπου ἐκτείνας,
ἀπειλεῖ. Ποντικοὶ προχωροῦν κατ' ἀγέλας
ποικιλόχροες, ἄλλος λευκός, ἄλλος μέλας.
Πανταχοῦ τοὺς ἀγροὺς διατρέχουν ἐκεῖνοι.
Πτερωτῶν λαμπυρίδων πολύφωτα σμήνη
πυκνὰ ἴστανται πέριξ, καὶ φέροντα ζάλην
εἰς ὁδὸν μᾶς παράγουσιν ἄλλην καὶ ἄλλην.

(1) Βράχοι τινὲς παρὰ τὸ χωρίον Schireke ἐκαλοῦντο Die Schnarcher (οἱ βέγγοντες φουσητῆρες).

— Τίς μᾶς λέγει ἀνίσως ἰστάμεθα,
 νὰ χωρῶμεν ἐμπρὸς ἄν δυνάμεθα ;
 Πάντα στρέφονται, τόπον ἀλλάζουσι·
 βράχοι σείονται, δένδρα μορφάζουσι·
 λαμπυρίδων τὰ σμήνη πληθύνονται,
 καὶ φυσῶνται, κ' εἰς σύννεφα γίνονται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πλησίασον, τὴν ποδιάν μου κράτει.
 Ἐδῶ ὑπάρχει ἄκρα μεσοβάμων,
 εἰς ἣν θὰ ἐκπλαγῆς ἰδὼν, ὁ Μάμμων
 φλέγοντας ὅτι θησαυροὺς φυλάττει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Πῶς παραδόξως ἀμυδρὰ ἡ τῆς αὐγῆς
 ἀκτὶς εἰς τὰ ἐδάφη διορᾶται,
 καὶ ὡς ἀκόμη εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς
 τὸ λυκαυγὲς αὐτῆς ἀντανεκλᾶται !
 Ἀτμός ἐδῶ, παρέκει νέφη φλογερά,
 καὶ ἀναθρώσκει ἀπὸ τῶν νεφῶν πυρά·
 ὡς χρυσοῦς μίτος κατ' ἀρχὰς λεπτύνεται,
 καὶ ἔπειτα ὡς ῥύαξ ἀναθρύει·
 εἰς πολλὰς φλέβας ἔπειτα ἐκτείνεται
 κ' εὐρύτατον τὸ ρεῦμά της κυλίνει.
 Ἐδῶ δ' εἰς ταύτην τὴν στενὴν γωνίαν
 ἀναλαμβάνει πάλιν κοίτην μίαν.
 Πλήρης σπινθήρων εἶν' ἡ ἀτμοσφαῖρα,
 ὡς χρυσῇ ἄμμος πέριξ ἄν σκορπίζεται.
 Ὁ βράχος, ὡς προκύπτ' εἰς τὸν ἀέρα,
 ἰδέ, ἰδὲ ὡς ἄνω πῶς φλογίζεται !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ὁ Μαμμωνᾶς τοῦ οἴκου του πλουσίαν
δὲν διεκόσμησε φωτοχυσίαν ;
Καλὸν ὅτι τὴν εἶδες. Ὡς νοῶ, ἐκεῖ
οἱ κεκλημένοι φθάνουσιν ὀρμητικοί.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐκ τῶν ἀέρων καταιγὶς τί φοβερά !
καὶ πῶς τὰ νῶτά μου λυσσῶσα τύπτει !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κράτει τοῦ βράχου τὰ γεροντικὰ πλευρά,
ἄλλως αὐτὴ κατὰ κρημνῶν σὲ ῥίπτει.
Διπλὴν φέρ' ἢ ὁμίχλη ἀγλὺν σκότους.
Εἰς τοὺς δρυμῶνας ἄκουσον τοὺς κρότους.
Πετῶσι γλαυκὲς ἔντρομ' εἰς τὰ δάση.
Κλάδους λυσσᾶ ἢ θύελλα νὰ θλάσῃ
καὶ τοὺς χλωροὺς τῶν ἀνακτόρων στύλους,
οἵτινες θόλους φέρουν πυκνοφύλλους.
Τῆς ἀτμοσφαίρας τί παράφορος ὀρμή !
Χασμῶντ' αἱ ῥίζαι καὶ μυκῶνται οἱ κορμοί.
Τὰ δένδρα πίπτουν· τὰ συντρίμματά των
σωρεύονται ἀτάκτως ἐν ᾧ τρύζουσι,
καὶ δι' αὐτῶν ἐπάνω τῶν χασμάτων
οἱ ἄνεμοι φυσῶσι καὶ συρίζουσι.
Φωνὰς ἀκούεις ἄνω διαφόρους,
φωνὰς μακράν, φωνὰς πλησίον.
Μαγικὸν ᾄσμα, λύσσης ἐλεγείον
ἀπὸ παντὸς ἀνασκιρτᾷ τοῦ ὄρους.

ΣΤΡΙΓΛΑΙ (ἐν χορῷ).

Ἐπάνω αἱ στρίγλαι! Τοῦ Βρόκου τὸ ὄρος!
 Ξηρὰ μὲν τὰ χόρτα, χλωρὸς δ' εἶν' ὁ σπόρος.
 Συνάζοντ' ἐκεῖ οἱ πολλοὶ ἀναβάται.
 Τὸν Λεγάμενον πρόεδρον ἔχουν τὰ πλήθη (1).
 Πηδοῦν καὶ περνοῦν ὅπου ρίζαι καὶ λίθοι.
 Ὁ τράγος πηδᾷ καὶ ἡ στρίγλα πηδᾶται.

ΦΩΝΗ

Ἡ γραία Βάβω μόνη της προβαίνει.
 Θηλυκοῦ χοίρου, βλέπετ', ἐπιβαίνει.

ΧΟΡΟΣ

Τιμὴ εἰς ὃν ἀξίζει τὴν τιμὴν· ἐμπρὸς
 ἡ γραία Βάβω! Τὴν δεχόμεθα λαμπρῶς.
 Ἐφιππος εἰς τὸν χοῖρον, μῆτερ, φθάσε.
 Σ' ἀκολουθοῦν, ἰδού, αἱ στρίγλαι πᾶσαι.

ΦΩΝΗ

Σὺ ποίαν ὁδὸν ἤλθες;

ΦΩΝΗ

Ἀπ' ἐπάνω,
 ἐκ τῶν Πετρῶν τοῦ Ἰλσεν ἐγὼ φθάνω.
 Ἐμπρὸς διῆλθον φωλεᾶς κακῆς γλαυκός.
 Ὁ ὀφθαλμός της τί πυρώδης καὶ κακός!

(1) Λεγάμενος, ὃν δὲν θέλει ἢ δὲν πρέπει τις νὰ ὀνομάσῃ. Ἐνταῦθα ὁ Διάδο-
 λος. Ἐν τῷ Γερμανικῷ Urian, εἶχεν ἐν τῷ Μεσαιῶνι τὴν αὐτὴν σημασίαν (ὡς
 ἐν Parzival τοῦ Wolfgang von Eichenbach).

ΦΩΝΗ

Τοῦ διαβόλου ! Τί περνᾷς βιαστικός ;

ΦΩΝΗ

Μὲ ἔγδαρεν ἡ τρισκατηραμένη !
Ἴδού, ιδέ. Παντοῦ πληγὴ μοὶ μένει.

ΧΟΡΟΣ ΣΤΡΙΓΛΩΝ

Πλατὺς εἶν' ὁ δρόμος, μακρὰν ἔτι φθάνει.
Τί θέλει τὸ σπρῶχνε καὶ τὸ παραγκώνει ;
Τὸ σάρωθρον ξεῖ καὶ κεντᾷ ἡ περόνη.
Τὸ ἔμβρυον πνίγεται, ἡ μήτηρ σκάνει.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ (ἀρρένων).

Εἰς τὸν οἶκον συρόμεθα ὡς τὸν κοχλίαν·
αἱ γυναῖκες δ', ἐκεῖναι ἐπῆγαν καὶ τρέχουν·
ἐπειδὴ τοῦ κακοῦ ἂν ζητοῦν τὴν οἰκίαν,
κατὰ χίλια βήματα πάντας προτρέχουν.

Ο ΑΛΛΟΣ ΗΜΙΧΟΡΟΣ

Ὅμως τοῦτ' ὡς σπουδαῖον οὐδεὶς ἐκλαμβάνει.
Ἡ γυνὴ ἂν καὶ χίλια βήματα τρέχη,
προθυμίαν καὶ ὄρεξιν ὅσῃν ἂν ἔχη,
ὁ ἀνὴρ μ' ἐν τοῦ πῆδημα μόνον προφθάνει.

ΦΩΝΗ (ἄνω).

Ἐκ τῆς Λίμνης τῶν Βράχων ἀνέλθετ' ἐπάνω.

ΦΩΝΗ (κάτω).

Θέλω, θέλω ν' ἀνέλθω, ἀλλ' ὅμως δὲν φθάνω.

Ἐδῶ κάτω ἐλούσθημεν ὅλοι κ' ἐπλύθημεν,
νὰ παράξωμεν ὅμως δὲν ἐδυνήθημεν (1).

ΟΙ ΔΥΟ ΧΟΡΟΙ

Ὁ ἄνεμος πίπτει, τὸ ἄστρον ἐκρύβη,
ὥχρὰ τοὺς αἰθέρας διάττει ἡ Φοῖβη,
καὶ σίζων, βομβῶν ὁ τῶν μάγων χορὸς
μυριάδας ἀνάπτει σπινθήρων πυρός.

ΦΩΝΗ (κάτωθεν).

Σταθῆτε.

ΦΩΝΗ (ἄνωθεν).

Τίς κράζει ἐκ βάθους;

ΦΩΝΗ (κάτωθεν).

Σταθῆτε.

Κ' ἡμεῖς, ν' ἀναβῶμεν κ' ἡμεῖς, βοηθῆτε.
Ν' ἀναβῶ προσπαθῶ τριακόσια ἔτη,
κ' εἰς τὴν ἄκραν νὰ φθάσω δὲν δύναμαι ἔτι.
Ἐκεῖ θέλω κ' ἐγώ, ὅπου εἶν' οἱ ἑταῖροι.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ ΟΙ ΧΟΡΟΙ

Περὸν καὶ ῥάβδος καὶ σάρωθρον φέρει
καὶ τράγος ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ μέρη.
Ν' ἀναβῇ ὅστις τώρα δὲν εἶναι καλός,
ἐκεῖνος εἶν' ἄνθρωπος ἀπολωλώς.

ΗΜΙΣΤΡΙΓΛΑ (κάτω).

Ματαίως κινεῖμαι καὶ σιληπορδῶ.

(1) Ταῦτα περιέχουσι καὶ σατυρικάς νύξεις εἰς τὴν σύγχρονον φιλολογίαν.

Ἄλλαι τρέχουν ἐμπρός, κ' ἐγὼ μένω ἐδῶ.
Κατ' οἶκον δὲν ἔχω στιγμῆς ἡσυχίαν,
κ' ἐκεῖ πλήν νὰ φθάσω ἐλπίδα κάμμیان.

ΧΟΡΟΣ ΣΤΡΙΓΛΩΝ

Τῆς στρίγλας τοὺς μῦς ἀλοιφή ὠφελεῖ.
Εἷς λέβης ὡς πλοῖον,
ἐν ῥάκος, ιστίον!
καὶ ποτὲ δὲν πετᾷ ὅστις τώρ' ἀμελεῖ.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ ΟΙ ΧΟΡΟΙ

Ὅταν δὲ ἀναβῶμεν ἡμεῖς εἰς τὰ ὕψη,
τὰ πεδία τὸ πλῆθος ἡμῶν ἄς καλύψῃ.
Ἐκταθῇτ', ἐκταθῇτ' ἐπ' αὐτῶν κατὰ σμήνη·
τὸ χωρίον στριγλότοπος ὅλον ἄς γίνῃ.

(Ὅρμουν πρὸς τὰ κάτω).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πατοῦν καὶ τρέχουν, σπρώχνουν, ἀγκωνίζουν,
λαλοῦν, βομβοῦν, μουγκρίζουν καὶ συρίζουν,
καὶ πέριξ των πῦρ, φλόγες, δυσωδία!
Ὅλη καὶ ὅλη στριγλοπολιτεία!
Μὴ μᾶς χωρίσουν, μεῖν' ἐδῶ. — Ποῦ μένει;

ΦΑΥΣΤΟΣ (μακρόθεν).

Ἰδού.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πῶς; Ἦδη τόσον χωρισμένοι!
Οἰκοδεσπότην ἄς μ' ἀκούσουν ἤδη.

Αἶ! τόπον τῷ Κυρίῳ Πονηρίδῃ! (1)
 Κρατήσατέ με, κύριε καθηγητά,
 ὅπως τὰ πλήθη φύγωμεν τ' ἀγαπητά.
 Τὸ παρακάμνουν ὡς καὶ δι' ἡμᾶς αὐτοί.
 Ἐκεῖ πλησίον βλέπω λάμπει κάτι τί.
 Τί μ' ἔλκει πρὸς τοὺς θάμνους δὲν ἤξεύρω.
 Ἄλλ' ἔπου, ἔπου. Εἴσοδον θὰ εὔρω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὁδηγεῖ με, ὦ πνεῦμα ἀντιρρήσεως.
 Θαυμαστός εἶσαι. ὦ τῆς σῆς φρονήσεως!
 Τὴν νύκτα ἤλθομεν τῶν Τελωνίων
 ἐπὶ τὸν Βρόκον, ὡς εἰς μοναστήριον!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν βλέπεις τὰ πυκνὰ πυρὰ πλησίον.
 Εἶναι φαιδρὸν ἐδῶ συλλαλητήριον.
 Ἐν μικροῖς κύκλοις ποῖος μένει μόνος;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὑπὲρ τῶν ἄνω μᾶλλον εἶμ' ἐγὼ μερῶν.
 Ἐκεῖ πῦρ βλέπω καὶ καπνὸν συγχρόνως,
 ὅπου τὸ πλῆθος τρέχει πρὸς τὸν πονηρόν.
 Ἐκεῖ πολλὰ αἰνίγματα θὰ λύωνται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Κ' ἐκεῖ ἐπίσης ἄλλα θενὰ φύωνται.
 Ἄφες τὸν μέγαν κόσμον των νὰ χαίρη.

(1) Junker Voland. Αὕτη ἡ ἐπωνυμία ἐδίδετο ἐνίοτε ἐν μεσαιῶνι εἰς τὸν διάβολον.

Οικήσωμεν τὰ ἥσυχ' αὐτὰ μέρη.
 Ἀλήθεια ὑπάρχει γνωστοτάτη,
 ὅτι ὁ μέγας κόσμος μικροὺς πλάττει.
 Στρίγλας γυμνάς βλέπω μικρὰς καὶ νέας,
 καὶ συνετῶς ἐνδεδυμένας γραίας.
 Πρὸς χάριν μου δυσμένειαν μὴ δείξης.
 Πρὸς μικρὸν κόπον διασκέδασις πολλή!
 Ὅργαν' ἀκούω μουσικά. Τί πληξίς!
 Θὰ συνηθίσω κ' εἰς αὐτά. Τί ὠφελεῖ;
 Προχώρει τώρα· εἶναι ἀναγκαῖον.
 Θὰ σὲ παρουσιάσω ὅπως πρέπει·
 χαρῶν αἰτίας θὰ σοὶ δώσω νέων.
 Ἴδὲ τί εὐρὺ μέρος, τί ὠραῖον!
 Ὁ ὀφθαλμὸς τὸ τέλος τοῦ δὲν βλέπει.
 Ἐδῶ πυραί, χορὸς καὶ οἶνος ῥέων,
 καὶ φλυαρίαι, τράπεζαι καὶ ἔρως.
 Λαμπρότερόν τοῦ ποῦ θὰ εὖρης μέρος;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀλλ' εἰς τοὺς φίλους σου ἐμὲ εἰσάγων,
 τὸν δαίμονα θὰ παίζης ἢ τὸν μάγον;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄλλας ἡμέρας ζῶ ἀγνώστως. Ἦμπορῶ·
 τὰς δ' ἐπισήμους τὰ παράσημα φορῶ.
 Οὐχὶ περικνημίδα· πλὴν περίπου
 παράσημον μοὶ εἶν' ὁ ποῦς τοῦ ἵππου.
 Βλέπεις ἐκεῖ τὸν ἔρποντα κοχλίαν
 τὴν γῆν πῶς δοκιμάζει διὰ τῆς ῥινός;
 Μὲ ἐμυρίσθη, καὶ τὴν γνωριμίαν

μάτην ἐλπίζω ν' ἀποφύγω κἀνενός.
 Πυραὶ καὶ πυραὶ πάλιν ὅπου ἂν πατῆς.
 Εἶν' ὁ γαμβρός, καὶ εἶμαι ὁ προξενητής.
 (Πρὸς τινὰς καθημένους περὶ σθεννυμένους ἄνθρακας).

Αἶ, γέροντές μου Κύριοι, πῶς γίνεται ;
 Μεμακρυσμένοι κάθησθε καὶ ὀκνηροί !
 Δὲν εὐθυμεῖτε, τρώγετε καὶ πίνετε ;
 Ἄρκούντως μένει μόνος ὅστις οἰκουρεῖ.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Μὴ δίδε πίστιν ἀπολύτως τοῖς λαοῖς,
 καὶ ὅταν τοῖς δουλεύῃς καὶ τοὺς εὐποιῇς.
 Καθὼς τῶν γυναικῶν, αὐτῶν ἐπίσης
 φέρονται πρὸς τοὺς νέους ὅλ' αἱ κλίσεις.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ὁ κόσμος πόσον ἐξετράπη προῖών !
 Οἱ ἄνδρες ἦσαν ἄριστοι οἱ παλαιοί.
 Ἡ ἡμετέρα ὅτε ἤρχ' ἐπιβρόή,
 τότε ἐπεκράτει ὁ χρηστὸς χρυσοῦς αἰών.

ΟΨΙΠΛΟΥΤΟΣ

Δὲν ἤμεθα νοὸς ἐστερημένοι,
 κ' ἐπράττομεν πολλὰ παρὰ τὸ δέον.
 Ἦδη τὸ πᾶν εἰς ἄλλας βάσεις βαίνει,
 ὅτε θὰ τὸ ἠθέλομεν ἐδραῖον.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ

Τίς σήμερον ὑπάρχει ὁ βιβλίον
 ἀναγινώσκων ὅπως οὖν σπουδαῖον ;

Ἡ δ' οἷησις τῶν ἀγαθῶν μας νέων
εἶν' ἄνωτέρα μέτρων καὶ ὀρίων.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (αἴφνης φαινόμενος ὑπέργηρος).

Αἰσθάνομαι τὸ τέλος πῶς ἐγγίζει.
Δέν θέλω πλέον τὸ βουνὸν πατήσει.
Ἀφ' οὗ θολὸς ὁ πίθος μου ξυνίζει,
ἐγγίζει καὶ ὁ κόσμος πρὸς τῇ δύσει.

ΣΤΡΙΓΛΑ (μεταπράτις).

Μὴ ταχέως παρέρχεσθε, ὦ παροδῖται.
Δέν ὑπάρχει τοιαύτη συχνὴ εὐκαιρία.
Ναί, προσέξατε ὅσα πωλῶ νὰ ἰδῇτε.
Ἔχω, Κύριοι, ἔχω πολλὰ καὶ παντοῖα.
Δέν ὑπάρχ' εἰς τὴν γῆν τὸ αὐτοῖς συγκρινόμενον·
καὶ οὐδὲν θὰ εὕρητε, οὐδὲν μεταξύ των
ὁ κακῶν τοῖς ἀνθρώποις αἰτία δὲν ἦτον,
κ' ἐργαλεῖον ὀλέθρου τινὸς μὴ γενόμενον.
Πᾶσα μάχαιρα στίγματα φέρει αἱμάτων·
οὐδὲ ἐν ὅλων τούτων ὑπάρχει ποτήριον
τὸ μὴ ἅπαξ καὶ χύσαν θερμὸν δηλητήριο,
τὴν βεβαίαν πηγὴν ἐπιβούλων θανάτων·
ὥς καὶ τούτων οὐδὲν τῶν λαμπρῶν κοσμημάτων
μὴ γυναῖκα ἐλκύσαν καὶ φθειραν τιμίαν.
Ἐδῶ κρέμανται σπάθαι. Δέν βλέπετε μίαν
μὴ δεσμοὺς διαρρήξασαν τῶν στενωπῶν,
ἢ μὴ δοῦσαν πληγὴν εἰς τὰ νῶτα δολίαν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Συγχέεις τοὺς καιροὺς ἐπ' ἀληθείας,

κυρά. "Ο,τ' εἶχε γίνεῖ εἶχε γίνεῖ.
Πώλει μας τώρα νέας πραγματείας.
Τὸ νέον μόνον τώρα μᾶς ἡδύνει.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Φοβοῦμαι μήπως λησμονήσω ἐμαυτόν.
Πάρα πολὺ ἡ τύρβη αὕτη μ' ἤρεσε.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Πρὸς τ' ἄνω βλέπεις σπεύδοντα τὸν συρφετόν.
Νομίζεις ὅτι σύρεις ἐν ᾧ σύρεσαι.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί εἶν' αὕτη;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἴδέ την. Πῶς θὰ σοὶ φανῇ;
Εἶν' ἡ Λιλίθ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τίς;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τοῦ Ἀδάμ πρώτη γυνή (1).

(1) Κατὰ τοὺς ταλμουθιστάς, ὁ Ἀδάμ πρὸ τῆς Εὕας εἶχεν ἄλλην γυναῖκα, καλουμένην Λιλίς ἢ Λιλίθ, ἐξ ἧς ἔτεκε μόνον διαδόλους. Σημαίνει δὲ Λιλί ἐβραϊστὶ τὸ νυκτερινόν. Κατὰ τοὺς Ῥαβίνους ἡ Λιλίθ συνεπλάσθη μετὰ Ἀδάμ, συγκολλημένη μετ' αὐτοῦ ἐκ τῶν νώτων. Ἐπειδὴ ἤριζον πάντοτε, ὁ Κύριος ἐχώρισε τὰ δύο σώματα. Ἀλλ' ἡ ἔρις δὲν ἔπαυσε, καὶ τῆς Λιλίθ ἐπιδοθείσης εἰς τὴν λατρείαν τῶν διαδόλων, ὁ Ἀδάμ ἀπέβαλεν αὐτήν, καὶ τότε ἐπλάσθη ἡ Εὕα. Ἡ Λιλίθ περιγράφεται ὡς ἔχουσα λαμπρὰν κόμην, εἰς ἧς τοὺς πλοκάμους διάβολοι ἐνεφώλευον.

Ἡ κόμη της εἰς καλλονὴν ἐμπρέπει.
Ἴδέ την· ὅμως νὰ προσέχῃς πρέπει.
Εἰς τὰς πλεξίδας της ἂν ἓνα νέον
συλλάβῃ, δὲν τὸν ἀπολύει πλέον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἴδέ, ἡ γραῖα, καὶ ἡ νέα κόρη,
αἱ δύο πῶς ἐχόρευον κ' ἐπήδων!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν ἡσυχάζουν σήμερον. Τὰς εἶδον.
Χορός! Εἰς τὸν χορὸν κ' ἡμεῖς! Προχώρει.

ΦΑΥΣΤΟΣ (χορεύων μετὰ τῆς νέας).

Εἰς τὸν ὕπνον μου ὄνειρον εἶδα γλυκύ.
Ἦν εἰς κῆπον καλὸν ἡνθισμένη μηλέα.
Δύο μῆλα οἱ κλάδοι της εἶχον ὠραῖα.
Νὰ τὰ κόψω κρυφίως ἀνέβην ἐκεῖ.

Η ΚΑΛΗ

Ὅτι εἶναι τὸ μῆλον εἰς σᾶς ἀρεστόν,
ἀπὸ τοῦ παραδείσου εἶναι ἤδη γνωστόν.
Εὐτυχῆς δ' εἰς τὸν κῆπὸν μας ὅτι καρπούς
κ' ἐγὼ ἔχω τοιούτους, γλυκεῖς καὶ νωπούς.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (μετὰ τῆς γραίας) (1).

Εἰς τὸν ὕπνον μου ὄνειρον εἶδα τρελλόν.
Εἰς τὴν γῆν ἐμαραίνετο δένδρον ὠχρόν.

(1) Ἡ μετάφρασις ὀλίγον ἐξέκλινε τοῦ πρωτοτύπου λόγῳ εὐσχημοσύνης.

Εἶχε σκέλη σχιστὰ καὶ ξηρὸν ὀμφαλόν.
πλὴν οὐδ' οὕτω μ' ἐφάνη κακὸν καὶ ψυχρόν.

Η ΓΡΑΙΑ

Καλῶς σ' εὔρον τοῦ βίου νὰ δρέπης τὰ ῥόδα
ὁ ἱππότης ὁ ἔχων τοῦ ἵππου τὸν πόδα!
Σεαυτὸν ἂν νομίζης καλὸν παλαιστήν,
Ἰδού, πρόχειρος ἤδη κ' ἡ πάλη ἐστίν.

ΠΡΩΚΤΟΦΑΝΤΑΣΜΙΤΗΣ (1)

Αἶ! δὲν σᾶς ἀπεδείχθη, ὠργισμένοι,
πῶς πνεῦμα εἰς τοὺς πόδας του δὲν μένει;
Καὶ ὅμως νὰ χορεύητε τολμᾶτε,
καὶ ὡς ἂν ἦσθε ἄνθρωποι πηδᾶτε.

Η ΚΑΛΗ (χορεύουσα).

Εἰς τὸν χορόν μας ἐδῶ οὗτος τί ζητεῖ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐρωτᾶς; Οὗτος πανταχοῦ κρυπτοβατεῖ.
Πᾶν ὅ,τι χορευθῇ ἡ βῆμα γίνῃ,
ἐκεῖνος πρέπει νὰ τὸ ἐπικρίνῃ.

(1) Αἰνίττεται τὸν Νικολάην, βιβλιοπώλην, υἱὸν βιβλιοπώλου, γεννηθέντα τῷ 1733, συγγραφέα καὶ ἐταῖρον τοῦ Λέσσιγγος καὶ Μενδελσῶνος. Ἀντίθετος τῇ ῥωμαντικῇ σχολῇ, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Γαίτου, τοῦ ἐπιγραφομένου « Πάθη τοῦ Βερθέρου », ἐξέδωκε, πρὸς σατυρισμὸν αὐτοῦ, βιβλίον μικροῦ λόγου ἄξιον, ὃ ἐπέγραψε « Χαραὶ τοῦ Βερθέρου », καὶ διίσχυρίσθη ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ κατέστρεφε πᾶσαν τὴν ὑπόληψιν τοῦ Γαίτου. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῶν σοφῶν συνεταίρων του, τὴν οἴησιν ἔχων ὅτι διεδέχθη αὐτούς, καὶ πάντας ξηρῶς καὶ ἀδεξίως κρίνων καὶ κατακρίνων, ἐφείλχυσεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀποστροφὴν τῶν τότε ἐπισημοτάτων συγγραφέων, ὡς τοῦ Σχιλλέρου, τοῦ Ἐρδέρου, τοῦ Κάντε, τοῦ Φίχτε, καὶ ἐν ἄλλοις καὶ τοῦ Γαίτου. Ἐν ἔτει 1791 ἠσθένησε βαρέως, καὶ ἐν τῶν

Ἄν δι' αὐτὸ δὲν εὖρη νὰ εἰπῇ τι,
τὸ βῆμα πῶς δὲν ἔγινε κηρύττει.
Ὅργίζεται ὅταν ἐμπρὸς χωρῶμεν.
Ἄν σᾶς ἀρέσκη νὰ κυκλοβατῶμεν
ὅπως ὁ γέρων μύλος του δονεῖται,
αἶ! εἰπὲ ἴσως πῶς εὐχαριστεῖται·
πρὸ πάντων ἂν ἐν Χαῖρε τῷ εἰπῇτε.

ΠΡΩΚΤΟΦΑΝΤΑΣΜΙΤΗΣ

Ἐδῶ ἀκόμη; Ἄλλο εἶδος ταραχῆς!
Φύγετε· πρέπει. Τὸ ἀπέδειξ' ἀπ' ἀρχῆς.
Κανόνας δὲν γνωρίζει ἡ σοφία
ἡμῶν, κ' εἰς Τέγελ βλέπομεν Στοιχεῖα! (1)
Τόσον καιρὸν τὴν πλάνην τὴν ἀνόητον
ἐτήρουν μάτην! Εἶν' ἀκατανόητον!

Η ΚΛΛΗ

Παῦσε νὰ μᾶς ζαλίζης, σὲ παρακαλῶ.

ΠΡΩΚΤΟΦΑΝΤΑΣΜΙΤΗΣ

Πνεύματα, σᾶς τὸ λέγω, — καθαρὰ λαλῶ, —

συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας τοῦ ὕλιστοῦ τούτου ἦν νὰ βλέπη ἐπὶ πολὺν χρόνον φαντάσματα. Περιέγραψε δ' ὁ ἴδιος διὰ μακρῶν αὐτήν, ὡς καὶ τὴν ἱασίν του διὰ βδελῶν εἰς τὰ ὀπίσθια, ἐξ οὗ ἠρύσθη ὁ Γαίτης τὴν σαρκαστικὴν καὶ οὐχὶ εὐφημον ἐπωνυμίαν ὑφ' ἣν εἰσάγει αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ποιήματος. Ἀπέθανε δ' ὁ Νικολάης τῷ 1811, καὶ τὸ βιβλιοπωλεῖόν του ὑφίσταται ἔτι ἐν Βερολίνῳ διευθυνόμενον ὑπὸ τῶν ἐγγόνων του.

(1) Τέγελ, παρὰ τὸ Βερολῖνον, θέσις ἐπίσημος νῦν διὰ τὸν τάφον τοῦ Ἀλεξάνδρου Οὐμβόλδου, ἦν ἄλλοτε τὸ θήρας ἀγροκήπιον τῆς Ἐκλέκτορος τῆς Βρανδεμβούργης. Κατὰ τὸ ἔτος 1797 γενικῶς ἐπιστεύθη ὅτι φαντάσματα εἶχον ἐπιφανῇ ἐκεῖ, ὥστε καὶ διοικητικαὶ ἔρευναι ἐγένοντο πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς αἰτίας τῶν ὀπτασιῶν καὶ τῶν ἀνεξηγήτων κρότων, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον.

δεσποτισμός πνευμάτων πῶς δυσαρεστῇ
τῷ πνεύματί μου, τῷ αὐτῶν προγυμναστῇ.

(Ὁ χορός ἐξακολουθεῖ).

Σήμερον, βλέπω, δὲν ἐπιτυγχάνω.
Κατόπιν των ὁδοιπορῶ. Τί χάνω; (1)
Ἐλπίζω ἔτι νὰ νικήσω ὅλους
τοὺς ποιητὰς καὶ ἄλλους διαβόλους.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἀμέσως θὰ ζητήσῃ κάθισμα καλόν,
κενώσας, τὸν θυμόν του ν' ἀναπαύῃ.
Εἰς πνεύματα δ', ὡς γίνῃ ἔρμαιον βδελῶν,
ἢ καὶ εἰς πνεῦμα νὰ ὑπήκῃ παύει.

(Τῷ Φαύστῳ ἐξελθόντι τοῦ χοροῦ).

Πῶς; Ἄφησες τὴν κόρην; Ἐχορεύετε (2),
κ' ἔψαλλ' ἐκείνη. Ἦσο σύντροφός της.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐψαλλε· κ' αἶφνης ἐκ τοῦ στόματός της
κόκκινος εἶδα κ' ἐτινάχθη ποντικός (3).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Αὐτὸ καὶ μόνον; Αἶ, δὲν ἦτον καὶ λευκός.
Περίεργον τῷ ὄντι. Ὅμως δι' αὐτὰ
εἰς τὰς γλυκείας ὥρας ποῖος ἐρωτᾷ;

(1) Αἰνίττεται τὸ δωδεκάτομον τοῦ Νικολάη ψυχρὸν ὁδοιπορικὸν διὰ Γερμανίας καὶ Ἑλβετίας.

(2) Ἀνομοιοκατάληκτος ὡς ἐν τῷ πρωτοτύπῳ.

(3) Ὑπῆρχεν ἐν Γερμανίᾳ πρὸ Σηψίς ὅτι ὁ διάβολος ἐνίοτε εἰσέρχεται διὰ τοῦ στόματός τινων ἐν σχήματι μυός. (Hayward, Deutsche Sagen).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ εἶδα . . .

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τί;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μεφίστων, βλέπεις πέραν
κόρην ὠχράν, ὠραίαν, ἀπωτέραν
τῶν ἄλλων, μόνην καὶ βραδυποροῦσαν,
καὶ ὡς διὰ κλειστῶν ποδῶν χωροῦσαν;
Τὴν εἶδον, καὶ μ' ἐφάνη, σοὶ ὁμολογῶ,
ὅποια ἦτον ἡ φιλτάτη μοι Μαργώ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Μὴ πρόσεχε, μὴ εἰς αὐτὸ διόλου.
Ἄψυχον εἶναι ἰνδαλμα εἰδώλου.
Ἀπόφευγε τὴν ὄψιν. Νεκρὸν βλέμμα
νεκροὶ καὶ εἰς τὰς φλέβας μας τὸ αἷμα.
Ἀπολιθούμεθα. Περὶ Μεδούσης
βεβαίως θὰ συνέπεσε ν' ἀκούσης.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ὁφθαλμοὶ ὄντως εἶν' ἐκεῖνοι νεκρικοί,
οὓς φίλη χεὶρ δὲν ἔφθασε νὰ κλείσῃ.
Ἴδου τὸ στήθος, ὃ μοὶ ἔδωκε, γλυκύ,
τὸ σῶμά της, ὃ εἶχον ἀγαπήσει.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἄφρων! τυφλώττεις. Ἡ μαγεία εἶν' αὐτή.
Καθεὶς εἰς ταύτην τὴν ἀγάπην του ζητεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! ποία τέρψις! Τίς βαρυθυμία!
 Δέν ἀποσπῶμαι, φεῦ! τῆς ὄψεώς της.
 Οἷος θὰ εἶναι ὁ λευκὸς λαιμός της,
 κλωστή ἀλύσεως ἐρυθρᾶς μία
 ἂν τὸν κοσμήσῃ, ὅχι εὐρυτέρας
 ἀφ' ὅ,τι εἶναι στόμα τῆς μαχαίρας!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Τὴν κεφαλὴν αὐτὴ μὴ ἀμφιβάλῃς
 πῶς ἡμπορεῖ νὰ φέρῃ κ' ὑπὸ μάλης,
 διότι ὁ Περσεὺς τὴν εἶχε κόψει.
 Πάντοτε σὺ φαντάσματα ὑπ' ὄψει!
 Μὴ ἴστασαι, προχώρει, σὲ προτρέπω.
 Ἴδὲ ὠραῖα ὡς τὸ Πράτερ μέρη (1).
 καὶ ἂν ἡ ὄψις δέν μὲ παραφέρῃ,
 καὶ Θέατρον νομίζω ἐκεῖ βλέπω.
 Τί τοῦτο;

ΥΠΗΡΕΤΙΚΟΣ (2)

Τῶρ' ἀρχίζει δράμα νέον.
 Ἐκ τῶν ἐπτὰ εἶναι τὸ τελευταῖον.
 Δέν παριστῶμεν ὀλιγώτερα ποτέ.
 Ἐρασιτέχνης ὅστις ἔγραψεν αὐτό,
 ἐρασιτέχνη εἶναι κ' οἱ ὑποκριταί.

(1) Πράτερ (ἐκ τοῦ Λατ. Pratum πεδῖον), ὁ σύδενδρος περίπατος τῆς Βιέννης, περιέχων καὶ δημοτικὰ θέατρα κτλ.

(2) Ὁ ἐξ ἀπλῆς φιλοτεχνίας εἰς θέατρον ὑπηρετῶν. Ὁ Γαίτης τῷ 1799 ἔγραψεν ἄρθρον κατὰ τῶν ἐρασιτεχνῶν τούτων, ὡς ἐπιδιδῶν τῇ δραματικῇ.

Συγγνώμην, Κύριοί μου, ἂν σᾶς παραιτῶ.
Ἐρασιτέχνως αἶρω τὴν αὐλαίαν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Καλῶς εἰς τ' ὄρος τῶν δαιμόνων σ' ἀπαντῶ.
Ἐδῶ ἀνήκεις κατ' ἐμὴν ιδέαν.

(ΚΒ')

ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΙΩΝ (1)

Η

Ο ΧΡΥΣΟΥΣ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΟΒΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΙΤΑΝΙΑΣ

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

ΘΕΑΤΡΩΝΗΣ

ὦ τοῦ Μείδιγγ υἱοί, ἐργασίας πολλὰς (2)
δὲν σᾶς θέλω ἀπόψ' ἐπιβάλει.

(1) Ἡ παρεμβολή (Intermezzo) αὕτη ἐστὶ ξένη πρὸς τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ δράματος, οὐδ' ἐγγράφη δι' αὐτό. Ὁ Γαίτης, ἀναγινώσκων τοῦ Μαρτιάλου τὰ *Ξένια*, ἔγραψεν ἐν ἔτει 1796 τινὰς μιμήσεις αὐτῶν, ἃς ἔδειξε τῷ Σχιλλερ. Ἐκτοτε συνηργάσθησαν ἀμφότεροι εἰς τὴν ποίησιν τοιούτων σατυρικῶν ἐπιγραμμάτων, προτιθέμενοι ν' ἀπαρτίσωσι συλλογὴν ἐκ χιλίων. Τὸν ἐπόμενον χειμῶνα ἐξέδωκαν ἐν τῷ «*Ἡμερολογίῳ τῶν Μουσῶν*» τοῦ Σχιλλερ μόνον 430. Τοσοῦτον ὁμῶς διήγειρε θόρυβον ἀγανακτήσεως μεταξὺ τῶν λογιωτάτων ἢ δημοσίευσις αὕτη, ὥστε, ὅτε κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Γαίτης ἔγραψε κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοὺς «*Χρυσοὺς Γάμους τοῦ Ὁδερώνο*ς καὶ τῆς *Τιτανίας*», ὁ Σχιλλερ ἤρνηθη τὴν ἐν τῷ *Ἡμερολογίῳ* του δημοσίευσιν, μέχρις οὗ κατευνασθῇ ἢ κατακραυγῇ, καθ' ὃ διάστημα, ὡς ἔγραψε τῷ φίλῳ του, ἐδύνατο οὗτος ν' αὐξήσῃ πολὺ τὴν συλλογὴν του διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Κατὰ τὸ τέλος ὁμῶς τοῦ Δεκεμβρίου ἔγραψεν ἐκ Βεῖμάρης ὁ Γαί-

(2) Μείδιγγ (Mieding), διευθυντὴς τοῦ θεάτρου τῆς Βεῖμάρης, ἀγαπητὸς τῷ Γαίτῃ, ὅστις καὶ ποίημα ἔγραψεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ του.

Παλαιὸν μόνον ὄρος, ἀρχαία κοιλάς,
ἰδοὺ ὅλ' ἡ σκηνή, ὅχι ἄλλη.

ΚΗΡΥΞ

Πᾶς ἡξεύρει, ὁ γάμος χρυσοῦς ὅπως γίνη,
νὰ παρέλθωσιν ἔτη πεντήκοντα πρέπει.
Εὐχαρίστως τὴν πάλην τὴν λήξασαν βλέπει
ἡ ψυχὴ μου, ἀλλὰ τὸν χρυσὸν τῆς προκρίνει.

ΟΒΕΡΩΝ

Εἴσθε, πνεύματα, εἴσθε πλησίον ἐμοῦ,
νὰ τὸ δείξητε εἶν' ἀναγκαῖον.
Βασιλεὺς καὶ Βασίλισσα πάλιν ὁμοῦ
εἰς δεσμὸν συνηνώθησαν νέον.

ΕΜΠΟΥΣΑ (1)

Ὅταν ἔμπρουσα ἔρχητ' ἐδῶ ἐν στολῇ,
καὶ γυρνᾷ καὶ τοὺς πόδας τῆς σύρῃ,
ἀπ' ὀπίσω τῆς εὐθυμοὶ τρέχουν τρελλοί,
καὶ πηδοῦν, τραγωδοῦν τιριλίρι.

τῆς πρὸς τὸν Σχιλλερ, ὅτι διπλασιάσας τὸ ποίημα, ἀπεφάσισε νὰ παρεμβάλη αὐτὸ εἰς τὸν Φαῦστον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁνειρον κτλ.», κατὰ τοῦ Σαικεσπείρου τὸ «Ὁνειρον θερεϊνῆς νυκτός». Προϋτίθετο δὲ νὰ προσθέσῃ μετ' αὐτὸ καὶ ἄλλην σκηνὴν εἰς τὴν «Νύκτα τῆς Βαλπούργης», καὶ ἤρχισε γράφων αὐτήν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μετεμελήθη καὶ τὴν παρήτησε. Τινὲς τῶν σατυρικῶν νύξεων τῆς παρεμβολῆς ταύτης εἰσὶ σήμερον ἀκατάληπτοι, διότι ἔμειναν ἄγνωστα τὰ πρόσωπα εἰς ἃ ἀναφέρονται. — Χρυσοῦς δὲ γάμος λέγεται ἐν Γερμανίᾳ ἡ πανήγυρις εἰς μνήμην γάμου τελεσθέντος πρὸ πεντηκονταετίας, ὡς ἀργυροῦς γάμος, ἡ διὰ συμβίωσιν εἰκοσιπενταετῇ.

(1) Ἐν τῷ Γερμανικῷ Puck, ἐκ τοῦ Σουηδικοῦ Poika (παῖς). Ἐν τῶν πο-
νηρῶν πνευμάτων, ὧν χρῆσιν ποιεῖται ὁ Σαικεσπείρος ἐν τῷ «Ὁνείρω» του.

ΑΡΙΗΛ

Ὁ γλυκὺς Ἀριήλ ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις
καθαρώτατα μέλη οὐράνια ψάλλει.
Ἡ μολπή του ἀρέσκει ἀσχήμοις καὶ νάννοις,
ἀλλ' ἐλκύει πολλάκις καὶ σπάνια κάλλη.

ΟΒΕΡΩΝ

Σεῖς οἱ σύζυγοι πάντες κ' αἱ σύζυγοι πᾶσαι,
εἰς τὸν οἶκον ὁμόνοϊαν εἴ τις ποθεῖ,
ὅπως ἔπραξ' ἄς πράξῃ, ἄς μὲ μιμηθῇ.
Διαζύγιον δός, καὶ ἰδού, ἀγαπᾶσαι.

TITANIA

Ἡ γυνὴ ἂν ἐμπέσῃ εἰς παραφοράν,
ὁ ἀνὴρ εἰς ἀκάθεκτον χόλον,
συλλαβόντες περᾶτε αὐτὴν εἰς βορρᾶν,
καὶ αὐτὸν εἰς τὸν νότιον πόλον.

Πᾶσα ἡ ὀρχήστρα (fortissimo).

Τῶν μυιῶν καὶ κωνώπων σαλπίζουσαι ῥῖνες,
κ' οἱ ἐλόβιοι βάτραχοι, τέττιγες, γρύλλοι,
κ' εἰς ἀγροὺς οἱ αὐτῶν συγγενεῖς, ἰδοὺ τίνες
τὴν ὀρχήστραν ἡμῶν ἀπαρτίζουν φῖλοι.

Μονωδία.

Καὶ σύ, ἄσκαυλε, χαῖρε. Καλῶς προχωρεῖς.
Εἴς' ἡ καίδα, σάπωνος σφαῖρα.
Ζουζουνίζεις, καθὼς ὅταν πάσχη ἡ ῥίς (1)
ἐκ κατάρρου· τρυπᾷς τὸν ἀέρα.

(1) Ζουζουνίζεις, πεποιημένον, ὡς τὸ Γερμαν. Schnakeschnickeschnack.

ΠΝΕΥΜΑ ΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟΝ

Πόδ' ἀράχνης, γελώνης δερμάτιον
καὶ πτερὰ δὸς εἰς τοῦτο τ' ὄντίδιον·
δὲν παράγεις ζωύφιον ἴδιον,
πλὴν παράγεις μικρὸν ποιημάτιον.

ΜΙΚΡΟΝ ΖΕΥΓΥΔΙΟΝ

Ἄν πηδᾶς, καὶ τὸ βῆμά σου φέρης ὥς ὅπου
εἶν' ἀήρ ἀρωμάτων καὶ μέλι καὶ γάλα,
σὲ ἐγείρουσιν ἴσως αὐτὰ ἐκ τοῦ τόπου,
ὅμως ὅχι κ' εἰς ὕψη μεγάλα.

ΕΤΑΣΤΗΣ ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ (1)

Χορὸς δὲν εἶν' οὗτος μετημφιεσμένων ;
Ἄλλως πῶς θενὰ ἦν δυνατὸν νὰ ἰδῶ
τὸν ὡραῖον θεὸν Ὁβερῶνα ἐδῶ
μεταξὺ τῶν ποικίλων πολλῶν τούτων ξένων ;

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ (2)

Οὔτε ὄνουχας οὔτε οὐράν· πλὴν κ' ἐκεῖνον
θεωρῶ ἐγὼ ἓνα τῶν ἀναμφιβόλων.
Οἱοὶ ἦσαν οἱ πάλαι θεοὶ τῶν Ἑλλήνων,
εἶναι εἷς καὶ αὐτὸς τῶν πολλῶν διαβόλων.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ

Ἀσχολοῦμαι πρὸς ὥραν εἰς σκιαγραφίας·
ὅμως θέλω ἀσκήσει τὴν τέχνην τελείαν,

(1) Ὁ Νικολάης (Ἰδ. Σημ. Σελ. 223).

(2) Αἰνίττεται τὸν κόμ. Φρεδ. Στολδέργ, ὅστις ἀθέους ἐκήρυττε τὸν Κλοπ-

εὐθύς ὥς, περατώσας τὰς ἐτοιμασίας,
μετ' ὀλίγον ἀπέλθω εἰς τὴν Ἰταλίαν.

ΚΑΘΑΡΟΛΟΓΟΣ

Τί εἰς ταύτην τὴν θέσιν τὴν κατηρημένην,
ὅπου ἄσεμνα πάντα εἰσίν, ἀφικόμην;
Τόσαι στρίγλαι! Ἀλλὰ δύο μόναι τὴν κόμην
λευκὴν ἔχουσι, βλέπω, κεκονιαμένην.

ΝΕΑ ΣΤΡΙΓΛΑ

Λευκὴ κόμη, ποδῆρης ἐσθῆς ἢ σεμνὴ
κόσμ' εἰσὶ γυναικῶν γηραλέων.
Ἀλλὰ κάθημ' ἐγὼ εἰς τὸν τράγον γυμνὴ,
καὶ δεικνύω τὸ σῶμά μου νέον.

ΩΡΙΜΟΣ ΣΤΡΙΓΛΑ

Σκαιαὶ εἰς τοὺς τρόπους δὲν εἵμεθα, νέαι,
καὶ οὐδὲν ἀπαντῶμεν εἰς ὃ, τι εἰπῆτε.
Ἄν σήμερον εἴσθε καλαὶ καὶ ἀκμαῖαι,
καιρὸς θενὰ ἔλθῃ καὶ σεῖς νὰ σαπῆτε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Τῶν μυιῶν καὶ κωνώπων σαλπίζουσαι ῥίνες,
τὴν γυμνὴν μὴ μοι κρύπτουσαι περιβομβῆτε.
Σεῖς ἐλόβιοι βάτραχοι, σφῆκες, κηφῆνες,
προσοχή, ἀκριβῶς τὸν ῥυθμὸν νὰ τηρῆτε.

στόχην, τὸν Λέσιγκ καὶ τὸν Γαίτην, καὶ τοῦ Σχίλλερ τὸ ἀριστούργημα, τοὺς
«Θεοὺς τῆς Ἑλλάδος» ἐχαρακτήριζεν ὡς «φύρμα εἰδωλολατρείας καὶ ἀπαισίου
ἀθείας».

ANEMOΔΕΙΚΤΗΣ (κατὰ μίαν διεύθυνσιν) (1).

Εἶν' ἐδῶ θαυμαστή, ἐκλεκτὴ κοινωνία.
 Νύμφαι εἶν' ἀξιόλογοι, μία καὶ μία,
 καὶ ἐλπίδας παρέχοντες νέοι νυμφίοι,
 ὅλοι εὖρωστοι, ὅλοι καλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι.

ANEMOΔΕΙΚΤΗΣ (κατ' ἄλλην διεύθυνσιν).

* Ἄν ἡ γῆ ἀνεχθῇ, καὶ ἐὰν δὲν ἀνοίξῃ
 νὰ ροφήσ' εἰς τὰ ἔγκατ' αὐτῆς καὶ νὰ πνίξῃ
 ὅλας ὅσαι καὶ ὅλους ὅσ' εἶναι ἐδῶ,
 δὲν προσμένω στιγμὴν, κ' εἰς τὸν ἄδην πηδῶ.

ΞΕΝΙΑ (2)

Κ' ἡμεῖς προχωροῦμεν εἰς σχῆμα ἐντόμων.
 Ψαλλίδας κρατοῦμεν μικρὰς καὶ κεντῶμεν·
 καὶ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ πατρός μας, τὸν νόμον,
 τὰ ὅπλα προτείνοντες ταῦτα, τιμῶμεν.

ΕΝΝΙΓΞ (3)

Συναντώμενοι πῶς ἀφελεῖ τῇ φωνῇ
 ἀνταλλάσσουν οὗτοι εὐφυολογίας!

(1) Ὑποτίθεται αἰνιττόμενος τοὺς δύο ἀδελφοὺς Στολδέργ, οἵτινες, συνοδεύσαντες αὐτὸν εἰς Ἑλβετίαν, ἦσαν θερμοὶ λάτραι τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, εἴτα δὲ μετεβλήθησαν εἰς θρησκομανεῖς.

(2) Τὰ σατυρικά ἐπιγράμματα ἃ εἶχε ποιήσει μετὰ τοῦ Σχιλλερ (ἴδε Σημ. Σελ. 233).

(3) Ἐνιγξ (Hennings) Δανὸς ἐκδότης περιοδικοῦ, φέροντος τὸν τίτλον· « Πνεῦμα τοῦ αἰῶνος », καὶ ἐτέρου, καλουμένου « Μουσαγέτης », ὕβρισε δι' αὐτῶν ἀποτόμως τὸν Γαίτην καὶ τὸν Σχιλλερ, διὰ τὰ Ξένια ἰδίως αὐτῶν, ὡς εὐήθεις, ὕβριστάς, ἐστερημένους ἰδεῶν, κακοδόλους κτλ. Τρεῖς στροφαὶ εἰς αὐτὸν ἀναφέρονται.

Νὰ διῆσχυρισθῶσιν εἰσὶν ἱκανοὶ
ἀγαθὰς ὅτι ἔχουν καρδίας.

ΜΟΥΣΗΓΕΤΗΣ

Ἄτυχίαν μεγάλην μου δὲν θεωρῶ
ὅτι εὖρον τὰς στρίγλας παρούσας.
Οδηγῶν νὰ διέπω αὐτὰς ἤμπορῶ,
ὅπως δὲν ἐδυνάμην τὰς Μούσας.

ΠΡΩΗΝ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Σοφὸς ἔσῃ ἀνίσως σοφοῖς προσκαθήσης·
δι' ὃ κράτει μου σὺ τὸν μανδύαν.
Ὡς ὁ Γερμανικὸς Παρνασσὸς μας, ἐπίσης
κορυφὴν καὶ ὁ Βρόκος μας ἔχει εὐρεῖαν.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ (1)

Εἶπετε, τίς εἶναι αὐτὸς ὁ ξηρὸς,
ὅστις ἔχει ἐπάνω τὴν μύτην;
Ἰδέτε, φουσᾶ, πνευστιᾶ ἰσχυρῶς,
ὁσφραινόμενος Ἰησουίτην.

ΓΕΡΑΝΟΣ (2)

Εἰς νερὰ ποταμοῦ καθαροῦ ὄχι μόνον,
ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς θολὰ ἀγαπῶ ν' ἀλιεύω.
Ὅθεν, ὅσον ἂν εἶμ' εὐσεβής, τί γυρεύω
μὴ πολυερωτᾶτε ἐν μέσῳ δαιμόνων.

(1) Ὁ Νικολάης (Σημ. Σελ. 228. 230, ἐπωνομάσθη Ἰησουῖτομυριστής (Jesu-
suitenricher), διότι τοὺς Ἰησουίτας ἀποστρεφόμενος, ἐνόμιζεν ὅτι εἰς ἕκαστον
ἄνθρωπον ὡσφραίνεται Ἰησουίτην.

(2) Ὁ Γαίτης γράφει τῷ Ἐκκερμάννω (1829), ὅτι διὰ τοῦ γερανοῦ ἐννοεῖ ἐν-
ταῦθα τὸν Λαδάτερ, ὡς δῆθεν μὴ φιλαλήθη.

ΚΟΣΜΙΚΟΣ (1)

Ἄληθης εὐσεβῆς παντὶ τρόπῳ διώκει
τὸν σκοπὸν ἀνθ' ἀπλῆς θεωρίας·
κ' ἐν τῷ ὄρει αὐτῷ, ὃ ὁ δαίμων κατῴκει,
συναντᾷ εὐλαβεῖς ἐνορίας.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ

Ἴδου πάλιν καὶ ἄλλος χορὸς θὰ φανῇ.
Τῶν τυμπάνων ἀκούεται τόνος.
Ὅχι· εἶναι ἡ σύριγξ, γνωστὴ τῷ Πανί.
Εἰς καλάμους ἤγεῖ μονοφώνως.

ΧΟΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Πῶς τοὺς πόδας κινοῦν οἱ καλοὶ χορευταί,
πῶς ἀσθμαίνουν χονδροὶ καὶ κυφοὶ πῶς πηδῶσι!
καὶ τοῖς εἶν' ἀδιάφορον ποία καὶ πόση
ἢ ἐντύπωσις εἶν' ἐπὶ τῶν θεατῶν.

ΕΥΘΥΜΟΣ

Οἱ ἐπαῖται μισοῦσιν ἀλλήλους ἐκεῖνοι,
καὶ τὸν ἄλλον καθεὶς μυστικῶς ἀπειλεῖ.
Ὁ ζουρνᾶς κ' ἡ δουδούκα ἐδῶ τοὺς καλεῖ,
ὥς ἡ λύρα ποτὲ τοῦ Ὀρφέως, τὰ κτήνη.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΣ

Δὲν ἀλλάσσουν τὴν γνώμην μου ὅλ' οἱ φωνάζοντες,
κριτικοὶ ἀναλύοντες, ἄλλοι διστάζοντες.

(1) Οὕτως ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν (Weltkind), κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Λαβᾶτερ καὶ συνεταίρους.

Ὁ διάβολος πρέπει νὰ εἶναι ἐν τί.
Αὐτοῦ ἄλλως ἢ ὑπαρξίς ἦν δυνατή;

ΙΔΕΑΛΙΣΤΗΣ (1)

Πανισχύρως ὀργᾶ ἐν ἐμοὶ φαντασία,
καὶ ὁ νοῦς μου αὐτῆς εἶναι πλήρης.
Ἐὰν σήμερον εἶμαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ
ὥς μὲ πλάττει αὐτή, τότε εἶμαι φρενήρης.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΤΗΣ (2)

Εἰς ἀφόρητον βάσανον μ' εἶναι τὸ ὄν μου,
καὶ τὸ πᾶν μὲ πιέζει ἐν γένει.
Δὲν ἠξεύρω δὲ σήμερον τί μοι συμβαίνει,
στερεὸς πλὴν δὲν ἴσταμ' ἐπὶ τῶν ποδῶν μου.

ΥΠΕΡΦΥΣΙΟΛΟΓΟΣ

Μ' εἶν' εὐπρόσδεκτοι οὗτ' οἱ ἐδῶ θιασῶται,
κ' ἡ αὐτῶν παρουσία μοὶ εἶναι χαρά.
Ἄν ὑπάρχωσι πνεύματ' ἀκάθαρτα, τότε
ἀναγκαίως ὑπάρχουσι καὶ καθαρὰ.

ΣΚΕΠΤΙΚΟΣ

Βλέπουν φλόγα μικράν, καὶ κατόπιν της τρέχουν,
καὶ θαρρόυν τὸν κρυπτὸν θησαυρὸν ὅτι ἔχουν.
Ἀμφιβόλου κατάληξις καὶ διαβόλου
ἡ ἰδία. Πῶς ἤλθα δὲν βλάπτει διόλου.

- (1) Ὑποτίθεται αἰνιττόμενος τὸν φιλόσοφον Φίχτε.
(2) Realist.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Οἱ ἐλόβιοι βάτραχοι, σφῆκες, κηφῆνες,
εἰσὶν οὗτ' οἱ ἐπάρατοι ἐρασιτέχνη.
Τῶν μυιῶν καὶ κωνώπων σαλπίζουσι ῥίνες.
Χαίρετέ μοι. Σεῖς εἴσθε οἱ ἀριστοτέχνη.

ΟΙ ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ (1)

Ἀμερινομερίμων ἐνταῦθα παρόντων
χαίρω εὖθυμον βλέπων χορείαν πολλῶν.
Μὴ δυνάμενοι πλέον ἐπὶ τῶν ποδῶν των,
βαίνουν ὡς δυνηθοῦν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν.

ΟΙ ΑΝΕΠΙΤΗΔΕΙΟΙ

Ἐν χαραῖς καὶ χοροῖς κ' ἡμεῖς ἄλλοτ' ἐζήσαμεν·
εἰς τὸ θεῖον πλὴν ἔλεος τώρα προστρέχομεν.
Τὰς ἐμβάδας χορεύοντες τότε ἐτρυπήσαμεν,
κ' ἐτελείωσεν ἤδη· γυμνόποδες βαίνομεν.

ΑΤΜΙΔΕΣ ΦΩΤΕΙΝΑΙ

Ἐκ τελμάτων καὶ βάλτων σαπρῶν καταγόμενοι,
εἰς τὰς τάξεις τῶν ἄλλων, βαρβαρογενεῖς,
ὅμως θέσιν λαμβάνομεν ὡς εὐγενεῖς,
καὶ χωροῦμεν ἐνταῦθα λαμπροί, κομψευόμενοι.

ΔΙΑΤΤΟΝΤΕΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

Τῶν ἐπάνω χωρῶν τ' οὐρανοῦ τέκνα εἵμεθα.

(1) Αἰνίττεται διὰ τῶν 4 στροφῶν τοὺς διὰ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν καὶ κοι-
νωνικῶν ἀνατροπῶν ἐκ τοῦ σκότους ἀνιόντας, τοὺς ἐκ τῆς περιωπῆς εἰς ἀφάνειαν
καταρρέοντας καὶ τοὺς εἰς παλινόρθωσιν ἀφορῶντας.

Μετ' ἀστέρων καὶ φώτων πρὶν εἶχομεν ζήσει.
 Ἐδῶ ἤδη πεσόντες εἰς τ' ἄχυρα κείμεθα.
 Εἰς τοὺς πόδας μας πάλιν τίς θέλει μᾶς στήσει ;

ΟΙ ΟΓΚΩΔΕΙΣ (1)

Τόπον, τόπον ἐμπρός· τόπον, τόπον τριγύρω,
 μὴ φυτὰ τρυφερὰ πατηθῶσιν ὠραῖα.
 Ἴδού, πνεύματα ἔρχονται. Ἐχουν πολλάκις
 καὶ τὰ πνεύματα μέλη χονδρὰ καὶ βαρέα

ΕΜΠΟΥΣΑ

Μὴ βαδίζετε βῆμα τοσοῦτο βαρύ,
 ὥς ἄμνοι ἐὰν ᾗσθ' ἐλεφάντων·
 καὶ ἡ Ἐμπουσα σήμερον, κόρη ἀτμῶν,
 βαρυτέρα ὑμῶν ἔστω πάντων.

ΑΡΙΗΛ

Ἄν ἡ εὖνους πτερὰ σοὶ ἐχάρισε φύσις,
 ἢ πτερὰ εἰς τὸ πνεῦμά σου ἂν περιβάλλῃ,
 μὴ διστάζῃς κατ' ἴχνος νὰ μ' ἀκολουθήσῃς
 εἰς τὸν λόφον, εἰς ὃν ῥόδων ἄνθησις θάλλει.

Ὅρχήστρα (σιγαλῶς).

Ἡ ζοφώδης ὁμίχλη, τὰ νέφη, χρυσᾶ
 ἀπ' ἐπάνω φωτίζονται.
 Ἀλλ' εἰς δάση καὶ θάμνους ἡ αὔρα φυσᾷ,
 καὶ τὰ πάντα σκορπίζονται.

(1) Ὑποτίθεται αἰνιττόμενος τοὺς ἀδεξίους φιλολόγους.

(ΚΓ')

ΕΚΟΤΕΙΝΗ ΗΜΕΡΑ. ΑΓΡΟΣ (1)

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐν ἀθλιότητι! ἐν ἐπελπισίᾳ! Ἐλεεινῶς ἐπὶ πολὺ διὰ τῆς γῆς πλανηθεῖσα, καὶ ἤδη εἰς τὴν εἰρκτὴν! Ὡς κακοῦργος κατάκλειστος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εἰς φοβεράς βασάνους ἐκτεθειμένη, τὸ χαριέστατον, τὸ κακοδαῖμον πλάσμα! Ὡς ἐκεῖ κατήντησεν, ὡς ἐκεῖ! Πνεῦμα ἀποτρόπαιον, πνεῦμα προδοσίας, μοὶ ἀπέκρυψας ταῦτα! Ἐδῶ, ἐδῶ ἴστασαι, καὶ περιστρέφεις τοὺς διαβολικοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν κεφαλὴν σου!—Εἰς τὴν εἰρκτὴν! Εἰς ἐσχάτην ἐλεεινότητα παραδεδομένη, καὶ εἰς πονηρὰ πνεύματα καὶ εἰς δικαστὰς ἀνελεήμονας! Καὶ ἐμέ, μὲ περιφέρεις, ἄθλιε, εἰς ἀνοσίους διασκεδάσεις, μοὶ ἀποκρύπτεις τὴν συμφορὰν τῆς ἐπιτεινομένην, καὶ καταλείπεις ἐκείνην ἀβοήθητον εἰς τὸν ὄλεθρον!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κύων! Ἀποφώλιον τέρας! Μεταμόρφωσον, ὦ ἀπέραν-

(1) Διαφόρους σκηνὰς τοῦ Φαύστου εἶχε γράψει ὁ Γαίτης εἰς πεζὸν λόγον πρὶν ἢ στιχοιργήσῃ αὐτάς. Ἀγνοεῖται διατί παρέλιπε ταύτης τὴν στιχοιργίαν. Γνωστόν ὅτι τὴν ὑπηγόρευσεν ὡς ἔχει εἰς τὸν γραμματέα του Ῥεϊμερ (Riemer) μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1803, ὅτε ἔλαβε αὐτόν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, καὶ 1808, ὅτε ἡ σκηνὴ ἐξεδόθη.

τον πνεῦμα, μεταμόρφωσον πάλιν τὸν σκώληκα τοῦτον εἰς κύνα, ὥς πολλάκις ἠρέσκετο ἐν νυκτὶ νὰ τρέχῃ ἐμπρὸς μου, καὶ κυλιόμενος πρὸ τοῦ ἀνυπόπτου διαβάτου, νὰ τὸν ῥίπτῃ κατὰ γῆς καὶ νὰ πηδᾷ εἰς τοὺς ὤμους του. Ναί, μετάβαλε πάλιν αὐτὸν εἰς τὸ ἀγαπητὸν σχῆμά του, ἵνα ἔρπῃ ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ τὸν καταπατήσω ὑπὸ τοὺς πόδας μου, τὸν ἐξώλην! — Δὲν εἶναι ἡ πρώτη! — Ἀθλιότης, ὦ ἀθλιότης, ἣν ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ, ὅτι οὐχὶ ἐν μόνον, ἀλλὰ πλείονα πλάσματα κατέπεσαν εἰς τῆς δυστυχίας τὴν ἄβυσσον, ὅτι τὸ πρῶτον δὲν ἤρκεσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ αἰωνίως συγχωροῦντος, ἵνα διὰ τῆς φοβερᾶς ἀγωνίας τοῦ θανάτου τοῦ ἐξαγοράσῃ τὴν ἁμαρτίαν ὅλων τῶν ἄλλων! Τὴν ἐμὴν ψυχὴν, τὸν μυελὸν τῶν ἐμῶν ὀστέων διατρυπᾷ ταύτης τῆς μόνης ἡ οἰκτρὰ συμφορά· καὶ σὺ ἀμερίμνως ὑβρίζεις χιλιάδων τὴν δυστυχίαν!

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἴδου ἡμεῖς καὶ πάλιν εἰς τοῦ ἡμετέρου πνεύματος τὰ ἔσχατα ὅρια, ὅπου ἀνατρέπεται ὁ νοῦς ὑμῶν, τῶν ἀνθρώπων. Τί συμμαχεῖς λοιπὸν μεθ' ἡμῶν, ἀφ' οὗ εἶσαι τῆς συμμαχίας κατώτερος; Νὰ πετάξῃς θέλεις, καὶ δὲν ἀντέχεις εἰς τὴν σκοτοδονίαν! Ἐπεβλήθημεν ἡμεῖς εἰς σέ, ἢ σὺ εἰς ἡμᾶς;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Μὴ τρύζῃς ἀντικρὺ μου τοὺς βορούς σου ὀδόντας. Ἀηδίαν μοὶ φέρεις. — ὦ ἐξαίσιον, μέγα πνεῦμα, τὸ καταδεχθὲν νὰ μοὶ ἐπιφανῇς, καὶ γνωρίζον τὴν καρδίαν καὶ τὴν ψυχὴν μου, διατί μὲ συνῆψας μετὰ τοῦ αἰσχροῦ τούτου

συντρόφου, τοῦ βόσκοντος ἐν βλάβῃ καὶ ἐντροφῶντος ἐν τοῖς ὀλέθροις ;

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐτελείωσας ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σῶσον ἐκείνην, ἥ οὐαί σοι ! Ἡ φοβερωτάτη ἀρὰ ἐπὶ σέ εἰς χιλιάδας αἰώνων !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν δύναμαι νὰ λύσω τὰ δεσμὰ τοῦ ἐκδικητοῦ, οὐδὲ ν' ἀνοίξω αὐτοῦ τὰ κλειθρα. — Σῶσον ἐκείνην ! — Τίς τὴν ἔρριψεν εἰς τὸν ὄλεθρον ; Ἐγὼ ἢ σύ ;

(Ὁ Φαῦστος ῥίπτει πέριξ ἄγρια βλέμματα).

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ζητεῖς ν' ἀρπάσῃς τὸν κεραυνόν ! Καλὸν ὅτι δὲν ἐδόθη εἰς σᾶς τοὺς ἀθλίους θνητούς. Νὰ συντρίβωσιν ἀθῶον τὸν ἀντιλέγοντα, ἔθος τυράννων, ὅταν θέλωσι ν' ἀπαλλαγῶσι δυσχερειῶν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Φέρε με πρὸς αὐτήν. Πρέπει νὰ ἐλευθερωθῇ.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Λησμονεῖς εἰς ποῖον ἐκτίθεσαι κίνδυνον ; Ἦξευρε ὅτι βαρύνει ἔτι ἐπὶ τῆς πόλεως ἡ αἱματηρὰ εὐθύνη τοῦ φόνου ὃν διέπραξας. Ἐπὶ τοῦ τόπου εἰς ὃν τὸ θυμὰ σου ἔπεσε πλάνωνται πνεύματα ἐκδικητικά, καὶ περιμένουσι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ φονέως.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Καὶ τοῦτο ἔτι παρὰ σοῦ ν' ἀκούσω ! Ἐπὶ σέ, ὦ ἔκτρωμα, φόνος καὶ ὄλεθρος ὅλου κόσμου ! Φέρε μ' ἐκεῖ, σοὶ λέγω, καὶ ἐλευθέρωσόν την.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σὲ φέρω, καὶ ἄκουσον τί δύναμαι. Μήπως εἰμὶ παντοδύναμος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ; Τοῦ δεσμοφύλακος τὰς αἰσθήσεις θέλω θολώσει. Τότε σὺ λάβε τὰς κλεῖς, καὶ φέρε την ἔξω δι' ἀνθρωπίνης χειρός. Ἐγὼ δ' ἀγρυπνῶ. Ἐτοιμοὶ ἴστανται οἱ μαγικοὶ ἵπποι. Σᾶς παραλαμβάνω. Τοῦτο δύναμ' ἐγώ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐμπρός ! ὑπάγωμεν !

(ΚΑ')

ΝΥΞ. ΓΥΜΝΟΝ ΠΕΔΙΟΝ (1)

ΦΑΥΣΤΟΣ. ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (διορμῶντες ἐπὶ μελανῶν ἵππων).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τί πηγαινοέρχονται αὐτοὶ ἐκεῖ περὶ τὴν κορακόπετραν ; (2)

(1) Φαίνεται ὅτι ἡ μικρὰ σκηνὴ αὕτη ἐγράφη ἵνα συνδέσῃ τ' ἀσυνάρτητα προηγούμενα καὶ ἐπόμενα.

(2) Κορακόπετραν ἔλεγον ἐν Γερμανίᾳ τὸν τόπον τῶν κεφαλικῶν ἐκτελέσεων.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Δὲν ἡξεύρω τί κάμνουν, τί ἄγουν καὶ τί φέρουν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κινοῦντ' ἐδῶ, κινοῦντ' ἐκεῖ, κλίνουσιν, ἐγείρονται.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Σμῆνος μάγων καὶ στριγλῶν.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ῥαντίζουν· ἀγιάζουν.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐμπρός! Ἐμπρός!

ΕΙΡΚΤΗ

ΦΑΥΣΤΟΣ (κρατῶν δέμα κλειδίων καὶ λύχνον, πρὸ μικρᾶς
σιδηρᾶς θύρας).

Λησμονηθεῖσα φρίκη μὲ σπαράττει
κ' ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀπαισία τύχη.
Οἱ ὕγροὶ οὗτοι τὴν ἐγκρύπτουν τοῖχοι!
Τὸ σφάλμα τῆς ἥτον γλυκεῖ' ἀπάτη.
Πλησίον τῆς νᾶ ἔλθης ἀναβάλλεις;

Νὰ τὴν ἰδῆς ἂν πρέπη ἀμφιβάλλεις ;
Ὁ θάνατος δὲ σπεύδει. Περιπάτει.

(Λαμβάνει τὸ κλεῖθρον. Ἐσωθεν ἀκούεται τὸ ἀκόλουθον ΛΣΜΑ) (1).

Ἡ μήτηρ μου ἡ πόρνη,
ὅπου μ' ἔπνιξε·
ὁ πονηρὸς πατήρ μου
ὅπου μ' ἔφαγε·
κ' ἡ ἀδελφή μου, ἡ μικρά μου, ἡ καλή,
ἔθαψ' εἰς μέρη τὰ ὅστ' αἱ μου σκιερὰ·
κ' ἐγὼ τοῦ θάσους ἔγινα μικρὸν πουλί,
καὶ πέτα, πέτα, πέτα μ' ἀνοιχτὰ πτερὰ.

ΦΑΥΣΤΟΣ (ἀνοίγων).

Δὲν βλέπει πῶς ὁ φίλος τῆς ἐγγίζει.
Τὸ ἄχυρον κ' ἡ ἄλυσίς τῆς τρύζει.

(Εἰσέρχεται).

MARGARITA

(κρυπτομένη εἰς τὴν κλίνην τῆς).

Ἔρχονται! Εἶν' ὁ θάνατος! Οἱ θύται!

ΦΑΥΣΤΟΣ (ταπεινῇ τῇ φωνῇ).

Ἔρχομαι νὰ σοὶ λύσω τὰς ἀλύσεις.

(1) Τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐδανείσθη ὁ Γαίτης ἐκ δημοτικοῦ τινος γερμανικοῦ ᾄσματος (Machandel-Boom), μεταφράσας αὐτὸ ἐκ τῆς δημοτικῆς διαλέκτου εἰς τὴν καθαρεύουσιν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (πρό αὐτοῦ ῥιπτομένη).

Ἄν εἴσθε ἄνθρωποι, εὐσπλαγχνισθῆτε !

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σίγα. Τοὺς φύλακας θὰ ἐξυπνήσης.

(Λαμβάνει τὰς ἀλύσεις της διὰ νὰ τὰς λύσῃ).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (γονυπετής).

Δήμιε, ποῖος σ' ἔδωκ' ἐπ' ἐμοῦ αὐτὴν
τὴν ἐξουσίαν ;

Ἔρχεσαι μεσονύκτιον. Τὴν ποθητὴν
ζωὴν μου χάρισόν μοι. Εὐσπλαγχνίαν !
Πρόσμεινε καὶ ἄφες νὰ φωτίσῃ.

(Ἐγείρεται).

ὦ ! εἶμαι τόσον, τόσον εἶμαι νέα !
καὶ ν' ἀποθάνω ! Ἡμην καὶ ὠραία.
ὦραία ἥμην. Τοῦτο μ' ἔχει σβύσει.
Ὁ φίλος ἦν ἐδῶ, ἀλλ' ἐμακρύνθη.
Ὁ στέφανός μου δὲν ἀνθεῖ ὡς ἦνθει.
Μὴ κατ' ἐμοῦ ὁρμαῖς τῆς τεθλιμμένης.
Τί σ' ἔκαμα καὶ τόσον ἀγριαίνεις ;
Μὴ θέλῃς μάτην, μή, νὰ σ' ἐξορκίζω.
Ποτὲ δὲν σ' εἶδα, οὔτε σὲ γνωρίζω.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὴν βάσανον ὦ ! ταύτην πῶς θὰ ὑποστῶ ;

MARGARITA

Νὰ κλίνω εἰς πᾶν ὅ,τι θέλεις χρεωστῶ.
 Ἄφες με τὸ μικρόν μου νὰ βυζάξω.
 Ὅλην τὴν νύκτα τὸ χορεύω, τὸ βαστῶ.
 Μοὶ τὸ ἐπῆραν διὰ νὰ στενάξω,
 καὶ τώρα λέγουν τὸ ἐφόνευσα. Θαῖρῶ
 πῶς ποτὲ πλέον δὲν θὰ ζήσω νὰ χαρῶ.
 Μοὶ ψάλλουν στίχους οἱ κακοί, καὶ μῦθοι
 τοιαῦτα διηγοῦνται. Τίς τοὺς πείθει
 πῶς δι' ἐμέ ὁ μῦθος ἐποιήθη;

ΦΑΥΣΤΟΣ (γονυπετῶν).

Γονυπετῆς ὁ φίλος ἐραστής σου
 νὰ σ' ἀπαλλάξῃ θέλει τῆς εἰρκτῆς σου.

MARGARITA (παρ' αὐτῷ γονυπετοῦσα).

Ναί, εἰς τὰ γόνατ' ἄφες νὰ ριφθῶμεν,
 κ' εἰς τοὺς ἁγίους νὰ προσευχηθῶμεν.
 Ὑπὸ τὸ ἔδαφος, ἐντὸς τοῦ σκότους,
 ἀκούεις κρότους;
 Ὁ Ἄδης βράζει·
 Ἐξ ὀργῆς τρέμων
 ὁ κακὸς δαίμων
 μυκᾶται καὶ φωνάζει.

ΦΑΥΣΤΟΣ (μεγαλοφώνως).

Μαργώ! Μαργώ!

MARGARITA (προσέχουσα).

Τοῦ φίλου ἦτον ἡ φωνή!

(Ἄναπηδᾷ· αἱ ἄλυσεις ἐκπίπτουσι τῶν χειρῶν της).

Τὸν ἤκουσα. Ποῦ εἶναι; Ποῦ, ποῦ θὰ φανῇ;

Εἶμ' ἐλευθέρα, μ' ἀδεσμεύτους χεῖρας!

Περὶ τὸν τράχηλόν του νὰ τὰς δέσω,

καὶ εἰς τὸ φίλον στῆθός του νὰ πέσω!

Ἦτον ἐκεῖ, εἰς τὴν φλιάν τῆς θύρας.

«Μαργώ!» ἐκάλει. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν βρυγμῶν

καὶ τῶν ἀγρίων ὕλακων καὶ ὀρυγμῶν

καὶ ὕβρεων τῶν μυσαρῶν δαιμόνων,

ἐγνώρισα τὸν φίλον γλυκὺν τόνον.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐγὼ εἰμί.

MARGARITA

Σύ! σύ! ὦ, ἄλλην μίαν

εἰπέ το. Ποῦ τὰ βάσανα κ' αἱ θλίψεις

κ' οἱ τρόμ' εἰς τῆς εἰρκτῆς τὴν ἐρημίαν;

Σύ! Τὰ δεσμά μου ἦλθες νὰ συντρίψης!

Ἐσώθην!

Ἴδου ὁ δρόμος ὅπου ἐπηγαίνομεν

ὁμοῦ, καὶ ὅπου σ' εἶδα κατὰ πρῶτον.

Ἴδου ὁ καλὸς κῆπος τῶν ἐρώτων,

ὅπου ἐγὼ κ' ἡ Μάρθα σ' ἐπροσμένομεν.

ΦΑΥΣΤΟΣ (θέλων νὰ τὴν σύρῃ ἐκεῖθεν).

Ἐλθέ, ἐλθέ!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ὦ! μεῖνε. Ὅπου μείνης,
μένω κ' ἐγώ. (Τὸν θωπεύει).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἀνάγκη νὰ ταχύνης,
μὴ ἔχωμεν νὰ μεταμεληθῶμεν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τί εἶναι τοῦτο; Δὲν θὰ φιληθῶμεν;
Καιρὸς δὲν εἶναι ὅπου μ' ἄφησας πολὺς,
καὶ ν' ἀπομάθῃς ἤρκεσε πῶς νὰ φιλῇς;
Εἰς τὴν ἀγκάλην σου πῶς τώρα φρίττω;
Πᾶς λόγος, πᾶν σου βλέμμα πρὶν μοὶ ἦτο
χαρά, καθὼς εἰς οὐρανοὺς ἂν ἔζων·
καὶ σὺ μ' ἐφίλεις πνίγων με, πιέζων.
Φίλει με, φίλει,
ἢ σὲ φιλῶ. (Τὸν ἐναγκαλίζεται).
Φεῦ! Κρύα χεῖλη!
Εἰσὶ βωβὰ ἐν ᾧ λαλῶ.
Τὸν ἔρωτά σου τίς μ' ἐπῆρε;
Ποῖαι κακαὶ μὲ κατατρέχουν μοῖραι;

(Ἀποστρέφεται ἀπ' αὐτοῦ).

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐλθέ, φιλτάτῃ. Κατεπείγει ὁ καιρός.

Εἰς τὰς ἀγκάλας θὰ σ' ἐγκλείω φλογερῶς.
Ἔπου μοι, ἔπου. Εἰς ἐμὲ τὴν πίστιν θές.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (πρὸς αὐτὸν στρεφομένη).

Ἄλλ' εἶσαι, εἶσαι, εἶσαι σύ; Εἶν' ἀληθές;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ναί, εἶμ' ἐγώ· ἀλλ' ἔρχου.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τὰς ἀλύσεις
μοὶ ἔθραυσας· μ' ἀνοίγεις τὴν ἀγκάλην.
Πῶς φρίκην δὲν αἰσθάνεσαι μεγάλην;
Ἦξεύρεις τίνα ἔρχεσαι νὰ λύσης;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐλθέ. Προβαίν' ἡ νύξ, περνᾷ ὁ χρόνος.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἐγώ, ἔξεύρεις; εἶμαι μητροκτόνος·
κ' ἐγὼ τὸ τέκνον ἔπνιξα εἰς τὰ νερά.
Τὸ τέκνον μου, ναί. Ἦτον σοῦ κ' ἐμοῦ χαρά.
Καὶ σοῦ! — Σὺ εἶσαι; Μόλις τὸ πιστεύω.
Δός μοι τὴν χεῖρα. Ὅνειρον μοὶ φαίνεται.
Τὴν φίλην χεῖρα! — Ἀλλὰ πῶς; Ὑγραίνεται.
ὦ! στέγνωσέ την. Αἷμα ὑποπτεύω
πῶς τὴν μиаίνει.

Τί ἔπραξας; Θεέ μου, τί σημαίνει;
Τὴν μάχαιραν ἀπόθες εἰς τὴν θήκην,
σὲ ἱκετεύω· καὶ μοὶ φέρει φρίκην.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Τὸ παρελθὸν παρῆλθε· μὴ αὐτὸ κινῆς·
μὴ μὲ φονεύῃς. Παῦσον νὰ μὲ τυραννῇς.

MARGARITA

Νὰ σὲ φονεύσω; Ὁχι. Σὺ νὰ ζήσης.
Περὶ τῶν τάφων θέλω σοὶ δηλώσει,
καὶ σὺ ἀμέσως πρέπει νὰ φροντίσης,
καθὼς ἐξημερώσῃ.
Ἡ πρώτη θέσις εἶναι τῆς μητρός μου.
Παράπλευρα νὰ εἴν' ὁ ἀδελφός μου,
κ' ἐγὼ εἰς τὴν πλευράν της τὴν ἐτέραν·
μακρὰν ὀλίγον, ὅχι πολὺ πέραν.
Πλησίον δ' εἰς τὸ στῆθος τὸ παιδίον μου·
κάνεις δὲ ἄλλος, ναί, κάνεις πλησίον μου. —
Τὴν κεφαλὴν νὰ κλίνω εἰς τὸ στῆθός σου
θὰ ᾔην' ἡ γλυκυτάτη εὐτυχία μου.
Πλὴν μ' εἶναι ὡς ἂν ἀπητεῖτο βία μου,
καὶ ἂν μ' ἀπώθει ἄφιλον τὸ ἦθος σου.
Καὶ ὅμως, ὅμως τόσον φαίνεσαι, καθὼς
καὶ τόσον εἶσαι, εὐσεβὴς καὶ ἀγαθός!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἐλθέ, ἂν οὕτω λέγῃς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἔξω ;

ΦΑΥΣΤΟΣ

Κατοικεῖ

ἐκεῖ ἐλευθερία.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Θάνατος ἐκεῖ

παραμονεύει.

Ἄνοικτὸν τὸ μνημα,
« ἐλθέ », μοὶ νεύει,
καὶ λέγει « τὴν ἀνάπαυσιν σοὶ φέρω ».
Μέχρις αὐτοῦ ἐν βῆμα,
καὶ ὅχι περαιτέρω.
Φεύγεις, Ἐρρίκε ; Μετὰ σοῦ νὰ φύγω
ἂν ἐδυνάμην !

ΦΑΥΣΤΟΣ

Δύνασαι. Ἄνοιγω.

Ἐλθέ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Δὲν πρέπει. Τίς εἶν' ἡ ἐλπίς μου ;
Νὰ φύγω ; Μ' ἐπιβλέπουν οἱ φονεῖς μου.
Οἰκτρὸν νὰ τρώγω ἄρτον ἐπαιτίας,
κ' ἐν ᾧ βαρὺ τὸ συνειδός μου ἔχω,
πλάνης εἰς ξένα καὶ φυγὰς νὰ τρέχω,
πρὶν μὲ συλλάβῃ χεὶρ δικαίας βίας.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σὲ προστατεύουν ταῦτά μου τὰ στήθη.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Βοήθει! βοήθει,
τὸ πτωχόν σου παιδίον.
Διάβα τὸ πεδίων,
εἰς τὴν ὄχθην πλησίον,
κατὰ τὰς φιλλύρας,
δεξιῶς τῆς γεφύρας,
εἰς τῆς βάλτου τὰ μέρη.
Δός τῷ, δός τῷ τὰς χεῖρας.
Τὸ σῶμά του αἶρει!
Ἀκόμῃ ἀσπαίρει!
Σῶσον,
βοήθει!

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ! Πῶς εἶς' ἔξω φρενῶν!
Ἐν μόνον βῆμα, κ' εἶσαι ἐλευθέρᾳ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄν εἶχομεν περάσει τοῦτο τὸ βουνόν!
Εἰς πέτραν καθημένην τὴν μητέρα
βλέπω. Ἡ κεφαλὴ τῆς τρέμει, κλίνει.
Δὲν στρέφεται, δὲν νεύει· τῇ βαρύνει.
Πολὺ κοιμᾶται, οὐδὲ πλέον ἐξυπνᾷ.
Ἀπεκοιμήθη ὅπως μᾶς ἀφήνη
τερπνὰ λεπτά. Παρῆλθον τώρα τὰ τερπνά!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Ἄν δὲν ἀρκῶσι λόγοι καὶ δεήσεις,
σὲ σύρω ἔξω κ' ἄν δὲν μὲ ἀφήσης.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἄφες με. Δὲν ἀνέχομαι. Μὴ βίαν.
Μή, μὴ μὲ συλλαμβάνης οὕτω φονικῶς.
Πάντοτε τόσῃν σ' ἔδειξα φιλίαν!

ΦΑΥΣΤΟΣ

Χαράζει ἡ ἡμέρα, φίλη, φίλη!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Ἐσχάτῃ δι' ἐμὲ θεν' ἀνατείλῃ·
ἡμέρ' αὐτὴ τοῦ ἐδικοῦ μου γάμου!
Μὴ εἰπῆς ὅτι ἔνδον τοῦ θαλάμου
μὲ εἶδες. Φεῦ! τὰ στέφανά μου!
Τετέλεσται! Θ' ἀπαντηθῶμεν πάλιν·
ὅχ' εἰς χοροῦ πανήγυριν, εἰς ἄλλην.
Εἰς τὰς ὁδοὺς πλῆθος πολὺ συνθλίβεται·
πληροῖ τὰ πάντα, ὅμως δὲν ἀκούεται.
Ὁ κώδων κρούεται·
ἡ ῥάβδος συντρίβεται (1).
ὦ! Πῶς μὲ δένουν, πῶς μὲ συλλαμβάνουν!
Ἦδ' εἰς τὴν ἔδραν τῶν αἱμάτων φθάνουν.
Τοὺς πέριξ πάντας ὡς νὰ ψαύῃ ἐκφοβεῖ
ἡ κοπίς ἥτις ἐπ' ἐμὲ θὰ καταβῇ.
Ἡ γῆ ὡς μέγας τάφος ἵσταται βωβή.

(1) Τὰ ἄλλοτε ἐν Γερμανίᾳ τελούμενα κατὰ τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις.

ΦΑΥΣΤΟΣ

ὦ βάσανον ! Μὴ εἶχον φθάσει γεννηθεῖς !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (ἐμφανίζεται ἔξω).

Ἔξω ! Ὡς πότε μένετε ; Ἔξω εὐθύς.
Τί δισταγμοὶ ἀκόμη σᾶς ταραττοῦν ;
Οἱ ἵπποι μου ἀσθμαίνουν καὶ φρυάπτουν.
Τὰ μαῦρα σκόπη λύονται πρὸ τῆς αὐγῆς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τί εἶναι τοῦτο ; Τί ἐξέρχεται τῆς γῆς ;
Ἐκεῖ· ἐκεῖνος. Δίωξον τὸν μυαρόν.
Τί εἰς τὸν τόπον ἔρχεται τὸν ἱερόν ;
Ἐμὲ ζητεῖ.

ΦΑΥΣΤΟΣ

Σὺ πρέπει, σύ, νὰ ζήσης.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Εἰς σέ, ὦ θεῖα, παρεδόθην κρίσις !

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐλθέ· σ' ἀφήνω, καὶ αὐτὴν ἐπίσης.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

Τὸ θέλημά σου, πάτερ, γεννηθήτω !
Σῶσόν με ! Λόχοι τῶν ἀγγέλων ἱεροί,

περικαθήσατέ μοι ἄγρυπνοι φρουροί !
 Ἐρρίκε, εἰς τὴν ὄρασίν σου φρίττω.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ

Ἐκρίθη !

ΦΩΝΗ (ἄνωθεν).

Ἐσώθη.

ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ (πρὸς τὸν Φαῦστον).

Ἐπου μετ' ἐμοῦ !

(Γίνεται ἀφανὴς μετὰ τοῦ Φαύστου) (1).

ΦΩΝΗ (ἐνδοθεν ἡχοῦσα).

Ἐρρίκε ! Ἐρρίκε !

(1) Ὁ Μεφιστοφελὴς παραλαμβάνει τὸν Φαῦστον, ἵνα, μετὰ τοῦτο τὸ ἐπεισόδιον, τὸν πλανήσῃ εἰς ἄλλας περιπετείας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ δεύτερον μέρος τῆς λεγομένης Τραγωδίας, πολὺ μᾶλλον ἀσυνάρτητον τοῦ πρώτου, καὶ μόλις, καὶ διὰ λεπτοῦ μίτου συνεχόμενον μετ' αὐτοῦ.

